

HAJDÚSZOBOSZLÓ VÁROS
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
(ITS)

2016. MÁRCIUS

HAJDÚSZOBOSZLÓ VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Készült Hajdúszoboszló Város Önkormányzata megbízásából

Készítette:

MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Deme Lóránt
Komádi Mónika
Róka László

**Hajdúszoboszló Város
Önkormányzata részéről résztvevők:**

Dr. Vincze Ferenc
Szilágyiné Pál Gyöngyi
Kocsisné Szabó Angéla

2016. március

Anyaggyűjtés lezárva: 2015. október 30.

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	5
2	HELYZETELEMZÉS	6
2.1	HAJDÚSZOBOSZLÓ SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN	6
2.1.1	<i>Hajdúszoboszló szerepe az egyes térszerkezeti egységekben</i>	<i>6</i>
2.1.2	<i>Funkciók szerinti vonzáskörzet.....</i>	<i>11</i>
2.2	A VÁROS EGÉSZÉNEK HELYZETELEMZÉSE	13
2.2.1	Városszerkezet.....	13
2.2.2	Gazdaság	14
2.2.3	Társadalom.....	23
2.2.4	Települési környezet.....	33
2.2.5	Közzszolgáltatások.....	42
2.2.6	A korábbi időszak fejlesztései	50
2.2.7	Összegzés	54
2.2.8	A város egészére vonatkozó SWOT elemzés.....	55
2.3	A VÁROSRESZEEK ELEMZÉSE.....	57
2.3.1	Városrészek azonosítása	58
2.3.2	Városrészek összehasonlító elemzése	59
2.3.3	Belváros.....	62
2.3.4	Turisztikai városrész, üdülőövezet	65
2.3.5	Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész	69
2.3.6	Lakógyűrű	71
2.3.7	Egyéb területek.....	73
2.3.8	Összegzés a városrészekről és azok funkcióiról.....	76
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	79
3.1	JÖVŐKÉP	79
3.2	A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	80
3.2.1	Átfogó célok.....	81
3.2.2	Tematikus célok.....	83
3.2.3	Területi célok	93
3.3	A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA.....	97
3.4	CÉLHIERARCHIA ÉS A CÉLOK SZÁMSZERŰSÍTÉSE	99
4	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	100
4.1	AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	100
4.2	AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA	102
4.2.1	<i>Zöld Város akcióterület.....</i>	<i>102</i>
4.2.2	<i>Gyógyhelyfejlesztési akcióterület</i>	<i>105</i>
4.3	AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	108
4.3.1	<i>Kulcsprojektek</i>	<i>108</i>
4.3.2	<i>Hálózatos projektek</i>	<i>108</i>
4.3.3	<i>Egyéb projektek.....</i>	<i>110</i>
4.4	A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIAI CÉLJAIHOZ	110
4.5	A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	115
4.6	AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	118
5	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	123
5.1	A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	123
5.1.1	<i>Szedres u. – Alkotás u. területe.....</i>	<i>123</i>
5.1.2	<i>Csontos utca – Kender utca területe</i>	<i>126</i>
5.1.3	<i>Hőforrás utca – Keleti utca területe</i>	<i>127</i>
5.1.4	<i>Rákóczi utca K-i oldala</i>	<i>128</i>
5.1.5	<i>Kötelesi utca – Határ utca területe</i>	<i>129</i>

5.1.6	Gábor Áron utca – Damjanich utca területe	130
5.2	A SZEGREGÁTUM TERÜLETÉN LAKÓK SZOCIÁLIS HELYZETÉNEK VIZSGÁLATA	131
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	134
6.1	KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	134
6.1.1	Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire	134
6.1.1	Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	138
6.1.2	Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat	142
6.2	BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	147
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata.....	148
6.2.1	A célok logikai összefüggései.....	151
6.2.2	A stratégia megvalósíthatósága	153
6.2.3	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	154
7	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	156
8	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	158
8.1	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	158
8.1.1	Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet.....	158
8.1.2	Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás	158
8.1.3	Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése	159
8.1.4	Befektetés-ösztönzési stratégia.....	160
8.2	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI	161
8.2.1	A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere	161
8.2.2	Az ITS megvalósításának intézményi háttere	163
8.3	A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	165
8.4	A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	166
8.5	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	168
8.5.1	Az ITS intézkedéseire kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása	168
8.5.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása.....	175
9	MELLÉKLETEK	177
9.1	VÁROSRESZEK ÉS AKCIÓTERÜLETEK UTCASZINTŰ LEHATÁROLÁSA	177
9.2	A TELEPÜLÉS INFRASTRUKTÚRÁJÁRA VONATKOZÓ ADATOK (2014)	178
9.3	RÉGÉSZETI TERÜLETEK JEGYZÉKE	182
9.4	INGATLANGAZDÁLKODÁSI KONCEPCIÓ	183
9.4.1	Az önkormányzat belterületi ingatlanvagyonának áttekintése	183
9.4.2	Az ingatlangazdálkodás alapelvei és stratégiai irányvonalai	187
9.4.3	Az ingatlangazdálkodás megvalósítása	188
9.4.4	Az akcióterületeken található önkormányzati ingatlanok.....	203
9.5	KORÁBBI PROJEKTYŰJTÉSEK	207
9.5.1	A 2013. szeptemberi testületi ülésen elfogadott városfejlesztési javaslatokat tartalmazó projektcsomag	207
9.5.2	Az önkormányzat 2013 novemberében a megyei tervezéshez elküldött fejlesztési javaslatai	210
9.5.3	A 2013. novemberében kidolgozott „Hajdúszoboszló – Bánomkert komplex turisztikai fejlesztése” kiemelt projektcsomag.....	214

1 BEVEZETÉS

Jelen dokumentum **Hajdúszoboszló Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS)**, amely a 2014-ben aktualizált Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) és több más, korábbi fejlesztési dokumentum feldolgozásával készült. Az ITS **kijelöli a középtávon (4-10 év) elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit** – elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), másodsorban az ágazati operatív programok forrásainak felhasználásához, illetve egyéb fejlesztési források mozgósításához.

Az ITS az alábbi rendeletek, módszertani útmutatók figyelembevételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről,
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020 elkészítéséhez (Belügyminisztérium, 2014. 12. 11.),
- Városfejlesztési Kézikönyv (Második, javított kiadás, NFGM, 2009. január 28.).

Az ITS partnerségi **egyeztetése és elfogadása** a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet és a város partnerségi szabályzata alapján történt.

2 HELYZETELEMZÉS

2.1 Hajdúszoboszló szerepe a településhálózatban

Hajdúszoboszló járási, kistérségi központként és ismert nemzetközi üdülőhelyként kiterjedt vonzáskörzettel rendelkezik, amely az egyes funkciókat tekintve különböző térségeket fed le.

2.1.1 Hajdúszoboszló szerepe az egyes térszerkezeti egységekben

2.1.1.1 Nemzetközi szerepkör

Hajdúszoboszló nemzetközi szerepköre mindenekelőtt az **idegenforgalom** területén mutatkozik meg. A külföldi turisták elsősorban Lengyelországból (41 048 fő), Romániából (28 145 fő), Szlovákiából (15 390 fő), valamint Németországból (5 745 fő) származnak¹.

A város évtizedek alatt **kiterjedt és intenzíven működő külkapcsolati hálózatot** épített ki, amelynek megteremtette intézmény- és feltételrendszerét is. Ennek részeként Hajdúszoboszló testvérvárosai: Bad Dürkheim (Németország), Dicsőszentmárton (Románia), Késmárk (Szlovákia), Lanskroun (Csehország) és Dzierzoniow (Lengyelország). A nemzetközi együttműködések különböző formális (pl. nemzetközi szervezetek, testvérvárosok) és informális (pl. turisztikai partnerségek) kapcsolatok formájában valósulnak meg, a cégek, intézmények, civil szervezetek is bekapcsolódnak.

A város több intézménye intenzív nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, a nyelvtanulás, a sport, a kultúra, a közös pályázatok benyújtása, az üdülés, a cseretáborok, a turisztika, a tanulmányutak és a közös szakmai programok szervezése terén.

2.1.1.2 Országos szerepkör

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) amellett, hogy megyei szinten nevesíti a várost, több esetben indirekten is utal rá.

Egyrészt Hajdúszoboszló kedvező turisztikai adottságokkal rendelkezik, természeti adottságaink közül a legfontosabbak közé tartoznak a gyógy- és termálvizek. A természeti erőforrásaink megőrzése lehet jövőnk alapja.

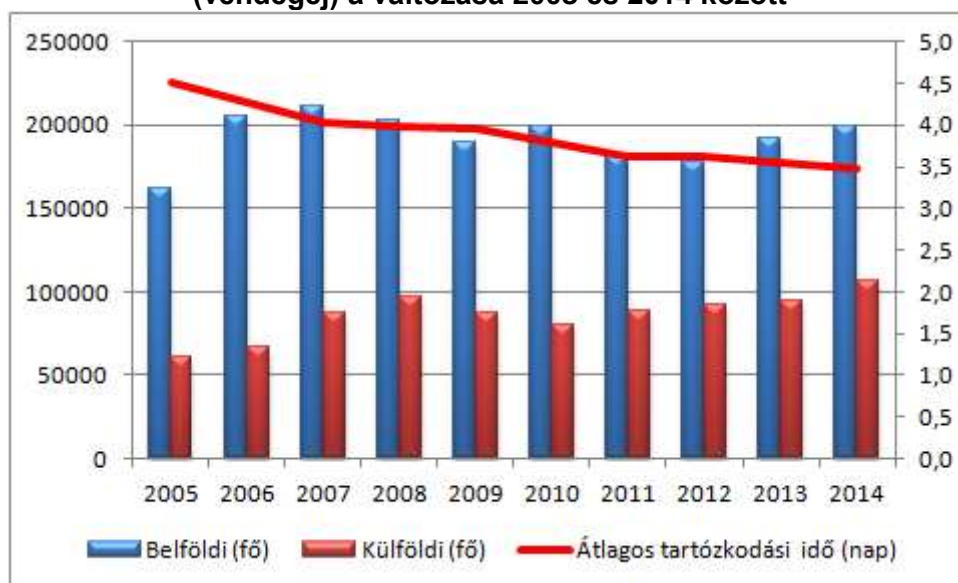
Másrészt a város a hosszú távú fejlődés előmozdítása érdekében képes aktívan, hatékonyan együttműködni a határ menti térségekkel. Az együttműködés irányulhat a térségek elérhetőségének fejlesztésére, a határon átnyúló kapcsolatok kulturális erősítésére, az egymást kiegészítő erősségek aktívabb összehangolására.

Harmadrészt az OFTK meghatározott tizenhárom specifikus célt, amelyek között szakpolitikai jellegű célkitűzésként szerepel: „Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság”. A célkitűzés keretében megvalósul a termál- és egészségturizmus fejlesztése, a gyógyvizek hasznosítása és a ráépülő gyógyfürdők szolgáltatásainak fejlesztése és bővítése, a belföldi turizmus erősítése a kiemelt turisztikai vonzerők fejlesztésével. Ebben Hajdúszoboszló természeti adottságai és fejlesztési potenciálja alapján kiemelt szerepet játszik.

Utóbbi azért is fontos, mert a belföldi turisztikai kereslet bővülésével a vendégforgalom összetétele is megváltozott, bár az elmúlt évek tendenciája ellentmondásos, mind a belföldi, mind a külföldi turisták száma lényegesen magasabb, mint egy évtizeddel ezelőtt. A belföldi turisták erőteljesebb jelenléte miatt a lerövidült tartózkodási igényekkel párhuzamosan növekedett a látogatások gyakorisága.

¹ Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata 2014-es vendégforgalmi adatai alapján

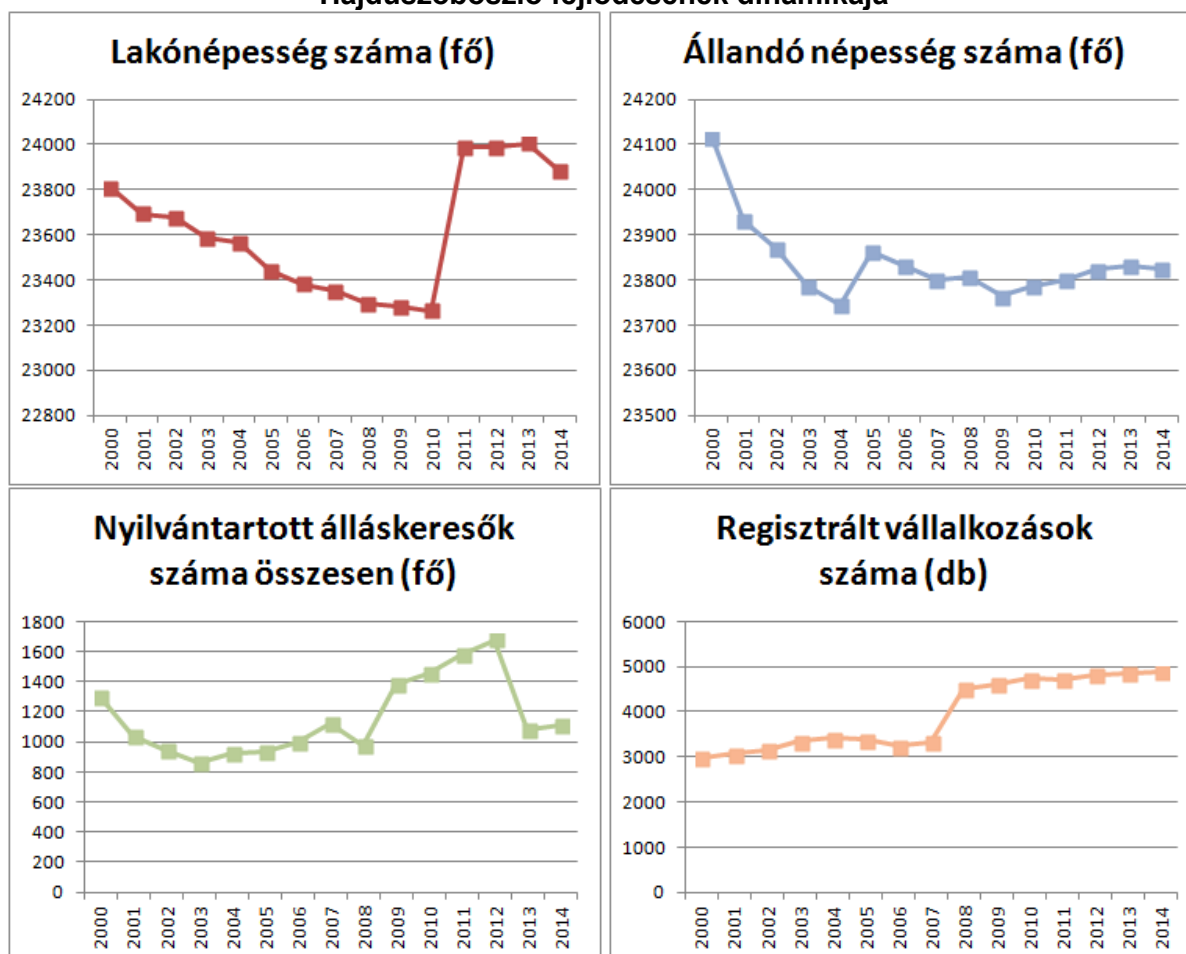
A Hajdúszoboszlóra érkező vendégek számának (fő) és az átlagos tartózkodási időnek (vendégj) a változása 2005 és 2014 között

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

A város fejlődésének egyértelműen pozitív dinamikáját a kedvező népesedési folyamatok, a munkanélküliek számának csökkenése és a vállalkozások számának változása jelzik.

Hajdúszoboszló fejlődésének dinamikája

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2.1.1.3 Regionális szerepkör

Hajdúszoboszló az Észak-alföldi régió 6. legnépesebb városa. A régió Stratégiai Programjában kialakított tervezési tércategóriák közül a település a jelentősebb **vonzáskörzet nélküli dinamizálható központok** közé került, aminek az oka egyrészt a régióközpont már említett közelsége, másrészt a közeli kis- és közepes méretű városok viszonylag nagy száma. Az OFTK Észak-alföldi régióra vonatkozó fejezete is kiemeli ezeknek „**az innovációk átvételére és továbbítására alkalmas, dinamizálható**” városoknak a jelentőségét, amelyek esetében a legfontosabb cél a térszervező és népességmegtartó erő fokozása, a gazdasági, társadalmi, kulturális vonzerő és teljesítmény növelése, az elérhetőség és a közösségi közlekedés feltételeinek javítása, a foglalkoztatás bővítése és a szerkezetátalakítás. Hajdúszoboszló **a régió legjelentősebb fürdővárosaként** erre a szerepkörre teljes mértékben alkalmas, de jelentősebb regionális szintű funkciók megtelepedése egyrészt a nagy népességű vonzáskörzet hiánya, másrészt a magyarországi dekoncentrációs folyamatok miatt reálisan nem várható.

2.1.1.4 Megyei szerepkör

Hajdú-Bihar megye térszerkezetében a Debrecentől és a fő közlekedési útvonalaktól való távolság az egyik legfontosabb, a térszerkezetet és a funkciók térbeli eloszlását alakító tényező. **Kedvező elhelyezkedésének** köszönhetően (Debrecentől 21 km-re, az M35 autópályától 10 km-re fekszik) Hajdúszoboszló **a megye városhálózatának egyik gazdasági és turisztikai szempontból kiemelkedő eleme**. Mindezt a statisztikai adatok és tendenciák is alátámasztják.

Néhány összehasonlító adat Hajdúszoboszló megyén belüli szerepére vonatkozóan (2014)

	Hajdú- Bihar megye	Hajdúszoboszló	Részesedés a megyén belül (%)
Lakónépesség (fő)	537268	23882	4,4%
Regisztrált vállalkozások (db)	96066	4879	5,1%
Összes kereskedelmi szállásférőhely (db)	18170	7987	44,0%
A kereskedelmi szálláshelyek egységei (db)	154	71	46,1%
Egyéb vendéglátók (db)	1593	1295	81,3%
Nyilvántartott álláskereső (fő)	32226	1112	3,5%

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

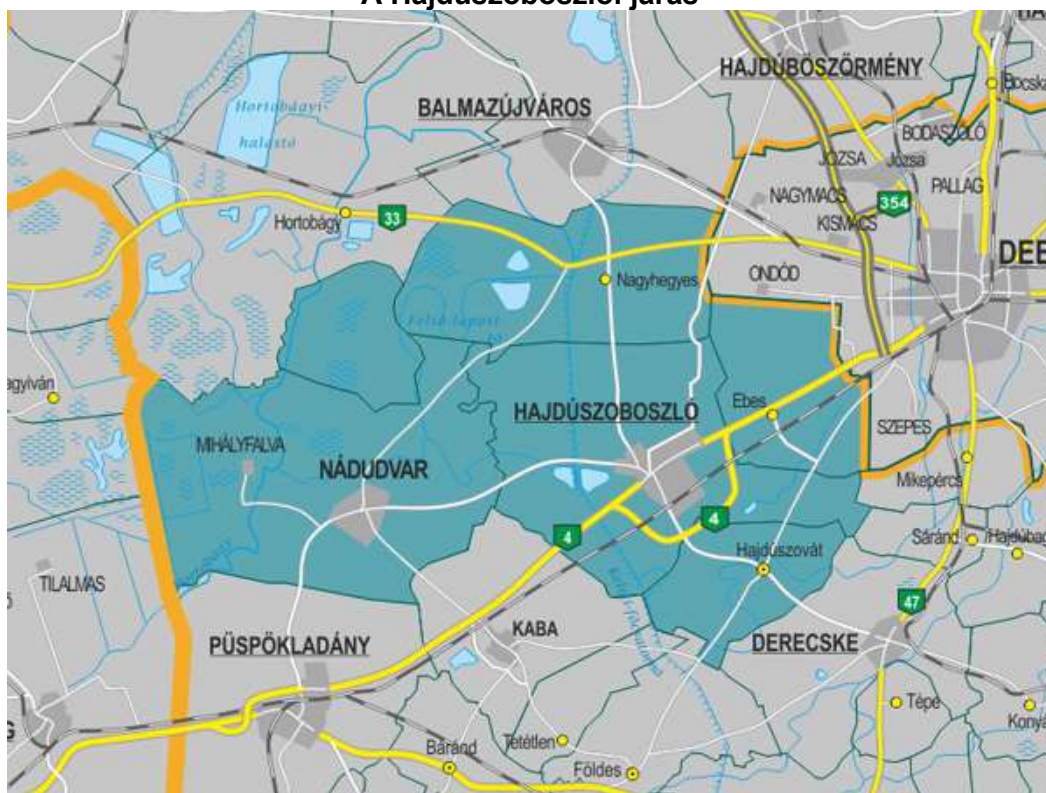
Látható, hogy Hajdúszoboszló vállalkozássűrűsége magasabb, munkanélküliségi mutatója alacsonyabb a megyei átlagnál. A legszembetűnőbb adatok persze **a város turisztikai dominanciáját jelző** arányok: látható, hogy a megye turisztikai kapacitásának közel felét Hajdúszoboszló adja.

Debrecen hatása Hajdúszoboszlóra mindazonáltal **ellentmondásos**. Egyfelől a megyeszékhely tágabban értelmezett agglomerációjába tartozó Hajdúszoboszló sok szempontból kötődik Debrecenhez, a lakosok ott veszik igénybe a közszolgáltatások egy részét, valamint munkaerő-piaci és oktatási vonzáskörzete is egyértelműen kiterjed a Hajdúszoboszlói kistérség területére. Másfelől Debrecen fejlesztő, dinamizáló hatása és együttműködési hajlandósága nem tekinthető igazán erősnek. Az idegenforgalom szempontjából – a gyógy-, a termál- és a fürdőturizmus hasonló adottságai miatt – egyfajta verseny is kialakult a két város között, amit kölcsönösen előnyös funkciómegosztással, intenzívebb együttműködéssel és közös arculatformálással lehetne ellensúlyozni.

2.1.1.5 Mikroregionális szerepkör

A 23 870 hektár kiterjedésű **Hajdúszoboszló az azonos nevű kistérség és járás központja is egyben.** A Hajdúszoboszlói járás Hajdú-Bihar megye egyik közepes kiterjedésű és közepes lakónépességű körzete (területe 732,65 km², népessége 42 255 fő, népsűrűsége 58 fő/ km²). A **kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI. 17.) Kormányrendelet** szerint az ország 174 kistérségén belül a komplex fejlettségi mutató alapján a Hajdúszoboszlói kistérség a felső 1/3-ba került, és a régió belül is az egyik legfejlettebb térségnek számít, emiatt került az átmenetileg kedvezményezett kistérségek közé. A térség viszonylagos **gazdasági fejlettsége** elsősorban az 1925-ben, egy sikertelen olajfúrás eredményeként felfedezett termálvízzel és az arra épülő, sokrétű turisztikai kínálattal magyarázható. Ennek ellenére Hajdúszoboszló is szembesül bizonyos strukturális problémákkal, amelyek a gazdaság és a helyi munkaerőpiac egy lábán állására vezethetők vissza. A regionális kapcsolatokat nagymértékben befolyásolja az elmúlt évek területfejlesztési és redisztribúciós gyakorlata, amelyek eredményként növekedtek Hajdú-Bihar megyében is a regionális fejlettségi különbségek – ez érezhető a kistérségen belül is.

A Hajdúszoboszlói járás

Forrás: www.jaras.info.hu

Mikroregionális szinten Hajdúszoboszló feladatai kiterjednek a gazdaság és a társadalom szinte minden területére (kereskedelmi ellátás, egészségügy, oktatás, közlekedés, munkahelyteremtés, közigazgatási feladatok, kommunális szolgáltatás, szabadidős tevékenység stb.), a felmerült szükségleteknek a város, képes megfelelni. Azonban annak ellenére, hogy kistérségi székhelyként működik, és körzeti közigazgatási funkciókat is ellát, csak **korlátozott mértékben tölt be valódi központi szerepkört**, mert a kistérség másik három települése és annak lakosai részben más városokhoz, térségekhez kapcsolódnak (pl. Debrecen, Püspökladány, Derecske, Balmazújváros). A nem egyértelmű, illetve átfedésben lévő vonzáskörzeti határok mutatkoznak meg abban is, hogy a járási rendszerben a Hajdúszoboszlói járás nem ugyanazokat a településeket fedi le, mint a kistérség. Az eltéréseket az alábbi táblázat szemlélteti.

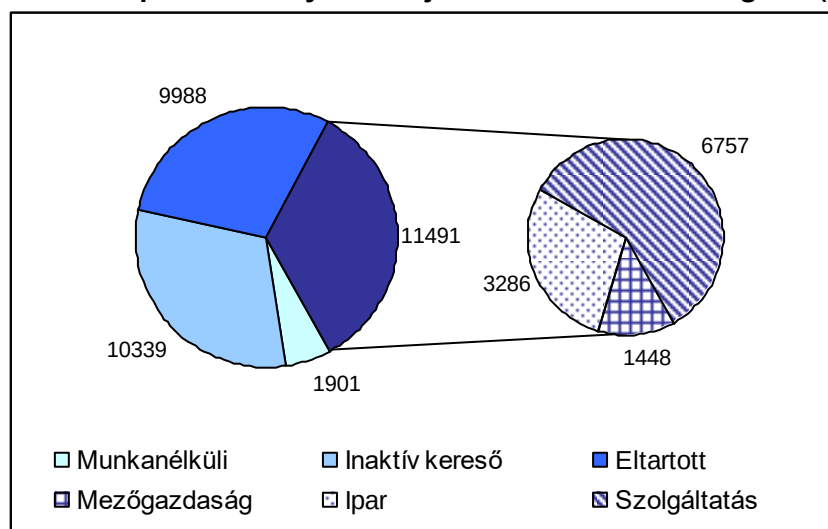
A Hajdúszoboszlói kistérség, illetve járás közötti különbségek

Település	Kistérség	Járás
Ebes	Hajdúszoboszlói	Hajdúszoboszlói
Hajdúszoboszló	Hajdúszoboszlói	Hajdúszoboszlói
Hajdúszovát	Hajdúszoboszlói	Hajdúszoboszlói
Nádudvar	Püspökladányi	Hajdúszoboszlói
Nagyhegyes	Hajdúszoboszlói	Hajdúszoboszlói

Forrás: www.kormanyhivatal.hu

A Hajdúszoboszlói kistérség foglalkoztatási viszonyai jól mutatják, hogy a települések között egyfajta **funkciómegosztás** is kialakult², így a fejlettségbeli és a gazdasági szerkezetben megmutatkozó eltérések kistérségi szinten kiegyenlítik egymást. **Hajdúszoboszló** turizmusorientált funkciója az egész kistérségre kedvező hatást fejt ki, kiegészítő szolgáltatásokkal a három községnek is célszerű kapcsolódni a központ gyógyturizmusához. **Ebes** rendelkezik a legkedvezőbb adottságokkal logisztikai szempontból, a vállalkozások innovációs tevékenységének támogatásával és befektetés-ösztönzéssel a leghatékonyabban tud az ipar és a logisztika irányába specializálódni. **Hajdúszovát** a kistérségi szintű szociális szolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúra és a kevésbé képzett munkaerő tartós foglalkoztatását biztosító kisüzemek kialakításában vállalhat kistérségi szinten meghatározó szerepet. **Nagyhegyes** a kistérség leginkább mezőgazdasági jellegű települése, a jövőben a termékszerkezet átalakításával „biofalv” válhat belőle.

Mindennek ellenére a kistérség foglalkoztatási szerkezetében meglepően magas a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya (12,6%), míg a szolgáltatások részesedése mindössze 58,8% a megye 63,5%-os értékéhez képest. Egyedül az ipar részesedése (28,6%) felel meg többé-kevésbé a megyei átlagnak (29,7%).

Munkaerő-piaci viszonyok a Hajdúszoboszlói kistérségben (fő)

Forrás: Hajdúszoboszló idegenforgalmi, település- és termékfejlesztési koncepciója (Aquaprofit Rt., 2006)

Másfajta együttműködésnek tekinthető az Integrált Kistérségi Elektronikus közigazgatási Rendszer. Az „IKeR – Integrált Kistérségi e-Közigazgatási Rendszer kialakítása a Nyugat-Hajdúsági Település- és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás Településein, kiterjesztve 17 csatlakozó településre”³ elnevezésű projekt a GVOP-2004-4.3.1 kiíráson nyert

² Forrás: Hajdúszoboszló idegenforgalmi, település- és termékfejlesztési koncepciója (Aquaprofit Rt., 2006)

³ Az IKeR programban résztvevő települések a Hajdúszoboszlói kistérségen kívül a következők: Báránd, Berettyóújfalv, Biharkeresztes, Dombrád, Földes, Hajdúböszörmény, Hajdúdorog,

támogatást. Az 519 millió forint összértékű projekt célja egy integrált, korszerű, elektronikus önkormányzati-kistérségi közigazgatási modellértékű rendszer kialakítása, bevezetése és üzemeltetése. A rendszer a közigazgatási eljárások, folyamatok elektronikus kezelését teszi lehetővé hivatali és ügyféloldalon egyaránt – garantált minőségű szolgáltatásokat biztosítva a kis- és középvállalkozások, valamint a lakosság számára (www.e-tarsulas.hu).

2.1.2 Funkciók szerinti vonzáskörzet

A Városfejlesztési kézikönyvben felsorolt funkciók alapján Hajdúszoboszló mikroregionális szinten mutatja a legnagyobb **funkcionális koncentrációt**: gyakorlatilag az összes vizsgált területen – gazdaság, kereskedelem, közlekedés, távközlés, államigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, turizmus, rekreáció – széles körű és változatos szolgáltatásokat kínál a környező települések lakosságának, vállalkozásainak.

A gazdasági funkciók közül egyértelműen kiemelkedik a nemzetközi jelentőségű idegenforgalom, valamint az ehhez kapcsolódó szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás. A nagyobb kereskedelmi üzletek megtelepedésével Hajdúszoboszló szerepe a környező települések lakosainak ellátásában tovább erősödik.

A nevelési-oktatási funkciók szerinti vonzáskörzet hagyományosan az oktatási szinttől függ: az óvodákba és általános iskolákba leginkább hajdúszoboszlói gyermekek járnak, míg a középfokú oktatási intézmények vonzáskörzete túlnyúlik a kistérség határain is.

Hasonlóan alakul az egészségügyi és a szociális szolgáltatások vonzáskörzete is: az alap-, illetve a nappali ellátási formákat elsősorban a város lakosai veszik igénybe, míg a speciális szakellátások iránti kereslet a kistérség egész területét lefedi.

A hatósági feladatellátások jelentős része a járási hivatal felelősségi körébe kerültek - gyámhivatal, építésügy, okmányiroda, munkaügy, földhivatal, népegészségügy.

Ahhoz a jelenséghez, hogy Hajdúszoboszló **vonzáskörzete csak néhány ágazat esetében terjed ki a kistérség határain túli településekre** is, nagyban hozzájárul több hasonló méretű város és a megyeszékhely közelsége. Ezt ellensúlyozzák a kedvező közlekedés-földrajzi adottságok, jóllehet a város nem tölt be vasúti, illetve távolsági autóbusz-közlekedési csomóponti funkciót. A vasútállomás személyvonatforgalma hétköznapiakon mintegy 80 vonat, ennek jelentős része a megye határain túlra közlekedik. A buszjáratok többnyire a megyei közlekedési kapcsolatokat szolgálják, de néhány távolabbi megyeszékhely (pl. Miskolc, Szeged) is közvetlen elérhető a városból.

Alapvetően Hajdúszoboszló funkcionalitása meghaladja a hazai kis- és középvárosok átlagosnak tekinthető szintjét, ami a turizmusra épülő, de a helyi lakosságot is kiszolgáló terciér szektor fejlettségének köszönhető. Ahhoz azonban, hogy a város vonzáskörzete bővüljön, kijelölhető néhány olyan fejlesztendő terület, amely jelenleg relatív **funkcióhiányt** okoz:

A termálvízre épülő kutatás-fejlesztés bázisát a Debreceni Egyetem és a HungaroSpa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt. együttműködése jelentheti.

Az egészségipar megerősödésével egyrészt lehetővé válik a helyi egészségügyi szolgáltató köz- és magánszektor megerősödése, másrészt végbemehet a város gazdasági diverzifikációja is.

Mindezek hozzájárulhatnak olyan környezetkímélő, technológia- és tudás intenzív iparágak megtelepedéséhez, amely a város népességmegtartó erejét és munkaerő-piaci vonzáskörzetét is nagymértékben növelné.

A város funkcióinak területi hatóköre
(a „Városrehabilitáció 2007-2013-ban – Kézikönyv a városok számára” útmutatóban felsorolt funkciók alapján)

	Nemzetközi	Országos	Megyei	Mikroregionális
Gazdaság			ipartelep	irodaházak pénzügyi szolgáltatók bankok
Közlekedés, távközlés		vasútállomás	távolsági autóbusz-állomás	postahivatalok benzinkutak taxi szolgáltatás helyi tömegközlekedés
Kereskedelem				szaküzletek, szakáruházak kiskereskedelmi üzletek piac
Államigazgatás			tűzoltóság rendőrség igazságügyi szolgáltatás bírószág, ügyészség	területi hatósági intézmények okmányiroda polgárőrség
Oktatás				óvodák, általános iskolák középiskolák
Egészségügy			mentőállomás	körzeti orvos gyógyszertár járó beteg szakellátás központi körzeti ügyelet
Szociális ellátás			tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmények időskorúak otthona	nappali és alapellátás bölcsődék nappali ellátást nyújtó idősek klubja
Kultúra			kulturális és hagyományőrző rendezvények múzeumok	könyvtár, művelődési és kulturális központ mozi
Turizmus, rekreáció	élmény-, gyógy- és termálfürdő magas kategóriájú szállodák	széleskörű szálláshelykínálat	szabadtéri szabadidő központ vendéglátóhelyek	sportpályák és egyéb sportinfrastruktúra uszoda játszóterek

2.2 A város egészének helyzetelemzése

Hajdúszoboszló az ország keleti részén, három jellegzetes alföldi táj – a Hortobágy, a Hajdúhát, valamint a Sárrét-Berettyó vidéke – találkozásánál hazánk egyik legelmaradottabb régiójában, az **Észak-alföldi régió**ban fekszik (a régió területe 17 749 km², népessége 1 502 409 fő). A képet árnyalja, hogy a város a régió leginkább prosperáló megyéjében, **Hajdú-Bihar megyében** található.

Hajdúszoboszló **kedvező térszerkezeti pozíciója** a megyeszékhely és a fő közlekedési útvonalak közelségének tudható be: egyrészt Debrecentől 21 km-re helyezkedik el, másrészt – a 100. számú vasúti fővonalnak és a 4. számú főútnak köszönhetően egyébként is kedvező – **közlekedés-földrajzi helyzetét** a 2006 végén átadott M35 autópálya, amely Ebes és Debrecen közigazgatási határánál éri el a 4. számú főutat, jelentős mértékben javítja. Emellett megközelítőleg félúton fekszik két másik térségi jelentőségű város, Derecske és Balmazújváros között.

A város első írásos említését 1075-ben találjuk I. Géza adománylevelében, amelyben az újonnan alapítandó garamszentbenedeki apátságnak adományozta Szoboszlóvásár királyi vámjának felét. Bocskai István hajdúkkal telepítette be 1606-ban, innen kapta az eredetileg szláv eredetű településnév a „hajdú” előtagot (bár ez az elnevezés csak a 19. században terjedt el). A budai török pasa 1660-as hadjárata, a Szejdi-dúlás szinte teljesen elpusztította a települést. A város élete 1925. október 26-án változott meg, amikor egy próbafúrás során – a remélt – olaj vagy gáz helyett meleg víz tört fel 1 091 méter mélységből. A gyógyvízre épülő fürdőturizmus teljesen átalakította és gyors fejlődésnek indította a települést.

2.2.1 Városszerkezet

A mintegy 900 éves múltú település szerkezetében annak ellenére őrzi a **hajdúváros jellegzetességeit**, hogy az elmúlt évszázadok népességnövekedése következtében a külső kertek fokozatosan beépültek, a területek tovább osztódtak, és új kertségek jelentek meg.

Hajdúszoboszló történelmi városmagja 1783-ban

Forrás: Rácz István (1975): Hajdúszoboszló Monográfiája, Szoboszló Hajdúváros

A város jelenlegi arculatát a XX. század második felében nyerte el – a jelentős változásokat a gyógyvíz felfedezése és a szocialista időszak építkezései idézték elő. A város településszerkezetében meghatározó a **kétpólusú felépítés**. A városközpont a középkori település belső lakóterületét foglalja magában, ezt veszi körül a külső kertségből kialakult lakóterületek gyűrűje, amit észak-északkeleti irányban „megtör” az idegenforgalmi övezet.

Hajdúszoboszló történelmi városmagja az írásos feljegyzések alapján már a XVII. században is létezett, ez alkotta az ún. belső vár településrészt, azaz a város belső lakóterületét. Az épületállomány többször átépült, de az utcahálózat még a középkori utcák vonalát őrzi. Az alábbi 1783-ban készült térképen jól kivehető három, a Kösély- érrel párhuzamosan futó utca, megközelítőleg a mai Rákóczi, Bocskai és Kossuth Lajos utcák vonalában. Ezekre merőlegesen elhelyezkedő szélesebb utca a Hősök tere előzményének tekinthető, valamint látható a református templom is, körülötte a mai Kálvin térrel.

Sajátos településszerkezeti övezetet jelent a fürdőtől keletre elhelyezkedő üdülőházas városrész (sok eredetileg üdülőházként épült ingatlan ma lakófunkciót szolgál). A meglévő – viszonylag csekély számú és kiterjedésű – iparterületek a várost délről elkerülő vasútvonal építését követően, főleg a vasútvonal mellé települtek.

A város gyors ütemű fejlődése megmutatkozik a belterület, illetve a lakófunkciójú terület folyamatos (napjainkban is tartó), intenzív növekedésében is. A területi terjeszkedés a területrendezési terveknek és a helyi építési szabályzatnak megfelelően az északi és keleti irányban indult meg. A beépítésre alkalmassá tett nyugati és délnyugati peremek beépülése a zöldmezős lakossági és vállalati beruházásoknak köszönhetően megkezdődött.

2.2.2 Gazdaság

Hajdúszoboszló gazdaságának alapját a turizmus és kapcsolódó szolgáltatásai jelentik, mely a vállalkozások specializációjában, valamint a vendéglátóhelyek, kereskedelmi szálláshelyek számában, idegenforgalmi adóbevételekben is megmutatkozik. Az idegenforgalom és az azt kiszolgáló infrastruktúra működtetése kiemelkedő szerepet tölt be a foglalkoztatásban, mely azonban szezonális munkanélküliség kialakulását eredményezi.

A munkanélküliek számának emelkedése ellenére Hajdúszoboszló a környező városokhoz képest kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetben van.

Egy város gazdasági helyzetét a munkaerő-piac aktuális alakulása, valamint a helyben működő vállalkozások eredményei alapvetően meghatározzák. A **gazdasági szerkezetváltás** Hajdúszoboszlót kevésbé érintette érzékenyen, mint a régió más településeit, mely a szolgáltatás-alapú gazdasági struktúrájának köszönhető. Leginkább a primer szektor erőteljes hanyatlásában és a belföldi turisztikai kereslet átmeneti csökkenésében nyilvánult meg az 1990-es évek elején, azóta azonban a tendenciák ismét kedvezőek.

2.2.2.1 Szolgáltatások

Hajdúszoboszlón a gazdaság húzóerejének a **turizmus** számít. Legnagyobb vonzereje a gyógy- és termálvizéről ismert gyógyfürdő és strand, az Aquapark, illetve az AquaPalace fedett élményfürdő, melyeket együttesen évente több mint két millió fő látogat. A belföldi és külföldi turistákra egyaránt berendezkedett idegenforgalom számos szolgáltatással várja vendégeit.

Hajdúszoboszló a turizmus területén 90 éves hagyományokkal és tapasztalattal rendelkezik, mely kiegészül a helyiek

AquaPalace fedett élményfürdő

vendégszeretetével.

Forrás: <http://hajduszoboszló.hu/aqua-palace>

Gyógy- és termálvizének köszönhetően a város a régió leglátogatottabb települései közé tartozik, de ezt az attrakció-együttest egyéb természeti, építészeti és kulturális értékek is kiegészítik.

Hajdúszoboszló idegenforgalmi attrakciói

Értékek	Természeti	Gyógy- és termálvíz Keleti-főcsatorna Hortobágy közelsége Fürdő-tó Nádaspart (horgásztó)
	Építészeti	Református templom (műemlék) Erődfal (műemlék) Katolikus templom (helyi védettség) Városháza (helyi védettség) Rendőrség épülete (helyi védettség) Harangház
	Kulturális	Bocskai István Múzeum Gönczy Pál- emlékszoza Múzeumi Galéria Nemzetközi Modern Múzeum Népművészeti kiállítás Rácz György emlékház Retro Múzeum Gazdaház (Vasvári Pál utca) Veterán autók, motorok múzeuma (Árpád utca) Csanády Ház Szilveszteri csergetés

Az elmúlt évtized első éveiben a megye egészében **megélénkült a belföldi turizmus**, ami pozitívumként értékelhető, hiszen az idegenforgalmi fejlesztések eredményességét a belföldi turisztikai kereslet nagymértékben befolyásolja, a pénzügyi-gazdasági válság azonban ezt a kedvező tendenciát megtörte. A városban és környékén található építészeti és kulturális értékek mellett leginkább gyógy- és termálvízéről ismert hajdúszoboszlói gyógyfürdő és strand jelenti a legfontosabb turisztikai vonzerőt. Hajdúszoboszló további attrakciókkal és kulturális kínálatának folyamatos fejlesztésével kíván hozzájárulni turisztikai vonzerejének növeléséhez.

A városban a **szállást kínálóok száma** 1997-től 2003-ig folyamatosan emelkedett (944-ről 1507-re), majd egy 2004-2007 közötti csökkenő időszak után 2009-ben tetőzött. Ebben az évben 1670 szállásadó működött a városban. Számuk azóta évről-évre csökken (elsősorban a magán szállásadók vonatkozásában). Az önkormányzat 2014-es nyilvántartása szerint 39 szálloda és 1295 magánszálláshely várja a vendégeket.

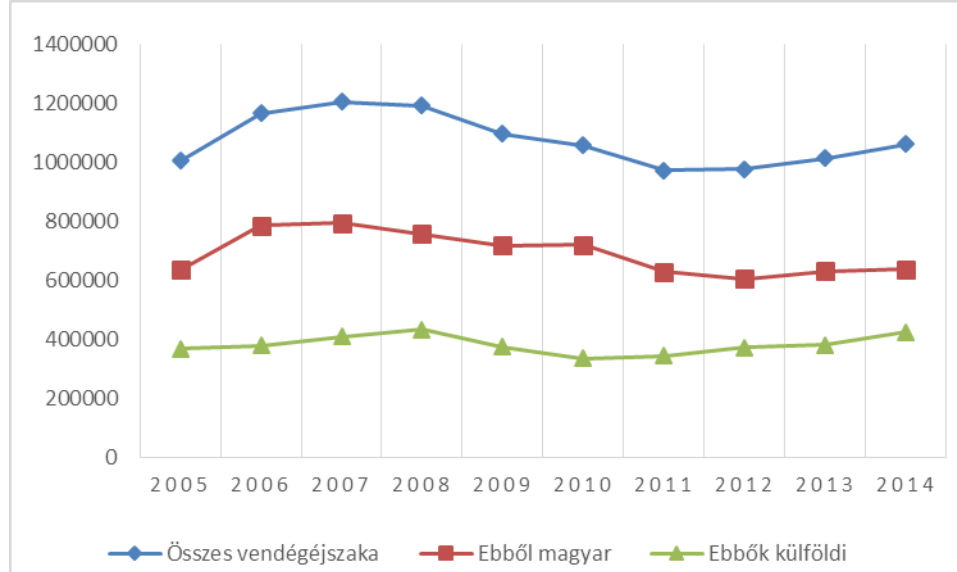
Az összes szálláshely **szállásférőhelyeinek száma** eközben 2005 és 2014 között alig változott (18 871-ről 18 113 férőhelyre csökkent), de 2009-ben 20 000 férőhely felett érte el maximumát. **Minőségi átrendeződést** jelent ugyanakkor, hogy a szállodai férőhelyek száma ugyanezen időszak alatt dinamikusan nőtt (3983-ról 5005 férőhelyre). Hajdúszoboszló kiemelkedik a **kereskedelmi szállásférőhelyek** 1000 lakosra jutó száma tekintetében: a megyeszékhely értékének (32) több mint tízszerese (380).

A kereskedelmi és magánszálláshelyeken megforduló **vendégek száma** 2005-2014 között 37,1%-kal emelkedett (305 347 főre). A vendégéjszakák számának növekedése azonban kevésbé dinamikus (5,7%), ugyanakkor egy 2012-es mélypont óta ez az adat is intenzíven nő.

Az idegenforgalom jelentőségét a városban, illetve a város jelentőségét a megye idegenforgalmában jól mutatja, hogy a szállodai szobák, az összes vendég, valamint az összes vendégéjszaka tekintetében Hajdúszoboszló részesedése 55-65% között mozog.

A vendégéjszakák számát tekintve a mélypontnak számító 2011-es évet követően minden évben növekedés tapasztalható, 2014-ben az előző évhez viszonyítva 4,9 %-kal, 1 063 721-re nőtt a vendégéjszakák száma, ami 2009 óta a legnagyobb érték. Ennél magasabb vendégéjszaka számot városunk a vendégéjszakák-szám statisztikai felmérések helyi kezdete (1997) óta csakis a csúcseveknek számító 2006-2009-es időszakban- években tudott elkönyvelni:

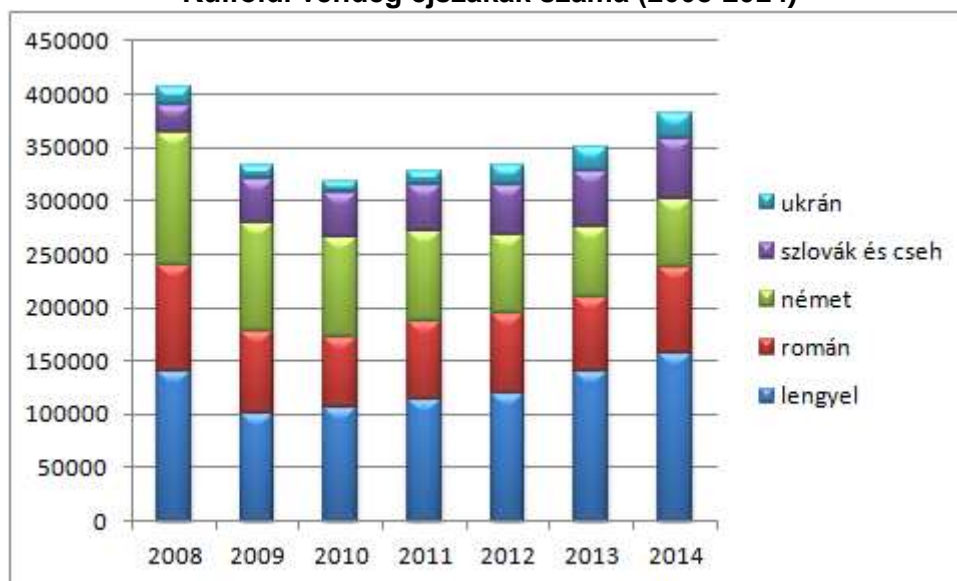
Hajdúszoboszlón regisztrált vendégéjszakák éves száma (2005-2014)

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

A 2010-es mélypont óta azonban a külföldi vendégek száma is dinamikusan emelkedik. A hagyományosan a legjelentősebb küldőországnak számító országok szerepét régiós országok veszik át, különösen szembeötlő az idelátogató lengyel turisták számának emelkedése:

Külföldi vendég éjszakák száma (2008-2014)

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

Hajdúszoboszló átfogó turisztikai fejlesztését szakmailag támogatja a 2010. július 1. óta működő **Hajdúszoboszlói Turisztikai Nonprofit Kft.**, amelyet európai uniós támogatással hoztak létre. A turisztikai desztináció menedzsment (TDM) szervezet fő céljai a következők:

- a város versenyképesebbé tétele,
- a vendégforgalom és a pozitív gazdasági hatások bővítése,
- a turizmus szereplői közötti információcsere és együttműködés javítása,
- komplex turisztikai szolgáltatások kialakítása, ehhez kapcsolódó marketing megvalósítása,
- a fenntartható turizmus helyi rendszerének kialakítása, szakmai és pénzügyi megerősítése.

A megfogalmazott célok elérése érdekében az alábbi konkrét feladatokat látja el:

- a helyi turizmus irányításában a professzionalizmus, a modern menedzsment és stratégiai szemlélet biztosítása,
- új helyi szakmai együttműködési modell kialakítása,
- a tulajdonosi szemlélet megjelenítése és szektorális együttműködés megvalósítása,
- a helyi turizmus irányításába, a desztinációs szintű turizmuspolitika alakításába szakmai és civil szervezetek aktív bevonása

Vendégforgalmi adatok 1999 és 2013 között (*2012. évi adat)

	Szálloda, hotel		Panzió, fogadó		Közösségi szálláshely		Kemping		Üdülőház		Magánszálláshely		Összesen	
	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)	vendégek száma (fő)	külföldiek aránya (%)
1999	64 748	35,6	8 041	54	3 066	70,4	11 489	76,8	5 230	52	26 322	72,8	135 059	46,7
2000	77 630	33	8 467	40,5	3 984	60,8	13 193	71,7	5 032	41,4	28 013	71,3	158 656	41,2
2001	82 120	31,2	9 978	40,8	2 031	56,6	14 584	68,5	5 086	34,2	34 482	66,6	173 649	41
2002	99 559	26,5	12 186	36,3	2 283	28,3	14 976	64,8	8 955	35,7	37 276	56,0	192 943	34,9
2003	111 314	24,1	12 970	33,6	3 270	20,7	13 329	62,2	8 760	35,1	41 264	51,2	215 507	31,1
2004	109 874	22,77	10 486	31	1 814	14,4	12 040	68	7 541	30,7	44 363	50,0	210 125	30,7
2005	123 986	20,46	11 342	26	1 593	11,1	12 034	69,2	7 296	31,7	44 958	44,8	222 773	27,3
2006	159 103	17,5	15 527	21,1	2 360	36,4	13 308	71,5	9 096	34,1	55 300	40,8	272 293	24,6
2007	133 609	21,2	16 223	27,3	1 300	22,8	22 899	73,1	22 503	13,2	66 849	46,6	299 270	30,6
2008	165 720	21,7	16 081	27,5	1 209	24,5	22 664	73,8	21 034	14,1	72 724	50,2	299 432	32,3
2009	156 433	22,9	13 541	32,7	1 071	27,6	22 515	74,3	18 517	16	70 490	47	282 567	33,1
2010	158 875	18,1	13 159	31,2	1 605	36,1	20 331	73,3	20 872	14,9	65 062	44	279 904	28,6
2011	157 614	22,1	9 415	32,8	1 805	49,2	20 072	75,5	19 727	16,5	59 916	51	268 549	32,7
2012	167 338	24,6	7 113	32,8	1 642	51,6	18 472	73,1	16 572	18,6	58 707	52,5	269 844	33,9
2013	183 262	24,2	5 689	33,9	1 000	49,4	18 351	71	16 475	17,7	61 617	52	286 394	33
Hajdú-Bihar megye*	312 093	26,9	38 215	23,9	14 327	16,9	37 411	43,2	19 523	24,6	73 586	43,9	495 155	26,5
Észak-alföldi régió*	486 757	24,4	96 864	16,3	39 534	10,9	97 964	32,5	55 141	15,4	110 290	32,7	886 550	21,6
Magyarország*	10272 621	35,9	749 123	18,2	533 573	14	638 528	34,4	354 965	12,1	953 902	28,2	13502 712	32,8

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis, Hajdúszoboszló Város Önkormányzata (az adatok közötti esetleges ellentmondások a különböző adatbázisok használatából eredeztethetők)

2014-ben a településen 399 **kiskereskedelmi üzlet** működött, mely az 1997-es értékhez (352) képest 13%-os növekedést jelent. Jelentős részük ruházati szaküzlet (18%) és élelmiszer jellegű üzlet (11%).

Hajdúszoboszlón a **vendéglátóhelyek** száma az 1998-hoz képest (122 db) több mint a duplájára emelkedett. 2014-ben a 246 vendéglátóhely nagy része étterem és cukrászda (60%), de az italüzletek, bárók, borozók és szórakozóhelyek 37%-os részesedése is jelentős. A városban az 10 000 lakosra jutó vendéglátóhelyek száma (109), mintegy kétszerese a megyei (50), a regionális (54) és az országos (57) értéknek, ami szintén jelzi a város turisztikai karakterét és dominanciáját.

Egy belvárosi étterem helyi védelemre javasolt épülete a Hősök terén

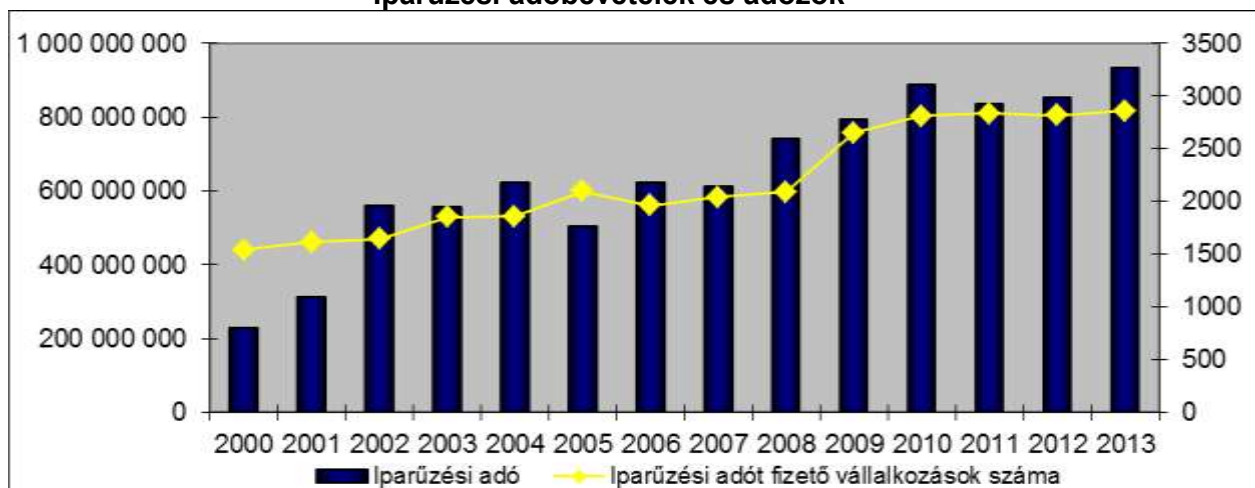
2.2.2.2 Ipar

Hajdúszoboszlón az ipar **szerepe alárendeltnek tekinthető**. A munkahelyteremtés színteréül is szolgáló **ipari fejlesztési területek elsősorban a város nyugati és déli részén**, az elkerülő úthoz közel, a turisztikai övezettől megfelelő távolságra helyezkednek el, eddig azonban – éppen az idegenforgalom miatt – az ipari üzemek betelepítése nem számított elsődleges célnak. Amellett, hogy a kistérségen belül van egyfajta funkciómegosztás a települések között, Hajdúszoboszló is törekszik az iparüzési adóból származó bevételek növelésére, amire a vasúton túli területek komplex fejlesztése jó lehetőséget jelent. Az önkormányzat által azonosított potenciális ipari, kereskedelmi vagy szolgáltató területek a következők:

- Volt Állatvásártér (Kossuth utca vége)
- Rákóczi- Hőforrás - Vásártér sor ipari tömb
- Volt gyepmesteri telep (Szováti útfél)
- Soproni temető (Libagát utca – Tokay utca)
- Hőforrás utca - Árpád utca sarok
- Kabai útfél jobb oldal (lőtér és környéke)
- Kabai útfél bal oldal (Tesco melletti terület)

A helyi adóbevételek csaknem 2/3-át kitevő **iparüzési adó** 2000-hez képest több mint négyszeresére emelkedett, és az utóbbi években 800-900 millió forint körül ingadozott, 2014-ben pedig 944 millió Ft-ra nőtt.

Iparüzési adóbevételek és adózók

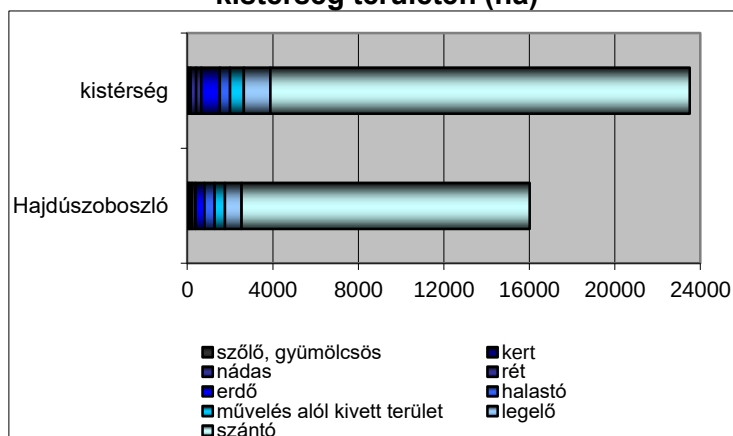
Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

A városban zajló termelés, a növekvő gazdaság és a bővülő kereskedelmi és vendéglátó-ipari forgalom, jelentős adóbevételeket biztosít az önkormányzat számára: a helyi adóztatás, valamint az átengedett központi adók az önkormányzat költségvetésének több mint 1/3-át fedezik.

2.2.2.3 Mezőgazdaság

A **mezőgazdasági tevékenységet folytató vállalkozások** viszonylag magas számát a térségben lévő termőföldek kedvező minősége adja (a Hajdúhát löszös talajainak átlagos arany-korona értéke 32, így a város legfontosabb mezőgazdasági tevékenysége a szántóföldi növénytermesztés). A jó termőtalajnak, valamint az öntözési lehetőségeknek köszönhetően a gazdák intenzív gazdálkodási tevékenységet folytatnak.

A földhasználati szerkezet Hajdúszoboszló és a kistérség területén (ha)

Forrás: www.hajdusoboszló.hu

A mezőgazdaságot térségben betöltött pozíciója ellenére **alacsony versenyképesség** jellemzi, amely az elaprózódott birtokszerkezettel és az **alacsony jövedelemtermelő képességgel** van összefüggésben. A helyi termények és mezőgazdasági termékek jelenleg nem képesek felvenni a versenyt az importtal, pedig lenne kereslet a helyben termelt és feldolgozott termékekre.

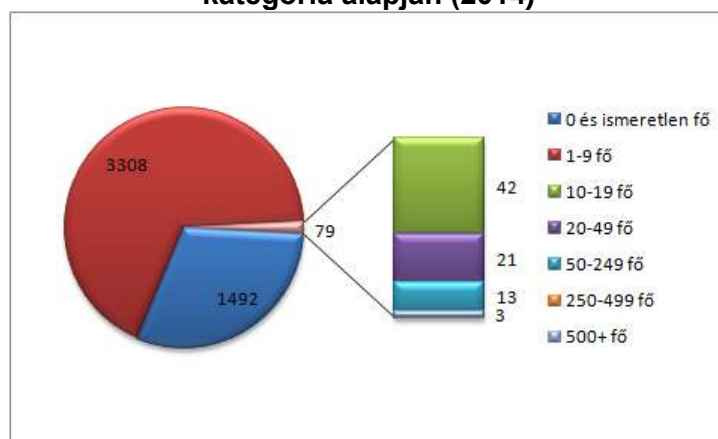
2.2.2.4 Vállalkozások

2014-ben 4 879 **regisztrált vállalkozás** működött Hajdúszoboszlón, 2001 és 2014 között a számuk 35,1%-kal növekedett. Ezen belül az elmúlt évtizedben az egyéni vállalkozások száma és aránya egyaránt növekedett (a társas vállalkozások száma mindössze 963). Hajdúszoboszlón a **működő vállalkozások** száma (1 353 vállalkozás – 2013-as adatok szerint) a megyében Debrecen és Hajdúböszörmény után a harmadik legmagasabb, ennek csaknem 60%-a egyéni vállalkozás.

A **vállalkozássűrűség**, vagyis az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások száma (212) nagymértékben meghaladja a megyei, a regionális és az országos átlagot is (165-168).

2014-ben a regisztrált vállalkozások 98,4%-a 0-9 főt foglalkoztatott⁴. Ennek az – első ránézésre kedvezőtlen – adatnak a háttérében is az idegenforgalom dominanciája áll, hiszen sok kisebb turisztikai vállalkozás néhány alkalmazottal is eredményesen működtethető.

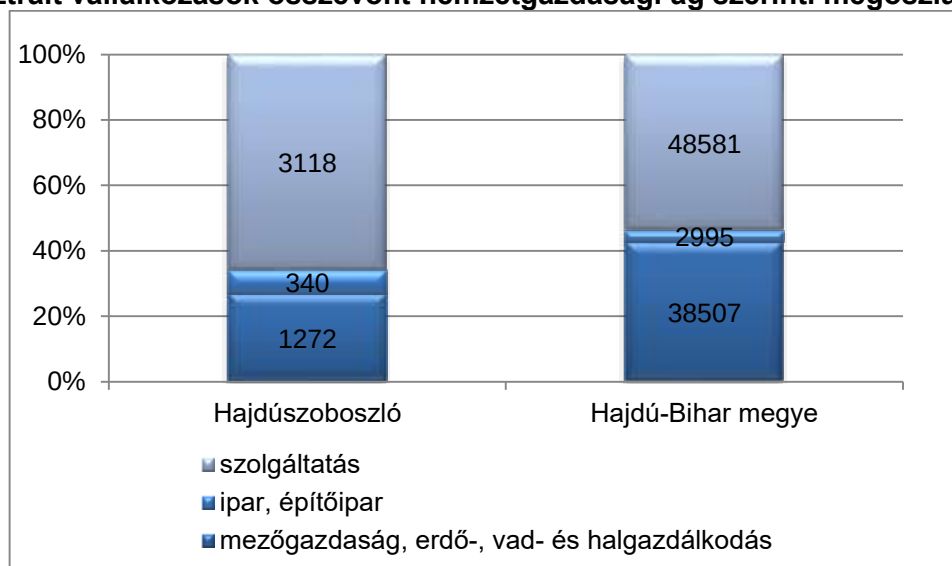
A regisztrált vállalkozások megoszlása a létszám-kategória alapján (2014)

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A **vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint** jellegzetes képet mutat. A mezőgazdasági jellegű termelést főtevékenységként folytató vállalkozások együttes aránya (26,9%) elmarad a megyei átlagtól (42,7%). A regisztrált vállalkozások csaknem 2/3-a alapvetően szolgáltatási jellegű területeken tevékenykedik.

A regisztrált vállalkozások összevont nemzetgazdasági ág szerinti megoszlása (2010)

Forrás: KSH Hajdú-Bihar megye statisztikai évkönyve, 2010

A tercier szektoron belül az országos értéknél lényegesen magasabb a szálláshely-szolgáltatásra és a vendéglátásra specializálódott vállalkozások aránya, ami nagyfokú koncentrációt jelez az idegenforgalom területén.

A város **nagyobb foglalkoztatói** között elsősorban közüzemi és turisztikai cégek, valamint közfeladatot ellátó szervezetek szerepelnek:

- Tigáz Zrt. (529 fő)
- Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. (510 fő)
- Hajdúszoboszló Város Önkormányzata (258 fő)

⁴ Ebbe a kategóriába szokták sorolni az ismeretlen létszámú vállalkozásokat is, így ez némileg torzíthat az összképen.

- Kösely Mezőgazdasági Zrt. (184 fő)
- Hunguest Hotels Zrt. Hotel Béke (154 fő)
- Egyesített Óvodai Intézmény (144 fő)
- Hajdúszoboszlói Intézményműködtető Központ (101 fő)
- Fundus Invest Kft Hotel Délibáb (100 fő)
- Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. (85 fő)
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatala (81 fő)
- Járóbeteg Ellátó Centrum, Hajdúszoboszló (66 fő)

A **vállalkozások fejlődését** jól mutatja az USZT-ben nyertes vállalkozói projektek száma (126), melynek eredményeként több mint 5,1 milliárd forint támogatás megítélésére került sor⁵. A beruházások között a legjelentősebbek telephelyfejlesztés, egészségügyi turizmus szolgáltatásainak fejlesztése, komplex vállalati technológia-fejlesztés, turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése, piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység célokkal valósultak meg.

A város a **befektetői érdeklődések** felkeltése, és a hasznosítható ingatlanok bemutatása érdekében több különböző potenciális ipari, kereskedelmi vagy szolgáltató területet azonosított, amely önkormányzati és magántulajdonú ingatlanokat egyaránt tartalmaz. Az érdeklődők jelenleg a városról különböző kommunikációs eszközök (honlap, újság, tv) segítségével tájékozódhatnak, de a város aktív befektetés-ösztönzési tevékenységet is folytat a 2013-ban elkészült egységes városmarketing stratégia alapján. Ez egyrészt a megfelelő műszaki feltételek és szükséges munkaerő biztosítását, másrészt az értékesíthető ingatlanok ismertetését, kínálatát jelenti.

A befektetés-ösztönzés tekintetében normatív jellegű **kedvezményeket** az önkormányzat nem tud biztosítani, ezekről **egyedi tárgyalás és elbírálás alapján** hoz döntést.

A befektetők Hajdúszoboszlóra csábításának egyik legfontosabb várospolitikai eszköze a **városmarketing**, mely egységes arculat, imázs formájában jeleníti meg, pozicionálja és kommunikálja a várost. 2013-ban készült el Hajdúszoboszló Városmarketing Stratégiája, mely tudatosan meghatározza a szükséges feladatokat, lépéseket a kedvező imázs kialakításáról. Emellett az elmúlt években hatékony és eredményes munka zajlott a vonzó arculat kialakítása érdekében, a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt., a Hajdúszoboszlói Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft. (TDM-szervezet), valamint a Kovács Máté Művelődési Központ és Könyvtár által megvalósított rendezvények keretében.

2.2.2.5 Információs társadalom

A telekommunikáció három legfontosabb szegmense a telefonhálózat, a kábeltelevízió és az Internet. Jóllehet a vezetékes távbeszélő hálózat a város teljes területén kiépítésre került, a magánszemélyek telefonellátottsága tekintetében egyértelműen érezhető a mobiltelefonok térhódítása, amely az egyéni analóg fővonalak számának csökkenésében mutatkozik meg: az egyéni analóg távbeszélő fővonalak (lakásfővonalak) száma 2000-2014 között mintegy 16%-kal. Az üzleti analóg fővonalak száma (közületi fővonal) ennél is nagyobb mértékben, 30%-kal csökkent ugyanezen időszak alatt. 2000 és 2014 között a távbeszélő fővonalak száma összességében 7 918-ról 6558-ra csökkent, míg a nyilvános távbeszélő állomások számának csökkenése – az igényekhez igazodva – sokkal jelentősebb: a korábbi 161-ről 22-re esett vissza. Hajdúszoboszló közigazgatási területén a magyarországi mobil telefonszolgáltatók (T-Mobile, Vodafone, Telenor) teljes lefedettséggel bírnak.

⁵ Adatok forrása: <http://eupalyazatiportal.hu>

A város teljes területén **kábeltelevíziós és internetes hálózat** üzemel. Az internet-előfizetések száma 2014-ben 5 774 volt, a kábeltelevíziós előfizetések száma pedig 4 407 (2000-hez képest 61%-ot növekedve).

A város élenjár az internetes információszerezési, ügyintézési lehetőségeket támogató **e-közigazgatási** megoldások terén, elsősorban az „IKeR” Integrált Kistérségi Elektronikus Közigazgatási Rendszer és az „ADATSZTÁR” adatkezelő, információszolgáltató rendszerek kifejlesztése révén. Mintegy 150 ügyfajtában állnak rendelkezésre ügyfél-tájékoztatók és az ügyintézéshez szükséges dokumentumok, amelyeket az ügyfelek bárhol letölthetnek, majd kinyomtatva, aláírva, papíron juttathatják el a hivatalba. Az e célra létrehozott honlapon az érdeklődők tájékozódhatnak a közigazgatási eljárás legfontosabb szabályairól, menetéről. A rendszer része az elektronikus ügyintézés is: mintegy 100 ügyfajtában lehetséges a kérelem elektronikus levélben történő benyújtása, ezek közül eredetileg 20, de folyamatosan növekvő számú ügyfajtában lehetséges a teljes elektronikus ügyintézés (leszámítva a díjfizetést)⁶.

A helyi információs társadalom erősödése szempontjából rendkívül fontosak azok a **kommunikációs eszközök**, ahol a város eseményei, hírei megismerhetők. Ilyen csatorna a Hajdúszoboszló Városi Lap, a Szókimondó újság és a Hajdúszoboszlói Városi Televízió, valamint az itt lakók és a város iránt érdeklődők számára egyaránt hasznos információkat tartalmazó, megújult városi honlap is (www.hajduszoboszlou.eu).

Az önkormányzat felkarolta az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület Hajdúszoboszlói Szervezetének civil kezdeményezését, amelynek nyomán 2014-ben elindult a „**Legyen Hajdúszoboszló fogyasztóbarát város!**” program. A sokelemű program tartalmazza fogyasztóvédelmi tanácsadási szolgálat kialakítását, a munkaidőn túli ügyintézés lehetőségeinek vizsgálatát, a szolgáltatások és fogyasztók közötti interaktív kapcsolatok fejlesztését, a fogyasztói jogokkal és fogyasztóvédelmi ellenőrzésekkel kapcsolatos szemléletformálást.

2.2.3 Társadalom

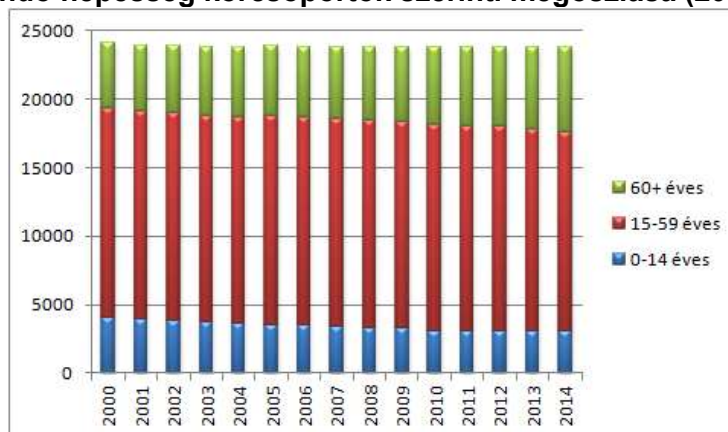
2.2.3.1 Demográfia

Hajdúszoboszló népességfejlődése lényegesen kedvezőbb az országos folyamatoknál. Az utóbbi években egyaránt ingadozik az állandó és a lakónépesség száma. 2014-ben a város 238,7 km² területén 23 882 főnyi lakónépességnek ad otthont, az állandó népesség száma 23 824 fő volt. 2000 és 2014 között mindkét érték csak kis mértékben változott: a lakónépesség 71 fővel növekedett, míg az állandó népesség 290 fővel csökkent. A **természetes fogyást** a városra jellemző **pozitív vándorlási különbözet** részben tudja ellensúlyozni: a 2000-2014 közötti összes természetes szaporodás, ill. fogyás -1 799 fő, míg a vándorlási különbözet 796 fő volt. Hajdúszoboszló népességmegtartó képessége elsősorban a viszonylag magas életszínvonalnak köszönhetően relatíve erős – ettől függetlenül a munkalehetőségek egyoldalúsága miatt a fiatalok szelektív elvándorlása jelentős mértékű, míg a betelepülők között viszonylag sok az időskorú.

Az állandó népesség **korcsoportok szerinti megoszlását** tekintve elmondható, hogy az országos trendnek megfelelően a társadalom előregedésére utaló folyamatok rajzolódnak ki. A születésszám országosan jellemző csökkenése megmutatkozik a gyerekek számának erőteljes fogyásában (a 0-14 évesek száma 2000-ben 4 046 fő, 2014-ben 3 035 fő), az öregedést pedig a 60 év feletti lakosság számának és arányának jelentős növekedése (2000-ben 4 799 fő, 2014-ben 6 221 fő) jelzi. Az állandó népesség legnagyobb hányadát a 15-59 éves korcsoport (61%) képviseli. A 60 év feletti korcsoport aránya 26%, míg a 0-14-esek korosztálya az állandó népességnek csak 13%-át képezi.

⁶ A hajdúszoboszlói e-közigazgatási gyakorlatokról és tapasztalatokról további részleteket tartalmaz a következő könyv: Komádi – Kézy – Barabás (2011): Modern önkormányzati irányítás. Kézikönyv az önkormányzati szervezetfejlesztésről és modernizációról

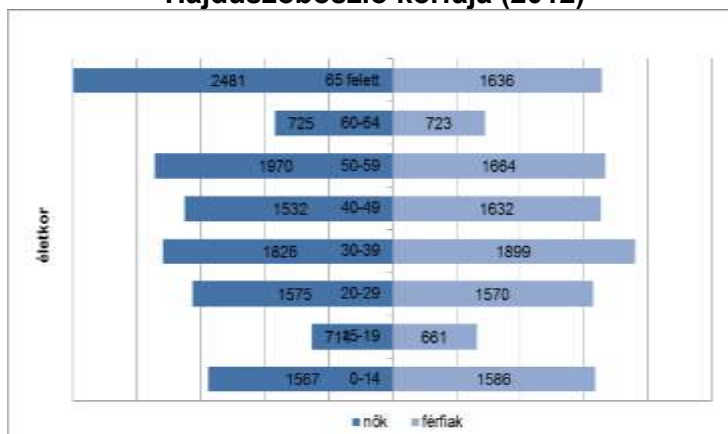
Az állandó népesség korcsoportok szerinti megoszlása (2000-2014)

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A lakosság nemek szerinti megoszlása megfelel a hazai tendenciáknak: a gyermek és fiatal korban jellemző férfitöbbség az 50-59 közötti korosztályban fordul át, innentől a nők száma lényegesen magasabb a férfiakéhoz képest. Míg átlagosan 1,09 nő jut egy férfinak, addig ez az érték a 65 évnél idősebbek esetében már meghaladja az 1,6-ot.

Hajdúszoboszló korfája (2012)

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2.2.3.2 Foglalkoztatás, munkanélküliség

Az idegenforgalom és az ehhez kapcsolódó egyéb kiszolgáló infrastruktúra és működtetése **kiemelkedő szerepet tölt be a foglalkoztatásban**. Az évezred elején a fürdőfejlesztés hatására folyamatosan emelkedett a foglalkoztatottak száma. Az AquaPalace fedett élményszobor 2010-es átadása újabb 60 fő foglalkoztatását jelenti az idegenforgalomban. Hajdúszoboszlón a **foglalkoztatottak száma** 2011-ben az előző népszámlálás adataihoz viszonyítva 8 161 főről 9 483 főre nőtt, ezzel egyidejűleg a gazdaságilag inaktívak száma csökkent. A kedvező gazdasági mutatók mellett azonban a gazdaságilag aktívak csoportján belül a munkanélküliek száma tovább növekedett. A tartós munkanélküliek elhelyezkedési esélye lényegesen rosszabb, esetükben a munkanélküli státuszt gyakran az inaktivitásba vonulás követi. Az elhelyezkedési esélyeket tovább nehezíti, hogy a munkanélküliek között nagy arányban fordulnak elő alacsony, vagy nem a keresletnek megfelelő végzettséggel rendelkező munkakeresők (miközben a pályakezdekők és diplomások aránya csökkent).

A lakosság gazdasági aktivitása (2011)

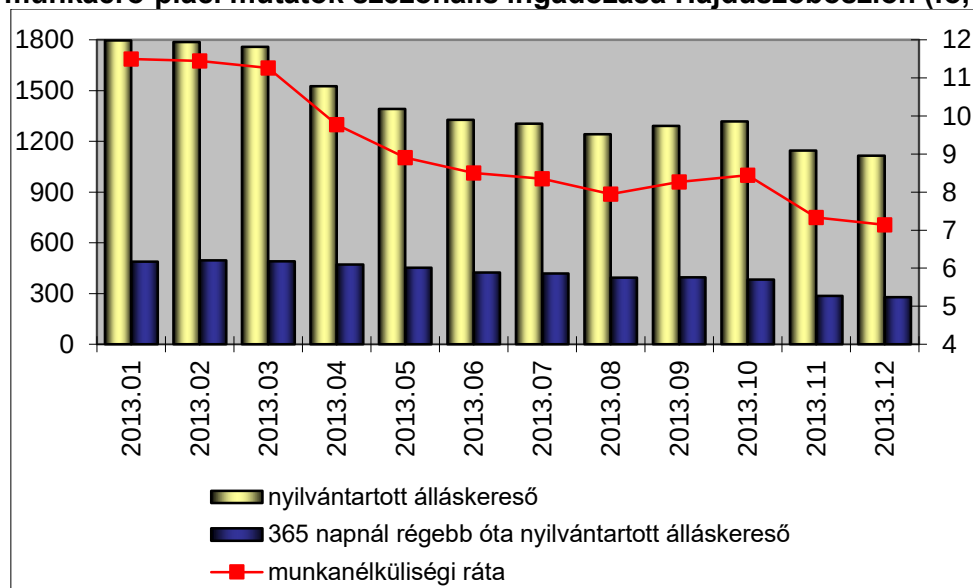
		Gazdaságilag aktív				Gazdaságilag inaktív			
		Foglalkoztatott		Munkanélküli		Inaktív kereső		Eltartott	
		fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
Hajdúszoboszló	1980	10 204	43,6	0	0	4 164	17,8	9 028	38,6
	1990	10 207	42,7	332	1,4	5 621	23,5	7 731	32,4
	2001	8 161	34,8	1 354	5,8	7 293	31,1	6 617	28,3
	2011	9 483	46	1 513	7,3	6 965	33,7	5 972	28,9
Hajdúszoboszlói kistérség		13 241	45,2	2 227	7,6	9 959	34	8 781	30
Hajdúszoboszlói járás		16 347	44,6	2 754	7,5	12 604	34,4	11 356	31
Hajdú-Bihar megye		198 106	42,8	37 468	8,1	157 362	34	153 785	33,2
Észak-alföldi régió		528 828	42,2	103 041	8,2	451 278	36	409 440	32,7
Magyarország		3 942 723	46,4	568 497	6,6	2 949 727	34,7	2 476 681	29,2

Forrás: www.nepszamlalas.hu

A foglalkoztatottsági adatok azonban még mindig sokkal kedvezőtlenebbek, mint a rendszerváltást megelőző időszakban. 2011-ben 100 háztartásra átlagosan 234 személy és 95 foglalkoztatott jutott. Az összes háztartás (9 989 db) 39,3%-a foglalkoztatott nélküli.

A város egyik fontos munkaerő-piaci jellemzője **a regisztrált munkanélküliek viszonylag alacsony aránya**, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2015. októberi adatai alapján a városban 931 fő a nyilvántartott álláskereső száma. A munkaképes korú népesség 5,7%-a nyilvántartott álláskereső. A munkanélküliség alakulását nagymértékben befolyásolja az idegenforgalom, ami egyrészt szezonális ingadozást eredményez, másrészt csökkenti a tartós munkanélküliség mértékét. Azonban a 2013-as adatok azt mutatják, hogy az idegenforgalmi szezon után sem nőtt igazán a munkanélküliség, amely az állami közfoglalkoztatási programnak köszönhető:

A munkaerő-piaci mutatók szezonális ingadozása Hajdúszoboszlón (fő, %)

Forrás: www.munka.hu

Látható, hogy az augusztus végéig tartó idegenforgalmi főszezon után kisebb visszaesés jelentkezik a foglalkoztatásban, de ezt a hatást néhány hónap után már felemészti az egész éves javuló tendencia.

A pénzügyi-gazdasági válság hatása az előzetes várakozásokkal szemben Hajdúszoboszlón is nagymértékben nyomon követhető a munkanélküliségi adatokon: jóllehet a szezonális ingadozás arányaiban mérséklődött, de a munkanélküliek száma és a munkanélküliségi ráta nagymértékben emelkedett 2010-2013 között, ami azt mutatja, hogy az idegenforgalom sem volt képes felszívni a helyi munkaerőt.

A munkanélküliségi mutatók összehasonlítása 2006-ban és 2013-ban

Mutatók		2006	2013
Nyilvántartott álláskereső	maximum érték (fő)	1122	1796
	minimum érték (fő)	843	1115
	abszolút különbség (fő)	279	681
	relatív különbség a maximumhoz viszonyítva (%)	24,9	37,9
365 napnál régebb óta nyilvántartott álláskereső	maximum érték (fő)	230	496
	minimum érték (fő)	143	275
	abszolút különbség (fő)	87	218
	relatív különbség a maximumhoz viszonyítva (%)	37,8	44,5
Munkanélküliségi ráta	maximum érték (%)	7,26	11,5
	minimum érték (%)	4,98	7,14
	abszolút különbség (%)	2,28	4,36
	relatív különbség a maximumhoz viszonyítva (%)	31,4	37,9

Forrás: www.munka.hu

A munkanélküliségi adatokat hosszabb időtávon vizsgálva kijelenthető, hogy az előző évtized elejének kedvező tendenciái a legutóbbi gazdasági válság éveiben egyértelműen megfordultak: 2011 végén a regisztrált álláskeresők száma csaknem kétszer annyi volt, mint a legkedvezőbb évben, 2003-ban, a munkanélküliségi ráta értéke pedig 4,5 százalékponttal marad el a legkedvezőbb értékhez képest. A 2013-as évben azonban a negatív tendencia megfordult, a nyilvántartott álláskeresők száma és a munkanélküliségi ráta egyaránt csökkent. A legfrissebb, 2015-ös (évközi) adatok magyarországi viszonylatban kimagaslóan jók, és komoly javulást mutatnak az utóbbi néhány évben.

Munkanélküliségi adatok 2000 és 2015 között (minden év decemberében)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Munkanélküliségi ráta (%)
2000	1 297	8,89
2001	1 035	6,82
2002	940	6,19
2003	857	5,61
2004	928	6,08
2005	936	6,1
2006	992	6,42
2007	1 117	7,17
2008	972	6,23
2009	1 379	8,75
2010	1 454	9,22
2011	1 585	10,07

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (fő)	Munkanélküliségi ráta (%)
2012	1 697	10,68
2013	1 115	7,14
2014	1 160	7,00
2015	983	5,97

Forrás: www.munka.hu

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 38,5%, ami régiós összehasonlításban kedvező. Közülük csaknem minden harmadik személy legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik (a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktívkorúakon belül 8,1%).

A **közfoglalkoztatásban** részesülők száma Hajdúszoboszlón 2013-ban 152, 2014-ben 340 fő volt. A 2015-ös év 1-9. hónapjaiban 296 közfoglalkoztatott dolgozott a városban, ami időarányosan megfelel a tavalyi értéknek⁷. Ezen időszak alatt az ellátásban nem részesülő álláskereső száma jelentősen csökkent (2013: 991, 2014: 869, 2015: 746).

2.2.3.3 *Képzettség*

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a **lakosság iskolai végzettsége** összességében kicsit elmarad az országos átlagtól, azonban a megyei értékekhez képest kedvezőbb a helyzet:

- a 10 évnél idősebb lakosságának 0,03%-a általános iskolai végzettséggel sem rendelkezik,
- a 15 év felettiak 87%-a legalább az általános iskolát befejezte,
- a 18 évesnél idősebbek 41%-a érettségizett,
- a 25 év felettiak 13%-a diplomás.

A képzettség szempontjából fontos, hogy az önkormányzatok és a középiskolák térségi szinten együttműködnek annak érdekében, hogy a **munkaerő-kínálat minél jobban igazodjon a jelenlegi és potenciális munkaadók elvárásaihoz**.

2.2.3.4 *Egészségügyi állapot*

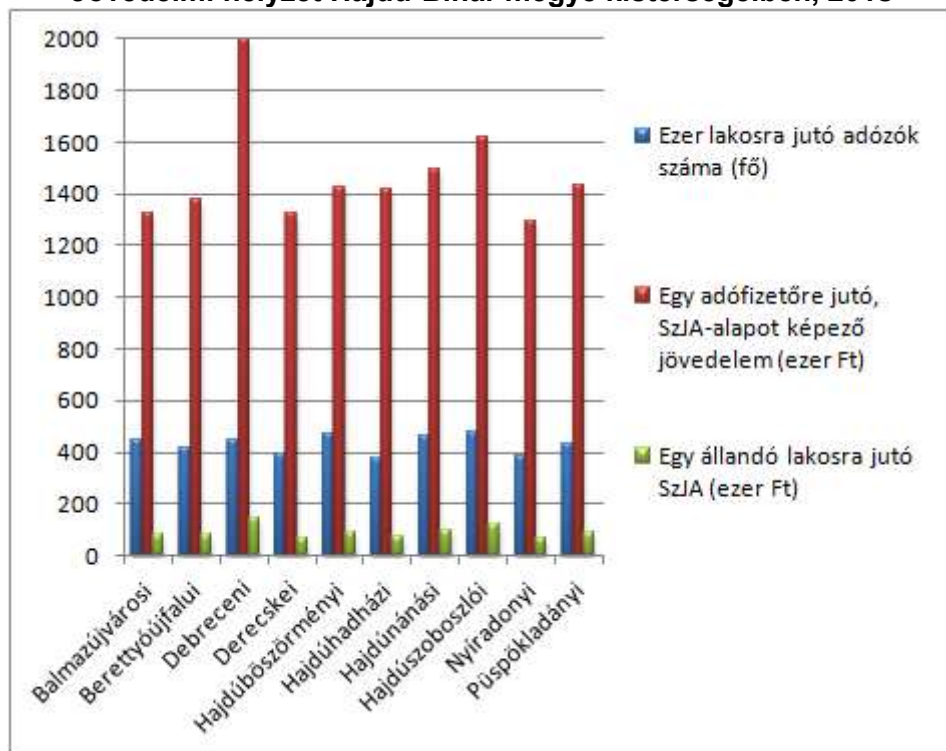
A társadalom életminőségi szintjének egyik indikátora a népesség egészségi állapota. Hajdúszoboszlón jelentős környezeti terheléssel járó tevékenységet végző vállalkozás nem működik, így a lakosság egészségügyi állapota e szempontból nem fenyegetett. A kistérség lakosságának egészségi állapota a statisztikai adatok oldaláról az országos átlagot tükrözi. A képet árnyalja, hogy viszonylag magas az időskorúak aránya, akik körében értelemszerűen magasabb a különböző betegségek (pl. szív- és érrendszeri, daganatos stb.) előfordulása.

2.2.3.5 *Jövedelmi helyzet*

Az életminőség egyik legfontosabb jellemzője a jövedelem, a kereseti lehetőségek alakulása. Hajdúszoboszlón 2013-ban 482,2 adófizető jutott ezer lakosra, az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó alap 1,716 millió Ft, a személyi jövedelemadó egy állandó lakosra jutó értéke pedig 130 ezer Ft volt. Mindez lényegesen kedvezőbb a megyei és a kistérségi adatoknál egyaránt.

⁷ A közfoglalkoztatási adatok forrása: kozfoglalkoztatasi.bm.hu

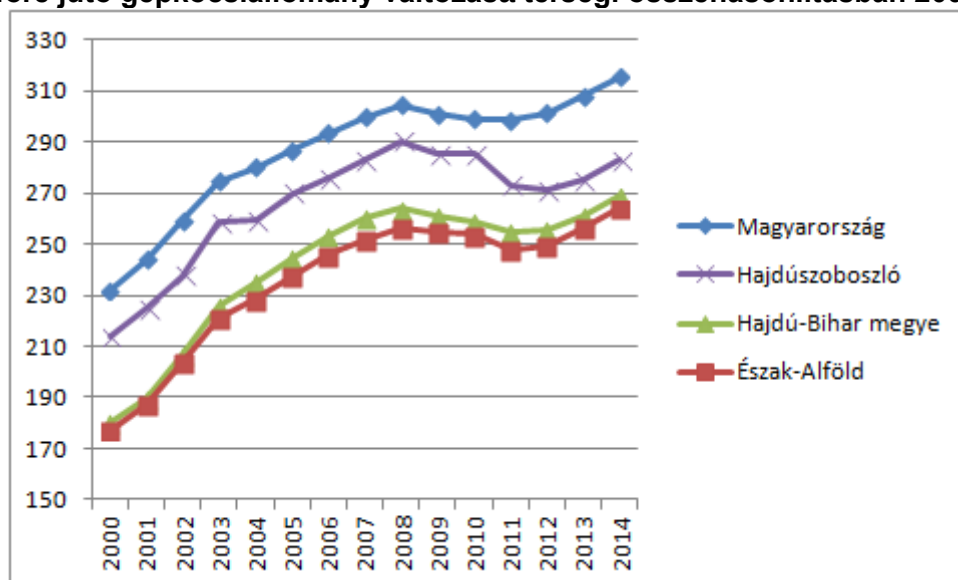
Jövedelmi helyzet Hajdú-Bihar megye kistérségeiben, 2013

Forrás: KSH

Az életminőséget, illetve annak anyagi tényezőit áttételesen jellemző mutatók közül viszonyítási alapot jelent a lakosság tulajdonában álló nagy értékű fogyasztási cikkek mennyisége, értéke. Ezek közül az egyik legjellemzőbb mutató az **1000 főre jutó személygépkocsik számának** változása. A következő ábra a gépkocsiállomány százalékos változását ábrázolja térségi összehasonlításban. A város – az országos átlaghoz közelítve – nagymértékben meghaladja a megyei és regionális értékeket egyaránt.

Ezer főre jutó gépkocsiállomány változása térségi összehasonlításban 2000-2014

Forrás: KSH

2.2.3.6 Szociális helyzet

Egy város lakosságának szociális helyzetéről ad kitűnő képet az **önkormányzati segélyezés** alakulása, azaz a szociális segélyezési rendszer igénybevételének foka. A

népesség szociális helyzetét alapvetően a hátrányos helyzetű lakosság arányának lassú emelkedése jellemzi, amely azonban nem jár együtt automatikusan a támogatások mértékének és esetszámának növekedésével:

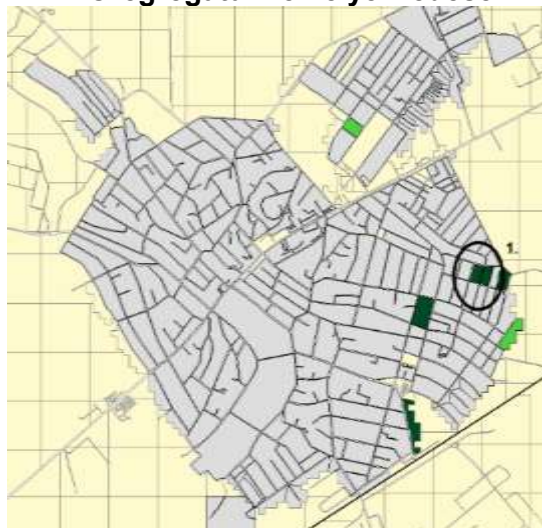
- a lakásfenntartási támogatásban részesültek évi átlagos száma a 2003. évi 1 238-ról 2010-re 1828-ra emelkedett, de 2014-re már 1023-ra csökkent;
- a vizsgált időszak alatt eleinte több személy részesült rendszeres szociális segélyben (a legtöbben, 285-en 2006-ban), majd számuk 2008 után nagymértékben lecsökkent (2014-ben 78 főre). A csökkenés mértékét magyarázza a jogszabályi változás által bevezetett aktív korúak ellátásán belüli foglalkoztatást helyettesítő támogatás;
- a közfoglalkoztatásban részt vevők száma a jogszabályi változások miatt ingadozik évről évre (20-453 között, 2014-ben 448 fő);
- a családok 2000-től 2010-ig egyre nagyobb számban részesültek rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban (2010-ben 316 eset), de 2010-et követő években a támogatások száma jelentősen lecsökkent (2013-ban 128 eset volt).

A viszonyítható, becsült adatok (pl. népszámlálás, választások) szerint **a város roma lakossága 200 fő körülre tehető**, akik többnyire a város teljes területén elszórtan helyezkednek el önkormányzati lakásban, albérletben vagy saját tulajdonú ingatlanban. Az országos tendenciáknak megfelelően a – főként szezonális – munkanélküliség körükben nagyobb arányban fordul elő. Idényjelleggel elsősorban a mezőgazdaságban, az építőiparban és a turizmusban dolgoznak. Foglalkoztatásukat az önkormányzat is segíti közhasznú foglalkoztatással.

A roma lakosság **földrajzi, területi mobilitás**ára vonatkozóan pontos adatok nem ismertek, de a szociális szakemberek tapasztalatai alapján a vizsgált lakosság körében nem jellemző a földrajzi mobilitás. Ennek oka elsősorban a városra jellemző sajátos ingatlanpiaci folyamatokban keresendő: a magas ingatlanárak miatt a rosszabb anyagi körülmények között élők nem Hajdúszoboszlót választják letelepedésük helyszínének. Erre a természetes, piac vezérelte folyamatra városnak nincs befolyása.

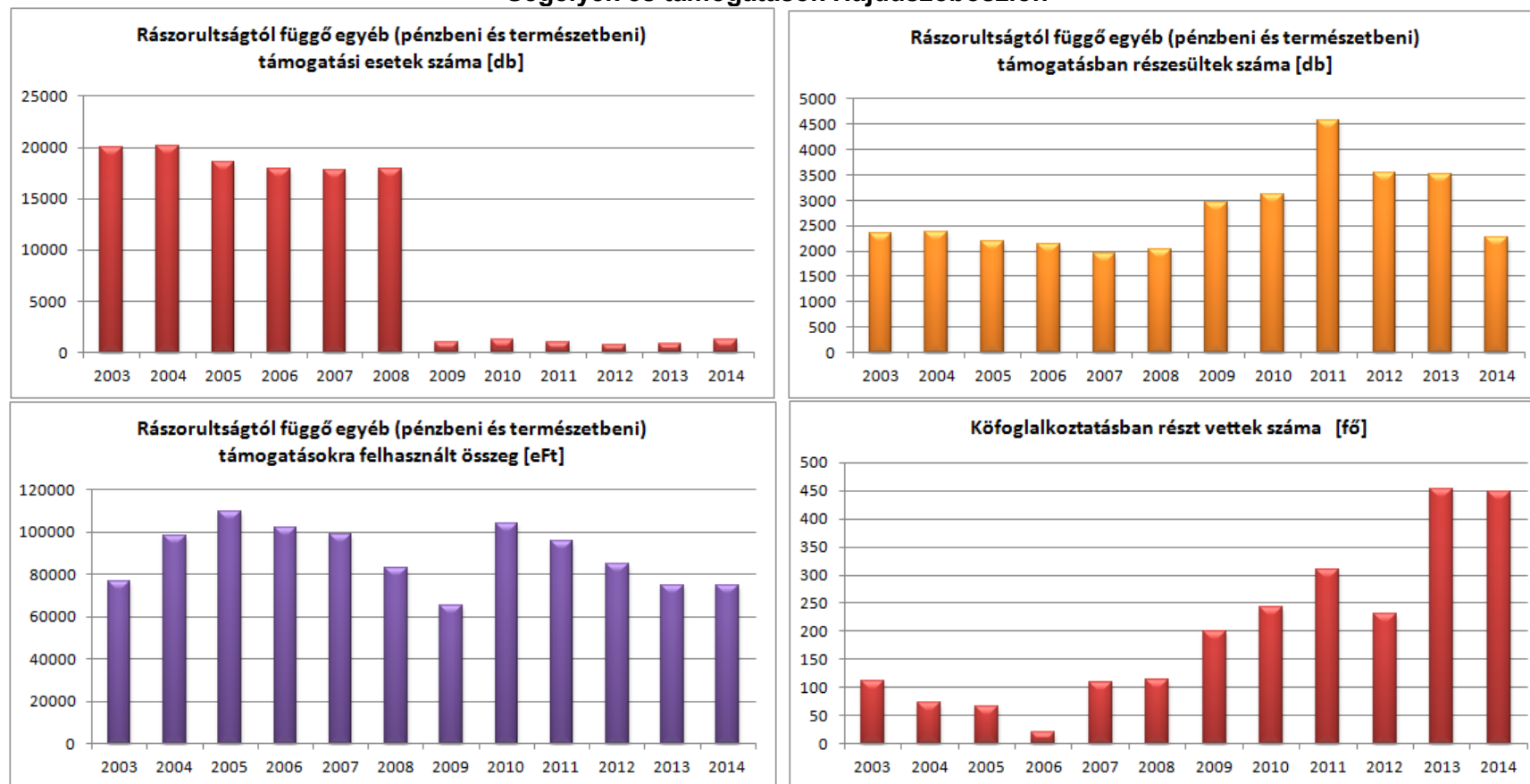
Hajdúszoboszló teljes területén 2011-ben összesen **1 939 olyan fő volt, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, és nincs rendszeres munkajövedelmük**, azaz potenciálisan a város lakosságának 8,1%-a felel meg a szegregációs mutatónak. Ez az érték jelentős javulás a 2001-ben mért 10,5%-hoz képest. Emellett az is látható, hogy **a hátrányos helyzetűek többnyire integrált lakókörnyezetben élnek**, amit jól mutat, hogy mindössze egy kisebb szegregált jellegű terület rajzolódott ki a város keleti oldalán, a lakóövezeti városrészben. A helyszíni tapasztalatok alapján sem ez a szegregátum, sem a többi, a statisztikai adatok alapján szegregálódónak tekinthető lakóterület nem teljesítik a szegregátumokkal szemben támasztott kritériumokat.

A szegregátum elhelyezkedése

Forrás: KSH

Segélyek és támogatások Hajdúszoboszlón

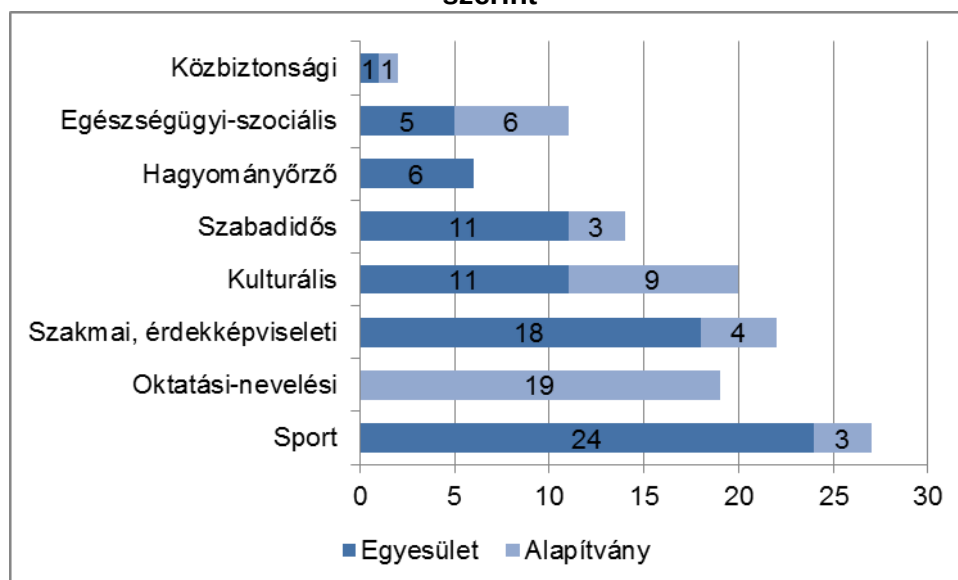

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

2.2.3.7 Civil szféra

Hajdúszoboszló civil és egyházi szervezeteinek tevékenysége kiegészíti, sok esetben helyettesíti a város által nyújtott szolgáltatásokat. A városban jelenleg 137 civil szervezet működik, ebből 27 szervezetnek a sport, 19 szervezetnek pedig az oktatás-nevelés a fő tevékenységi területe.

A hajdúszoboszlói civil szervezetek megoszlása fő tevékenységi terület és jogi forma szerint

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

Az önkormányzat **Civil Alap** létrehozásával támogatja a helyi civil szerveződések működését és megerősödését, amelynek keretösszege 2,5-3,3 millió forint között mozog.

Az Önkormányzati Civil Alap adatai

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Támogatási igény (eFt)	3210	3060	3400	4534	4644	4644	8265	5221	6230	6482	5972
Felhasználás (eFt)	2499	2500	2500	2500	2500	3000	3000	3300	3400	3500	3500
Igénylők összesen (db)	15	18	23	32	34	34	54	40	43	48	40
Támogatott igények (db)	15	17	22	26	29	30	38	38	36	34	34

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

2.2.3.8 Közbiztonság⁸

Hajdúszoboszlón a közbiztonság nemcsak a helyi lakosok, hanem a vendégek miatt is kiemelt jelentőségű. A 2014. évben a közbiztonság érdekében meghozott intézkedések elsősorban a jogsértések **megelőzését**, a már bekövetkezett jogsértések esetén az **elkövetők felkutatását**, valamint az **idelátogatók vagyonbiztonságának** megfelelő szintű szavatolását szolgálták.

Hajdúszoboszlón napszakonként általában 2 fő gépkocsizó közrendvédelmi járőr és 1 fő gépkocsizó helyszínelő és balesetvizsgáló biztosította a bejelentésekre, eseményekre történő gyors reagálást, míg a veszélyeztetett időszakokban (hétvégéken és a nagyobb rendezvények idején), valamint a nyári idegenforgalmi szezonban a szolgálat megerősítésre került további gépkocsizó vagy gyalogos járőrszolgálattal. A közterületi szolgálatok részeként

⁸ Forrás: Tájékoztató Hajdúszoboszló közbiztonságának 2014. évi helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról

a turisztikai szezonban gyalogos „posztos” szolgálat ellátására került sor a Szilfákajla, a József Attila, a Pávai Vajna és a Damjanich utcákon, a Szent István parkban, a buszpályaudvaron, a MOL benzinkúton, a Mátyás király sétányon, a gyógyfürdő környezetében, a Hajdú Camping, valamint a Bányász, a Major és a Szilfákajla utcai közparkok területén, valamint a Mátyás király sétány elején lévő Rendőrségi információs pavilonban.

A közterületi rendőri intézkedéseken belül az elfogások számában emelkedés történt (135-144). Emelkedett a bűncselekmények elkövetésén tetten ért személyek elfogása is (118-122), a körözött személyek elfogása (16-19), és az egyéb ok miatt elfogások száma (0-3) is. A közterületi intézkedések másik csoportját képező (felderített) szabálysértések száma 6,8%-kal emelkedett. A közlekedésrendészeti alkoholszondás ellenőrzések száma jelentősen, 34,6%-kal emelkedett, ugyanakkor a felderített ittas gépjárművezetők száma alig nőtt (35-39).

2014-ban a rendőri eljárásban **regisztrált bűncselekmények száma** 646 volt (jóval kevesebb, mint a 2013-as 843 eset). Ez lényegesen alacsonyabb az elmúlt öt év átlagértékénél is.

A településen történt regisztrált bűncselekmények közül a **kiemelten kezelt jogsértések** teszik azokat, amelyek jelentősen kihatnak a lakosság biztonságérzetére. Ezek 2014-ben az alábbiak szerint alakultak:

- a testi sértések száma 78 volt, mely az elmúlt öt év átlagánál (62,6) és a 2013. évi adatnál (53) is jóval magasabb;
- a garázdaságok száma 26, az elmúlt öt évet tekintve átlagos érték, és jóval alacsonyabb a 2013-as értéknek (33 eset).

A **vagyon elleni bűncselekményeken** belül az elmúlt évekhez hasonlóan a lopás, a lakásbetörés és a rongálás volt a meghatározó. A lopások száma az elmúlt öt év átlagánál (404,8) jóval alacsonyabb (258 eset), a lakásbetörések száma az átlaghoz (25,4) képest kismértékben emelkedett (32). Rablás, illetve kifosztás 2014-ben csupán 1-1 esetben történt.

A Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság eljárásaiban regisztrált bűncselekmények **nyomozási eredményessége** 62,6%-os szintet ért el, meghaladva a 2013-as 55,7%-ot.

A nyári időszakban történt bűncselekmények jelentős része az idegenforgalomhoz kötődik, az elkövetők nagy része a városba látogató turisták közül került ki. A bűncselekmények elkövetési helyei az idegenforgalmi szempontból frekvenciát helyekre koncentráltak. Az év többi időszakában a bűncselekmények legnagyobb részét a helyi lakosok követték el.

Hajdúszoboszló Város a bűnügyi statisztikai adatok alapján **nem veszélyeztetett kategória** szerint került besorolásra. Az önkormányzat ugyanakkor folyamatos anyagi és tárgyi támogatást nyújt a rendőrségnek és a polgárőrségnek, fejleszti a térfigyelő-kamera rendszert.

A városi Térfigyelő Rendszer jelenleg összesen 19 db kamerából áll. A működtetés célja a közbiztonság növelése, a közterület általános rendjének biztosítása, a Térfigyelő Rendszer által lefedett területen található vagyon megóvása, felügyelete, a közterület-felügyelet tevékenységének, a rendőrség bűnüldöző munkájának segítése, a két szervezet közötti együttműködés erősítése, a lakosság és a városunkba látogató turisták biztonságérzetének növelése, a jogsértések visszaszorítása.

Térfigyelő kamerák (az elhelyezés helye és a megfigyelt közterület):

- Hősök tere (Emlékezés tere) – 4 db fix kamera és 1 db mozgatható kamera,
- Bocskai Rendezvényközpont előtti tér – mozgatható kamera,
- Bethlen utca (Városi Piac) – mozgatható kamera,

- Kovács Máté Művelődési Központ és Városi Könyvtár (Halasi Fekete Péter tér) – mozgatható kamera,
- Járóbeteg – Ellátó Centrum (Luther u. - Hősök tere kereszteződés) – mozgatható kamera,
- Járóbeteg – Ellátó Centrum (belső udvar) – mozgatható kamera,
- József Attila utca (páratlan oldalon a parkolók mellett a Fesztivál térig) – 4 db mozgatható kamera,
- Szent István park (TDM tájékoztató tábla) – mozgatható kamera,
- Szent István park (harangház) – mozgatható kamera,
- Mátyás király sétány – Fürdő u. kereszteződés – mozgatható kamera,
- Hőforrás u. – Debreceni útkereszteződés – mozgatható kamera,
- Médy I. u. (játszótér) – fix kamera.

Az érintett szervezetek és az önkormányzat erőfeszítéseinek köszönhetően Hajdúszoboszló közbiztonsági mutatói évek óta javulnak.

2.2.4 Települési környezet

2.2.4.1 Természeti környezet

Hajdúszoboszló területének zöme a Hajdúságon található, csak az északnyugati és keleti szöglete nyúlik át a Hajdúhátra, illetve az összefüggő közigazgatási területtől térben is elválasztott nyugati rész húzódik át a Hortobágy tájegység területére.

A területen előforduló **talajok** zöme csernozjom, amely löszön, illetve homokos vagy agyagos löszön alakult ki, ennek köszönhető, hogy a termőföld átlagos aranykorona értéke magas (32 AK). Talajszennyezés elsősorban a szennyvízszikkasztásból, a műszaki védelem nélküli és az illegális hulladéklerakókon történő tárolásból származik. Külön problémaként jelentkezik a fedetlen termőtalajok nyári kiporzása.

A város legjelentősebb **vízfolyása** a Keleti-főcsatorna, amely elsősorban öntözőcsatornaként funkcionál. A csatorna egyben turisztikai célpont is – főleg a szabad vizet, ökoturizmust kedvelők keresik fel. A város közigazgatási területe a 48. számú KFCS menti belvízrendszer 481b számú Kösely belvízöblözetben helyezkedik el. A Kösely- főcsatorna egy szakasza rendezetlen, nádas ősmeder. A kiépített öntöző csatornák a mezőgazdasági területek nagy részének öntözhetőségét biztosítják. Keleti-főcsatorna és Kösely keresztezésénél halastavak üzemelnek.

A **felszín alatti vizek** vonatkozásában a legnagyobb problémát a talajvíz szennyezése, szennyezettsége jelenti. Ennek oka elsősorban a „közműolló” tágra nyílása volt korábban. Kiemelkedő jelentőségű azonban a város területe alatt húzódó rétegvíz: 1925-ben egy sikertelen olajfúrás eredménye volt a termálvízkutatás. Először 1091 m mélyről 73°C hőmérsékletű vizet találtak, majd 1926-ban, újabb sikeres fúrást kezdeményezve, 78°C hőmérsékletű, 2032 m talpmélységű kutat fúrtak. A víz nagy mennyiségű metánt és földgázt is tartalmaz. A települést jelenleg is érintik – elsődlegesen szénhidrogén – ásványi nyersanyag gazdálkodási területek.

2015. december 22-én elkészült a vízgyűjtő gazdálkodási terv (VGT) felülvizsgálata. A VGT különböző célokat, intézkedéseket fogalmaz meg a 8.12. sz. mellékletében⁹, amelyek megvalósítására törekedni kell. Cél a víztestek jó állapotának elérése vagy fenntartása. A területen leginkább érintett víztestek:

⁹ A VGT megtalálható a www.vizeink.hu honlapon.

1. sekély porózus talajvíz test (sp. 2.6.2. talajvíz test; Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész) mennyiségi állapota gyenge, okai tartós vízszintsüllyedés, szárazföldi FAVÖKO (felszín alatti víztől függő ökoszisztéma). Kémiai állapota jó, de gyenge kockázatú.
2. porózus rétegvíz test (p. 2.6.2. rétegvíz test; Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész) mennyiségi állapota gyenge a túlzott vízkivételek miatt, kémiai állapota jó.
3. porózus termákvíz testek (pt. 2.4 Északkelet- Alföld) mennyiségi és kémiai állapotuk jó.

Hajdúszoboszló **klimatikus adottságai kedvezőek**. A térségben az északnyugati szél a jellemző. A város éghajlata alapjellegében szárazföldi (kontinentális), csupán 30-40 a téli napok száma 0°C átlaghőmérséklettel, és 80-85 a nyári napok száma, amikor a hőmérséklet átlaga 25°C. A levegő páratartalma alacsony, amit ellensúlyoz a fürdő és parkosított környékének mikroklimája. Az évi átlagos csapadékmennyiség mindössze 517 mm, ellenben a napfényes órák száma eléri, olykor meg is haladja a kétezer órát.

A terület levegőszennyezettségét alapvetően a kibocsátások mennyisége és minősége határozza meg. A kibocsátott primer levegőszennyező anyagok mennyiségi és minőségi eloszlása változó, amit egyrészt a gazdasági tevékenységek, másrészt a közlekedés, harmadrészt a lakossági energiafelhasználás befolyásol.

A Hajdúszoboszló területén található, változó kiterjedésű **erdőségek** elszórtan helyezkednek el. A külterületen lévő erdők zömét a település környéki erdőfoltok, kisebb részét az utak, csatornák és mezőgazdasági üzemek melletti keskenyebb erdősávok alkotják. Összefüggő, zárt állomány a Nádudvari út mentén, a település keleti peremén található, jelentősebb véderdősáv pedig a Keleti-főcsatorna mentén jelenik meg. A Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Osztályának adatszolgáltatása alapján, Hajdúszoboszló területén 413,9 ha erdő van, amely az elsődleges rendeltetés szerint megoszlik védelmi és gazdasági erdő részekre. Az erdőterületek összetétele kedvezőtlen: az erdőalkotó fatípusok nyárfélék, akác, kocsányos tölgy és több más elegyfa.

Természetes növénytakaró maradványok a szántó és kert művelésű területeken kívül, a rételező-nádas és mocsaras területeken található, többségük sziki növénytársulás, ősgyep, kevés erdőssztyepp maradványokkal.

Az országosan **védett területek** közé tartozik a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának kezelésében lévő Angyalházi ősgyepes, valamint valamennyi élővízfolyás, ér és holt-meder. Hajdúszoboszló Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozó, természeti- ökoturisztikai értéket képviselő területrésze a Hortobágy-főcsatorna és az Alsó-Kadarcs-csatorna környezetében helyezkedik el. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága a város északi és nyugati legelőterületeit fokozottan védett természeti területnek terjesztette fel a Környezetvédelmi Minisztériumnak. Az ex lege védett területek közé a város területén található 27 kunhalom tartozik.

Kunhalmok adatai Hajdúszoboszló közigazgatási területén

Blokkazonosító	Kunhalom azonosító	EOV Koordináta X	EOV Koordináta Y	Felülvizsgált sugár (m)	Blokkba eső terület (ha)
L75LYP11	2012	823311,84	239541,04	22	0,15
LC816K11	2015	832260,61	232098,68	46	0,67
L6QE6911	2021	834202,85	234167,87	50	0,77
LA4DYK11	2022	824259,00	242284,00	41	0,53
L1V0L711	2023	808859,00	242499,00	29	0,26
L9CM5611	2024	827652,28	231701,44	28	0,25
L6TU6R11	2026	832271,00	232962,00	74	1,71
L9CM6711	2027	831701,87	235499,69	29	0,13
L5DU6A11	2027	831701,87	235499,69	29	0,00
L9DU6F11	2027	831701,87	235499,69	29	0,07
L4TU6P11	2030	830224,89	236351,63	50	0,77
L6CM6411	2032	834436,53	234490,31	54	0,92
L5CM5211	2034	819822,72	236372,99	68	1,43
LCCM5811	2035	819673,00	235608,00	33	0,34
L0KM5311	2036	818214,00	238573,00	34	0,37
L76U5511	2040	821399,00	234328,00	28	0,24
L2KM5511	2042	821180,00	237203,00	36	0,40
L2YM5K11	2042	821180,00	237203,00	36	0,00
L1V0L711	2044	807257,00	243117,00	33	0,34
L95M6111	2046	831109,00	237065,00	50	0,78
L0P75T11	2047	820139,00	238985,00	28	0,01
L1AE5N11	2047	820139,00	238985,00	28	0,23
L8CM6611	2050	829440,72	232478,11	45	0,20
L0XDLN11	2076	810612,00	243481,00	26	0,21
L10TL511	2122	805381,46	240965,34	36	0,11
L0TTLX11	2162	812364,00	245893,00	28	0,20
L6QE6911	8238	834210,83	233893,86	48	0,71

Forrás: Hajdúszoboszló Város Megalapozó Vizsgálata (2015)

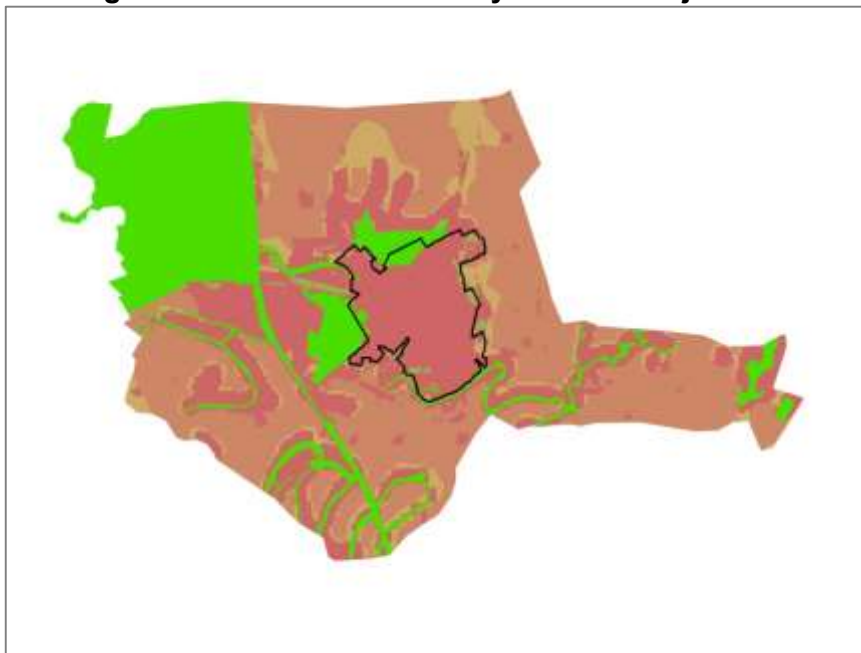
A város területén található különleges természet-megőrzési (ún. Natura 2000-es) területek a következők:

- Hortobágy (HUHN20002),
- Hajdúszoboszlói szikes gyepek – Gát oldali legelő (HUHN20069),¹⁰
- A belterülettel határos a repülőtér területén és környezetében (Malom sor, Huba u., Böszörményi u.) elhelyezkedő országos ökológiai hálózati elem.

Az országos ökológiai hálózat részét képező területek elhelyezkedését az alábbi ábra mutatja a város belterületi és külterületi határához képest:

¹⁰ Fejlesztés esetén figyelembe kell venni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya által küldött szakvéleményben foglaltakat, kiemelten a 275/2004. (X.8.) korm. rendelet hivatkozott paragrafusait.

Az Országos Ökológiai Hálózat elemeinek elhelyezkedése Hajdúszoboszlón

Forrás: TEIR

A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, de értékes élőhelyek közül kiemelendő a Keleti – legelő (Szedres, Csontos, Kötelesi utcáktól keletre) és a 100-as vasúti fővonalától délre található Kösely meder, az azt övező természetközeli élőhelyekkel, továbbá a Gargóc nevű legelő a Rácz Farkas utcától délre, keletre.

Kiemelten ritka és értékes természeti képződmények a Keleti-főcsatorna mindkét oldalán található Ős- Kösely medrében található úszólápok.

A város belterületén a **zöldterületek** kiterjedése 240 175 m² volt 2014-ben, mely a település teljes területének (kül- és belterületek) 0,09%-a, és a belterületnek is mindössze 1,97%-a. A rendszeresen tisztított közterületek mérete 127 000 m². A közterek és parkok elsősorban a városközpontra és a gyógyfürdő környékére koncentrálódnak. A közparkok növényállománya vegyes, sok esetben felújításra szorul, a város utcafásítottsága jelenleg nem kielégítő, a városi zöldfelületi rendszerben az utak melletti védőfásítások hiányosak. A vizes, revitalizált élőhelyek (pl. Belső- Kösely) komplex felmérése indokolt. A város belterületén és környezetében lévő roncsolt vagy bányaművelésű területeken rekreációs hasznosítás szükséges.

2.2.4.2 Épített környezet¹¹

Hajdúszoboszló városában több **országos jelentőségű műemlék** található (számos környező település műemléki környezetbe tartozik):

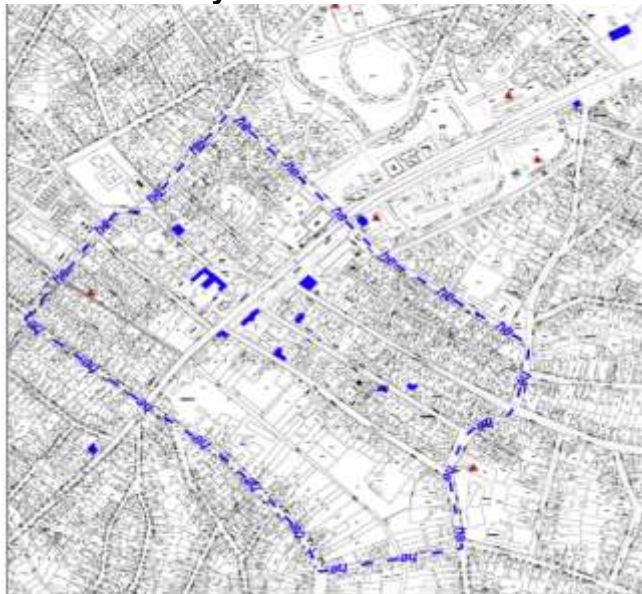
- Református templom (901 hrsz.),
- Templomerőd - középkori templomok maradványa (900/2 hrsz.),
- Hajdú kapitány (Csanády) ház (1594/2 hrsz.),
- Népi lakóház (Czeplédy ház) (6468).

A helyi értékvédelmi kataszter összesen 19 épületet tartalmaz, szerepel köztük a városháza, a rendőrkapitányság, és több egyéb közintézmény, kereskedelmi létesítmény és lakóház. A rendezési tervben kijelölték a helyi értékvédelmi terület határait is. **Védett közterületek** közé a helyi értékvédelmi területen belüli közterületek tartoznak, amelynek határai

¹¹ Az épített környezet részletes bemutatását a Megalapozó Vizsgálat tartalmazza.

- északon: Erzsébet u., Gönczy Pál u., Kenézy u.
- keleten: Bethlen u., Luther u.
- délen: Új u., Rákóczi u., Bocskai u., Hőgyes u.
- nyugaton: Nádudvari u., Bajcsy-Zsilinszky u.

A helyi értékvédelmi terület

Forrás: Hajdúszoboszló Város Településrendezési Terve

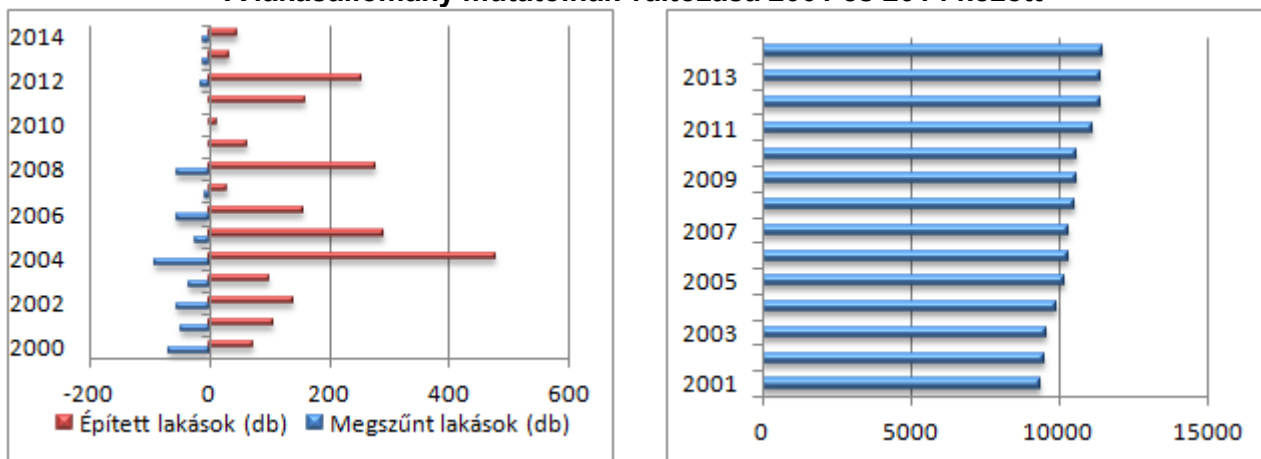
Az elvégzett régészeti kutatások alapján a város, különböző fokozatú régészeti védettségű területekkel rendelkezik. A **régészeti lelőhelyek** egy része belterületen, műemléki környezetben található (listájukat a Melléklet tartalmazza).

2.2.4.3 Lakásállomány

2001 és 2014 között a város lakásállománya 22%-kal nőtt, jelenleg 11 429 darab lakás szerepel a nyilvántartásban. Az épületek korösszetétele kedvező, jóllehet az országos átlagnál valamivel idősebb – főként a nagykiterjedésű lakótelepek hiánya miatt.

Az elmúlt időszakban a lakásállomány a város egyes részein jelentős megújuláson ment keresztül. 2001-ben még a lakások csaknem 60%-a 1970 előtt épült, arányuk azóta az építési boomnak és a város idegenforgalmi adottságainak köszönhetően jelentős mértékben csökkent. Az épített lakások száma főként a központi lakástámogatási rendszernek köszönhetően 2000 után megemelkedett, 2004-ben érte el csúcspontját, azóta a kedvezmények visszavágása miatt inkább stagnálás érvényesül.

A lakásállomány mutatóinak változása 2001 és 2014 között

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a lakásokra általában jellemző komfortosság jónak mondható. Míg az összkomfortos (6 308 db) és komfortos (4 009 db) lakások száma magasnak, addig a félkomfortos (226 db), komfort nélküli (476 db), szükség és egyéb lakások száma (28 db) viszonylag alacsonynak mondható. Ezek egyfelől a város belterületi peremterületén elszórtan helyezkednek el, másrészt jelentős részét a bányászati üdülő- és hétvégi házak alkotják, harmadrészt a vasúttól délre elhelyezkedő ún. 1. és 2. dűlőn találhatóak. Utóbbiak esetében a hiányosságokat az okozza, hogy a közművek átvitele a vasútvonalon műszakilag nehezen kivitelezhető és rendkívül költséges lenne. Ezért a közművesítést a város a 100. számú vasúti fővonal 160 km/óra sebességűre fejlesztésével egy időben tervezi elvégeztetni, amit a belterületbe vonás követhet.

Az önkormányzat és szervei eddig is kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy telepszerű lakókörnyezet ne alakuljon a városban. Az okokhoz a viszonylag stabil munkaerő-piaci kereslet is hozzátartozik, ami legalább a nyári időszakban állandó bevételt jelent a családok számára. A viszonylag kedvező lakókörnyezetnek megfelelően **telep rehabilitációs programok indítására nem volt és – a kedvező társadalmi és infrastrukturális folyamatok miatt – jelenleg sincs szükség.**

Az önkormányzat tulajdonában 124 **bérlakás** van, összes alapterületük 5 597 m². A lakások harmada alacsony komfortfokozatú vagy komfort nélküli.

Az **önkormányzati ingatlanok** jelentős része, csaknem háromnegyede forgalomképtelen, értékük kismértékben haladja csak meg a korlátozottan forgalomképes ingatlanokét. A forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatóak. A forgalomképes ingatlanok csoportjába tartoznak többek között az önkormányzati tulajdonú lakásokat, telkeket, eladható és/vagy fejleszthető területek.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata az elmúlt években az önkormányzati vagyon **törzsvagyon** részén megvalósított felújításokkal, beruházásokkal megőrizte, illetve növelte azok értékét. A középületek és közterületek fejlesztése nemcsak az adott objektumok megújításához és értéknöveléséhez járul hozzá, hanem ahhoz is, hogy az adott városrész ingatlanpiaci folyamatai kedvezőbbé váljanak. Kiemelten igaz lehet ez a közterek – Halasi Fekete Péter tér, Hősök tere – mellett fekvő lakó- és kereskedelmi ingatlanokra, amelyek esetében a megújult települési környezet a kereslet fokozódását és az ingatlanárak emelkedését idézheti elő. A fejlesztések ellenére továbbra is számos önkormányzati vagyonelem vár felújításra.

2.2.4.4 Települési környezeti infrastruktúra

A település **közüzemai szolgáltatásokkal való ellátottsága országos és regionális összehasonlításban kedvező**. A közüzemai ivóvízvezeték-hálózat hossza 109 km, ennek kiépítésével együtt az ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma folyamatosan növekszik, és 2012 óta 100%-os. A közüzemai szennyvízcsatorna-hálózat szempontjából a 2005. év volt meghatározó, hossza ekkor – egy európai uniós támogatásnak köszönhetően – duplájára emelkedett (82 km). A beruházás következő üteme 2012-re valósult meg, így a hálózat jelenlegi teljes hossza 103,5 km, így egy km ivóvízvezetékre 950 m szennyvízcsatorna jut (**elsődleges közműolló**). A közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma szintén 2005-ben duplázódott meg (8 899 lakás), majd a szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése után (2012-től) fokozatosan a korábban nem bekötött lakóépületek csatlakozásával a belterületi rákötések gyakorlatilag 100%-ban megvalósultak. Mára a Hajdúszoboszlón keletkező folyékony hulladék biológiai és mechanikai tisztítása a lakóterületen teljes mértékig megoldott, a szennyvíziszap komposztálásra kerül. A komposzt tárolása ugyanakkor egyre nagyobb problémákat okoz városnak.

Az elszegényedés következtében egyre többen költöznek ki a kertségekbe, így az önkormányzatnak ellátási kötelezettsége merül fel közszolgáltatási szerződés keretében az ott élők ingatlanhasználatából keletkező, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtésével, elszállításával és ártalmatlanítás céljára történő elhelyezésével kapcsolatosan. Az erre vonatkozó Közszolgáltatási szerződés 2018.12.31. napjáig hatályos.

Hiányos infrastruktúrájú utcák leginkább a zártkertekben, külterületen, illetve azokon a részeken rajzolódnak ki, ahol jelenleg is folyamatban van a város térbeli terjeszkedése (részletesen ld. a Mellékletben).

A **bel- és csapadék-vízvezető rendszer** Hajdúszoboszlón részben jól kiépített, a belvárosi elöntések nagyon ritkák, de a jövőben, az egyre szélsőségesebb időjárási események miatt hosszútávon előfordulhatnak. Fejlesztése pályázati és saját forrásból is folyik.

A rendszeres **hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2003 óta folyamatos növekedést mutat**, 2014-ben a teljes lakásállomány 65%-ából szállították el legalább hetente egyszer a kommunális hulladékot. A megyei és országos szinten is kirívóan alacsony érték oka a nem állandóan lakott, üdülő funkciójú ingatlanok nagy arányában keresendő. Az összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége gyakori ingadozásokat mutat, mert jelentősen függ a településre látogató turisták számától.

A városban keletkező **szilárd hulladék** jelentős része (hulladékudvaron és szelektív gyűjtés keretében begyűjtött hasznosítható anyagok kivételével) a debreceni lerakóba kerül. Emellett a város közszolgáltató gazdasági társasága (a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt.) rendelkezik egy saját tulajdonú komplex hulladékgazdálkodási teleppel, amely a következő kapacitásokkal bír:

- Komposztáló tér a városban keletkező ág, gally, nyesedék, fű, stb. komposztálásának céljából;
- Hulladékudvar PET palack, üveg, papír, textil, elektronikai felszerelések, akkumulátorok stb. gyűjtésére;
- Átrakó állomás a keletkező hulladékszállításon felül keletkező települési szilárd hulladék fogadására.

A **szelektív hulladék gyűjtése** a városban korábban 30 gyűjtőszigeten történt, de 2014-ben bevezetésre került a hatékonyabb, és a lakosokat jobban aktivizáló házhoz menő, zsákos begyűjtési rendszer, így a szigetekeken elhelyezett frakciók száma változott. A társasházak övezetben 22 db gyűjtőszigeten, 3 db edényzetben, 4 frakció (papír, műanyag, fém és üveg) gyűjtésére, míg a kertes házak övezetben 12 db gyűjtőszigeten az üveg gyűjtésére nyílik lehetősége a lakosságnak. A házhoz menő szelektív gyűjtés keretében a papír, műanyag és

fém elkülönített gyűjtése megoldott, melyhez szükséges feliratos gyűjtőzsákot a szolgáltató biztosítja a lakosság részére.

Hajdúszoboszlón a **villamosenergia-szolgáltatást** az EON Hungária Zrt. végzi, aki a szükséges energiamennyiséget szén és gáztüzelésű erőművekből biztosítja. A háztartási villamos energiafogyasztók száma 2000 és 2014 között 23%-kal növekedett. Sokkal dinamikusabban, 40%-kal nőtt a háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége ugyanezen időszak alatt, de az éves fogyasztás 2009 óta folyamatosan csökken.

A település **gázfogyasztásában** változó tendenciáknak lehetünk tanúi. 2000 és 2003 között mind a lakosság, mind az önkormányzati és gazdasági szektor számára szolgáltatott gázmennyiség dinamikusan emelkedett. 2003 után azonban gáz világpiaci árának emelkedése miatt mintegy 10%-os csökkenés következett be, különösen a lakossági gázfogyasztásban. 2006 után a gázár-támogatások csökkentése miatt újabb visszaesés következett be a lakossági szektorban. A település gázszükségletének változását a lakossági fogyasztás határozza meg (2014-ben a lakások 84%-a kapcsolódott a gázhálózatra). A lakossági gázfogyasztásra elsősorban a fűtési célú gázfelhasználás jellemző. A kieső gázmennyiséget a település lakói a téli időszakban főként nagy kén és hamutartalmú szénfélék és tűzifa felhasználásával pótolják, ami jelentős hatással van a település levegőjének minőségére, növeli a kibocsátott üvegházhatású gázok, a szén-monoxid, a kén-dioxid és korom koncentrációját. A távfűtésbe és ezzel együtt a melegvíz-szolgáltatásba bekapcsolt lakások száma 1215 db, emellett 5 db közület is csatlakozik a hálózatra.

A **környezetvédelem** fontosságát jelzi a Környezetvédelmi Alap létrehozása és működtetése. Minden évben kidolgozásra kerül a Környezetvédelmi program aktuális intézkedési terve. Emellett az önkormányzat Hulladékgazdálkodási tervvel rendelkezik, valamint 2010 végén elkészült a Fenntartható Fejlődés Helyi Programja (Local Agenda 21), továbbá a kistérség energia-stratégiája. Az önkormányzat jóváhagyott Környezetvédelmi Programja 2009-2014. időszakot öleli fel, a 2015-2020. évekre szóló Környezetvédelmi Program 2015. évben készült el, melynek testületi jóváhagyására 2016. január hónapban kerül sor.

A **fenntarthatóság** szempontjait a turizmusban is igyekeznek a lehető legnagyobb mértékben figyelembe venni: az országban egyedülálló módon a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt. egy olyan gázmotoros kiserőművet helyezett üzembe, mely a termálvíz természetes metántartalmát választja le és használja fel energiatermelésre. Emellett hőszivattyús és hőcserélős rendszereket is működtetnek, melyek segítségével a vállalat Magyarország egyik leginkább környezettudatos turisztikai szolgáltatójává vált.

A **megújuló energiák** (biomassza, geotermikus, napelem) hasznosítása Hajdúszoboszló városában elkezdődött, a meglévő, kedvező adottságok kiaknázásával. A város 2011 óta Fenntartható energetikai akciótervvel is rendelkezik, amely számos rövid és hosszú távú stratégiai intézkedést tartalmaz.

2.2.4.5 Közlekedés

Hajdúszoboszló **belső közlekedési hálózatát** nagymértékben determinálta az átmenő forgalom, a belvárost a 4. számú főút elkerülő szakasza már jelentősen tehermentesítette. Mára azonban a forgalom nagysága újra megközelíti az elkerülő megépítése előtti mértéket, ugyanakkor az összetétele főképp a személygépjárművekre korlátozódott. A teljes városközpont sétálóutcává alakítása csak az északi elkerülő megépítésével valósulhat meg, ami által a 33. számú útról érkező forgalom nem a városon áthaladva csatlakozna a 4. számú főútra. Az iparterületek a várost délről elkerülő vasútvonal építését követően, főleg a vasútvonal mellé települtek. A város területi terjeszkedése a kedvező északi és keleti irányban indult meg először, a rendezési tervek alapján a területek tereprendezését

követően a beépítésre alkalmassá tett nyugati és délnyugati peremek beépülése is megkezdődött.

A város közlekedési hálózatának kiépítettsége megfelelő, de az utak és járdák jelentős része jelenlegi műszaki állapota miatt felújításra szorul, de ezeket a munkákat az önkormányzat ütemesen pótolja. Az állami belterületi közutak hossza 8,5 km, a kiépített önkormányzati utak hossza összesen 117,7 km, a kiépítetlen önkormányzati utak hossza pedig 199,4 km. Az összes járdának (183,6 km) mindössze 2,3%-a burkolatlan.

Az önkormányzat több gyűjtőút rekonstrukciós tervét készítette el az elmúlt időszakban annak reményében, hogy pályázati forrásból azok megvalósítása megtörténhet. Ezen utak jelentős szerepet töltenek be a város közlekedési hálózatában hiszen közintézmények, ipari- vagy lakóterületek megközelítését szolgálják, viszont bekerülési költségük miatt saját forrásból az önkormányzat anyagi eszközei nem teszik lehetővé a gyors megvalósítást (Hóvirág utca, Nyugati sor, Kossuth utca, Luther utca).

A város rendezési terve tartalmazza a városi körgyűrű megépítésének lehetőségét, melynek megvalósítása elengedhetetlen a városközpont és üdülőterület tehermentesítése érdekében. A tervezett nyomvonal nagy része magántulajdonban van, így jelentős mértékű kisajátítással is jár a fejlesztés, melyhez pályázati forrás szükséges, megépítésére az önkormányzat sajátforrásból nem képes.

A település idegenforgalomban betöltött szerepe következtében a nyári időszakban megnő a közterek terhelése mind a gépkocsi-, mind pedig a gyalogosforgalom vonatkozásában. A közlekedés szereplőinek konfliktusmentes és gyors lebonyolítása érdekében a főúton meglévő jelzőlámpás csomópontok (Bethlen-Luther utca, Hőforrás- Fürdő utca) fokozatos átépítése kívánatos körforgalommá, mely leképezhető a zöldség-gyümölcs piacnál lévő Bethlen-Halasi Fekete Péter téri csomópontra is. A Hőforrás utcai csomópont átépítésével egy méltó „városkapu” kialakítása indokolt, hiszen jelentős azok száma, akik a várost Debrecen irányából az M35 autópálya és a 4. sz. főút igénybevételével közelítik meg. A közlekedés biztonsága érdekében több csomópont szabályozottá, biztonságosabbá tétele is szükséges lenne a megnövekedett gépjárműforgalom kiszolgálása érdekében; ilyenek a Dózsa Gy. út – Nádudvari út, Csepű sor – Nádudvari út, Tokay utca – Új utca – Rákóczi utca csomópontok.

Az alternatív közlekedési módot választók számára Hajdúszoboszló jelenleg nem nyújt sok lehetőséget, hiszen a város **kerékpárút hálózatának** hossza mindössze 12,2 km, amelyből 7,62 km a városközponton belüli közlekedést segíti. Az elmúlt években megépült a Nagyhegyes–Hajdúszoboszló összekötő hivatásforgalmi kerékpárút, majd annak folytatása Balmazújvárosig, ami a kerékpáros sportot kedvelők régi igényét igyekszik kielégíteni.

2015. évben a József Attila utcán és Szilfákalján meglévő kerékpárutak hálózattá fejlesztése érdekében elkészült az Ebest Hajdúszoboszlóval összekötő kerékpárút I. üteme, az Arany János utcától a Fürdő utcáig a Jókai sor és Szent István park érintésével. A terv további részei (II. ütem a Fürdő utca és Tessedik utcák között, III. ütem a Tessedik utca és a település közigazgatási határa közötti szakasz) valószínűleg Ebes Önkormányzatával közösen, uniós pályázati forrás felhasználásával valósulhat meg. Ezen projekt keretében összekötést szükséges biztosítani a meglévő Hajdúszoboszló – Nagyhegyes – Balmazújváros között kiépült kerékpárúthoz, melynek nyomvonala a Malom soron kerülne kialakításra.

Elmúlt években az önkormányzat elkészítette a Dózsa György úti kerékpárút Hősök tere és Nyugati sor közötti szakaszának terveit is, azonban forrás hiányában annak megvalósítása még várat magára. A településközponti kerékpárutak hálózattá fejlesztése érdekében szükséges továbbá a Balmazújváros – Nagyhegyes – Hajdúszoboszló kerékpárút belterületi szakaszát képező, Ady Endre utcai kerékpárút Hősök tere – Szilfákalja szakaszon kiépített kerékpárúthoz történő meghosszabbítása.

A **parkolási** feltételek a városban kielégítőek, bár az idegenforgalmi főidényben annak ellenére kapacitáshiány mutatkozik esetenként, hogy a fürdő környékén mintegy 650 ingyenes parkolóhely áll a vendégek rendelkezésére. Az elmúlt években kiterjesztették a fizető parkoló zónát, illetve részben a fizetési kötelezettség időtartamát is. Elégtelen kapacitású és-vagy rossz műszaki állapotú parkolók jelenleg a közvetlen belvárosban találhatók. A fürdő közvetlen környezetében lévő értékes területek jelentős részén felszíni parkolóhelyek találhatók. Lehetséges alternatívaként vizsgálni szükséges a nagyobb igénybevételnek kitett területeken található felszíni parkolóhelyek megszüntetésének lehetőségét, a parkolóhelyek mélygarázsban vagy parkolóházban történő elhelyezésének, várható hatásait, a gazdaságos és fenntartható üzemeltetés feltételeit. A megszüntetésre kerülő felszíni parkolók helyén, illetve a mélygarázsok tetején zöldfelületek növelésére, a gyalogos és kerékpáros zónák, egyéb attrakciók kialakítása nyílna lehetőség.

A **közösségi közlekedés** révén szoros kapcsolat fűzi Hajdúszoboszlót a megyeszékhelyhez, mely egyrészt a 100. számú vasútvonalnak, másrészt a hétköznapiakon közel 60 autóbuszjáratnak köszönhető. Emellett a város területén közszolgáltatási szerződés keretében 3 vonalon autóbusz járat biztosítja a városon belüli utasforgalmat.

2.2.5 Közszolgáltatások

A közfeladatok és a közszolgáltatások ellátását a város tudatos és átgondolt módon tervezi és valósítja meg. Az esélyegyenlőségi szempontokat maximálisan figyelembe vevő szolgáltatástervezést segíti az a 2007-ben elvégzett vizsgálat is, amelynek keretében a város családbarát jellegének felmérésére került sor, és amelynek eredményét a „Diagnosztikai riport: Családbarát munkahelyek és települések kialakítása – Hajdúszoboszló” című tanulmány foglalja össze.

2.2.5.1 Oktatás-nevelés

A város összesen 9 oktatási intézménye arra törekszik, hogy megteremtsék és javítsák azokat a feltételeket, amelyek az integrált nevelés-oktatás megvalósításához, a (halmozottan) hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatásához szükségesek. Az óvodások között viszonylag magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya, az ebből származó esetleges problémákat a város a fokozott integrációval képes ellensúlyozni, amit a város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése is igazol.

Az oktatási rendszer 2013-ban nagymértékben megváltozott, mivel az általános és a középiskolák állami fenntartás alá kerültek, ami nagymértékben csökkenti a települési önkormányzat befolyását a helyi oktatási rendszerre.

A hajdúszoboszlói oktatási intézmények adatai

OM azonosító	Intézmény neve	Tanulólétszám az intézményben			Tanulólétszám az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű és/vagy két tanítási nyelvű oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH
200463	Egyesített Óvodai Intézmény	766	37/21	12	761	35/21	7	0	0	0	5	2/0
031032	Hajdúszoboszlói Bárdos Lajos Általános Iskola	431	16/17	15	10	15/1	14	8	13/4	1	0	0
031029	Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	436	20/28	4	229	18/21	4	207	2/7	0	0	0
031033	Pávai Vajna Ferenc Általános Iskola	316	20/61	31	319	18/63	31	0	0	0	0	0
031030	Thököly Imre Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	466	3/4	8	104	3/1	6	362	0/3	2	0	0
038789	Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium	78	52/4	78	0	0	0	0	0	0	78	52/4
031205	Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola	524	6/15	2	351	6/13	2	173	0/2	0	0	0
203030	Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája	311	12/5	0	311	12/5	0	0	0	0	0	0
203030	Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskolája	486	24/67	0	486	24/67	0	0	0	0	0	0

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

Hajdúszoboszlón az **óvodai ellátás** a nyolc tagintézményt magába foglaló Egyesített Óvodai Intézmény feladata. A férőhelyek száma 2004-ben volt a legmagasabb (950 fő), ezt követően inkább a csökkenő tendencia jellemző. A gyerekszám csökkenése miatt ma már alig tapasztalható a zsúfoltság: 2001-ben 880 férőhelyen 876 óvodást láttak el, míg 2014-ben 721 férőhelyre 688 óvodás jutott. Korszerűsítési beruházások keretében a korábban nem óvodának épült épületekben tanulói csoportokat szüntettek meg, ezzel párhuzamosan viszont tornaszoba kialakítására került sor. Az egy gyermekcsoportra jutó óvodás gyermekek száma jelenleg 22 fő.

Óvodai feladat-ellátási helyek Hajdúszoboszlón

Egyesített Óvodai Intézmény	
Aprónép Óvoda	Lurkó Óvoda
Aranykapu Óvoda	Manókert Óvoda
Bambino Óvoda	Mesevár Óvoda
Liget Óvoda	Szivárvány Óvoda

A településen 5 **általános iskolai** feladat-ellátási hely működik. A tanulók száma az általános demográfiai tendenciákhoz illeszkedve folyamatosan csökken (2014-ben 1 743 fő). A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának, fejlesztésének körülményei az elmúlt években kedvező irányban változtak a tárgyi feltételek javulásával, a rehabilitációs óraszámok növelésével, fejlesztő szakemberek és gyógypedagógiai asszisztensek alkalmazásával. Az enyhe értelmi fogyatékos és tanulásban akadályozott tanulók iskolai nevelését-oktatását a korábban a megyei önkormányzat, jelenleg az állam által fenntartott intézmény látja el. Az intézmények folyamatos infrastrukturális fejlesztését az elmúlt időszak felújításai, korszerűsítései biztosítják.

Az általános iskolák kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy megfelelő oktatási kínálatot és közösségi lehetőségeket teremtsenek a város tanulói számára. A **térítésmentesen igénybe vehető szakkörök és edzések** lehetővé teszik a hátrányos helyzetű gyermekek képességkibontakoztatását, a szociális interakciók elsajátítását és a sikerélmény átélését, ami nagymértékben elősegíti a társadalmi integrációt.

A **hátrányos helyzetű gyermekek nyári ellátása** alapvetően megoldott: szociális alapon nyári napközis tábort szerveznek, amelynek helyszíne a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár telephelyeként működő Ifjúsági Ház.

A Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola épületei

A városban **Pedagógiai Szakszolgálat** is működik. 2013-tól a Hajdúszoboszlói Intézményműködtető Központ üzemelteti az állami fenntartásba került oktatási intézmények ingatlanait.

Középfokú oktatás Hajdúszoboszlón három intézményben biztosított: a Högyes Endre Gimnázium és Szakközépiskolában, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolájában és a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskolájában.

2014-ben összesen 916 középiskolai tanuló volt a városban, ebből mintegy 523 a gimnázium tanulója volt, a szakközépiskolai tanulók száma pedig 393. Összességében elmondható, hogy az elmúlt időszak során az érettségit adó intézményekben tanulók és a szakiskolai ellátásban részesülők számát egyaránt lassú csökkenés jellemezte. A városban egy középfokú gyógypedagógiai intézmény működik (Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium), amely az egészségkárosodott és fogyatékos, tanulásban korlátozott tanulók szakképzését és rehabilitációját látja el.

Középiskolai feladat-ellátási helyek Hajdúszoboszlón

Középfokú oktatási intézmények

Berettyóújfalui Szakképzési Centrum
Bocskai István Szakképző Iskolája
Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola
Berettyóújfalui Szakképzési Centrum
Közgazdasági Szakközépiskolája
Szép Ernő Középiskolai Kollégium
Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium

Hajdúszoboszlón egy kollégium (a Szép Ernő Középiskolai Kollégium) biztosít elhelyezést a középiskolai képzésben résztvevők számára. A kollégiumban lakó középiskolások száma – 2001 és 2014 között – 149-ről 73 főre csökkent, jöllehet a középiskolások relatíve magas száma a csökkenő gyerekszám mellett azt sejteti, hogy jelentős a környező és távolabbi településekről származó, Hajdúszoboszlón középiskolába járó fiatalok száma.

Oktatott szakok a középfokú oktatási intézményekben

Intézmény neve	Oktatott szakok, szakirányok
Hőgyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola	Mérnök-informatikus orientációjú képzés Reál-orvosi orientációjú képzés Emelt óraszámú nyelvi tagozat
Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskolája	<u>Szakiskolai képzés:</u> cukrász szakács pincér vendéglátó eladó ipari gépész eladó <u>kifutó képzés:</u> mezőgazdasági gépész asztalos <u>szakközépiskolai képzés:</u> vendéglátás szervező, vendéglős
Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája	Pénzügyi-számviteli ügyintéző Gazdasági informatikus

2.2.5.2 Egészségügyi intézmények és szolgáltatások

Hajdúszoboszló egészségügyi ellátó rendszere viszonylag fejlett: a 9 háziorvos, a 4 gyermekorvos¹² tevékenysége mellett 6 gyógyszertár működik a városban, valamint megoldott az iskola-egészségügyi és járóbeteg-ellátás. Ennek ellenére az egy házi- és gyermekorvosra jutó lakosok száma (1 837 fő) a megyei (1 533 fő), regionális (1 630 fő) és országos (1 548 fő) átlaghoz viszonyítva kedvezőtlen. Érdekesség, hogy a gyógykezelési vizsgálati esetek száma a járóbeteg-szakellátásban inkább csökkenő, míg a háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma inkább emelkedő tendenciát mutatott

¹² Hajdúszoboszló Város Képviselőtestületének 10/2002. (IX. 30.) sz. rendelete a háziorvosi körzetek megállapításáról

a 2007. évi egészségügyi reformig, aminek köszönhetően mindkét mutató erőteljes csökkenésnek indult.

Az egészségügyi szolgáltatásokat területileg koncentráltan, a Járóbeteg-Ellátó Centrum pályázati támogatással megújult épületében biztosítják, kivételt ez alól a kissé távolabb lévő mentőállomás jelent. Az ÁNTSZ helyi kirendeltsége az elmúlt években rendszeresen végzett felméréseket a lakosság állapotára vonatkozóan, valamint aktívan együttműködött a prevenciók tevékenységeiben is.

Egy 2006-ban végzett lakossági felmérés alapján gyakorlatilag nincs olyan hajdúszoboszlói háztartás, amelyik ne lenne kapcsolatban a város valamelyik egészségügyi intézményével, szolgáltatásával. A háziorvosi rendelők és a gyógyszerárak igénybe vétele lényegében minden háztartásra jellemző (97% feletti arányok), de igen magas (86,2%) a szakrendelések említési aránya is. Az egészségügyi szolgáltatások igénybevétele – főként a gyógyszerfogyasztást tekintve – a jelenlegi szakpolitikai tendenciáknak megfelelően várhatóan csökkenni fog.

2.2.5.3 Szociális intézmények és szolgáltatások

A szociális ellátás alapvetően az **integrált kistérségi intézmény**ként működő Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ feladata. A város helyzete a bölcsődei ellátás férőhelyeinek számát tekintve jó, a bölcsődét európai uniós támogatással felújították és bővítették, így 2014-ben 90 férőhelyre pontosan 90 bölcsődébe beírt gyermek jutott.

A bölcsőde épületének adatai

	Korábbi alapterület	Bővítés utáni alapterület
Pince	169,43	376,47
Földszint	449,40	761,22
Tetőter	0	41,73
Összesen	618,83	1179,42

Forrás: www.hajduszoboszlo.eu

A szociális szolgáltató központ a szociális étkeztetést, a nappali ellátást, és a házi segítségnyújtást is biztosítja. 2014-ben 625 fő részesült szociális étkeztetésben, 175 fő házi segítségnyújtásban és 103 fő nappali ellátást vett igénybe. Az idősek nappali ellátását 2005-ig egy intézmény biztosította 60 férőhelyen. A magas kihasználtságnak tudható be, hogy 2005 óta 2 feladat ellátási helyen immár 90 fő számára nyújtanak szolgáltatást maximális kapacitáskihasználtság mellett.

Szociális intézmények Hajdúszoboszlón

Gyermekek	Idősek	Hátrányos helyzetűek
Városi Bölcsőde Gyermekjóléti Szolgálat Nevelési Tanácsadó	Anna Idősek Otthona Idősek Otthona és Módszertani Intézménye Derűs Alkony Nyugdíjas Klub	Vakok és Gyengénlátók Hajdúszoboszlói Egyesülete Lovasterápia a Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány
Gondozási Központ Hajdúszoboszlói Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálat		

Forrás: www.hajduszoboszlo.eu

Az önkormányzat civil szervezeteket, egyházi intézményeket és vállalkozásokat is bevon/bevont a szociális feladatok ellátásába: a Református Egyházközség által fenntartott Anna Idősek Otthona térségi hatókörű intézmény, 29 férőhelye azonban a megmutatkozó igényektől jelentős mértékben elmarad. A korábban a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat által fenntartott Idősek Otthona és Módszertani Intézménye mintegy 240 fő ellátását biztosítja. A két bentlakásos intézmény kihasználtsága évek óta 100% körüli.

2.2.5.4 *Kulturális, sport és egyéb szabadidős intézmények és szolgáltatások***A Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár felújított épülete**Fotó: Matey István, forrás: www.naplo.hu

Hajdúszoboszló kulturális és szabadidős programkínálata bővebb és változatosabb, mint a hasonló méretű vidéki magyar városok többségéé. Ennek háttérében részben a turisták nagy száma, részben pedig a viszonylag magas életszínvonal áll. Szintén jelentős a város nemzetközi kapcsolatrendszere, valamint példaértékű a civil és egyházi szervezetekkel való együttműködés.

A város **kulturális centruma** a 2014 végére megújuló, és a város egyik leglátványosabb középületévé váló Kovács Máté Művelődési Központ és Könyvtár, amely elsősorban a helyi közösség életében tölt be fontos szerepet:

- különböző kulturális lehetőségeket biztosít többek között klubok (pedagógus klub, reiki klub), szakkörök formájában (matematika, rajz, tűzzománc, foltvarrás, hímzés, csipkeverés, mazsorett);
- helyet biztosít a különböző egyesületek összejöveteleihez, találkozóihoz, ingyenesen, vagy jelentős kedvezménnyel.

2014-ben a könyvtári egységek száma 62 724, ami ezer lakosra vetítve (2 654) jelentősen elmarad a megyei, régiós és országos adatoktól is (3 534, 4 724, illetve 4 388 db/ezer lakos). Ugyanakkor a felújítást követően intenzív emelkedésnek indult a beiratkozott olvasók száma (2012-ben 1 940, jelenleg 2 185 fő).

Hajdúszoboszló programkínálata nemcsak a turisztikai idényben, hanem azon kívül is viszonylag széles. A rendezvények szervezésében a művelődési központ mellett nagy szerepet játszik a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt. is, míg azonban az előbbi főként ingyenes programokat kínál, addig utóbbi nagymértékben épít a városba érkező vendégekre.

A **sport- és egyéb szabadidős programok** terén számos lehetőség áll a lakosság és a turisták rendelkezésére: a Hungarospa széleskörű kínálatában az Árpád-uszoda, a repülőtér, a tenispályák, a minigolf-pálya és egyéb, a szabadidő aktív eltöltésére szolgáló létesítmények is találhatók a városban. Az önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a helyi közösségi sportra (úszásoktatás, helyi és térségi szintű sportversenyek stb.). Ez elősegíti a lakosság összetartását, az egészséges életszemlélet terjesztését és a lakosság egészségi állapotának javítását is. Az önkormányzat a kulturális és sport alap, valamint a turisztikai és a civil alap keretében pályázati eljárással osztott támogatásaival is hozzájárul a város sokszínű szabadidős kínálatának fenntartásához és további bővítéséhez.

Néhány kiemelt program 2014-ben

Program	Időpont
Szoboszlói Tavasz Művészeti Napok	március 7-29.
Szoboszlói Toros Napok	március 7-9.
X. Hajdúszoboszlói Grillétele- és Sörfesztivál	május 16-18.
XIII. Pünkösdi Sokadalom Regionális Néptánc Találkozó	május 9.
XX. Hajdúvárosok és testvérvárosok találkozója	június 27-28.
Fürdőbál	július 19.
XV. Birka- és Slambucfőző Örömnep	szeptember 6.

Program	Időpont
XII. Bioétel- és Borfesztivál	szeptember 12-14.
IV. Márton Napi Libalakoma	november 7-9.
Hajdúszoboszlóra költözik a Mikulás!	december 5-6.
Óévbúcsúztató szilveszteri csergetés	december 31.

Forrás: www.hajduszoboszlo.hu

Hajdúszoboszló évtizedek alatt **kiterjedt nemzetközi kapcsolatokat** épített ki. Ezek közül fontosak a testvérvárosi együttműködések, amelyekbe a város intézményei és civil szervezetei is bekapcsolódnak. Hajdúszoboszló partnervárosai: Bad Dürnheim (Németország), Dicsőszentmárton (Románia), Késmárk (Szlovákia), Lanškroun (Csehország), Dzierżoniów (Lengyelország). Az önkormányzat számos intézménye intenzív nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, a nyelvtanulás, a sport, a kultúra, a közös pályázatok benyújtása, az üdülés, a cseretáborok, a turisztika, a tanulmányutak és a közös szakmai programok szervezése terén.

Hajdúszoboszló kulturális, sport- és közösségi szereplői

	Kultúra	Sport	Egyéb
Önkormányzat	Bocskai István Múzeum Bocskai Rendezvényközpont Kovács Máté Művelődési Központ és Könyvtár		Hajdúszoboszlói Városi Televízió
Civilszervezet	Szoboszlói Kulturális Közösség Kovács Máté Városi Könyvtárért Alapítvány Hajdúszoboszló Bárdos Lajos Városi és Pedagógus Énekkar Egyesület Hajdúszoboszló Városi Pedagógus Énekkarért Alapítvány Hajdúszoboszló Múzeumáért Alapítvány	Hajdúszoboszlói Árpád SE Hajdúszoboszlói Dominó Diáksport Közhasznú Egyesület Hajdúszoboszlói Szabadidő Sportegyesület (HAJSZA SE) Ten-Shin Karate SE AERO KLUB Gázláng Súlyemelő Egyesület Hajdúszoboszlói Asztalitenisz Klub Hajdúszoboszlói Sakk Sportegyesület Hajdúszoboszlói Termál Sportegyesület	Hajdúszoboszlói Magyar-Német Baráti Kör Hajdúszoboszlói Nyugdíjas Pedagógusokért Alapítvány Hajdúszoboszlói Kör V-181. sz Magyar Galambtenyésztők Egyesülete Életerő Egyesület Hajdúszoboszló Jövőjéért Egyesület Hajdúszoboszlói Városszépítő Egyesület Polgárőr Közhasznú Egyesület Hajdúszoboszló
	Hajdúszoboszló Kézilabda Sportjáért, Kultúrájáért Közhasznú Egyesület		
Vállalkozás		HungaroSpa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt.	

Forrás: www.hajduszoboszlo.eu

Egy település közösségi életében fontos szerepet töltenek be a **szabadtéri közösségi terek**. Ebből a szempontból Hajdúszoboszló helyzete kedvező: 12 játszótér, tornapálya, pihenőhely áll a lakosok és a vendégek számára, amelyek összesített területe 9 914 m².

2.2.5.5 Közigazgatás

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata jogi személy, szervei: képviselő-testület, polgármester, bizottságok, jegyző, polgármesteri hivatal. Az önkormányzat szerveinek kötelező feladat- és hatásköreit jogszabályok állapítják meg. Az önkormányzat aktuális szervezeti és működési szabályzatát Hajdúszoboszló Város képviselőtestületének 19/2014. (XI. 27.) rendelete rögzíti.

A **képviselőtestület** létszáma a polgármesterrel együtt 12 fő. A képviselő-testület 2014-ben 13 nyilvános és 3 zárt ülést tartott.

A képviselőtestület bizottsági szervezete **4 bizottságot** foglal magában (Gazdasági Bizottság; Városfejlesztési, Mezőgazdasági Bizottság; Igazgatási, Nevelési, Egészségügyi, Szociális Bizottság; Turisztikai, Kulturális, Sport Bizottság). A bizottságok az önkormányzat előkészítő, véleményező javaslattevő, szervező és ellenőrző, a képviselő-testület által átruházott hatáskör esetén ügydöntő szervei.

A **polgármesteri hivatal** a hatékony működés érdekében jelenleg 3 irodára tagolódik (Önkormányzati Iroda; Igazgatási Iroda; Gazdasági Iroda). A nagyobb létszámú irodák a hivatal ügyrendjében szabályozottan csoportokra tagolódnak. Az ügyfélbarát közigazgatás érdekében a polgármesteri hivatalban bevezetésre került heti egy alkalommal a 17:00 óráig tartó meghosszabbított **ügyfélfogadási** idő, valamint különböző számítógépes ügyviteli rendszerek.

Városháza

Forrás: www.hajduszoboszló.hu

A polgármesteri hivatal évről-évre reálértékben **csökkenő mértékű anyagi támogatásban** részesül az önkormányzati költségvetésből. Folyamatosan növekvő feladatait csökkenő létszámmal csak belső átszervezésekkel, munkakör ésszerűsítésekkel, technológizálással volt képes ellátni az elmúlt években. A város élenjár az internetes információszerezési, ügyintézési lehetőségek terén, az „IKeR” Integrált Kistérségi Elektronikus Közigazgatási Rendszer és az „ADATSZTÁR” adatkezelő, információszolgáltató rendszer kifejlesztése révén. Mintegy 150 ügyfajtában állnak rendelkezésre ügyfél-tájékoztatók és az ügyintézéshez szükséges dokumentumok, amelyeket az ügyfelek bárhol letölthetnek, majd kinyomtatva, aláírva, papíron juttathatják el a hivatalba. Az e célra létrehozott honlapon az érdeklődők tájékozódhatnak a közigazgatási eljárás legfontosabb szabályairól, menetéről.

A www.hajduszoboszló.eu portálon működő IKeR rendszert, „élethelyzet-alapúvá” fejlesztették, amivel még inkább ügyfélbaráttá vált.

Az **önkormányzat intézményei** között oktatási intézményeket működtető, egészségügyi, szociális, közművelődési, bölcsőde, óvoda, és média intézmények találhatóak, melyek önállóan, illetve részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervek. Az intézményekben foglalkoztatottak száma évek óta csökken.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának **gazdasági társaságai** a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt., amely az önkormányzat 100%-os tulajdonában áll, valamint a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő és Egészségturisztikai Zrt., melynek az önkormányzat többségi (98,72%-os) tulajdonosa. A Hungarospa az elmúlt évtized jelentős fejlesztéseinek eredményeként a város legnagyobb foglalkoztatójává vált, létszáma az utóbbi években több száz fővel nőtt. A térségi víziközmű üzemeltetését a Hajdúkerületi és Bihari

Viziközmű Szolgáltató Zrt. a hajdúszoboszlói üzemigazgatóságon keresztül látja el, melyben az önkormányzat kisebbségi (20,72%-os) tulajdonos. Az önkormányzat emellett 40%-os tulajdoni aránnyal bír a Hajdúszoboszlói Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.-ben is.

Az önkormányzat **éves költségvetését** önkormányzati rendelet rögzíti, melynek hatálya kiterjed Hajdúszoboszló Város Önkormányzata képviselő-testületére, bizottságaira, polgármesterére, valamint a képviselő-testület felügyelete alá tartozó, önállóan, illetve részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervek költségvetésére, költségvetésének végrehajtására is.

Hajdúszoboszló város **közzolgáltatásokkal** való ellátottsága kedvező. A szolgáltatásokat önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társaságok, illetve költségvetési szervek biztosítják. A nyújtott szolgáltatások minősége általában jó, de a közzolgáltatást nyújtó egyes intézmények műszaki állapota nem megfelelő, felszerelése, infrastruktúrája kiegészítésre szorul.

A hatósági díjak átgondolt alakításával az önkormányzati gazdasági társaságok által nyújtott szolgáltatások esetében az önkormányzat törekszik arra, hogy magas minőségű szolgáltatásokat biztosítson a településen élőknek, alacsony költségek mellett.

A **Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt.** feladatai közé a köztisztasági szolgáltatások, szilárd hulladékkezelés, teljes körű temetkezési szolgáltatások, piacok üzemeltetése, távhőszolgáltatás, belvízrendezés, utak, járdák, zöldterületek fenntartása, gyepmesteri szolgáltatás, parkolók üzemeltetése, állati hulladékkezelő telep üzemeltetése tartoznak, a Hajdúkerületi és Bihari Viziközmű Szolgáltató Zrt. pedig az ivóvíz szolgáltatásért, a csatorna-szolgáltatásért és a szennyvíztisztításért felelős.

A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény szabályozásával létrehozott járások átalakították a közigazgatási rendszert. A korábban önkormányzati hatáskörébe tartozó szakigazgatási szervek jelentős része a **Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatalának** illetékességi körébe kerültek. A hivatal hatáskörébe tartozó szakigazgatási szervek:

- Hatósági, Gyámügyi és Építésügyi Osztály
- Foglalkoztatási Osztály
- Népegészségügyi Osztály
- Földhivatali Osztály
- Okmányirodai Osztály

A járási hivatal területi illetékessége kiterjed Hajdúszoboszló, Nádudvar, Ebes, Hajdúszóvát, Nagyhegyes településekre.

A városban több évtizede **igazságszolgáltatási** (bírószék, ügyészség), **államigazgatási és közigazgatási szervek** működnek, amelyek ellátják nemcsak a város, hanem a térség jogszolgáltatási és igazgatási funkcióit. A városban működő államigazgatási szervek működési feltételei megfelelőek, a rendőrség és a határőrség integrációjával jelentős mértékben javultak a közrend-közbiztonság ellátásának feltételei.

2.2.6 A korábbi időszak fejlesztései

A rendszerváltástól 2000-ig városfejlesztésre irányuló tevékenységek kényszerűen csak saját forrásból, viszonylag alacsony számban és volumenben valósultak meg. Ezt követően az önkormányzati fejlesztések volumene nagymértékben megnövekedett: Az önkormányzat 2000-2014 között 146 Európai Unió és egyéb **pályázatot** nyújtott be, melyek kétharmada (96 db) pozitív elbírálásban részesült. Mindezeknek köszönhetően 11,97 milliárd Ft értékű beruházás megvalósítása vált lehetővé, amelyből az önkormányzat által ezen időszak alatt biztosított önerő 3,42 milliárd Ft volt. Az önkormányzat pályázatait az arányos városfejlesztés elvének megfelelően széles fejlesztési területekre irányultak, felölelték a kommunális

infrastruktúra fejlesztését, a közszolgáltatások színvonalának javítását, a turisztikai vonzerő fokozását, a foglalkoztatás bővítését, valamint a polgármesteri hivatali ügyvitel modernizálását.

A város jelentősebb fejlesztései

Megnevezés	Megvalósítás ideje	Elnyert támogatás (eFt)	Projektszám
Település belterületén út felújítása adósságkonszolidációban nem részesült önkormányzatoknak (Bem, Bordángát, Haladás, Ipartelep, Kadosa, Kemping, Huba utcák, Fertő-zug, Galgócz sor, Szilfákajla 13-17.)	2016	200 000	BMÖGF/188-64/2015
Hajdúszoboszlói Városháza energetikai korszerűsítése	2015	142 155	KEOP-4.10.0/F/14-2014-0335
Napelemes rendszerek kialakítása Hajdúszoboszlón	2015	38767	KEOP-4.10.0/N/14-2014-0303
Büro-ráció: szervezetfejlesztés Hajdúszoboszló Város Önkormányzatában	2014	36 139	ÁROP-1.A.5-2013-2013-0087
Esélyteremtő, interaktív Hajdúszoboszló	2013-2015	46 458	TÁMOP-2.4.5-12/3-2012-0008
Természettudományos labor kialakítása a hajdúszoboszlói Högyes Endre Gimnázium és Szakközépiskolában	2014-2015	246 401	TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0029
Hőforrás utca útrekonstrukciója	2013-2015	184 612	ÉAOP-3.1.2/A-11-2012-0029
Belterületi Csapadékvíz elvezető rendszer bővítése	2013-2015	231 607	ÉAOP-5.1.2/D2-11-2011-0041
Högyes Endre Gimnázium komplex felújítása és akadálymentesítése	2009-2011	464 020	ÉAOP-4.1.1./2F-2f-2009-0001
(H)ősök terein - város és kultúrközpont revitalizáció Hajdúszoboszlón	2012-2014	991 132	ÉAOP-5.1.1./D-09-2f-2011-0004
Tanulói laptop program Hajdúszoboszlón	2010-2013	51 600	TIOP-1.1.1-09/1-2010-0092
Üzleti inkubátortor létrehozása a határon túli együttműködés keretében a turizmus fejlesztéséért	2011-2012	40 396	HURO/0802/131
Hajdúszoboszló új minőségű turisztikai menedzseléséért	2010-2012	63 760	ÉAOP-2.1.3-2009-0005
"Ha a jövőről akarsz gondoskodni, vess magot és gondozd" - Hajdúszoboszló Városi Bölcsőde fejlesztése	2010-2011	92 185	ÉAOP-4.1.3/B-2F-2010-0008
Intelligens iskolákért Hajdúszoboszlón	2010-2011	69 638	TIOP - 1.1.1-07/1-2008-0903
Hajdúszoboszló Város szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító-telep fejlesztése	2009-2011	972 977	KEOP - 1.2.0/2F-2009-0009
A turisztikai vonzerő felhasználása foglalkoztatásra a Hajdúszoboszlói kistérségben	2009-2011	16 100	TÁMOP-1.4.4-08/1-2009-0016
A Városi Sportház felújítása	2010	5 000	LEADER 10028412063864409
A Bocskai- Sporttelep öltöző épületének felújítása	2010	5 000	LEADER 10028412063862531

Megnevezés	Megvalósítás ideje	Elnyert támogatás (eFt)	Projektszám
József Attila utca útrekonstrukciója Hajdúszoboszlón	2010	93 977	ÉAOP-3.1.2/A-09-2009-0001
Hivatásforgalmú kerékpárút létesítése Hajdúszoboszló és Nagyhegyes között	2010	296 328	ÉAOP-3.1.3/A-09-2009-0018
Törökdomb utca burkolat-felújítása	2009-2010	7 825	ÉARFT-TEUT EA-1628/2009.
Ádám utca burkolat-felújítása	2009-2010	9 689	ÉARFT-TEUT EA-1624/2009.
Bocskai-Hőgyes utcák burkolat-felújítása	2009-2010	4 370	ÉARFT-TEUT EA-1374/2009.
Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben Hajdúszoboszlón	2009-2010	112 733	TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0148
A szakképzés és felnőttképzés infrastruktúrájának átalakítása	2008-2010	773 688	TIOP-3.1.1-08/1-2008-0029
Hajdúszoboszló Járóbeteg - Ellátó Centrum - a kistérségi egészségügyi alappillér fenntartó korszerűsítése	2009	645 221	ÉAOP- 4.1.2/B-2008-0005
Tompa u. burkolat-felújítása	2008-2009	4 471	0900007/08TEUT
Médy-Libagát utcák burkolat-felújítása	2008-2009	7 886	0900010/08TEUT
Utcanev táblák beszerzése – Tájékoztatást elősegítő információs rendszerek fejlesztése	2008-2009	3 067	0900012/08TEKI
Huba utca közvilágítás bővítése	2008-2009	2 821	0900014/08TEKI
Bányász utca közvilágítás bővítése	2008-2009	2 514	0900010/08TEKI
Pávai Vajna Ferenc utca közvilágítás bővítése	2008-2009	1 302	0900003/08TEKI
Eötvös utca közvilágítás bővítése	2008-2009	1 634	0900013/08TEKI
Liget utca közvilágítás bővítése	2008-2009	1 125	0900005/08TEKI
Szent István Park és játszótér közvilágítás bővítése	2008-2009	9 287	0900011/08TEKI
Szilfákajla 37. szám alatti társasháznál található játszótér felújítására, átépítésére	2008	8 946	0900003/08CEDE
Szociális Gondozási Központ épületének komplex akadálymentesítése	2008	10 000	ÉAOP-4.1.5-2007-0172
Polgármesteri Hivatal "B" épületének akadálymentesítése	2008	22 339	ÉAOP-4.1.5-2007-0171
"ADATSZTÁR" adatkezelő-információ szolgáltató rendszer	2006-2008	105 000	GVOP-4.3.2.-2004-12-0003/4.0
"IKeR" Integrált Kistérségi e-Közigazgatási Rendszer kialakítása a Nyugat-Hajdúsági Település-és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás településein, kiterjesztve 17 csatlakozó településre	2005-2008	454 125	GVOP-4.3.1-2004-08-0001/4.0
Vadas utca burkolat-felújítása	2007	5 581	0900027/ 07 TEUT
Sarló utca burkolat-felújítása	2007	4 318	0900026/ 07 TEUT
Mező utca burkolat-felújítása	2007	5 859	0900024/ 07 TEUT
A Luther utcai játszótér szabványoknak megfelelően történő kialakítása, valamint a Pávai Vajna Ferenc Általános Iskola udvarának felújítása	2006	7 000	I/18, IV/9
Árpád utca burkolat-felújítása	2006	12 836	0900017/ 07 TEUT

Megnevezés	Megvalósítás ideje	Elnyert támogatás (eFt)	Projektszám
Hajdúszoboszló Üdülőközpontjába ékelődött leromlott állapotú terület rehabilitációja	2005-2006	813 229	PHARE 2002-2003
Állati hulladékkezelő telep fejlesztése	2005	57 000	KIOP-1.2.0-F.-2004-11-0001/2
Szennyvízcsatorna hálózat építés II. ütem	2005	399 983	céltámogatás

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

A fenti táblázatban a közszféra projektjei kerültek összefoglalásra, amelyek alapján elmondható, hogy a város – céljainak megfelelően – a lehető legtöbb területen jelentős, arányos fejlesztéseket hajtott végre az elmúlt években. A legjelentősebb projekteknek mind költségvetését, mind a hosszú távú hatását tekintve a városrehabilitációs projektek tekinthetők (PHARE, illetve ÉAOP), de **a város már több nagyobb volumenű projektet is előkészített és megvalósított** többnyire azokkal a szakemberekkel, akik a városrehabilitációs programok végrehajtásában is részt vesznek:

- 2012-2014 folyamán valósult meg a „(H)ősök terein – város és kultúrközpont revitalizáció Hajdúszoboszlón” funkcióbővítő városrehabilitációs projekt több mint 1 milliárd forintból.
- 2009-2011 között a **szennyvízcsatorna-hálózat** kiépítésének újabb ütemét valósították meg.
- Jelentős fejlesztések történtek a **közzolgáltatások** terén is (egészségügyi, oktatási, kulturális intézmények fejlesztése).
- Az „**IKeR – Integrált Kistérségi e-Közigazgatási Rendszer** kialakítása a Nyugat-Hajdúsági Település- és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás Településein, kiterjesztve 17 csatlakozó településre” elnevezésű projekt a GVOP-2004-4.3.1 kiíráson nyert támogatást. Az 519 millió forint összértékű projekt célja egy integrált, korszerű, elektronikus önkormányzati-kistérségi közigazgatási modellértékű rendszer kialakítása, bevezetése és üzemeltetése. A rendszer a közigazgatási eljárások, folyamatok elektronikus kezelését teszi lehetővé hivatali és ügyféloldalon, garantált minőségű szolgáltatásokat biztosítva a kis- és középvállalkozások valamint a lakosság számára (www.e-tarsulas.hu).
- Az „**ADATSZTÁR**” adatkezelő-információ szolgáltató rendszer kiépítésére a GVOP-2004-4.3.2 kiíráson nyert támogatást. A projekttel megvalósult az önkormányzat adatvagyonának újraszervezése, átstrukturálása, kialakultak a hasznosítás feltételei. A folyamatok feltérképezésével kép alkotható az önkormányzatnál használt adattípusok tartalmára, tárolására, valamint a beérkező és a továbbított adatok mennyiségére. A helyzetfelmérés alapján elkészült az adatgazdálkodás eljárásrendje, és kialakult az integrált adatgazdálkodás IKT háttere. A projekt 120 millió forintból valósult meg.
- Kifejezetten városrehabilitációs célú projekt volt a „**Hajdúszoboszló üdülőközpontjába ékelődött leromlott állapotú terület rehabilitációja**” elnevezésű projekt, amelynek megvalósítására az önkormányzat a PHARE előcsatlakozási alaphól nyert 813 millió forint támogatást.
- 2003 és 2005 között a város céltámogatásból és a Vízügyi Célelőirányzatból valósította meg a **szennyvízcsatorna-hálózat** kiépítésének I. és II. ütemét csaknem 1,7 milliárd forintból. Ezt megelőzően mintegy 600 millió forint értékben megtörtént a **szennyvíztisztító telep kapacitásbővítése**. A város hatékonyan kombinálta a különböző pályázati források megszerzését, továbbá eredményesen hajtotta végre a projektmenedzsment tevékenységeket is.
- 2001-ben a gyógyfürdő a Széchenyi Terv keretében nyert 1 milliárd forintot **többgenerációs egészségcentrum** kialakítására, amelynek lebonyolításában az

önkormányzat is közreműködött. A Hungarospa Hajdúszoboszlói Zrt. által 2008-ban elnyert Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében került kialakításra az **AquaPalace élményfürdő**. A beruházás keretében létrejött **fedett fürdőkomplexum** egész éves nyitva tartással, magas színvonalú szolgáltatásaival valamennyi generáció igényeit képes kielégíteni. 2013-2014 között az Észak-alföldi Operatív Program keretében **attrakcióbővítő beruházás** valósult meg, amely által az Aquapark és a fürdő **újabb élményelemekkel** bővült.

A Polgármesteri Hivatal dolgozói valamennyi projekt előkészítésében és lebonyolításában aktívan részt vettek, így **elsajátították a sikeres projektek megvalósításához elengedhetetlen készségeket**, úgymint pl. pályázatok kidolgozásához szükséges ismeretek, pénzügyi, közbeszerzési ismeretek, amelyek megfelelő alapot nyújtanak a nagy volumenű projektek előkészítéséhez és végrehajtásához egyaránt.

Az önkormányzat jelentős eredményeket ért el a városrehabilitációs tevékenységekben: NFT-forrásból megvalósította a turisztikai városrész átfogó rehabilitációját, valamint számos egyéb komplex humán és infrastrukturális fejlesztést valósított meg – együttműködésben a város civil és vállalkozó szférájával, valamint a kistérség többi településével, e nélkül ugyanis nem lehet a szükségletekre reagáló, hosszú távon is eredményes és fenntartható fejlesztéseket végrehajtani.

Az önkormányzat által megfogalmazott másik fontos tanulság a korábbi fejlesztésekkel kapcsolatban **a megfelelő szakmai csapat összeállításának fontossága** volt. Ez alatt nemcsak a felkészült, körültekintő és precíz munkát végző hivatalnokokat, tervezőt és kivitelezőt, de a megfelelő, szakmai referenciákkal rendelkező egyéb külső beszállítókat (pl. pályázatot és egyéb dokumentációt készítő cégeket) is értjük. Emellett a projektek lebonyolításában nagy szerepe van **a projektmenedzsment csapat felkészültségének és az önkormányzat szervezeti hatékonyságának** is.

A korábbi időszak fejlesztéseit tovább vizsgálva megállapítható, hogy a helyi vállalkozók is igen aktívak voltak az EU-s források lehívásában. A legtöbb projektgazda a turizmushoz, illetve egyéb szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységek támogatása érdekében valósított meg – többségében – kisebb léptékű infrastrukturális fejlesztéseket az elmúlt években. Mindezek alapján látható, hogy a városnak a jövőben továbbra is ösztönöznie kell vállalkozóit a fejlesztésekre, illetve újabb cégek érkezésével is célszerű számolni.

2.2.7 Összegzés

A 23 882 lakosú Hajdúszoboszló Magyarország keleti részén, az Észak-alföldi régióban, Hajdú-Bihar megyében helyezkedik el. Hajdúszoboszló **kedvező elhelyezkedése** a megyeszékhely és a fő közlekedési útvonalak közelségének tudható be: egyrészt Debrecen vonzáskörzetében, attól 21 km-re fekszik, másrészt – a 100. számú vasúti fővonalnak és a 4. számú főútnak köszönhetően egyébként is kedvező – közlekedés-földrajzi helyzetét az M35 autópálya jelentős mértékben javítja. Az autópálya jelenlegi végpontja a városközponttól 13,4 km-re található. Hajdúszoboszló légi megközelíthetőségét a debreceni, valamint a hajdúszoboszlói (füves sport) repülőtér biztosítja.

Hajdúszoboszló számos tekintetben jobb adottságokkal rendelkezik az ország hasonló méretű városaihoz képest, amelynek egyértelmű oka az 1925-ben felfedezett **termál- és gyógyvíz**, valamint az erre épülő turizmus. Az idegenforgalom és a hozzá szorosan kapcsolódó szolgáltatások jelentik a város gazdaságának húzóerejét, az ágazat kiemelkedő szerepet tölt be a foglalkoztatásban is. A munkanélküliség mértéke a megyei átlagnál kedvezőbb, azonban a turizmus dominanciája következtében – valamint az ugyancsak jelentős agrárgazdaság sajátosságai miatt – jellemző a városban a szezonális munkanélküliség.

A város a **befektetői érdeklődések** felkeltése, és a hasznosítható ingatlanok bemutatása érdekében több különböző potenciális ipari, kereskedelmi vagy szolgáltató területet azonosított, amely önkormányzati és magántulajdonú ingatlanokat egyaránt tartalmaz. Az

érdeklődők jelenleg a városról különböző kommunikációs eszközök (honlap, újság, tv) segítségével tájékozódhatnak, de a város aktív befektetés-ösztönzési tevékenységet is folytat a 2013-ban elkészült egységes városmarketing stratégia alapján.

A **közzolgáltatásokkal való ellátottság kedvező**, mely igaz a közüzemi, valamint a humán közfeladatok és közzolgáltatások terén is. A szolgáltatásokat egyrészt az önkormányzat gazdasági társaságai, másrészt az önkormányzati intézmények biztosítják. Az alapfokú oktatás mellett három középfokú intézmény és egy kollégium biztosítja a fiatalok képzetését. A **szociális és egészségügyi ellátások széles köre biztosított**.

A **hajdúvárosok jellegzetességeit** őrző Hajdúszoboszló az épített környezetét (utak, járdák, terek és épületek) folyamatosan fejleszti, ezzel kívánja nemcsak az önkormányzat, hanem a lakosok tulajdonában lévő ingatlanok értékét növelni. A 2014-ben befejezett legutóbbi, átfogó városközpont- revitalizációs beruházás is ezt szolgálta a Kovács Máté Művelődési Központ és Könyvtár látványos, funkcióit jelentősen bővítő megújításával, számos belvárosi közterület rekonstrukciójával és ezekhez kapcsolódó egyéb értékteremtő beavatkozásokkal.

Az önkormányzati ingatlanvagyon egy részének műszaki állapota ugyanakkor további beruházásokat tesz szükségessé.

A közigazgatási feladatok ellátását a 3 irodára (Gazdasági, Önkormányzati és Igazgatási Iroda) tagolódó **polgármesteri hivatal** látja el. A hivatalban és az önkormányzati intézményekben **foglalkoztatottak száma** évek óta csökkenő tendenciát mutat. Az önkormányzati bevételek között az állami támogatás mértéke csökken, megnőtt az **önkormányzati saját bevételek** jelentősége. A város stabil és kiegyensúlyozott **költségvetéssel** rendelkezik, melynek egyik eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezett **adópolitika**. Az önkormányzat helyi adókból származó saját bevétele évről évre nő. Hajdúszoboszló a helyi adópolitika kialakítása során három szempontot helyez előtérbe: a lakosság és a vállalkozások teherbíró képességét, a megfelelő minőségi szolgáltatások garantálását, valamint a kiegyensúlyozott költségvetés megvalósítását.

Hajdúszoboszló kulturális és szabadidős **programkínálatát** mind a lakosság, mind a turisták igényeinek figyelembe vételével alakítja, mely bővebb és változatosabb, mint a hasonló méretű vidéki magyar városok többségében.

Hajdúszoboszló a termálvíz révén a megújuló energiák hasznosítása szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik. A város a **fenntartható fejlődés** alapelvét is figyelembe véve igyekszik minőségi életkörülményeket biztosítani lakosai számára.

2.2.8 A város egészére vonatkozó SWOT elemzés

Hajdúszoboszló SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Hajdúszoboszló a régióközpont vonzaskörzetében helyezkedik el.	A város az ország keleti, viszonylag periférikus, részén fekszik.
Jól kiépített vasúti és közúti összeköttetéssel rendelkezik az ország egyéb területei felé.	A településközponton áthaladó forgalom részben még megterheli a város belterületi úthálózatát.
A Debreceni repülőtérhez közel helyezkedik el.	A településközpont több területe kisvárosias jellegű, alulhasznált vagy éppen leromlott állapotú.
A város rendelkezik ipari fejlesztésre kijelölt és bővíthető területekkel.	Hiányzik a karakteres üdülöhely-hangulat helyenként.
A település és a kistérség tökevonzó képessége magas, az egy főre jutó külföldi működő tőke a régiós átlaghoz viszonyítva	A beépítettség mértéke a városban magas.

Erősségek	Gyengeségek
kiemelkedő. A város és térsége jelentős mezőgazdasági hagyományokkal rendelkezik. A termőhelyi adottságok kedvezőek. A közhasználatú zöldterületek kiterjedése viszonylag magas. A tercier szektor a turizmusnak köszönhetően fejlett. Idegenforgalmi adottságai és turisztikai potenciálja kiemelkedő. A város jó minőségű termálvízzel, gyógyvízzel és nemzetközi hírű gyógyfürdővel rendelkezik. Az idegenforgalmi szolgáltatások színvonala magas. Kiegészítő jellegű turisztikai formák vannak jelen a térségben (vízi, öko-, kerékpáros, falusi turizmus). A városban helyi TDM-szervezet működik. A közműellátottság aránya a víz, a szennyvíz, a villany és a gáz tekintetében egyaránt magas. Az egészségügyi és a szociális intézményi alapellátás kiépült, az ellátás struktúrája és színvonala kedvezőtlen infrastrukturális adottságok ellenére magas. A város innovatív eljárásokat vezetett be a közigazgatás és a közszolgáltatások terén. A helyi civil szféra és a nonprofit szervezetek erősek. A kistérségen belüli erős kapcsolatrendszer és funkciómegosztás előnyös.	A turisztikai és szolgáltatási kínálat területi eloszlása a városon belül egyenlőtlen. A belváros egyes parkolói és zöldterületei elhanyagolt állapotban vannak. A város egyes részei mély fekvésű, belvíz által veszélyeztetett területen fekszenek. A kül- és belterületi csapadékvíz elvezetése csak részben megoldott. A város gazdaságára az egy lábon állás jellemző, ami kiszolgáltatottá teszi a piaci változásoknak. A városra jellemző a társadalom elöregedése. A város viszonylag kevés munkahelyet tud biztosítani a felsőfokú végzettségű, szellemi munkaerő számára, ezért jelentős a kvalifikált, fiatal nemzedék elvándorlása. A rendezvények szervezésére és az aktív szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínek száma és minősége nem megfelelő. A város nem rendelkezik kiemelkedő táji-természeti értékekkel, a természet közeli területek szétszórva helyezkednek el. Az idegenforgalmi programkínálat a gyógyfürdőn kívül nem éri el a vendégek által elvárt szintet. Nem elég hatékony együttműködés a civil és a közsféra között. A város központi szerepköre csak egyes igazgatási funkciókban erős, a kistérség többi településére kifejtett hatást a közeli városok gyengítik. A szezonális és időjárásfüggő szolgáltatások dominánsak.

Lehetőségek	Veszélyek
Az elkészült M35-ös autópálya, a fel- és lehajtó csomópont közelsége, valamint a vasúti pálya fejlesztése növeli a térségek helyzetből adódó előnyöket. Aktív együttműködés alakul ki Debrecennel elsősorban az egészségturizmus és a gyógyvízzel kapcsolatos innovációk terén. Charter és menetrendszerű járatok	A további közlekedési fejlesztések elhúzódása miatt a település elérési mutatói nem javulnak. Nem épül ki a városközpontot teljesen tehermentesítő északi elkerülő út. Magyarország, illetve Kelet-Közép-Európa elveszíti a befektetők és a turisták érdeklődését.

Lehetőségek	Veszélyek
sűrűsödése a debreceni repülőtérén. A csapadékelvezetés megoldásával a jelenleg kihasználatlan mély fekvésű, de településszerkezeti pozíciójukat tekintve értékes területek hasznosíthatóvá válnak. A mezőgazdasági termékszerkezet kedvező irányú átalakulása várható. A nem kiemelt termőhelyi adottságú területek által érintett településként a mezőgazdaság speciális támogatása várható. A gazdálkodók egy részének átállítása a biogazdálkodásra, a helyi és biotermékek iránti kereslet ösztönzése. A kvalifikált fiatalabb nemzedék helyben tartása település-fejlesztési húzóerő lehet. A belföldi turizmus intenzitása és a komplex egészségturisztikai szolgáltatások iránti kereslet növekszik. A termálvíz intenzívebb ipari és egészségügyi hasznosítása. Fokozott piaci szegmentálás és az ahhoz igazított szolgáltatások kialakítása. Stabil, visszatérő vendégkör kialakulása. Térségi együttműködés az idegenforgalom, a településüzemeltetés, a gazdaságfejlesztés, az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátás területén.	A szelektív elvándorlás csökkenti a város potenciális munkaerő bázisát. Kedvező idegenforgalmi adottságai ellenére az utóbbi évek kedvezőtlen tendenciái tovább folytatódnak. A gazdaság, ezen belül a turizmus diverzifikációja elmarad, elhúzódik. Erősödnek a város hazai és nemzetközi versenytársai. A fokozott belvízveszély megnehezíti a mezőgazdasági termelést. Az önkormányzati bevételek csökkenése miatt a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat a működésre kell fordítani. A város nem tudja teljes mértékben kiaknázni a kistérségi központi szerepköréből adódó lehetőségeket. A tervezett fejlesztések az esetleges területi koncentráció miatt nem hatnak egyformán a város, illetve a kistérség egész területére. Burkolt ellentét jelenik meg a látogatók és a helyi lakosság között.

A SWOT-elemzés alapján **két lehetséges fejlődési irány** rajzolódik ki:

- a **dinamikus forgatókönyv** Hajdúszoboszló kiegyensúlyozott turisztikai és gazdasági fejlődését vetíti előre, amelynek köszönhetően nemzetközi szinten is versenyképes, a helyi lakosság számára magas életszínvonalat biztosító várossá válik;
- a **stagnáló forgatókönyv** alapján Kelet-Magyarország viszonylagos lemaradása tovább növekszik nemcsak az ország többi régiójához, hanem a szomszédos országok közeli térségeihez képest is. Ez, valamint a fürdővárosok erősödő konkurenciája negatívan hat Hajdúszoboszló fejlődésére is.

A két lehetséges fejlődési forgatókönyv közül a város endogén erőforrásait, a külső tényezőket, az elmúlt időszak tendenciáit és a jövőben várható folyamatokat figyelembe véve **a dinamikus változat megvalósulása prognosztizálható.**

2.3 A városrészek elemzése

Az alábbiakban kerül sor Hajdúszoboszló városszerkezetének bemutatására – kijelölve a város főbb részeit, amelyek egy része a későbbiek során a városfejlesztés akcióterületeit képezik. Az áttekintés mélysége nem éri el a településrendezési tervek részletezettségét és

mélységét (ez nem is követelmény), de természetesen nagymértékben támaszkodik az érvényben lévő, felülvizsgálat alatt álló

- Hosszú Távú Településfejlesztési Koncepcióra,
- Településrendezési Tervre,
- Helyi Építési Szabályzatra.

Az áttekintésnek egy átfogó statisztikai elemzés¹³ is részét képezi, amihez a városrészi összehasonlító statisztikákat a KSH bocsátotta rendelkezésre, ezeket egészíti ki az önkormányzat aktuális adatszolgáltatása. Az egyes mutatók relatív és a többi városrészhez viszonyított nagysága ezen adatok alapján tanulmányozható, az elemzés során minden városrésznél a városi átlagtól való eltérések vizsgálatára és rövid magyarázatára is sor kerül. A városrészek átfogó gazdasági, társadalmi és településszerkezeti jellemzésénél a cél az egyes városrészek belső folyamatainak, inhomogenitásának, különbözőségeinek feltárása.

2.3.1 Városrészek azonosítása

Hajdúszoboszló városrészekre való felosztását egy településszerkezeti és funkcionális tényező befolyásolta, a település **egyedi, kétpólusú szerkezete**, valamint **a pólusok közötti sajátos funkciómegosztás**:

- a város északi-északkeleti részén elhelyezkedő HungaroSpa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő egy olyan komplex, szolgáltatásokkal nagy mennyiségben és magas minőségben ellátott üdülőövezet kialakulását indukálta, amely a vendégek számára a nyári időszakban ténylegesen központként funkcionál;
- a város – térbeli szempontból – központi része elsősorban a közszolgáltatások elérését és igénybevitelét teszi lehetővé főként a helyi lakosság számára, a turisták csak alkalmanként keresik fel a belvárost, központi funkcióját elsősorban az idegenforgalmi igényen kívül tölti be.

A két „városközpont” tehát nemcsak földrajzi értelemben, hanem funkcionálisan is elkülönül egymástól, más célcsoportok igényeit elégíti ki, ráadásul eltérő időben.

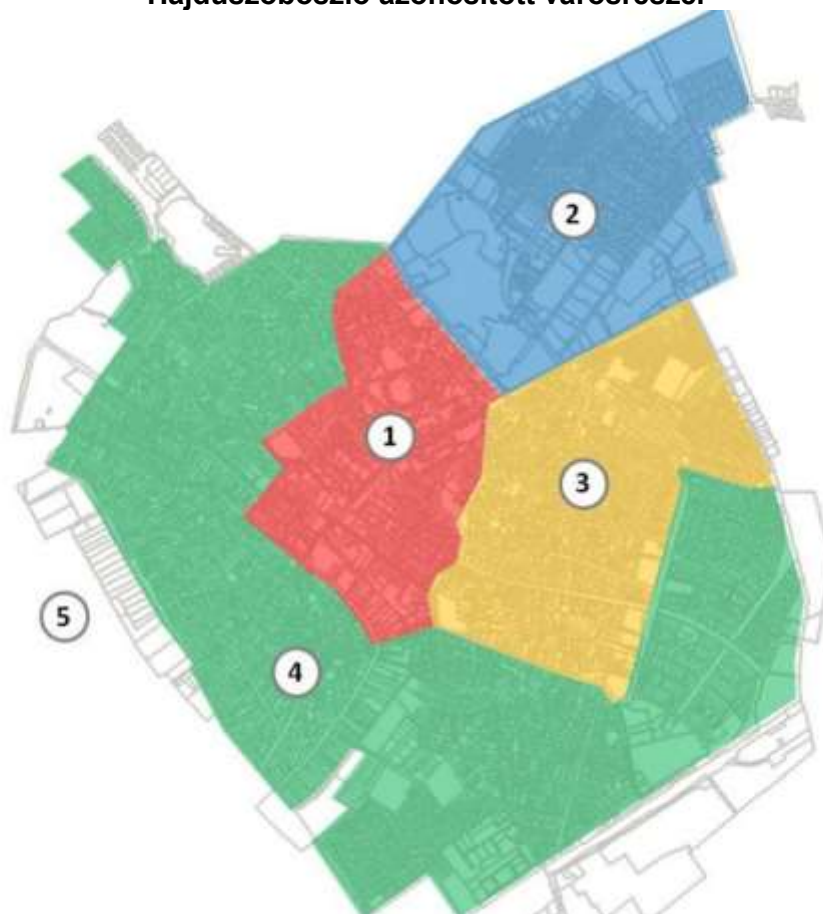
Nem törekedtünk teljesen homogén városrészek lehatárolására sem funkcionális, sem településmorfológiai szempontból – elkerülve ezáltal a túlzott elaprózottságot. Az Athéni Charta „**települési funkciók keverhetősége**” elvének megfelelően a városrészek is többféle, de egymást funkcionálisan kiegészítő területekből állnak.

A fenti keretfeltételek, a településrendezési terv, a korábbi elemzések és az előzetes egyeztetések alapján, Hajdúszoboszlón **5 városrészt** határoltunk le úgy, hogy

- a két központi szerepkörű városrész mellett
- egy, a belváros és a turisztikai övezethez egyaránt kapcsolódó, vegyes hasznosítású, de zömében lakófunkciójú városrészt,
- egy, a belvárost körbefogó, nagy kiterjedésű lakóövezetet
- és egy egyéb városrészt jelöltünk ki, amely többnyire a város külterületi részeit foglalja magában.

¹³ A városrészek elemzése a 2011-es népszámlálás adatai alapján készült.

Hajdúszoboszló azonosított városrészei

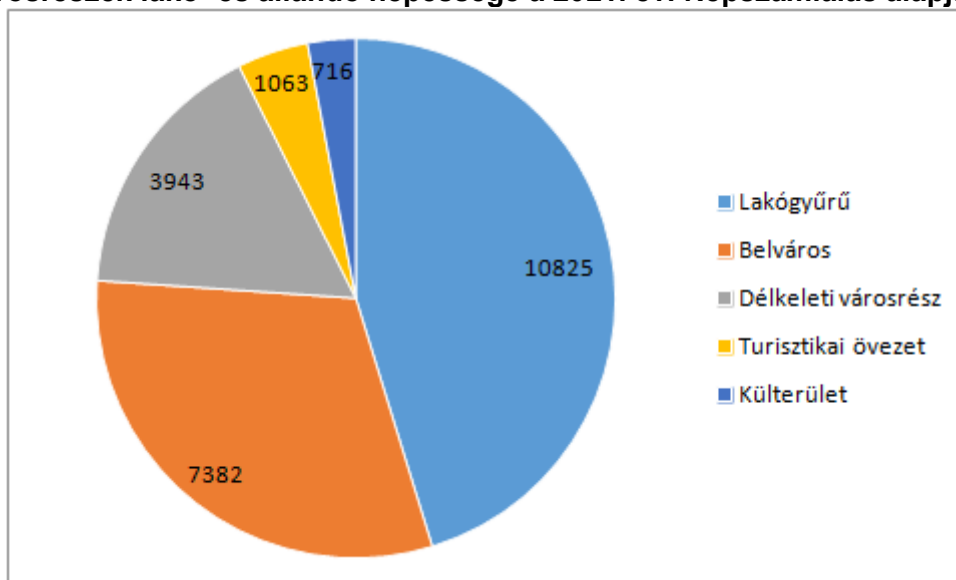

Jelmagyarázat: 1. Belváros; 2. Turisztikai városrész, üdülőövezet;
3. Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész; 4. Lakógyűrű; 5. Kültérület
Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

A városrészek átfogó gazdasági, társadalmi és településszerkezeti jellemzésénél igyekeztünk feltárni az egyes városrészek belső folyamatait, inhomogenitásait, különbségeit is.

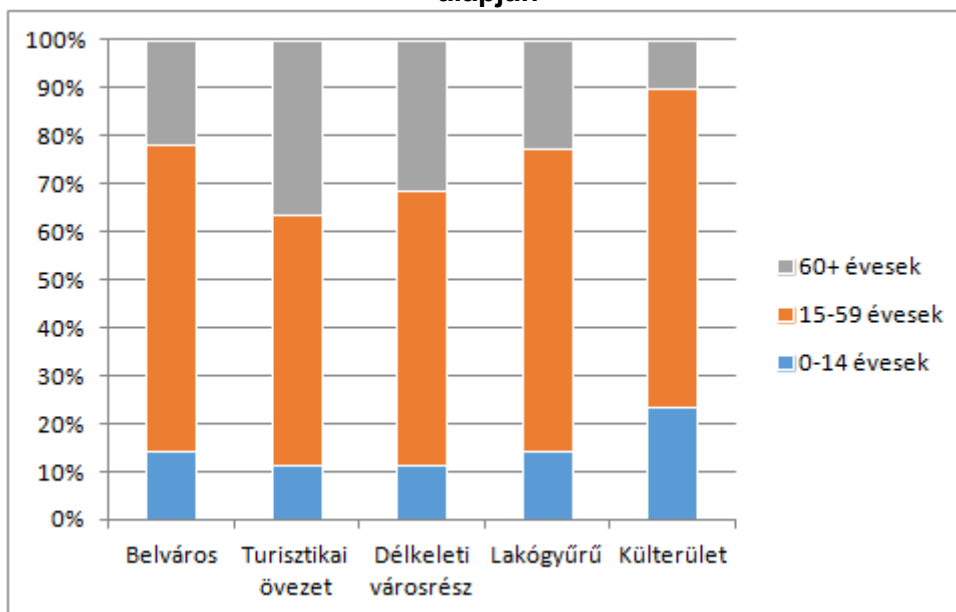
2.3.2 Városrészek összehasonlító elemzése

A városrészi szintű gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetelemzés egyrészt a KSH 2011. évi népszámlálási adataira, másrészt a Polgármesteri Hivatal adatbázisára épül. Ezeket egészítettük ki **a jelenlegi folyamatokra épülő adatok, tendenciák átfogó bemutatásával** annak érdekében, hogy **a városrészek adottságait, problémáit, legfontosabb funkcióit, lehetséges kitérési pontjait, illetve felzárkóztatási esélyeit feltárjuk**. Ez az alapja annak, hogy megalapozott, egységes településszerkezet kialakítására irányuló stratégiai célrendszert alakítsunk ki. Fontos azonban, hogy a városrészi szintű elemzések nem lehetnek teljesen egységes mélységűek és szerkezetűek, ettől függetlenül természetesen maximálisan törekszünk a minél teljesebb helyzetelemzés kidolgozására.

A városrészek lakó- és állandó népessége a 2011. évi Népszámlálás alapján (fő)

Forrás: KSH

A városrészek népességét tekintve megállapítható, hogy a legnagyobb népességkoncentrációjú terület a belváros a lakótelep és a társasházak jelenléte miatt, míg a turisztikai városrész funkcióját jól jelzi, hogy – területéhez viszonyítva - a lakónépessége alacsony.

A városrészek lakónépességének korcsoportos megoszlása a 2011. évi Népszámlálás alapján

Forrás: KSH

A városrészek lakosságának korcsoportos megoszlásából kiemelhető a néhány száz fős külterületi lakosság fiatalos korstruktúrája, valamint a munkaképes korúak magas aránya a Belváros és a Lakógyűrű területén. A turisztikai és a délkeleti vegyes övezet, amelyek a legközelebb helyezkednek el a gyógyfürdőhöz, az idős korosztály célterületének számítanak.

A városrészek népességének szociális jellemzői a 2011. évi Népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Felsőfokú végzettségűek a 25-x népesség arányában	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya
Belváros	9,4	21,4	36,5	5,9	59,5	36,7
Turisztikai övezet	10,6	26,9	35,0	6,1	58,4	48,2
Délkeleti városrész	8,8	22,2	36,8	6,1	57,3	41,0
Lakóövezet	15,7	10,5	39,7	9,2	55,8	39,3
Külterület	40,3	7,2	52,2	25,6	44,8	44,2
Hajdúszoboszló	13,3	16,6	38,5	8,1	56,9	39,3

Jelmagyarázat:

A városi átlagnál sokkal kedvezőtlenebb érték

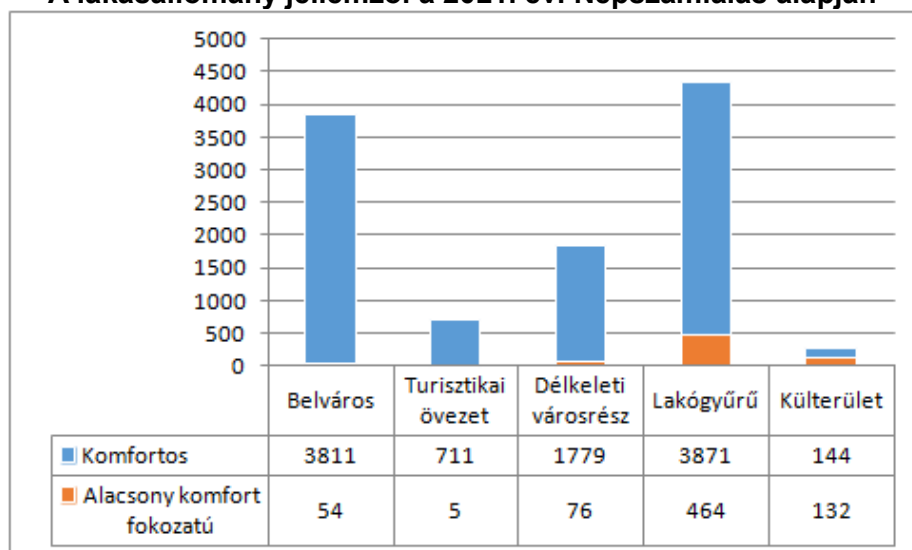

A városi átlagnál sokkal kedvezőbb érték

Forrás: KSH

A városrészek egyes mutatói között alapvetően nincs nagy különbség, kivételt ez alól a legkisebb népességű külterületi városrész jelent, ahol a legtöbb szociális és képzettségi jellegű mutató tekintetében elmaradás rajzolódik ki.

Ez a kedvezőtlen irányú eltérés hosszú távon azzal javítható, ha a 100. vasútvonal kiépítését követően megtörténik a zárt-kertes részek belterületbe vonása, aminek köszönhetően a városrész vonzereje emelkedik. Ezáltal a külterületen csökkenni fog az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, aminek háttérében szintén az áll, hogy jelenleg a vasútvonal miatt bizonyos közüzemi infrastruktúrák nem építhetők ki.

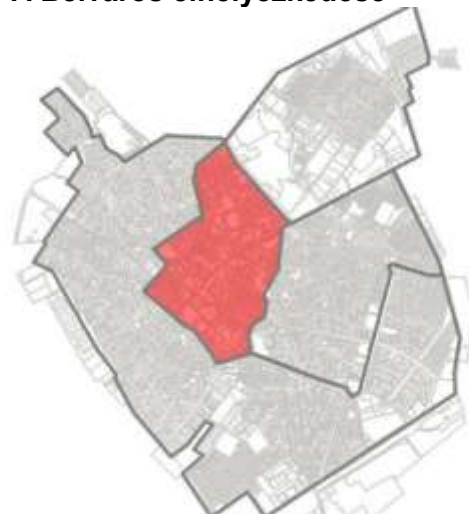
A lakásállomány jellemzői a 2011. évi Népszámlálás alapján

Forrás: KSH

2.3.3 Belváros

Hajdúszoboszló sajátos településszerkezeti vonása, hogy a városmag a Szilfákajla utcára és a Hősök terére felfűződve, vonalas formában jelenik meg. Az innen nyíló kis utcák, közök és teresedések főutcahoz kapcsolódó része hordozza az intézményi funkciókat. Ennek megfelelően a több mint hatezer lakosú belváros hagyományosan **közzolgáltatási központként** funkcionál, ahol a közigazgatási, humán szolgáltatási, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújtó szervezetek tömörülnek. A városközpontban található az összes közigazgatási, hatósági, közművelődési és egyházi intézmény, valamint az oktatási, egészségügyi és szociális ellátásokat nyújtó intézmények többsége.

A Belváros elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

A belvárosban található közzolgáltató szervezetek

Szolgáltatás típusa	Intézmény neve	Intézmény címe
Közigazgatás	Polgármesteri Hivatal	Hősök tere 1.
	Rendőrség	Rákóczi u. 4.
	Tűzoltóság	Rákóczi u. 7.
	Városi Bíróság és Ügyészség	Kálvin tér 6/a
	Hajdú – Bihar Megyei Kormányhivatal	Hősök tere 1.
	Hajdúszoboszlói Járási Hivatal	Hősök tere 1.
Oktatás	Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája	Gönczy Pál u. 1.
	Szép Ernő Középiskolai Kollégium	Gönczy Pál u. 15.
	Hajdúszoboszlói Bárdos Lajos Általános Iskola	Arany János u. 2.
	Szabó László Alapfokú Művészeti iskola	Arany János u. 2.
	Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	Kálvin tér 7.
	Zichy Géza Alapfokú Művészetoktatási Iskola	Kálvin tér 5.
	Thököly Imre Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	Kölcsey u. 2-4.
	Aprónép óvoda	Rákóczi u. 14.
	Aranykapu óvoda	Arany János u. 8.
	Városi Bölcsőde	Rákóczi u. 25.
	Nevelési Tanácsadó	Bányász u. 37.
	Éltes Mátyás Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon	Dózsa György u. 10-12.
Közművelődés	Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár	Szilfákajla u. 2.
	Gyermek- és Ifjúsági Ház	Gönczy Pál utca 8.
	Bocskai Rendezvényközpont	Hősök tere 17.
	Bocskai István Múzeum	helytörténeti kiállítás Bocskai u. 12.
		nemzetközi kiállítás Bocskai u. 14.

Szolgáltatás típusa	Intézmény neve	Intézmény címe
	népművészeti kiállítás	Bocskai u. 21.
Szociális szolgáltatások	Anna Idősek Otthona	Dózsa György u. 11.
	Gondozási Központ	Bocskai u. 35.
	Szociális Szolgáltató Központ	Kossuth Lajos u. 15.
Egészségügy	Járóbeteg-Ellátó Centrum	Szilfákálja u. 1-3.
	Iskolafogászat, iskola-egészségügy	Bányász u. 37.
Egyházak	Baptista egyház	Puskin u. 10.
	Görög katolikus egyház	Szilfákálja u. 29/a
	H.N. Adventista egyház	Szabó László zug 9.
	Református egyház	Kálvin tér 9.
	Római katolikus egyház	Bocskai u. 1.

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

A kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatók közül a belvárosban található 232 kiskereskedelmi üzlet, 337 szálláshely, 58 vendéglátóhely, a település két postája, továbbá 5 bankfiók és 6 gyógyszertár. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy a városmag döntően **településközponti, illetve központi vegyes területekből** áll. Hosszú távú városrendezési cél, hogy ezek a funkciók kiterjedjenek a városrész minél nagyobb területére.

Az **építészeti mozaikosság és változatosság** jegyeit magán hordozó városrész szerkezetét és épületállományát tekintve a régi polgárosodás emléke (zárt sorú beépítés, hajdú hagyományok) éppúgy megjelenik a városrészben, mint a lakótelepi tömbszerű, úszótelkes beépítés, a modern építészet lenyomata vagy a kertvárosias karakter. Hajdúszoboszló patinás intézményei, kereskedő és polgárházai a régi központ területén maradtak fenn legnagyobb mértékben, azonban több esetben jelentős átalakuláson mentek keresztül, így a Városháza, a református templom és a Nelson Panzió- Étterem épülete őrzi a település egykori kisvárosias hangulatát. A központ városképét is meghatározó egyes modernista közintézmények (művelődési központ, egészségügyi központ) műszaki állapota és infrastrukturális felszereltsége a pályázatos felújításokkal illeszkedik a belváros építészetébe, hangulatába.

A városrészben található a település két országos védettség alatt álló **műemléke**: a református templom és a középkori templomok maradványa. A belváros kijelölt határain belül helyi védelemre javasolják városközpont eredeti állapotban fennmaradt szerkezetét, utcahálózatát, a római katolikus templomot, a református gyülekezeti termet, egy lakóházat, egy éttermet, valamint a városháza, a rendőrség, a Járóbeteg-Ellátó Centrum, a Gönczy Pál Általános Iskola és a Gönczy Pál utcai napközi otthon épületét.

A városháza látképe a református templom tornyából

A belváros és környéke hangulatára meghatározó hatással vannak a jelenleg összefüggő hálózatot még nem alkotó terek: a városmagot több, egymással kisebb felületen érintkező tér

uralja (nyugatról keletre: Kálvin tér, Hősök tere, Halasi Fekete Péter tér). A belváros **köztterekkel** való ellátottsága tehát összességében kedvező, azonban azok állapota, jellege, kiépítettsége és ezzel együtt használata jelentős eltéréseket mutat. A központi szerepkörű Hősök terének északkeleti része önkormányzati forrásból megújításra került, a Polgármesteri Hivatal előtti rész rekonstrukciója pedig pályázati támogatással történt meg. A közeli Kálvin tér elsődleges funkciója jelenleg a közlekedés, átalakítása a közösségi funkciók fokozottabb érvényesítésével a közeli középkori várossal feltárása érdekében is célszerű. A Bocskai mozi rendezvényközponttá fejlődött, a mozicsarnok tér felújítása és újabb funkciókkal való megtöltése is elkészült. A Halasi Fekete Péter tér megújítása megtörtént a városközpont rehabilitációs projekt I. ütemének keretében.

A belváros lakosságának **társadalmi helyzete** alapvetően kedvezőbb a városi átlagnál: magasabb a lakosság iskolai végzettsége és nagyobb a munkaképes korúak aránya, és a gazdasági aktivitás is csak minimális mértékben marad el a városi értéktől. A lakosság nagytöbbsége magas komfortfokozatú lakásban él.

A belváros **közlekedési** helyzetét nagymértékben javította a 4. számú főútvonal déli, elkerülő szakaszának kiépítése, aminek köszönhetően bekövetkezett a tranzitforgalom nagyarányú csökkenése, és megszűnt a városközpont kettévágott jellege. A belváros és szolgáltatásainak elérhetőségét javítják a helyi buszjáratok. A városrész nagyobb részén a **parkolás** ingyenes, de a fizetős parkolási övezetet az elmúlt időszakban kiterjesztették.

A városrész azonosított problémáinak egy részére megoldást nyújt az Észak-alföldi Operatív Program keretében elnyert támogatás, amelynek keretében az alábbi fő fejlesztések valósultak meg 1,2 milliárd forintból, a „(H)ősök terein - város és kultúrközpont revitalizáció Hajdúszoboszlón” c. komplex városrehabilitációs projekt keretében:

- Kovács Máté Művelődési Központ és Könyvtár felújítása és bővítése,
- Bocskai Többfunkciós Rendezvényközpont kialakítása,
- Üzletsor megújítása,
- Belvárosi közterek megújítása.

A korábbi városrehabilitációs akcióterület elhelyezkedése a Belváros területén

Forrás: Településszerkezeti terv,
saját szerkesztés

Ugyanakkor a közvetlen településközpontban további problémás térszerkezetű és alulhasznosított belvárosi területek is azonosíthatók: Kálvin tér, Fogthűy utca, Kertmozi területe, Luther utca.

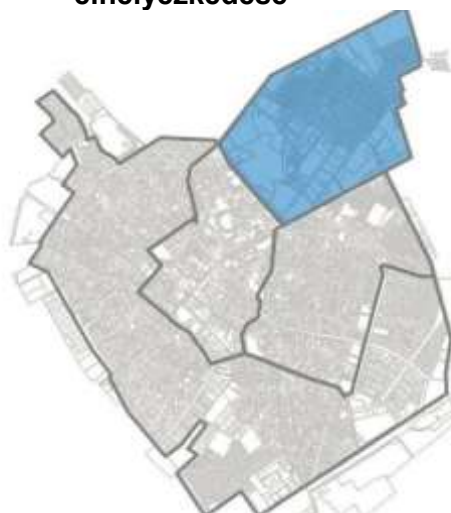
A belváros SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Lakások komfortossága és infrastrukturális ellátottsága jó Nagy a közigazgatási, közszolgáltatási intézmények koncentrációja Magas a vállalkozások, a kiskereskedelmi egységek, a vendéglátóhelyek és a szálláshelyek sűrűsége A városrész bővelkedik műemlékekben, köztéri szobrokban, helyi védelemre érdemes épületekben A turisztikai fogadási feltételek kiépültek A városrész megközelíthetősége kedvező A közterek, parkok száma és kiterjedése viszonylag nagy	A városmag központi területe kicsi A belváros egyes részei alulhasznosítottak, illetve állapotuk elavult A városmag közvetlen közelében helyezkednek el az iparosított technológiával készült lakóingatlanok A parkolóhelyek eloszlása kedvezőtlen A közterek, parkok eloszlása előnytelen A zöldterületek minősége helyenként nem megfelelő
Lehetőségek	Veszélyek
Nő a belföldi és a külföldi turisztikai kereslet A vendégforgalomban előtérbe kerül a gyógy-, wellness- és termáلتurizmus Kereskedelmi és egyéb szolgáltatási kínálat bővül A városmag központi közigazgatási és közszolgáltatási funkciói tovább erősödnek A város jelentős pénzügyi forrásokhoz jut a belváros megújítására	A városközpont veszít vonzerejéből a bevásárlóközpontokkal szemben A belvárosi üzletek versenyképessége csökken A fejlesztési források nem lesznek elegendők a belvárosi területek teljes rehabilitációjára A térség városai között élesedik a verseny a településközpont fejlesztései tekintetében Csökken a potenciális befektetők érdeklődése a belvárosi fejlesztések iránt

2.3.4 Turisztikai városrész, üdülőövezet

Az ún. Bánomkertet is lefedő turisztikai jellegű városrész **Európa legnagyobb, 30 hektáros fürdőkomplexuma** környezetében alakult ki, zömében idegenforgalmi célú, különleges területekkel. A gyógyfürdőt, strandot, vízi élményparkot és fedett élményszerdőt magában foglaló HungaroSpa fürdőkomplexumban 2013-ben megforduló **2 211 868 vendég jelentős keresletet generál** a fürdőszolgáltatáshoz közel fekvő szállás- és vendéglátóhelyek, valamint egyéb szolgáltatások iránt.

A Turisztikai városrész, üdülőövezet elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

Ennek köszönhető a városrész **széleskörű** és ezzel együtt változatos minőségű és ár fekvésű **szálláshelykínálata** (539 db), amely a szállodákon és panziókon kívül két kempinget és több száz üdülő- és hétvégi házat jelent. A frekventált helyen lévő Mátyás király sétány mentén alakult ki a város impozáns – és a településfejlesztési koncepció alapján továbbfejlesztendő – szállodasora.

A város keleti részének látképe előtérben a fürdő területével

Forrás: www.hajdufly.hu

Szintén fontos szerepet játszik a város és a városrész turisztikai-kulturális életében a **szabadtéri színpad**, amely állapota azonban az építése eltelt mintegy 50 év óta nagymértékben leromlott.

A **közterek és parkok** szintén a fürdő közvetlen környezetében helyezkednek el – köztük a város legnagyobb kiterjedésű közösségi célú zöldterülete, a Szent István park, ahol emlékművek mellett köztéri szobrok is találhatók (pl. Város-emléítési emlékmű, Növekedés-szobor, Harangház).

A **vendéglátóhelyek koncentrációja** azonban **kevésbé jellemző** (78 db): a nagyarányú kereslethez képest a kapacitások a folyamatos bővülés ellenére – időszakosan – még mindig hiányosak.

A gyógyfürdőtől és a szállodasortól keleti, északkeleti irányban **vegyes, üdülő-lakó funkciójú tömbök** alakult ki, amelyek egy részére, a „fa” végződésű utcákra (Diófa, Hársfa, Akácfa stb.) az 1960-as években épült sakktablás, **üdülőházas beépítés** jellemző. Míg a város többi részén – a belváros kivételével – a nagyobb telkek intenzívebb hasznosítása és a tömbfeltárás a cél, ezen a területen célszerű háttérbe szorítani a telekstruktúra további szétaprózódását, az alacsony intenzitású kistelkes üdülőterület további terjedését. Az üdülőházas beépítés az oka annak, hogy az 544 lakóingatlan 11,8%-a alacsony komfortfokozatú (a népszámlálás óta a lakásállomány jelentős fejlődésen ment keresztül, így az arányok valószínűleg javultak az elmúlt 10 évben).

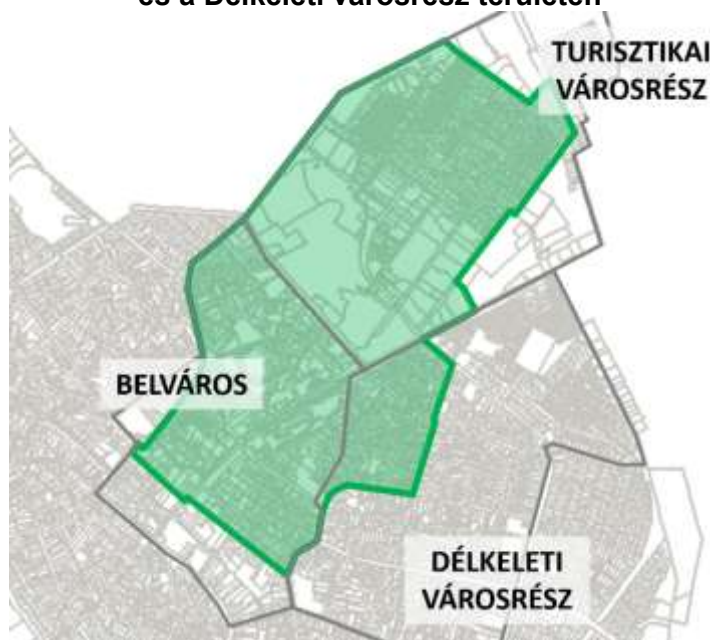
A **közzolgáltatások** tekintetében a városrész ellátottsága hiányos, ami összességében a viszonylagos alacsony kereslet és a városi közintézmények könnyű elérhetősége miatt nem tekinthető jelentős problémának, azonban kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a városrészben **a települési átlagnál magasabb** – és növekszik – **az időskorúak aránya** (37,28%). Azt, hogy ez a városrész a szelektív migráció egyik célterülete, közvetetten a felsőfokú végzettségű lakosság magas aránya is jelzi. Közintézmények közül a városrész északi részén helyezkedik el a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskolája, amelynek fő profilja a vendéglátás és az idegenforgalom, emellett jelen vannak egyéb szakmacsoportok is. A fürdő mellett **szabadidős lehetőségeket** nyújt az Árpád uszoda és a Bocskai Sportpálya, amely nagyméretű, műfüves pályával is kibővült. A

városrész további hiányossága, hogy kevéssé vannak megfelelő rendezvényhelyszínek változatos programok megszervezésére sem a lakosok, sem a vendégek számára.

A turisztikai övezet fontos szerepet tölt be a közösségi **közlekedés**ben: a buszállomásról a város és a városrész elérhetőségét egyaránt szolgálja a csaknem 100 helyközi és a 3 helyi járással, utóbbiak a városközponton keresztül haladnak a vasútállomás irányába. A Debreceni útfél északi oldalán helyezkedik el a város egyik benzinkútja a MOL Zrt. üzemeltetésében. A nagyarányú kereslet miatt a turisztikai főszezonban a parkolók használatáért – méltányosnak tekinthető – díjat szednek, illetve mintegy 650 ingyenes parkolót alakítottak ki a fürdő közelében, de egyrészt ezek minősége nem megfelelő, másrészt egy-egy teltházas napon számuk sem elegendő.

Hajdúszoboszló Város Gyógyhelyfejlesztési Stratégiájának célja vendégbarát, magas minőségű szolgáltatásokat kínáló, egész éves programlehetőséget biztosító, újszerű kínálati elemeket magában foglaló fejlesztések megvalósítása, hozzájárulva ezzel a település vendégforgalmának bővítéséhez, illetve az ebből származó bevételek növeléséhez. Ez az akcióterület a Turisztikai városrész mellett a Belváros és a Délkeleti, vegyes használatú városrész jelentős területeit is magában foglalja:

A gyógyhelyfejlesztési akcióterület elhelyezkedése a Belváros, a Turisztikai városrész és a Délkeleti városrész területén

Forrás: Településszerkezeti terv,
saját szerkesztés

A Turisztikai városrész **térszerkezeti problémáit és fejlesztési lehetőségeit** az alábbiak szerint foglalhatjuk össze¹⁴:

- A Gábor Áron és Bródy Sándor utcának a strandfürdő és a Pávai Vajna utca közötti szakaszai jelenleg alulhasznosítottak, és számos városrendezési problémát vetnek fel jelen formájukban. A közterületek jelenlegi elmaradottságának megszüntetése (út- és járdaépítés, parkolók kialakítása, csapadékvíz, közvilágítás, stb.) sokáig nem odázhatók. A strandfürdőtől 2-300 m-re, értékes belterületi ingatlanokon mezőgazdasági tevékenységet folytatnak, miközben hiányoznak a járdák, a megfelelő utak.
- Az Aqua-Palace és a Hotel Atlantis a Gábor Áron utca elején megjelenésében domináns, de szükség lenne a folytatásra, a Gábor Áron u. beépítetlen szakaszának a tartalommal

¹⁴ A „Főépítési javaslat a Gábor Áron utcai önkormányzati területek hasznosítására” c. dokumentum alapján (Tokai-Kiss Gábor főépítész, 2015.09.09.)

való megtöltésére. Annak elkerülése érdekében, hogy minden egyes, nagy befogadó képességű létesítményhez 250-300 férőhelyes tömbparkolókat létesüljenek, a parkolóhelyek zömét ki lehetne helyezni a szűken vett fürdő- és szállodaterületet határoló utcákra, így kiépülhetne parkolókkal együtt a Gábor Áron és a Bródy Sándor utca a Pávai Vajna utcáig, valamint a mellette létesítendő gyalogos sétányok, parkolósáv a Szent Erzsébet utcán.

- További fontos városrendezési feladat lenne az így kiépített Gábor Áron utcai sétány összekötése a Mátyás Király sétánnyal a Pávai Vajna utcán keresztül. Az így kialakuló körsétány térben széthúzná a jelenleg kis területre bezsúfolódó nyári turista tömeget. A kibővülő szolgáltatások önmagukban is vonzóak lehetnek, de ezek a fejlesztések egészen biztosan újabb fejlesztéseket is generálnának a még üres, alulhasznosított telkek esetében is.

A turisztikai városrész SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Turisztikai vonzerő szempontjából a gyógyviznek köszönhetően a városrész jelentősége kiemelkedő Erős az idegenforgalmi és rekreációs funkció Nagy a vendéglátó- és szálláshelyek sűrűsége A turisztikai fogadási feltételek kiépültek A városrész megközelíthetősége kedvező A közterek, parkok száma és kiterjedése viszonylag nagy, állapotuk jó	A megfelelő minőségű parkoló kapacitás az idegenforgalmi szezonban esetenként hiányos A városrész egyes részei alulhasznosítottak, illetve állapotuk elavult A nyári turistaforgalom kis helyre zsúfolódik A turistaforgalom összetétele változó és így az igénye is. Ezért a turisták maximális kiszolgálása a kis hely miatt nem lehetséges A gyalogos és jármű közlekedési felületek burkolata nem kielégítő
Lehetőségek	Veszélyek
Növekszik a belföldi és a külföldi turisztikai kereslet A vendégforgalomban előtérbe kerül a gyógy-, wellness- és termálturizmus Csökken az idegenforgalom szezonálisága A városrész vonzerő- és szálláshelykínálata nő az intenzív befektetői érdeklődés miatt Kereskedelmi és szolgáltatási kínálat bővül A városrész központi funkciói tovább erősödnek, amelyeket a lakosság is ki tud használni	Csökken a belföldi és külföldi vendégek száma és az itt-tartózkodás ideje Hasonló turisztikai kínálat jelenik meg hazánkban, illetve a környező országokban Növekszik az idegenforgalmi konkurencia Tőkeerős befektető hiányában a városrész turisztikai infrastruktúrája nem képes megújulni A városrész továbbra is csak a rövid idegenforgalmi időnyben lesz élettel teli

2.3.5 Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész

A belvárostól és a turisztikai övezettől délre egy zömében kertvárosias jellegű városrész helyezkedik el, amely **részben az idegenforgalmi, részben a belvárosi központhoz kapcsolódik** – egyfajta átmenetet, puffer zónát jelentve. A **vegyes hasznosítás** egyrészt a turisták kiszolgálásában jelenik meg: a kereskedelmi szolgáltatások között kiemelkednek a – főként a városrész északi részén elhelyezkedő – **szállás- és vendéglátóhelyek** (panzió, magán szálláshely, fizetővendéglátás, étterem): előbbiek száma 532, utóbbiaké 62 darab. Itt található a város másik, OMV benzinkútja (a MOL-hoz hasonlóan a Debreceni útfél mellett).

Másrészt **viszonylag kedvező a városrész közszolgáltatásokkal való ellátottsága**, jöllehet az intézmények egy része infrastrukturális fejlesztésre szorul:

- A Hógyes Endre Gimnázium és Szakközépiskola 1960-as évekbeli épületét európai uniós támogatásból újítták fel.
- A területen helyezkedik el a Pávai Vajna Ferenc Általános Iskola, amely intézményben magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya.
- Az Egyesített Óvodai Intézmény 8 telephelye közül három ebben a városrészben található (Szivárvány óvoda – Attila utca 51/b, Bambino óvoda – Rákóczi utca 84., Liget óvoda – Hőforrás utca 145.).
- A délkeleti városrész, a belváros és a turisztikai övezet határánál hozták létre a Mentőállomás épületét, emellett a városrészben található állategészségügyi intézmény is (Állatorvosi Rendelő – Attila utca 23.).
- A szociális szolgáltatások közül kiemelkedik a korábban a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat által fenntartott Idősek Otthona és Módszertani Intézménye, amely 1974 októbere óta működik a településen. A speciális bentlakásos intézmény és módszertani központ 350 adagos konyhájával az ebesi szociális étkeztetésben is részt vesz.
- Rekreatív lehetőségeket az 1992 óta működő városi Sportház biztosít. Megszüntetése előtt hasonló szerepet töltött be a régi Gázláng Sporttelep is.

A szolgáltatások erőteljes jelenléte azért is fontos, mert ebben a városrészben él a **lakosság** 16,5%-a (3 943 fő), közöttük – a Turisztikai városrészhez hasonlóan – kiemelkedően magas a 60 évnél idősebbek aránya (31,4%). Az idősek jelenlétével együtt járó viszonylag jelentős inaktivitást jelzi a foglalkoztatott nélküli háztartások városi átlagnál magasabb aránya. A lakófunkció erőteljes jelenlétére utal az 1 855 lakás, amelyeknek 4,1%-a alacsony komfortfokozatú.

A városrész megközelíthetősége tömegközlekedési eszközökkel kedvező a közeli autóbusz és vasútállomásnak, valamint a helyi buszjáratoknak köszönhetően. Közterek és zöldfelületek terén a városrész helyzete kifejezetten előnytelen, a nyilvános közösségi terek hiányát a belvárosi és a turisztikai városrészek közelsége ellensúlyozza.

A nagyméretű telekstruktúrájának köszönhetően a lakófunkció erősítését szolgáló tartalékok, feltáratlan tömbbelsőik jelenleg is rendelkezésre állnak, így lehetővé válik a belterületek

A Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

intenzívebb hasznosítása, továbbá a falusias lakóterületek és a virágnevű utcák (Rózsa, Tulipán, Margaréta stb.) mentén kialakult üdülőterületek fejlesztése.

A délkeleti, vegyes hasznosítású városrész SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Elhelyezkedése a városon belül kedvező Átmenetet jelent a belváros és a turisztikai övezet között, kiszolgálója és hasznélvezője a két központi jellegű városrésznek A közszolgáltatásokkal való ellátottság viszonylag kedvező A városrész megközelíthetőségét több helyi buszjárat biztosítja A turisztikai fogadási feltételek kiépültek	A közösségi terek és zöldfelületek rendszere hiányos Magas az időskorúak aránya
Lehetőségek	Veszélyek
Magánérős fejlesztésekkel erősödik a városrész vegyes hasznosítása, idegenforgalmi, rekreációs, kereskedelmi és szolgáltató funkciója Az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik A fejlesztésekkel a városrész a belvároshoz közeli attraktív lakó- és turisztikai övezetté válik A közterek, parkok kialakításával a városrész bekapcsolódhat a város zöldfelületi rendszeré-be, valamint növekedhet rekreációs értéket Az üdülőövezet határvonalának meghúzásával, az azon kívül eső területen a szálláshelyek kialakításának megtiltására irányuló szabályozással, az állandó lakosság megtartható lenne, illetve visszatelepülne ezekre a területekre.	A kedvezőtlen turisztikai tendenciák miatt csökken a kereslet a városrész szolgáltatásai iránt A lakóházakat a magán szálláshelyek váltják, így a belvároshoz közeli rész szinte teljesen elnéptelenedik és a város kül- és peremterületeire költözik. A kiemelkedően magas időskorú lakosság miatt ez a folyamat nagyon felgyorsulhat.

2.3.6 Lakógyűrű

A belvárost és a délkeleti városrészt **gyűrűszerűen** fogja körbe Hajdúszoboszló **hagyományos, mezővárosi jellegű lakóövezete**. Ez a legnagyobb kiterjedésű és legnépesebb belterületi városrész, ahol a városi átlagnál magasabb a gyermekkorúak aránya. A lakóövezet társadalmi szempontból inhomogén: területileg elszórtan alacsonyabb végzettséggel és magasabb inaktivitással jellemezhető népesség is előfordul a városrészben.

A Lakógyűrű elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

A 2011. évi népszámlálás alapján a lakóövezet keleti peremén rajzolódott ki **Hajdúszoboszló egyetlen szegregált területe az Alkotás és a Szedres utca közötti** néhány utcában. Szintén ebben a városrészben helyezkedik el több önkormányzati tulajdonú, összközműves szociális bérlakás, amelyek egy szobából, konyhából, fürdőszobából, valamint kis előkertből és hátsó udvarból állnak. Jóllehet az ingatlanok kisméretűek, nem tekinthetők túlszűfoltnak, mert 1-3 fő él a lakásokban, amelyek aktuális állapota részben az önkormányzattól, részben a lakosoktól függ.

A városrész beépítetlen tömbbelsői és peremterületei jelentik a lakófunkciójú fejlesztések elsődleges célterületét, ugyanis a településen alapvetően lakóterület-hiány mutatkozik: a lakóingatlanok egy részét ténylegesen üdülőként hasznosítják. Az intenzívebb belterületi hasznosítást a hagyományos beépítéssel célszerű elérni, jóllehet a piaci kereslet a társasházi ingatlanokra jelenleg nagyobb.

A városrészt egyfelől a hagyományos **mezőgazdasági orientáció**, másrészt a **gazdasági területek jelenléte** jellemez (a TIGÁZ Zrt. és a Hajdú Volán telephelye, Tüzép stb.). Ipari hasznosítású területek elsősorban a peremi részeken, a vasútvonal, valamint a Nyugati sor mentén jöttek létre. Itt található több is azon vállalkozások közül, akik szerepelnek a 10 legtöbb iparüzési adót fizető vállalkozások listáján.

A városrész szerepe Hajdúszoboszló közlekedésében több szempontból is meghatározó: mind a vasúton, mind a bevezető fő útvonalakon érkezők – egy kivételével – ebben a városrészben találkoznak először Hajdúszoboszlóval. A tömegközlekedési funkciót erősíti, hogy mindegyik buszjárat érinti a vasútállomást. Részben ennek, részben a város kedvező térszerkezetének köszönhető, hogy a városrész lakossága a közszolgáltatást nyújtó intézmények csekély száma ellenére sem tekinthető ellátatlannak (mindössze három óvodai telephely működik a városrészben: Lurkó óvoda – Törökdomb utca 11., Manókert óvoda – Ady Endre utca 54., Mesevár óvoda – Kovács Gyula utca 24.).

A városrész infrastrukturális ellátottsága a közművek szempontjából megfelelő, a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége az erre irányuló európai uniós pályázatnak köszönhetően teljessé vált. A kiskereskedelmi üzletek (112 db) elsősorban a helyi lakosság napi igényeit elégítik ki, míg a vendéglátóhelyek száma a város többi részéhez képest alacsony, azonban az egy főre jutó érték így is lényegesen meghaladja a hasonló méretű városok átlagát.

A város egyetlen szegregált területe az Alkotás és a Szedres utca közötti néhány utcában (a Szabadság, Alkotás, Bor János és Szedres utcák által határolt két tömbben) rajzolódott ki

a KSH adatai alapján. Fontos. pozitív irányú változás, hogy a 10 évvel korábbi népszámláláskor még egy nagyobb, közel kétszeres lakosságú szegregátum rajzolódott ki ugyanitt a vonatkozó statisztikai adatok alapján. A terület fekvése viszonylag periférikus, a lakógyűrű keleti szélén helyezkedik el, **megközelíthetősége** tömegközlekedési eszközzel ugyanakkor megfelelő: a helyközi járatokat is fogadó autóbusz-állomás 10 percre fekszik, valamint időszakosan a terület peremét alkotó Hőforrás utcán közlekedik helyi járatú busz.

Ez hozzájárul ahhoz is, hogy az egyébként viszonylag távol, a város központjában vagy ahhoz közel elhelyezkedő **közzolgáltatások** könnyebben elérhetőek legyenek a lakosság számára, ugyanis a szegregátum területén – elhelyezkedéséből és kis méretéből – kifolyólag nincs közzolgáltatást nyújtó intézmény. Mindezek ismeretében kiemelten fontos, hogy a szegregátum lakosságának is szolgáltatásokat nyújtó önkormányzati intézmények kiemelt figyelmet fordítsanak az itt élőkre.

A lakóövezeti városrész SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
A városrész közlekedési funkciója jelentős, megközelíthetősége kedvező A városrész aktívan bekapcsolódik a városba érkező vendégek kiszolgálásába A turisztikai övezettől távol helyezkednek el a város ipari jellegű területei Egyes részein őrzi a város hagyományos mezővárosi karakterét Lakások komfortossága és infrastrukturális ellátottsága jó	Kereskedelmi és (köz)szolgáltatási ellátottsága a város többi részéhez viszonyítva hiányos A városrész közútjai leterheltek, viszonylag nagy az átmenő forgalom A közterek, parkok, zöldterületek rendszere hiányos A városrész keleti peremén kicsiny szegregált lakóterület található Az ipari létesítményeket lakófunkciók határolják, így fejleszthetőségük nem megoldott
Lehetőségek	Veszélyek
A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció A városrész rekreációs és kiszolgáló funkciói erősödnek Az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a lakóterületek hasznosítása intenzívebbé válik Kereskedelmi és egyéb szolgáltatási kínálat bővül A belföldi vendégforgalomban előtérbe kerül a magán szállásadás	A turisztikai kereslet esetleges csökkenésével a városrész panziói, vendéglátóhelyei kihasználatlanná válnak Az alapvető közösségi és humán szolgáltatások hiánya erősíti a városrész „alvó” funkcióját A források hiányában elmaradnak az alapvető infrastrukturális fejlesztések, amely a városrész pozícióvesztéséhez vezethet Az északi tehermentesítő útvonalak hiánya miatt nő a közlekedési zsúfoltság A szegregációs folyamatok erősödnek és térbelileg kiterjednek Az ipari létesítmények és a lakóházak közelsége miatt rendszeres a konfliktus A nem bővíthető ipari területek miatt az ipari cégek más településen alakítanak ki üzemeket és a fejlesztéseiket is ott végzik

2.3.7 Egyéb területek

Az ötödik városrészbe Hajdúszoboszló egyéb, zömében külterületei tartoznak, ahol a **mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi funkciók** mellett kiemelt szerepet töltenek be a **védett természeti területek** is (Natura 2000 területek, szikes gyepek). E városrészben

- épült fel a TESCO üzletlánc legújabb, sajátos „bevásárló utcával” kialakított 3 000 m² alapterületű egysége, valamint az ALDI;
- található a mezőgazdasági profilú Kösely Zrt.;
- húzódik a 4. számú főútvonal várost elkerülő szakasza is.

A nem védett területek intenzívebb hasznosítását gátolják a burkolatlan külterületi utak. A **külterületen található utak és hidak felújítása** nemcsak (mező)gazdasági, hanem turisztikai jelentőséggel is bír. A legfontosabb érintett objektumok:

- a Keleti-főcsatorna hídja,
- Aranyzegi Iskola emlékhely,
- az Ádám dűlő - Kötelesi út - Szedres dűlő a Harangi lovas tanya, Derecske irányába,
- a Hajdúszováti Víztorlóhoz vezető út,
- az Angyalházi út Pusztaangyalháza és a Natura 2000 területek irányába,
- a Fogthűy dűlő aszfaltozása a Malom sortól a repülőtér mellett,
- valamint a Nádudvari út összekötése az Angyalházi úttal.

A külterületi burkolat utak állapota nagyon leromlott, javításuk ebben a leromlott állapotban nem gazdaságos, ezért felújításuk szükséges. A külterületi gyűjtő utak szabályozási szélessége nem megfelelő a mezőgazdasági gépek számára.

Külterületi utcák a 100-as vasúti fővonal D-i oldalán

Forrás: Google Street View

Kiemelt problémát jelent a várost és a Keleti-főcsatornát összekötő kerékpárút leromlott állapota – bár a problémás szakaszok felújítása, aszfaltozása rendszeresen megtörténik.

Részben szintén a közlekedést, de inkább a sportturizmust szolgálja a város északi részén, a fürdőtől 200 méterre elhelyezkedő **repülőtér**, amelynek 1 000 méter hosszú, füves kifutópályája díj fizetésével igénybe vehető, illetve számos szolgáltatást biztosítanak az érdeklődőknek.

A **lakosság** száma a városrészben 716 fő, akik többsége a 100. számú vasúti fővonalról délre elhelyezkedő zártkertes területen az ún. Csatornakertben él, míg másik része a Nádudvari út és a Nagyhegyesi út közötti zártkertes területen a Vénkertben és Csepűskertben. A zártkerti dűlőkön található ingatlanok közművesítettsége nem teljes körű. Részben azért, mert a Csatornakertben a vasútvonal megnehezíti és – aránytalan mértékben – megdrágítja az infrastruktúra kiépítésének költségét. Ennek tudható be, hogy a városrészben az alacsony komfortfokozatú ingatlanok aránya meghaladja a 47,8%-os, ugyanis a külterületi lakott utcák egy részében sem közvilágítás, sem vezetékes ivóvízhálózat nincs kiépítve.

A hiányos infrastruktúrával rendelkező utcákban összesen 24 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek lakik (az összes HHH gyermek 12,8%-a). Hosszú távon az önkormányzat beavatkozásokat tervez annak érdekében, hogy az érintett terület infrastrukturális ellátottsága megközelítse a városi átlagot – erre és a belterületbe vonásra a vasútvonal 160 km/h sebességűre fejlesztése nyújt majd lehetőséget.

Már a fizikai infrastruktúra fejlesztését megelőzően is nagy hangsúlyt fektet a város a lakosság társadalmi kohéziójára annak érdekében, hogy javuljanak a városrész **szociális, munkaerő-piaci és képzettségi mutatói**. A foglalkoztatottak aránya ugyanis csak 44,8%, a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya meghaladja a 25%-ot, míg a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alig több 7%-nál. A városrész belső erőforrásait jelzi, hogy ezen a területen a legmagasabb a gyermekek és az aktív korúak aránya.

A külterületen a **zártkertes részeken** kívül néhány tanya is található, ahol az utóbbi időben egyre nagyobb igény mutatkozik elsősorban rekreációs célú ingatlanok kialakítására. Hasonló célokat szolgálnak az 1956-ban átadott, 98 km hosszú **Keleti-főcsatorna** vízügyi területnek számító töltésén kialakított, bérelt állami területen épült, magántulajdonban álló hétvégi házak, amelyek sajátossága, hogy egy helyrajzi számon jegyezték be őket, így ezen a területen a város nem tud fejlesztéseket generálni.

Szintén a város környéki szabadidős tevékenységekre nyújtanak lehetőséget a többnyire **mesterséges állóvizek** (horgásztavak, bányató). Az egyik legnagyobb mértékben hasznosított tó a Nádaspárt horgásztó és szabadidős park, amely számos szolgáltatást kínál a horgászástól kezdve a strandoláson át a rendezvényszervezésig.

A Nádaspárt horgásztó

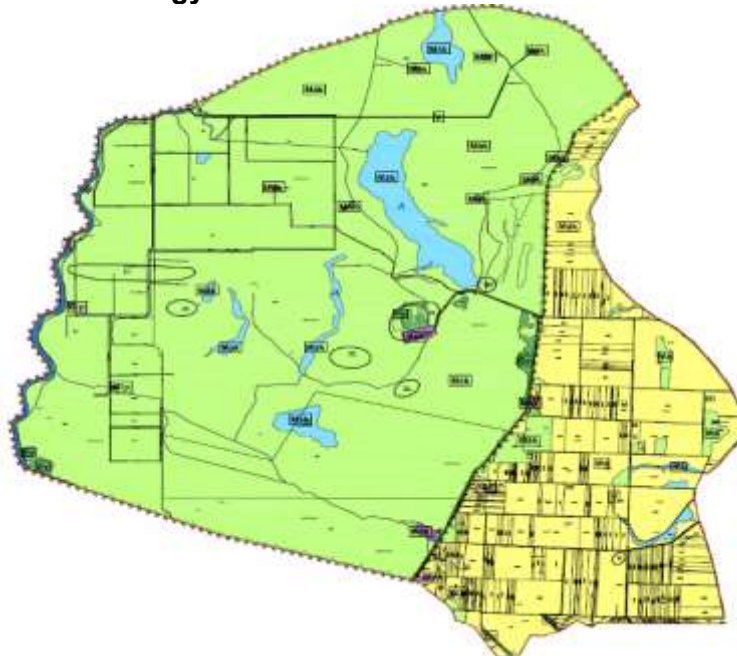
Forrás: www.nadaspart.hu

Hajdúszoboszló egyik településszerkezeti jellegzetessége a város egyéb területeitől elszigetelten, 17 km-re, Nagyhegyes és Nádudvar után elhelyezkedő külterületi rész, az **Angyalfáza-puszt**a, amelynek védett területei a Hortobágyi Nemzeti Park részét alkotják. Az összesen 3566,7 hektáros puszt a Ramsari egyezményben meghatározott nemzetközi jelentőségű vizes élőhelynek számít. A korábban a város legelőjeként funkcionáló területen csak korlátozott és természetkímélő mezőgazdasági művelés megengedett, néhány tanyán

jelenleg is biogazdálkodást folytatnak őshonos magyar háziállatok tartásával, ami a falusi és ökoturizmus egyik alapjaként is szolgál.

Szintén természeti-ökoturisztikai értéket képvisel az állami tulajdonban lévő arborétum, amelynek állapota az elmúlt években jelentős mértékben leromlott. Átgondolt fejlesztésével újabb kiegészítő jellegű idegenforgalmi attrakciót lehetne létrehozni.

Hajdúszoboszló Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozó része és annak környezete

A külterületi városrész SWOT-elemzése

Erősségek	Gyengeségek
A városrész funkciója a város és a Hortobágyi nemzeti Park ökológiai rendszerében kiemelkedő Jelentős a mezőgazdasági területek kiterjedése és erre épülve az agrárvállalkozások száma A városrész a kereskedelmi és az környezetbarát ipari fejlesztések potenciális helyszíne Az övezet egyes részei a rekreáció célterületének számítanak Csatornakert kedvező adottságainak kihasználásával, iparvágányok felújításával új ipari terület kialakítására van lehetőség	Magas a burkolatlan és nem megfelelő szabályozási szélességű külterületi utak aránya A Keleti-főcsatorna mentén elhelyezkedő turisztikai terület fejlesztési potenciálja kihasználatlan A zártkerti részek infrastrukturális ellátottsága hiányos A zártkertekben a közbiztonság nem kielégítő
Lehetőségek	Veszélyek
A város intenzívebben támaszkodik a helyi mezőgazdasági termelésre Nő a kereslet a helyi és a biotermékek iránt Az ipari területek iránti kereslet nő Csatornakert kedvező adottságainak (4. sz.	A tőke hiánya gátolja a falusi és az ökoturizmus feltételeinek kiépülését A tehermentesítő közlekedési útvonalak hiánya miatt nő a közlekedési zsúfoltság A délkeleti városrészből és egyéb városi

főút közelsége, iparvágányok, vasút közelség stb.) kihasználásával új bővíthető, fejleszthető ipari terület kialakítása munkahelyteremtés, lakosságmegtartás és iparüzési adóbevételek növelése céljából A városrész területén kiépülhetnek azok az elkerülő útvonalak, amelyek tehermentesítik a belterületi közlekedési hálózatot A fő közlekedési útvonalak mentén erősödik a kereskedelmi és szolgáltató funkció Erősödik a falusi és az ökoturizmus iránti kereslet A város lakosai és vendégei újra „felfedezik” a környező területek rekreációs kínálatát A 100. számú vasútvonal fejlesztésével lehetővé válik a zártkerti részek infrastrukturális felzárkóztatása Az üdülőövezet határvonalának meghúzásával, az azon kívül eső területen a szálláshelyek kialakításának megtiltására irányuló szabályozással, és/vagy új szabályzott belterületi telekosztással a zártkertekbe költözött lakosság visszatelepülésének gerjesztése, segítése	területekről a zártkertekbe költöző lakosság lélekszáma rohamosan nő, ami a kertsekben az igények növekedését és a város belső elnéptelenedését is eredményezi A zártkerti utak keskeny volta miatt az infrastruktúra kiépítése, a jelenlegi állapotban szinte lehetetlen
---	---

2.3.8 Összegzés a városrészekről és azok funkcióiról

Hajdúszoboszló 5 beazonosított és bemutatott városrészének elhelyezkedése, gazdasági szerepe, társadalmi rétegződése és egyéb jellemzői alapján eltérő funkciókat tölt be a város és a környező települések életében.

A központi városmagot is magában foglaló belváros tömöríti a város népességének 30,8%-át, valamint itt koncentrálódnak a különböző közfunkciót betöltő, továbbá egyéb kereskedelmi és szolgáltató intézmények, szervezetek. Az utóbbi években megindult a lakásállomány megújulása is – a magas telekárak miatt elsősorban társasházak formájában.

A város **ipari technológiával épült lakótelepén** (a Szilfákajla utcától északra és délre) a legnagyobb a népsűrűség. A város többi részéhez képest sűrű lakókörnyezet miatt az energetikai szempontból elavult lakások árszínvonala városi viszonylatban alacsony, jellemzően a szerényebb anyagi körülmények között élő idősebb korosztály, illetve az önálló életüket elkezdő fiatalok célterületévé válhat.

A **kertvárosias és a falusias jellegű lakóterületeken** él a lakosság csaknem $\frac{3}{4}$ -e. Mivel sok esetben ezek a városrészek a városon belüli migráció nyerteseinek számítanak, ezért általában fiatalosabb a korstruktúrájuk is. Az elsősorban lakó- és üdülőfunkciót betöltő városrészekben belül kirajzolódnak frekventált, magas ár színvonalú és kiemelkedő minőségű lakásállománnyal rendelkező területek, ahol a népesség képzettségi és foglalkoztatási mutatói is kedvezőbbek. A legtöbb családi házas övezetben lehetőség és igény van az intenzívebb beépítésre annak ellenére, hogy a lakások átlagos alapterülete lényegesen meghaladja a városi átlagot.

A többnyire a város déli és nyugati részén, a lakóterületektől elhelyezkedő potenciális **iparterületek** kiterjedése jelentős. Ezen a területen a város jelentős tartalékokkal rendelkezik a környezetkímélő iparágak számára.

A városrészek funkcióiról összességében elmondható, hogy

- a városrészek többsége funkcionális szempontból heterogén,
- lényegében minden városrészben hiányoznak a megfelelő közösségi terek – nyitottak és fedettek egyaránt,
- hiányos és térbelileg kiegyenlítetlen a város zöldterületi rendszere, egyes városrészekben teljesen hiányoznak a közfunkciójú parkok, kertek,
- gyakoriak a közlekedési jellegű problémák, elsősorban a parkolással, a túlszűfoaltsággal és az elérhetőséggel kapcsolatosan,
- vegyes gazdasági- kereskedelmi-szolgáltató területek a fő közlekedési útvonalak mentén kezdenek kialakulni,
- a mezőgazdasági funkció elsősorban a külterületre és a városperemi zártkertek területére jellemző,
- tömegközlekedés szempontjából kiemelkedik a „városkapu” funkciót betöltő busz- és vasútállomás környezete,
- a turisztikai és rekreációs funkció az egyes városrészek adottságainak megfelelően koncentrált, de a város szinte teljes területére jellemző a vendégfogadási feltételek jelenléte,
- a humán szolgáltatások területi megoszlásában kirajzolódnak hiányterületek az egyes városrészekben.

Hajdúszoboszló városrészeinek jelenlegi funkciói

Funkció	1. Belváros	2. Turisztikai övezet	3. Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész	4. Lakógyűrű	5. Egyéb területek
Ipari, logisztikai					
Kereskedelmi					
Mezőgazdasági					
Zöldfelületi, környezeti					
Turisztikai, rekreációs					
Közlekedési, távközlési					
Közösségi					
Közigazgatási					
Humán szolgáltatási					
Lakó					
Város(rész)-központi					

Jelmagyarázat:

domináns funkció

kiegészítő funkció

Mindezek alapján **Hajdúszoboszló fejlődését leginkább dinamizáló városrészek a Turisztikai városrész és a Belváros**, de nagy hangsúlyt kell fektetni a város egyéb részeire is, különösen

- a szociális város rehabilitációba potenciálisan bevonható területekre,
- a gazdasági funkciójú területekre
- és a város alulhasznosított részeit feltáró területekre.

3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Hajdúszoboszló város integrált Településfejlesztési stratégiája olyan átfogó, hosszú távú, valamint 2023-ig elérendő középtávú stratégiai fejlesztési célrendszert határoz meg, amely épít a településfejlesztési koncepcióban felvázolt jövőképre és átfogó célokra, az Európa 2020 stratégiára, illetve a város már meglévő fejlesztési dokumentumaira:

- Hajdúszoboszló idegenforgalmi, település- és termékfejlesztési koncepciója (2006),
- Hajdúszoboszló projektalapú városfejlesztési programjavaslat 2007-2010 (2007),
- Hagyományok, értékek, ízek Hajdúszoboszlón (2009),
- Hajdúszoboszló Város Helyi Fenntartható Fejlődési Terve – Local Agenda 21 (2010),
- A Hajdúszoboszlói Kistérség energiastratégiája 2010-2020 (2010),
- Hajdúszoboszlói Kistérség energetikai akcióterve (2010),
- Hajdúszoboszló Fenntartható Energetikai Akcióterve (2011)
- Hajdúszoboszló Város Települési Környezetvédelmi Programja 2009-2014 (felülvizsgálva 2016),
- Hajdúszoboszló Városmarketing Stratégia (2013),
- Hajdúszoboszló Integrált Városfejlesztési Stratégiája (2014-ben aktualizálva),
- Helyi Esélyegyenlőségi Program (2013, felülvizsgálva 2015)
- Hajdúszoboszló Város Gazdasági Programja 2014-2019 (2015),
- Hajdúszoboszló Város Településfejlesztési Koncepciója és Megalapozó Vizsgálata (2015),
- Hajdúszoboszló Város Gyógyhelyfejlesztési Stratégiája (2015, egyeztetési anyag).

A 2008-ban elfogadott és 2014-ben aktualizált IVS és a felhasznált dokumentumok egy szakmailag megalapozott és társadalmilag elfogadott célrendszerrel rendelkező város képét vetítik elénk, ezért jelen dokumentumnak nem egy teljesen új stratégia kidolgozása a célja, hanem egy olyan stratégia megalkotása, amely a korábbi célokat figyelembe véve tükrözi a jelenlegi állapotokat és a jövőben várható folyamatok kapcsán felmerülő igényeket és ennek megfelelően pontosítja a még hatályban lévő célkitűzéseket.

3.1 Jövőkép

Hajdúszoboszló a Hajdúszoboszlói járás központja. A város gazdaságának mozgatórugója az idegenforgalom, illetve a kapcsolódó szolgáltatások, melyek alapvetően befolyásolják a foglalkoztatást. Mivel a város Magyarország legnagyobb termálvízű fürdőhelye, és a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák tekintetében az ország Budapest és Hévíz utáni harmadik legnépszerűbb turisztikai célpontja, a város önkormányzata igyekszik a lehető legnagyobb mértékben kielégíteni nemcsak a lakosok, hanem az ide érkező vendégek, turisták igényeit is.

A város eddigi és további fejlődését számos tényező befolyásolta és befolyásolja:

- a város kedvező **elhelyezkedése** és előnyös térszerkezeti adottságai;
- a 9 évtizedes tradícióval rendelkező, **termál- és gyógyvízkincsre épülő idegenforgalom**;
- az idegenforgalmi, munkaerő-piaci, közigazgatási és közszolgáltatási funkciókból adódó **feladatok** és az ebből származó előnyök;

- a **lakosság szükségletei**, elvárásai a településsel, a közszolgáltatásokkal és a városi funkciókkal szemben;
- a városok, turisztikai desztinációk közötti élesedő hazai és nemzetközi **versenyhelyzet**;
- a **modern európai városfejlődés** kihívásai;
- a fejlesztések megvalósításához szükséges saját erő megléte, ami behatárolja a tervezett fejlesztések körét és megvalósíthatóságát.

Hajdúszoboszló Város Képviselő-testülete a 2014-2019 évi önkormányzati ciklusra vonatkozó gazdasági programjában figyelembe veszi a város adottságait, a korábbi önkormányzati ciklusok eredményeit, a hazai és európai uniós jogszabályi követelményeket, lehetőségeket, a lakossági elvárásokat, igényeket, az önkormányzati választásokon indult pártok, más szervezetek, egyéni jelöltek programjait, valamint a város boldogulását leginkább szolgáló képes turizmus érdekeit.

Mindezen tényezőket, valamint a jelenlegi és jövőben várható trendeket figyelembe véve fogalmazódott meg Hajdúszoboszló **jövőképe**:

„Hajdúszoboszló a hazai városhálózat stabil elemeként, és egyik kiemelkedő gyógyhelyeként olyan várossá válik, amely hosszú távon fenntartja és megerősíti turisztikai vezető és dinamizáló szerepét, ugyanakkor a meglévő adottságaira építve fokozatosan kiszélesíti gazdaságának alapjait; egyúttal tudatosan és fenntartható módon javítja a természeti és épített környezet minőségét, annak érdekében, hogy mind a helyi lakosság, mind vendégei szükségleteinek és elvárásainak teljes mértékben megfeleljen.”

A jövőkép elérése érdekében egyszerre szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyság-elvű fejlesztése, valamint a városban és környékén élő lakosság életminőségének emelése – szem előtt tartva a városba érkező vendégek igényeit is. Azt kell tehát elérni, hogy **a termálvízre épülő gazdasági potenciál növekedésével, a térségi szerepkör erősödésével párhuzamosan Hajdúszoboszló élhető, környezeti szempontból magas minőségű, a lakosság és a turisták számára egyaránt vonzó hely maradjon.**

3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A hajdúszoboszlói jövőkép középpontjában a gazdasági és közigazgatási hatékonyság növelése áll, együttesen az életminőség átfogó javításával. Ez a jövőkép az egymással részben konfliktusban lévő célok miatt csak a közsféra aktív szerepvállalásával, kölcsönös előnyöket kereső, kooperációra és kompromisszumra épülő fejlesztési/szabályozási rendszerrel valósítható meg.

Az átfogó, a tematikus és a területi (városrészi) célok számszerűsítésére és ezáltal a megvalósulás nyomon követésére az egyes célokhoz rendelt indikátorok adnak lehetőséget, amelyeket a fejlesztések megvalósulását nyomon követő monitoring tevékenységhez lehet majd hasznosítani.

3.2.1 Átfogó célok

A település működésének és fejlesztésének **átfogó céljai** a következők:

Hajdúszoboszló átfogó stratégiai céljai

Az átfogó stratégiai célok közül a **gazdasági szerkezet diverzifikálása** tekinthető a legalapvetőbbnek, hiszen a város hosszú távú fejlődése csak stabil gazdasági alapokra támaszkodva biztosítható. Noha Hajdúszoboszló gazdasága hazai összehasonlításban kedvező állapotban van, a termálturizmustól való túlzott egyoldalú függése továbbra is komoly kockázatokat rejt magában. Ennek megfelelően a következő időszakban kiemelt feladat a gazdasági szerkezet fokozatos diverzifikálása, az alábbi elemek mentén:

- A város gazdasági alapját továbbra is a termálturizmus adja. A versenyképesség megőrzése érdekében a létesítmények folyamatos fejlesztése kiemelt fontosságú. A szolgáltatások minőségének folyamatos fejlesztésével és a gyógyhelyi kínálat hiányzó elemeinek kialakításával kell biztosítani a vendégek igényeinek lehető legmagasabb színvonalon történő kielégítését, és ezáltal a vendégek számának, és az általuk generált költségnek a növelését;
- A turizmus terén megfelelő fejlesztések végrehajtásával, a látnivalók és programok körének kiszélesítésével, új turisztikai szolgáltatások megteremtésével bővíteni szükséges a célcsoportok körét (pl. aktív turizmus, sportturizmus, lovasturizmus, ökoturizmus);
- A város és környezetének (kistérség) mezőgazdasági adottságaira építve ki kell alakítani minőségi helyi (bio)termékek helyi termelésének és értékesítésének feltételeit;
- A stabil és diverzifikált gazdasági struktúra fenntartásához fontos a fejlett és innovatív vállalkozások ösztönzése, a tevékenységüket segítő infrastruktúra megteremtése.

A költségvetési stabilitás fenntartása érdekében kiemelt fontosságú, hogy a város **magas minőségű közszolgáltatásokat** biztosítson hatékonyan, alacsony költségek mellett. Ennek érdekében, az elmúlt évek jelentős ügyviteli és informatikai fejlesztéseire is alapozva további optimalizálást és ügyfél- centrikus fejlesztést szükséges megvalósítani a városi működés szervezeti struktúrái és folyamatai területén, ugyanakkor az oktatási intézményrendszert, a szociális- és egészségügyi ellátórendszereket folyamatosan a lakossági és gazdálkodói igényeknek megfelelően szükséges továbbfejleszteni.

A következő időszak közszolgáltatás-fejlesztési célkitűzései a következők:

- A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének további erősítése, a belső folyamatok optimalizálása;
- A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés ösztönzése, feltételeinek megteremtése;
- A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése;
- A társadalmi különbségek mérséklése a komplex szociális ellátórendszer továbbfejlesztésével, a saját lakáshoz jutás elősegítésével, és az alacsony komfortfokozatú lakások lakói számára jobb lakáskörülmények biztosításával.

Mint a legtöbb magyarországi városnak, Hajdúszoboszló számára is a következő évek egyik legfontosabb kihívása az, hogy miként tudja az energiafelhasználást és a károsanyag-kibocsátást csökkenteni, az energiafelhasználásban a megújuló energiák részarányát növelni. A **fenntartható lakó- és vállalkozói környezet** ugyanakkor a települési vonzerőnek és megtartóerőnek is egyre fontosabb tényezője, mind az itt lakók, mind az itt gazdasági tevékenységet folytatók, mind pedig az ideköltözést vagy befektetést, beruházást fontolgatók számára.

Hajdúszoboszló mind a megújuló energiák hasznosítása, mind pedig a természeti környezet szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik, ugyanakkor ezek nagy volumenű turisztikai hasznosítása rejt magában környezeti kockázatokat is. A környezeti fenntarthatóság alapjainak megteremtése érdekében a városkép, a városszerkezet és a városi terek alakítása során egyszerre kell figyelni a vonzó települési környezet és a fenntartható, környezetbarát működés feltételeinek megteremtésére. Olyan városszerkezetet kell kialakítani, mely ösztönzi a gyalogos és a kerékpáros közlekedést, ahol erős a közösségi közlekedés szerepe, és az intézményi-, vállalkozási- és lakóinfrastruktúra egyaránt energiahatékonyan üzemel.

A fenntartható lakó- és vállalkozási környezet fejlesztésének a következő időszakban célzott elemei a következők:

- Megújuló energiák részarányának növelése az energiafelhasználásban, megújuló energia-hasznosításon és energiaracionalizáláson alapuló projektek és tevékenységek támogatása;
- A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása a gyalogos és a kerékpáros közlekedést ösztönző megoldásokkal, a közösségi közlekedés feltételeinek javításával;
- Zöldterületek felújítása, bővítése, változatosabbá tétele különböző rekreációs funkciókkal (játszótér, sétány, sportpálya, stb.)
- A természeti és épített környezet állapotának további javítása a vonzó településkép, a történeti értékek erőteljesebb megjelenítése, a magas életminőség és az értékálló ingatlanállomány biztosítása érdekében.
- A közmű infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztésekhez igazodó, mennyiségi bővítése, a magas szintű ellátás biztosítása érdekében.
- Többközpontú, tagolt városszerkezet kialakítását elősegítő fejlesztések megvalósítása a klímaváltozás hatásait csökkentő városi klíma kialakítása, a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a környezeti konfliktusok felszámolása és a közszolgáltatásokhoz történő homogen hozzáférés biztosítása érdekében.

Hajdúszoboszló nemzetközileg ismert márkanév, amely a város kiemelt **turisztikai adottságai**, és sok évtizedes városvezetési, városfejlesztési, turisztikai termékfejlesztési tevékenység eredménye. A települések imázsa azonban folyamatosan alakul, annak fejlesztése tudatos **városmarketing-tevékenységet** követel. Ennek során meg kell erősíteni és modernizálni szükséges mind megjelenésében, mind pedig tartalmában a márkát, és meg

kell szervezni az átgondolt, tudatos kommunikációját Magyarországon és az országhatárokon túl is, kiemelten támaszkodva a webes csatornákra.

A turizmusfejlesztést és települési imázsfejlesztést elősegíti a többi stratégiai cél megvalósítása, hiszen a vonzóbb lakó- és vállalkozói környezet, a kedvező gazdasági lehetőségek és életkörülmények építik a település imázsát. Ugyanakkor a városmarketing is fontos eszköze a többi stratégiai részterület célkitűzéseinek, a települési vonzerő és megtartóerő célcsoportjainak megszólításával, a megfelelő üzenetek közvetítésével.

A turizmusfejlesztés, városmarketing-tevékenység és imázsfejlesztés következő időszakra vonatkozó rész céljai a következők:

- Vonzó, „zöld városkép” kialakítása további beruházásokkal, szabályozási eszközökkel, civil szervezetek segítségével, és az ingatlan tulajdonosok ösztönzésével, foltszerű beavatkozások mellett folyosó rendszerű, városképet meghatározó elemek fejlesztésével;
- Hajdúszoboszló, mint márka modernizálása és megerősítése egy nyitott, fejlődő és fejlődőképes település arculatának kialakításával, amely lakossági megtartó-erő, települési vonzerő és befektetési célterületként is előnybe tudja helyezni a várost versenytársaival szemben;
- A turisztikai infrastruktúra versenyképességet megőrző és erősítő fejlesztése (ld. a Gazdasági szerkezet diverzifikálása c. átfogó cél alatti ide vonatkozó tényezőket.)
- Befektetés-ösztönzési tevékenység a fejlesztési irányoknak és elképzeléseknek megfelelő kifizethető (önkormányzati és magántulajdonú) ingatlanok azonosításával, és a közvetítő csatornák és szervezetek aktivizálásával;
- A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése a helyi lakosok igényeinek folyamatos monitorozásával, a városfejlesztési tevékenységben a társadalmi részvétel további elősegítésével, és a helyi identitástudatot is erősítő a turisták mellett az itt lakókat is célcsoportnak tekintő rendezvények, a város hagyományos értékeire és történelmi adottságaira építő programok és kulturális tevékenységek segítségével.

3.2.2 Tematikus célok

A 7-8 évre szóló középtávú tematikus célok az átfogó célokhoz kapcsolódóan, ágazati bontásban kerülnek meghatározásra az alábbiak szerint:

- T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása
- T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
- T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével
- T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
- T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
- T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése
- T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése
- T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
- T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával

3.2.2.1 T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása

Hajdúszoboszlónak a **külső közlekedési kapcsolatok** alakítására nincs direkt hatása. Ettől függetlenül pontosan meghatározhatók azok a nagyobb nemzetközi, illetve országos

hatókörű közlekedési fejlesztések, amelyek alapvetően hozzájárulnak a város jobb elérhetőségéhez és a tranzitforgalom további csökkenéséhez:

- M35-ös autópálya országhatárig történő építése,
- a 4. számú főútvonal 2x2 sávossal kiépítése,
- a Budapest-Záhony 100. számú vasútvonal 160 km/h maximális sebességre fejlesztése,
- északi elkerülő út kialakítása,
- megyei szintű kerékpárút-hálózat kiépítése.

A Megyei Kerékpáros Konceptióhoz illeszkedve a Hajdúszoboszló-Nagyhegyes közti 3321. j. összekötő út mentén már megvalósult kerékpárút építése hozzájárul a Hajdúszoboszló - Nagyhegyes-Balmazújváros - Hortobágy szakasznak részét képező, közel 100 km-es összefüggő kerékpárút hálózat kialakításához.

A Hajdúszoboszló-Nagyhegyes hivatásforgalmi célú kerékpárút mellett, hogy elősegíti a környezetbarát és biztonságos munkába járást, újabb szabadidős alternatívákat ad a Hajdúszoboszlóra érkező turisták számára.

A külső városi körgyűrű megvalósítása nagymértékben hozzájárul a városközpont további tehermentesítéséhez, a meglévő ipari és kereskedelmi területek jobb megközelíthetőségéhez, új ipari, logisztikai vagy kereskedelmi területek feltárásához.

Szintén a külső elérhetőséget biztosítja a repülőtér, amely viszonylag kis ráfordítással alkalmassá tehető 20-40 fős repülőgépek fogadására is.

A **belső városi közlekedés fejlesztése** az útminőség javítására és a környezetbarát közlekedési megoldások elősegítésére irányul. A belvárosban és a turisztikai övezetben kiemelt figyelmet kell fordítani a minőségi **parkolási kapacitások** bővítésére, különösen a nagy forgalmú intézmények (pl. városháza, művelődési központ) és kereskedelmi egységek (pl. piac, Forrás üzletház) esetében. A parkolóhelyek hiányát a városmagtól gyalogostávolságban elhelyezkedő parkolóházak, esetleg mélygarázsok kiépítésével lehet ellensúlyozni, ezáltal lehetővé válik a belváros gyalogos és zöldfelületeinek nagyarányú kiterjesztése. A hosszú távú elképzelések között szerepel **a városmag forgalmának csökkentése**, esetleg teljes forgalommentesítése, amihez elengedhetetlen a **gyűjtő utak hálózatának fejlesztése**, kapacitásuk bővítése, teherbíró képességük javítása. Ezáltal kialakítható lesz egy **promenádszerű sétálóövezet** a város két központi szerepkörű része között. A gyűjtő utak fejlesztése multiplikátor hatásként elősegíti a környező területek feltárását és gazdasági-társadalmi felértékelődését is – figyelembe véve az érintett városrészek elsődleges lakófunkcióját. A közlekedés környezeti ártalmainak felszámolásához járul hozzá a **közösségi közlekedés** rendszerének korszerűsítése, amely egyfelől a járatok útvonalának és menetrendjének optimalizálását, másfelől környezetbarát közlekedési eszközök alkalmazását jelenti a belvárosban. Szintén a környezetterhelés csökkentése miatt fontos a belterületi kerékpárút-hálózat bővítése és folyamatos karbantartása.

Mindezek **eredményeként**

- hosszú távon javul a város nemzetközi elérhetősége,
- teljessé válnak a város központi funkciói a környező települések irányába,
- csökken a belterület egyes útvonalainak közlekedési leterheltsége,
- vonzóbbá válik a közösségi közlekedés az egyéni közlekedéssel szemben,
- emelkedik a környezetbarát helyváltoztatási megoldások használatának aránya,
- a belváros parkolási problémái enyhülnek,
- csökken a közlekedési eredetű zaj- és levegőszennyezés.

3.2.2.2 T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében

Hajdúszoboszló környezeti állapotát jelentős mértékben befolyásolják természeti és antropogén hatások egyaránt. A környezet állapotának hosszú távú javítása és a környezetterhelések csökkentése során öt kiemelt feladat rajzolódik ki:

- **A táj védelme és ökológiai stabilitásának erősítése:** a tájrendezés a természeti adottságoknak megfelelően kialakított és revitalizált ökológiai hálózattal, az erős regenerálódó képességű, magas biológiai aktivitásértékű erdő- és gyeptársulások, valamint az extenzív hasznosítású mezőgazdasági területek növelésével és tudatos elrendezésével erősíti a táj eredeti karakterét, növeli ökológiai potenciálját. Ennek keretében kiemelt körültekintéssel kell kezelni a belterülettel határos Natura 2000 területeket érintő vagy azokra hatással lévő fejlesztéseket, valamint a természetvédelmi oltalom alatt nem álló, de védett természeti értékek élőhelyül szolgáló területeket.
- **A védett természeti területek megőrzése és a természeti területek fogyasának megállítása:** nemcsak a jelenleg oltalom alatt álló területek biológiai értékeinek megőrzésére kell hangsúlyt fektetni, hanem a jogi védelmet nem élvező ún. természeti területek fenntartására is – megvizsgálva a további védelemre érdemes területek és egyedi botanikai értékek körét.
- **A zöldfelületek rekultiválása és rendszerbe szervezése:** a zöldfelületi hálózat elemei nemcsak a környezeti állapot javításához és a város ökológiai stabilitásához járulnak hozzá, hanem fontos közösségi térként is funkcionálnak.
- **Felszíni vizek védelme és környezetük megújítása:** egyrészt a nagyobb vízfelületek hozzájárulnak a komfortérzet növeléséhez és a városi klíma javításához, másrészt a vízfolyások rehabilitációjával az ökológiai hálózat is bővíthető. Kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a vízviszatarlás és a települési csapadékvíz-gazdálkodás, illetve a természetközeli meder kialakítása. Olyan klímaalkalmazkodási szempontból is javasolt vízmegtartó megoldásokat kell kialakítani, ahol a zöld infrastruktúra érvényesül, ami által kedvezően befolyásolható a vizek állapota és bővülnek az ökoszisztéma szolgáltatások, javul a vízraktározó képesség, mely a klímaalkalmazkodás fő eszköze. Törekedni kell a belterületi vízgazdálkodás kapcsán a burkolt felületek felváltására kisebb beruházást igénylő zöld módszerek alkalmazásával tájépítők bevonásával (pl. esőkert, zöld drénezett árok, állandó vízborítású felület, zöldtető).
- **A káros környezeti hatások megelőzése és csökkentése:** a város hatásköre különböző mértékben terjed ki a lakossági, az ipari és a közlekedési kibocsátások csökkentésére, valamint a környezettudatos szemléletmód terjesztésére.

A távfűtőrendszer fejlesztése hozzájárulhat a gázfogyasztók arányának növekedéséhez, ami kiemelten fontos az önkormányzati intézmények esetében. Az alternatív energiaforrások hasznosításával csökken az energetikai emisszió. A panel-felújítási program eredményeként csökken a lakossági energiafelhasználás és ezzel összefüggésben a kibocsátás. A lakossági szilárd tüzelés esetén figyelembe kell venni, hogy bár a biomassa alternatív energiaforrásnak minősül, de használata jelentős levegőterhelést okozhat.

A közlekedési rendszer ésszerűsítésével és a közösségi közlekedés fejlesztésével mérséklődik a közlekedési eredetű levegő- és zajszennyezés (pl. a szállópor terhelés mérséklésére az utak vonalában zárt, nagy lombozatú fasorok telepítéséről legkésőbb az út felújítása, kiépítése során az út tulajdonosának, illetve kezelőjének gondoskodnia kell).

A jelentősebb levegőszennyező pontforrásoknál technológiai korszerűsítéssel vagy a kapacitások optimális szabályozásával kell elérni a kibocsátási értékek és a szennyezettségi szint mérséklését.

A közüzemi csapadék- és szennyvízhálózattal való lefedettség növelésével mérsékelhető a talaj és a vizek szennyezése. A települési szilárdhulladék gazdálkodási rendszernek

köszönhetően a keletkezett hulladék – részben szelektív – gyűjtése, kezelése és újrahasznosítása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása is megtörténik. Környezet-egészségügyi feladat az ivóvízminőség javítása és a földterület allergén gyomoktól való mentesítése.

Mindehhez közvetlenül vagy közvetetten hozzájárulnak a helyi környezettudatosság elterjesztését segítő tájékoztatási, szemléletformálási akciók, lakossági programok. A fejlesztések hatására csökkennek a környezeti ártalmak, javul a talaj, a levegő és a víz minősége, növekszik a jóléti-rekreációs célra hasznosított víz- és zöldfelületek aránya, összességében pedig javul a lakosság életminősége.

Az elmúlt évtizedek dinamikus fejlődése néhány szempontból egyenlőtlenül érintette Hajdúszoboszló **településszerkezetét és épületállományát**: a fürdő környéki területek intenzív fejlesztése egy sajátos kétpólusú város kialakulását eredményezte. A belváros központi funkciókkal rendelkező területe a város által betöltött szerepkörökhöz képest kicsi, ezért kiterjesztése elkezdődött tudatos és spontán módon egyaránt, ezt azonban nem kísérte megfelelő térszerkezeti fejlesztés.

A város szerkezetével és épületállományával kapcsolatos fejlesztések kiemelt célja a **nyugodt városi életforma hosszú távú felértékelődése**. Ennek előfeltétele az épített környezet olyan fejlesztése, amely összhangba hozza a város gazdasági- társadalmi- környezeti hatékonyságának növelését, az életminőség javítását és a város karakterének megtartását. E cél megvalósítása magában foglalja a helyi identitás erősítését a város karakterének feltárásával és fejlesztésével, a közterületek – mint a városi élet fő helyszíneinek – humanizálásával. Az elmúlt évtizedekben végbement fejlődés elsősorban a fürdő környéki területeket érintette, ezért a kiegyensúlyozott településszerkezet érdekében a város többi része is fejlesztéseket igényel, amellyel megőrizhető a város hagyományos mezővárosi karaktere – a **magas városi életminőség** biztosításával párhuzamosan.

A **hajdúszoboszlói imázs és identitás** újabb karakteres városképi elemek létrehozásával erősíthető. A városszerkezetben a közterek és a zöldterületek ilyen elemnek tekinthetők. A **közterületek revitalizálása és állapotuk javítása** egyrészt a két pólus köztereinek tudatos bővítését, minőségének emelését és „élettel telítését” jelenti a meglévő városközponti funkciók erősítésével és új funkciók megtelepítésével, másrészt elengedhetetlen a nagy népsűrűségű lakótelep közterületeinek megújítása az épületek közötti területek parkosításával, a játszóterek felújításával és a parkolók esztétikusabb kialakításával. Mindezek eredményeként új közösségi terek jönnek létre.

További cél az **épületállomány megújításának folytatása**, amely esetében kiemelt szerepet játszik az alulhasznosított és/vagy nem megfelelő műszaki állapotban lévő **gazdasági és közfunkciókat betöltő épületállomány**. Ezen a területen a város hatásköre elsődlegesen a saját tulajdonában lévő ingatlanok rekonstrukciójára terjed ki. A cél az, hogy a **fizikai jellegű felújítások hozzájáruljanak az adott épület és az érintett városrész funkcióinak megerősítéséhez, bővítéséhez**.

A város **kiegyensúlyozott területi fejlődése** érdekében fontos, hogy az egymást zavaró funkciók (pl. iparterület és lakóövezet) térben elkülönüljenek egymástól (akár olyan környezethasználók közbeiktatásával, amelyek jellegüknél fogva nagyobb tűrést mutatnak a zavaró hatásokkal szemben). Ennek érdekében a nagyvárosi karakterelemként azonosítható városszéli kereskedelmi központok és iparterületek további fejlesztéseit elsősorban a meglévő gazdasági sűrűsödésekhez kapcsolódóan célszerű megvalósítani, a lakóterületek esetében pedig az intenzívebb, de túlszűfolttságot nem eredményező hasznosításra kell hangsúlyt fektetni – biztosítva ezáltal a fejlesztések és a (köz)szolgáltatások hatékonyságát, a negatív közlekedési hatások minimalizálását, valamint a zöldfelületek visszaszorulásának megállítását.

A fejlesztések hatására a **városi élet színvonala nő**, a helyi **lakosság identitása erősödik**. A jelenleg alulhasznált területek **intenzívebb hasznosítása** hozzájárul ahhoz, hogy a város

megfelelő szinten tudja tartani térbeli terjeszkedést. A megújult közösségi tereknek, valamint a bővülő és javuló lakáskínálatnak köszönhetően **a város népességmegtartó ereje nő**.

3.2.2.3 T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével

Az endogén erőforrásokra épülő, élőkommunikációs idegenforgalom nagymértékben hozzájárul a város versenyképességéhez. Multiplikátor hatása a munkaerőpiacon, valamint a város és lakóinak bevételeiben egyaránt megmutatkozik. A turisztikai és rekreációs piaci jelenlét növeléséhez szükséges

- a város idegenforgalmi vonzerejének növelése új attrakciók létrehozása és a meglévők fejlesztése által,
- a kiszolgáló infrastruktúra és szolgáltatások (szállás- és vendéglátóhelyek) összehangolt fejlesztése,
- a turisztikai marketingkommunikáció intenzív és differenciált megvalósítása,
- az egészségturisztikai szolgáltatások fejlesztésének megalapozása komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési tevékenységgel,
- valamint a turizmus helyi szervezeti rendszerének megújítása, idegenforgalmi hálózatok és egymásra épülő programcsomagok létrehozása.

Hajdúszoboszló legfőbb **turisztikai attrakciója** a kiváló minőségű gyógyhatású termálvízre épülő **strand-, gyógy- és élményfürdő**, amelynek folyamatos fejlesztésével a nemzetközi és hazai kínálatban egyedi turisztikai termék jött létre. Az egész évben széleskörű programokat nyújtó komplexum szolgáltatási kínálatát a különböző vendégkörök igényei alapján állították össze. A jövő idegenforgalmának alapja egyfajta **egészségturisztikai vertikum** kialakítása, amelyben a gyógyító, rehabilitációs, prevenciós és wellness-szolgáltatások egyaránt jelentős szerepet játszanak.

Az egészségturisztikai vertikum felépítése

Ahhoz, hogy a turisztikai övezet multiplikátor hatása a város egész területén és a környező településeken is megnyilvánuljon, elengedhetetlen **komplex rekreációs és szolgáltatási csomagok** összeállítása a vendégek számára – figyelembe véve az egyes célcsoportok eltérő szükségleteit. Ehhez mind időben, mind térben össze kell hangolni a települések és a szolgáltatók kínálatát a vendéglátás, a rendezvényszervezés (pl. esti kulturális programok)

és az alternatív kikapcsolódási lehetőségek (pl. falusi és ökoturizmus, szórakozóhelyek, sport) terén egyaránt.

Az új, egymást támogató turisztikai elemek kialakításával párhuzamosan erősíteni kell a turisztikai marketing differenciált és célcsoport-orientált jellegét. Mindennek a feltétele a **turisztikai desztináció menedzsment** (Hajdúszoboszlói Turisztikai Nonprofit Kft.) megerősítése, amely a desztináció idegenforgalmi termékeit és szolgáltatásait integráltan kezelő partnerek (önkormányzatok, vállalkozások, szakmai és civil szervezetek stb.) hosszú távú, intézményesült együttműködésén alapul annak érdekében, hogy a vendég élményét, illetve a turizmusból származó hatásokat optimalizálják a fenntarthatóság szempontjainak figyelembevételével.

3.2.2.4 *T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével*

Hajdúszoboszló jelenlegi gazdasági struktúrája viszonylag egyoldalú: mind a város, mind a lakosság fő bevételi forrását az idegenforgalom és az ehhez kapcsolódó szolgáltatások jelentik. Az **egészségturizmus, mint húzóágazat** dominanciája a város gazdasági szerkezetében hosszú távon megkérdőjelezhetetlen, azonban gazdasági diverzifikáció nélkül Hajdúszoboszló fokozottan ki lesz téve a belföldi és a nemzetközi idegenforgalmi kereslet állandó változásának.

A lokális és térségi gazdasági stabilitás megteremtésének alapvető feltétele a környezetkímélő és fenntartható módon termelő és szolgáltató vállalkozások tartós jelenléte. Hosszú távon ez biztosítja a foglalkoztatási szint növelését, a lakosság gazdasági aktivitásának emelését, valamint a megfelelő és komfortos életminőség kialakítását. A **befektetés-ösztönzés** legfontosabb eszköze a kiszámítható és átlátható gazdasági környezet megteremtése, amely főképpen magas minőségű **pénzügyi és egyéb üzleti szolgáltatások** (pl. telekommunikációs hálózatok, banki szolgáltatások) biztosítását, illetve megfelelő nagyságú és kedvező infrastrukturális adottságokkal bíró iparterületek kialakítását jelenti, de szoros összefüggésben áll a helyi munkaerőpiac összehangolt keresletével és kínálatával, azaz közvetetten az oktatási, képzési rendszer megújításával is.

A hosszú távú, fenntartható városi fejlődésben meghatározó fontosságú lesz az is, hogy a város milyen mértékben és milyen sikerességgel képes **a helyi kis- és középvállalkozásokkal együttműködni**. A helyi vállalkozásokra épülő **gazdaságfejlesztés** érdekében elsődleges szempont olyan KKV-ket támogató intézkedések kidolgozása, amelyek által gazdasági szerepük erősödik, versenyképességük fokozódik. Különösen fontos a helyi vállalkozások kooperációjának támogatása, a vállalkozásfejlesztési (pl.: technológiai fejlesztések) beavatkozások, a vállalkozói szellem előmozdítása, az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint az új cégek alapításának ösztönzése.

A város előnyös közlekedés-földrajzi adottságát felhasználva Hajdúszoboszló hosszú távú gazdasági célja a XXI. századi, szolgáltatás alapú vállalkozói infrastruktúra és innovatív környezet megteremtése a nagyobb és folyamatos tökevonzás érdekében. A fő kitörési pontot **a termálvíz sokrétű gazdasági, energetikai és kutatás-fejlesztési célú hasznosítása** jelenti, amely lehetőséget nyújt nemzetközi vállalatok tartós megtelepedésére, Hajdúszoboszló ugyanis a telephelyek versenyében jelentős előnnyel rendelkezik az ún. „puha” telephelyi tényezők szempontjából.

Hosszú távon kiemelt jelentőségű olyan innovatív környezet kialakítása, amely biztosítja az alkalmazott kutatás-fejlesztési eredmények beépítését a fejlett vállalkozói üzemvitelbe. A kutatás-fejlesztés területén fokozottan építeni kell Hajdúszoboszló és Debrecen, kiemelten pedig a felsőoktatási intézmények, a kutatóhelyek és a vállalkozások együttműködésére, egyfajta **termálvízre épülő innovációs híd** kiépítésére.

Mindezek eredményeként Hajdúszoboszló gazdasági szerkezetének egyoldalúsága mérséklődik, megerősödik és sokoldalúbbá válik a **helyi vállalkozói szféra**, tartós tőkemegkötés, egyenletesebb adóbevétel és növekvő hozzáadott érték termelés jelentkezik,

ami kedvező munkaerő-piaci és – áttételesen – pozitív demográfiai folyamatokat eredményez (pl. szezonális munkanélküliség csökkenése, a képzett és vásárlóképes fiatal lakosság helyben maradása, a helyi társadalom kedvezőbb korösszetétele).

3.2.2.5 T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés

A humánerőforrás általános fejlesztése a Hajdúszoboszlón és térségében élő lakosság helyzetére közvetlen hatást gyakorol, és a gazdaságilag-társadalmilag fenntartható fejlődés egyik alapfeltételét is jelenti. **A város versenyképességének és népességmegtartó erejének növelése** a tényleges és potenciális munkaerő képzettségi színvonalának és rugalmasságának jelentős emelése nélkül elképzelhetetlen. Ehhez **a képzési-oktatási rendszer egyes szintjein különböző fejlesztések szükségesek**:

A közoktatás színvonala Hajdúszoboszlón általánosságban jónak értékelhető, elsősorban az intézmények infrastrukturális felszereltsége esetében, illetve néhány speciális területen (pl. számítástechnikai, idegen nyelvi és helyismereti oktatás) indokolt a fejlesztés.

A gimnáziumi képzés keretében fontos a minőség – differenciált lehetőségeket és speciális szakmai elképzeléseket is figyelembe vevő – további javítása. Emellett erősíteni kell a gimnáziumok felsőoktatásra felkészítő funkcióját.

A szakképzési rendszer terén fel kell gyorsítani a helyi munkaerő-piaci igényeken alapuló modellváltást annak érdekében, hogy csökkenjen a fiatalok szelektív elvándorlása, valamint hogy mérséklődjön a képzési kínálat és a munkaerő-kereslet közötti szakadék. Ezért a képzési kínálatban célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni többek között a turisztikai, az egészségügyi, a logisztikai és a pénzügyi irányokra.

Mindezek figyelembevételével a helyi gazdaság munkaerő-szükségletének kielégítése, a jellemzően szezonális munkanélküliség visszaszorítása, a külső befektetők letelepítése, a kis- és középvállalkozói szektor megerősítése az oktatás, valamint az át- és továbbképzések rendszerének összehangolt fejlesztése nélkül nem érhető el. Hajdúszoboszló gazdasági diverzifikációja, a külső gazdasági körülmények, a növekvő technológiai színvonal új képzettségeket és képességeket, valamint oktatási **intézményi infrastrukturális fejlesztéseket** követelnek. A változó igényeket csak a **gazdaság szereplőivel szorosan együttműködő, rugalmas felnőttoktatási rendszer**, a standard színvonalat biztosító gimnáziumi oktatás, valamint a szükséglet-orientált szak- és továbbképzési intézményrendszer képes figyelembe venni a kapcsolatok intézményesülésével. A fejlesztések eredményeként korszerű tudásbázissal rendelkező, szakképzett és minőségi munkaerő-piaci potenciál jön létre, amely elősegíti a gazdaság fejlődését és a helyi munkaerőpiac sajátos problémáinak hatékonyabb kezelését a szakpolitikai irányvonalaknak megfelelően.

3.2.2.6 T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése

Hajdúszoboszló kistérségi és járási központként széleskörű közigazgatási, hatósági feladatokat lát el, amelyek esetében **a minőség és a hozzáférhetőség javítása** kétféleképpen valósítható meg:

- a szolgáltatások és környezetük ügyfélbarát jellegének erősítésével,
- valamint az e-önkormányzat eszközeivel.

A város jóllehet az előbbi területen is jelentős eredményeket ért el (Polgármesteri Hivatal hosszabb nyitva tartása, rugalmas ügyintézési lehetőségek, családbarát megoldások, a belső tér ügyfélbarát kialakítása), elsősorban a közigazgatás infokommunikációs fejlesztésével tűnik ki: élen jár a közigazgatás-korszerűsítési megoldások, az infokommunikációs technológiák alkalmazásában, számos eredeti termék kitalálója, bevezetője (pl. IKeR, ADATSZTÁR). A közigazgatási szolgáltatások fejlesztésének célja az eddigi eredmények kiteljesítése, egy valóban korszerű hivatali működés még hiányzó feltételeinek megteremtése, ezáltal **egy komplex közigazgatási rendszer példaértékű**

kifejlesztése. Az igazgatásszervezési és infokommunikációs technológiai megoldások hatékonyan képesek támogatni az emberi munkát, költséghatékony, teljesítmény- és minőségorientált működést eredményeznek. A **hatékonyság és eredményesség** alapelve megmutatkozik az átlátható önkormányzati működésben, a magas szintű felhasználói elégedettségben, valamint a mérséklődő bürokráciában. Ennek keretében egyes üzleti és lakossági szolgáltatásokat kiemelten kell kezelni:

- mind a magánszemélyek, mind az üzleti szféra szereplői számára megbízható, **interoperabilis és egymást kiegészítő közszolgáltatásokat** kell biztosítani, amelyek például a tartózkodási helytől függetlenül lehetővé teszik az elektronikus személyazonosítást;
- az e-önkormányzati eszközökkel erősíthető az **aktív állampolgári részvétel** megteremtve a demokratikus döntéshozás alapját.

A közigazgatás korszerűsítésével a város és a környező települések lakosai – a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokhoz tartozó személyek is – egyszerűen, ún. infomentorok segítségével hozzáférhetnek a biztonságos és megbízható elektronikus e-kormányzati szolgáltatásokhoz, amelyeknek négy szintjét különítjük el:

- az első elektronikus szolgáltatási szinten („jelenlét”) olyan információs, tájékoztató szolgáltatás valósul meg, amely szűk, általános információkat nyújt az ügyintézés lépéseiről és az ahhoz szükséges dokumentumokról;
- a második elektronikus szolgáltatási szint („interakció”) az egyirányú interakciót biztosítja, amely az előzőhöz képest az ügyintézéshez szükséges iratok, nyomtatványok letöltését, és azok ellenőrzéssel vagy ellenőrzés nélküli elektronikus kitöltését is lehetővé teszi, a dokumentum azonban csak hagyományos módon nyújtható be;
- a harmadik elektronikus szolgáltatási szint („tranzakció”) már lehetővé teszi a kétirányú interakciót, amely közvetlen vagy ellenőrzött kitöltésű dokumentum segítségével történő elektronikus adatbevitelre és az adatok ellenőrzésére terjed ki, az ügyintézésnek nem feltétele a személyes jelenlét, de a kapcsolódó közigazgatási döntés közlése, valamint az illeték- vagy díjfizetés tradicionális módon lehetséges;
- a negyedik elektronikus szolgáltatási szint („transzformáció”) biztosítja a teljes on-line tranzakciót (ügyintézési folyamatot) a közigazgatási döntés közléséig, illetve az elektronikus illeték- vagy díjfizetésig.

A közigazgatás ügyfélbarát jellegének erősítésének eszközei a **közösségi hozzáférési helyek**, a nyilvános informatikai csomópontok és a közterületi ingyenes internet-hozzáférés kialakítása, amelyek használatában a város aktív segítséget nyújt a lakosságnak. Mindezek hatására összességében emelkedik a város és a környező települések lakosainak komfortérzete és életminősége, erősödik helyi identitásuk, csökkennek a szolgáltatások elérhetőségében fellelhető különbségek, javul a partnerség és az együttműködés az önkormányzat és a lakosság között, valamint jelentős mértékben **megerősödik Hajdúszoboszló térségi szerepköre.**

3.2.2.7 T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése

Hajdúszoboszló kulturális és közösségi élete a turisztikai dominanciának köszönhetően sajátos kettősséget mutat: a programok többsége a nyári időszakban kerül megrendezésre, elsődleges céljuk a turisták igényeinek kiszolgálása. Emiatt a helyi lakosok, akik egyébként közvetlen és közvetett haszonélvezői az idegenforgalomnak, háttérbe szorítva érezhetik magukat. Ennek ellensúlyozására kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy rendszeresen lehetőségük nyíljon közösségi, kulturális, sport és egyéb szabadidős programokon való részvételre.

Ahhoz, hogy Hajdúszoboszló elősegítse a **kulturális és szabadidős kínálat minőségi és mennyiségi fejlődését**, tovább kell folytatni a már megkezdett tevékenységeket, infrastrukturális és tartalmi fejlesztéseket:

- helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása,
- országos és helyi védettségű műemlékek védelme,
- hagyományőrzés és -ápolás,
- nemzetközi és helyi érdeklődésre egyaránt számot tartó rendezvények szervezése,
- civil közösségek közösségi és kulturális kezdeményezéseinek támogatása,
- sportolási és egyéb szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kínálat bővítése.

Önmagában a fenti tevékenységek folytatása azonban nem elegendő, hiszen a lakosság aktív részvételéhez és a turizmus kulturális vonulatának fejlesztéséhez elengedhetetlen a **város szellemi és művészeti értékeinek közismertté és elismertté tétele**, a programkínálat időbeli tervezése és összehangolása, továbbá a szolgáltatások illeszkedése a célcsoport elvárásaihoz és szükségleteihez.

A kultúra, a közművelődés és a rekreációs lehetőségek fejlesztése Hajdúszoboszlón nem csak cél, hanem eszköz is ahhoz, hogy

- erősítsék a helyi közösség társadalmi kohézióját és identitástudatát,
- csökkentsék a látens konfliktusokat a helyi társadalom és a vendégek között,
- kiegészítő kínálatot teremtsenek a turisták számára meghosszabbítva ez által az itt-tartózkodás idejét.

A program **eredményeként** színesebbé válik a város arculata, tovább bővül a programkínálat, gyakoribbá válnak a civil önszerveződések és a „bottom up” kezdeményezések, valamint erősödik a pozitív értelemben vett lokálpatriotizmus, ami összességében nemcsak a helyi lakosság számára jelenti az életminőség emelkedését, hanem hozzájárul a turisztikai vonzerő növekedéséhez is.

3.2.2.8 *T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése*

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a **preventív tevékenységek**, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem – különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a középkorúak részvételének növelése az egészségügyi szűréseken különböző programok és térítésmentes szűrővizsgálatok szervezésével, így elérhető egyfajta szemléletváltás, miszerint a szűrések hasonlóan fontosak, mint a gyermekkori védőoltások, amelyeken a részvételi arány 98-100%. Az egészségügyi felvilágosító programok másik célcsoportját az iskolai tanulók jelentik. Az egészségfejlesztési nevelő tevékenység beépülése a közoktatási programokba számottevően hozzájárulhat a lakosság egészségtudatosságának erősödéséhez különösen a drogmegelőzés, a szexuális felvilágosítás, az egészséges táplálkozás és az önvizsgálatok (pl. emlőszűrés) esetében. Mivel a környezeti ártalmak jelentős szerepet játszanak a lakosság egészségi állapotának alakulásában, ezért célszerű a környezet-egészségügy és a megelőzés kapcsolatát erősíteni.

Az **egészségügyi ellátó rendszer hatékonyságának növelése** érdekében fontos a felnőtt háziorvosi praxisok felszereltségének javítása, egyes szakterületeken a gép- és műszerpark fejlesztése, valamint a kapacitások bővítése (pl. a lakosság korstruktúrájának változása miatt gerontológiai ellátó hálózat). A cél elérése érdekében szükséges az alapellátás és a

szakellátás közötti kapcsolatok erősítése, a lakossági monitoring kiépítése, továbbá minőségbiztosítási rendszerek bevezetése, ami elősegíti a színvonalas, **betegközpontú és transzparens egészségügyi ellátás** kialakulását. Speciális adottságainak köszönhetően Hajdúszoboszló a jövőben nagyobb szerepet tölthet be az **egészségügyi rehabilitáció** területén, amely nemcsak a helyi lakosságot szolgálja ki, hanem nagymértékben épít a városba érkező gyógyturistákra is. A **komplex egészségipar** kialakításához szoros együttműködést célszerű kialakítani a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumával, továbbá ösztönözni kell a speciális magánpraxisok megtelepedését a városban.

3.2.2.9 T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával

A szociális felzárkóztatás és a társadalmi kohézió keretében Hajdúszoboszló célként tűzi ki, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítanak, továbbá, hogy a szociális szektor működése magas szinten feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat a klienseknek. Ezeket a célokat szolgálják a szociális szolgáltatások alapelvei:

- **szükséglet-orientáltság:** a városlakók, kiemelten a különböző hátrányos helyzetű csoportok (nők, munkanélküliek, csökkent munkaképességűek, fogyatékosok, a cigányság, hajléktalanok) megváltozott igényeinek, szociális szükségleteinek figyelembevételével kell kialakítani a szolgáltatások rendszerét;
- **minőség:** a meglévő ellátások fejlesztése a dolgozók szakmai felkészültségének és igényességének növelésével, az intézmények szervezeti-irányítási rendszerének korszerűsítésével;
- **hatékonyság:** a szociális szolgáltatások biztosításában erősíteni kell az önkormányzat felelősségét, ugyanakkor a feladatok ellátásában hangsúlyosabbá kell tenni – ellátási szerződések alapján – a civil és egyházi szervezetek részvételét, aminek keretében a hatékonyság érvényesülésére kell törekedni;
- **szektorok közötti együttműködés:** a különböző problémák, esetek bonyolultsága és komplex kezelése igényli az egyes ellátási típusok és szolgáltatások egymásra épülését, egymás melletti működését, hálózatba szerveződését.

A fenti alapelvek maximális figyelembevételével a **szociális biztonság javításának célterületei** a következők:

- területileg szegregált szegénytelepek kialakulásának megakadályozása Hajdúszoboszló veszélyeztetett területein, hosszútávon az érintett városrészek infrastrukturális problémáinak megszüntetése;
- a hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való beilleszkedésének támogatása, foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása, koordinálása és tartós bővítése;
- a család- és gyermekvédelmi tevékenység javítása;
- a szociális ellátórendszer intézményeinek infrastrukturális fejlesztése;
- a szociális, oktatási és egészségügyi ellátás integrált megközelítése a hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása érdekében;
- a hátrányos helyzetű csoportok elfogadottságának erősítése, toleranciaprogramok megvalósítása.

Mindennek **eredményeként** nagyobb mértékben megvalósul mind az alap-, mind a szakellátások esetében a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, azonosíthatóvá és elérhetővé válik a legrászorultabb, legvesélyeztetettebb társadalmi réteg, előtérbe kerül a

saját környezetben történő gondozás, összességében pedig **mérsékelhető a társadalmi kirekesztődés kockázata**.

3.2.3 Területi célok

A hajdúszoboszlói területi célok kijelölését, a városrészek felosztását egy településszerkezeti és funkcionális tényező befolyásolta, a település **egyedi, kétpólusú szerkezete**, valamint a **pólusok közötti sajátos funkciómegosztás**:

- a város északi-északkeleti részén elhelyezkedő HungaroSpa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő egy olyan komplex, szolgáltatásokkal nagy mennyiségben és magas minőségben ellátott üdülőövezet kialakulását indukálta, amely a vendégek számára a nyári időszakban ténylegesen központként funkcionál;
- a város – térbeli szempontból – központi része elsősorban a közszolgáltatások elérését és igénybevételét teszi lehetővé főként a helyi lakosság számára, a turisták csak alkalmasszerűen keresik fel a belvárost, központi funkcióját elsősorban az idegenforgalmi idényen kívül tölti be.

A két „városközpont” tehát nemcsak földrajzi értelemben, hanem funkcionálisan is elkülönül egymástól, más célcsoportok igényeit elégíti ki, ráadásul eltérő időben.

A területi célok az alábbi városrészekhez kapcsolódnak:

- a két központi szerepkörű városrész mellett
- egy, a belváros és a turisztikai övezethez egyaránt kapcsolódó, vegyes hasznosítású, de zömében lakófunkciójú városrész,
- egy, a belvárost körbefogó, nagy kiterjedésű lakóövezetet
- és egy egyéb városrészt jelöltünk ki, amely többnyire a város külterületi részeit foglalja magában.

A 2-3 éves – helyenként hosszabb – időtartamra szóló területi (városrészi szintű) célok meghatározása az egyes városrészek átfogó gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetfeltárása, valamint az azokra épülő SWOT-elemzések alapján történt meg. A folyamat során kirajzolódtak azok a funkciók, amelyek esetében további fejlesztésekre, esetlegesen visszafelvezetésekre van szükség, így megvalósítható **a város kiegyensúlyozott területi, gazdasági és társadalmi fejlődése**. Összességében az alábbi megállapítások tehetők:

A város teljes területén szükség van **közösségi jellegű fejlesztésekre**, amelyek volumene, hatóköre és célcsoportja értelemszerűen különböző (pl. más típusú közösségi terekre van szükség a belváros, a turisztikai zóna vagy a lakóövezet esetében).

Bizonyos típusú fejlesztésekre csak a **belvárosban** van szükség (pl. közigazgatási funkciók megerősítése). Mindez része a **közszolgáltatási és közfeladat-ellátási rendszer optimalizálásának**, ami hatékonyabbá teheti a város működését. Az **üdülő övezet** turisztikai, kereskedelmi és egyéb szolgáltató funkcióinak erősödése egy viszonylag spontán, a piaci kereslet és kínálat által vezérelt folyamat, amelynek koordinációjára a városnak csak korlátozottan nyílik lehetősége. A cél az, hogy **a város kétpólusú szerkezete oldódjon** a két központi funkciójú rész térbeli és funkcionális összekötésével. Ezáltal elérhető, hogy a városrészek – a funkciók és használók vonatkozásában is – kiegyensúlyozottabb területi, időbeli és társadalmi megoszlást mutassanak.

A lakóövezetek esetében nem elsődleges cél újabb, jelentős kiterjedésű területek bevonása a lakófunkcióra, sokkal inkább az **intenzívebb, de zsúfoltságot nem eredményező beépítésre** és a **lakásállomány megújítására** kell figyelmet fordítani, aminek pozitív hatásai környezeti és gazdasági szempontból egyaránt megmutatkoznak (pl. lakóövezeti zöldfelületek csökkenésének megállítása, illetve a közművek és közszolgáltatások hatékonyabb fenntartása). A város egyes részein szükség lehet új építési telkek kialakítására.

A **lakótelepi beépítésű területek esetében** elengedhetetlen a **közterületek rehabilitációja** és a lakásállomány **energiahatékonysági korszerűsítése** és a közintézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak átfogó fejlesztése.

A **kertvárosias és falusias jellegű városrészekben** a cél a minél egységesebb karakter kialakítása és fenntartása úgy, hogy a domináns lakó-, illetve üdülőfunkciót egyrészt infrastrukturális fejlesztésekkel kell erősíteni, másrészt szolgáltatási, kereskedelmi funkciókkal kell kiegészíteni.

Kereskedelmi és szolgáltatási fejlesztéseket egyfelől a város két központi jellegű részén, másfelől a forgalmasabb, bevezető útvonalak mentén célszerű végrehajtani, ezek jellege azonban alapvetően különbözik egymástól: a belvárosban a kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzleteknek kell teret biztosítani, míg szükség esetén a peremterületek adhatnak helyet a nagyobb területű bevásárlóközpontoknak úgy, hogy azok ne eredményezzék a helyi kiskereskedők hátrányba kerülését.

Az **ipari jellegű területek** esetében cél az elérhetőség javítása, a meglévő területek rehabilitációja és/vagy intenzívebb hasznosítása, szükség esetén új területek bevonása, kiemelt figyelmet fordítva arra, hogy a lakó- és turisztikai övezetektől távol helyezkedjenek el.

A **jó talajviszonyokkal rendelkező külterületeken** szükség van a mezőgazdasági funkció erősítésére, így a város ellátásában a helyi termékek a jelenleginél nagyobb szerephez juthatnak.

A **zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése** a közterek és parkok differenciált megújításával valósítható meg, míg a külterületeken az extenzív mezőgazdasági területek kiterjesztése és az erdősítés jelent megoldást.

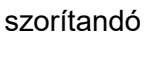
A **közlekedési funkció** erősítését ott tüntettük fel a táblázatban, ahol új elkerülő, tehermentesítő és/vagy gyűjtő utak kiépítése várható.

Mindezek a megállapítások a városrészi célok háttérét és kontextusát alkotják, ami hozzájárul ahhoz, hogy a városrészek közötti különbségek a konzisztens célok megfogalmazásával és megvalósításával csökkenjenek.

Hajdúszoboszló városrészeinek fejlesztendő/háttérbe szorítandó funkciói

Funkció	1. Belváros	2. Turisztikai övezet	3. Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész	4. Lakógyűrű	5. Egyéb területek
Ipari, logisztikai					
Kereskedelmi					
Mezőgazdasági					
Zöldfelületi, környezeti					
Turisztikai, rekreációs					
Közlekedési, távközlési					
Közösségi					
Közigazgatási					
Humán szolgáltatási					
Lakó					

Funkció	1. Belváros	2. Turisztikai övezet	3. Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész	4. Lakógyűrű	5. Egyéb területek
Város(rész)-központi					

Jelmagyarázat: fejlesztendő funkció háttérbe funkció szorítandó

3.2.3.1 V1. A belváros funkcionális megújítása és térbeli kiterjesztése a kiegyensúlyozott városi fejlődés érdekében

A belváros esetében a cél a városközponti területek megújításával és kiterjedésével egy egységes arculatú, sajátos szerkezetű, élénk, modern és kereskedelmi, gazdasági és közszolgáltatási szempontból funkcionálisan megerősödött városmag kialakítása annak érdekében, hogy a város lakossága, valamint a városba érkező munkavállalók és turisták – mint a fejlesztés elsődleges célcsoportjai – (újra) felfedezzék és intenzívebben használják a belvárosi területeket. Mindehhez többek között

- további forgalommentes övezeteket kell kialakítani,
- turizmust támogató hangulatos városmag és minőségi épített környezetet kell létrehozni,
- bővíteni kell a kiskereskedelmi egységek és vendéglátóhelyek színvonalas és változatos kínálatát;
- a meglévő közösségi tereket és zöldterületeket élővé és összefüggővé kell tenni,
- revitalizálni kell az alulhasznosított területeket,
- meg kell őrizni a városmag hagyományos beépítettségű területeit.

Hajdúszoboszló már bemutatott kétpólusú szerkezetének oldása a város kiegyensúlyozott működésének és fejlődésének alapvető előfeltétele. A településszerkezet optimalizálásához szükséges **a városmag központi funkcióinak bővítése és erősítése**. Ezt a folyamatot háromféleképpen lehet elősegíteni:

- a közlekedési rendszer átalakítása: a belváros közlekedési túlterheltsége a 4. számú főút kiépítésével ugyan nagymértékben csökkent, ettől függetlenül – a motorizáció és a közigazgatási, közszolgáltatási funkciók koncentrációja miatt – a forgalom további növekedése várható;
- a városközpontban lévő intézmények megújítása: a közintézmények infrastrukturális rekonstrukciója mellett elengedhetetlen a szolgáltatások minőségi fejlesztése is;
- a közterek és parkok közösségi célú használatának megerősítése: Hajdúszoboszló központjában a Hősök tere, a Kálvin tér, a mozi körüli terület és a Halasi Fekete Péter tér rekonstrukciójával és összekötésével egy kibővült és egységes arculatú városmag jön létre.

3.2.3.2 V2. A turisztikai városrész átfogó fejlesztése és bekapcsolása a város mindennapi életébe

A Turisztikai városrész esetében elsődleges cél a városrész átfogó – elsősorban magánforrások bevonásával megvalósuló – fejlesztése, aminek köszönhetően a városrész jobban kapcsolódhat a helyi lakosság hétköznapi életébe annak érdekében, hogy a városrész intenzív használata ne korlátozódjon az idegenforgalmi időszakokra. Mindehhez a fürdő környéki területek turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának megerősítése szükséges az idegenforgalmi attrakciók és fogadási feltételek átfogó mennyiségi és minőségi javításával, valamint vonzó városrészközponti területek kialakításával. A turisztikai kínálat és a fogadási feltételek folyamatos fejlesztésével, valamint a városon belüli és kívüli intenzívebb

együttműködéssel elérhető, hogy a minél nagyobb számban érkező vendégek hosszabb időt töltsenek Hajdúszoboszlón. A lehetséges fejlesztések célcsoportját elsősorban a város lakossága, a potenciális turisták és a városrészben működő, illetve ott befektetni szándékozó vállalkozások alkotják.

3.2.3.3 *V3. A délkeleti vegyes hasznosítású városrész puffer szerepének erősítése a turisztikai és a közszolgáltatások fejlesztésével*

A délkeleti városrész célkitűzése a kedvező – a két városközponti területhez közeli – elhelyezkedésre építve a városrész vonzerejének növelése a települési környezet minőségi megújításával, ami magában foglalja a közintézmények rekonstrukcióját, a közszolgáltatások színvonalának emelését, a közterek, parkok, játszóterek kialakítását és rendezését, valamint a turisztikai szolgáltatások magánérés fejlesztését. A városrész frekvenciált részein a vendégfogadási feltételek további bővülésével lehet számolni, amit az épített, a természeti és a vállalkozói környezet javításával lehet megvalósítani, azaz a városrészi beavatkozások közvetett célcsoportjába a turisták is beletartoznak. A kereskedelmi és szolgáltató funkciók erősítésével a Debreceni útfél menti forgalom „lefölözése” is megtörténhet. Mindezt úgy kell megvalósítani, hogy a városrész népességének érdekei (pl. nyugodt lakókörnyezet) ne sérüljenek.

3.2.3.4 *V4. A lakóövezet épített és társadalmi környezetének minőségi javítása intenzívebb hasznosítással, a közösségi funkciók erősítésével és szociális jellegű beavatkozásokkal*

A lakóövezet célja a nagykiterjedésű, zömmel lakófunkciójú városrész környezetének és ellátottságának minőségi javítása

- a közszolgáltatások szükséges mértékű fejlesztésével,
- a hiányzó közüzemi hálózatok kiépítésével,
- megfelelő közösségi terek kialakításával,
- valamint a beépítettség intenzívebb, de ésszerű növelésével

valósítható meg. A városrész esetében kiemelt figyelmet kell fordítani a szegregációval veszélyeztetett területek infrastrukturális felzárkóztatására és az ott élők fokozott társadalmi integrációjára. A városrész déli és nyugati részén megerősödik a kereskedelmi és a szolgáltató – esetleg az ipari – funkció.

3.2.3.5 *V5. A külterület multifunkcionalitásának megőrzése kiemelt figyelmet fordítva a fenntartható hasznosításra*

Hajdúszoboszló változatos adottságokkal rendelkező és nagy kiterjedésű külterületén a cél a multifunkcionalitás megőrzése oly módon, hogy

- a városrész természeti értékeit fenntartható módon megóvjuk,
- a hagyományos életforma megőrzésével az egész város számára egyfajta rekreációs és agrárbázist (biogazdálkodás) jelentsen,
- az ipari területek bővítésével hozzájáruljon a város munkaerő-keresletének erősödéséhez.

A 100. számú vasútvonaltól délre elhelyezkedő zártkerti térség esetében cél a megfelelő infrastrukturális ellátottság biztosítása, ami a 100. számú vasúti fővonal fejlesztésével együtt történhet meg. Ez előfeltétele a terület belterületbe vonásának, de ettől függetlenül is kiemelt figyelmet kell fordítani az ott élők társadalmi integrációjának elősegítésére. Újabb ipari hasznosítású területeket a Szováti út mentén a vasúttól délre a „déli ipari kapuban” célszerű kialakítani oly módon, hogy megfelelő véderdősítéssel mérsékelhető legyen a terület városképet zavaró karaktere. Mindez az egész város és lakosságának gazdasági életére és

környezeti minőségére is jelentős hatással lesz, ami egyrészt kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezetet és stabilabb munkaerő-piaci viszonyokat eredményez, másrészt stabilabb ökológiai állapothoz vezethet.

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A megvalósítandó városrészi célkitűzések hozzájárulnak a város középtávú tematikus céljainak teljesüléséhez. A területi és tematikus célok együttesen segítik elő az átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus és területi célok közötti összefüggéseket.

A tematikus és a területi célok közötti összefüggések

Területi célok Tematikus célok	V1. A belváros funkcionális megújítása és térbeli kiterjesztése a kiegyensúlyozott városi fejlődés érdekében	V2. A turisztikai városrész átfogó fejlesztése és bekapcsolása a város mindennapi életébe	V3. A délkeleti vegyes hasznosítású városrész puffer szerepének erősítése a turisztikai és a közszolgáltatások fejlesztésével	V4. A lakóövezet épített és társadalmi környezetének minőségi javítása intenzívebb hasznosítással, a közösségi funkciók erősítésével és szociális jellegű beavatkozásokkal	V5. A külterület multifunkcionalitásának megőrzése kiemelt figyelmet fordítva a fenntartható hasznosításra
T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása					
T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében					
T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével					
T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével					
T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés					
T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése					
T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése					
T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése					
T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával					

Jelmagyarázat:

erős kapcsolódás

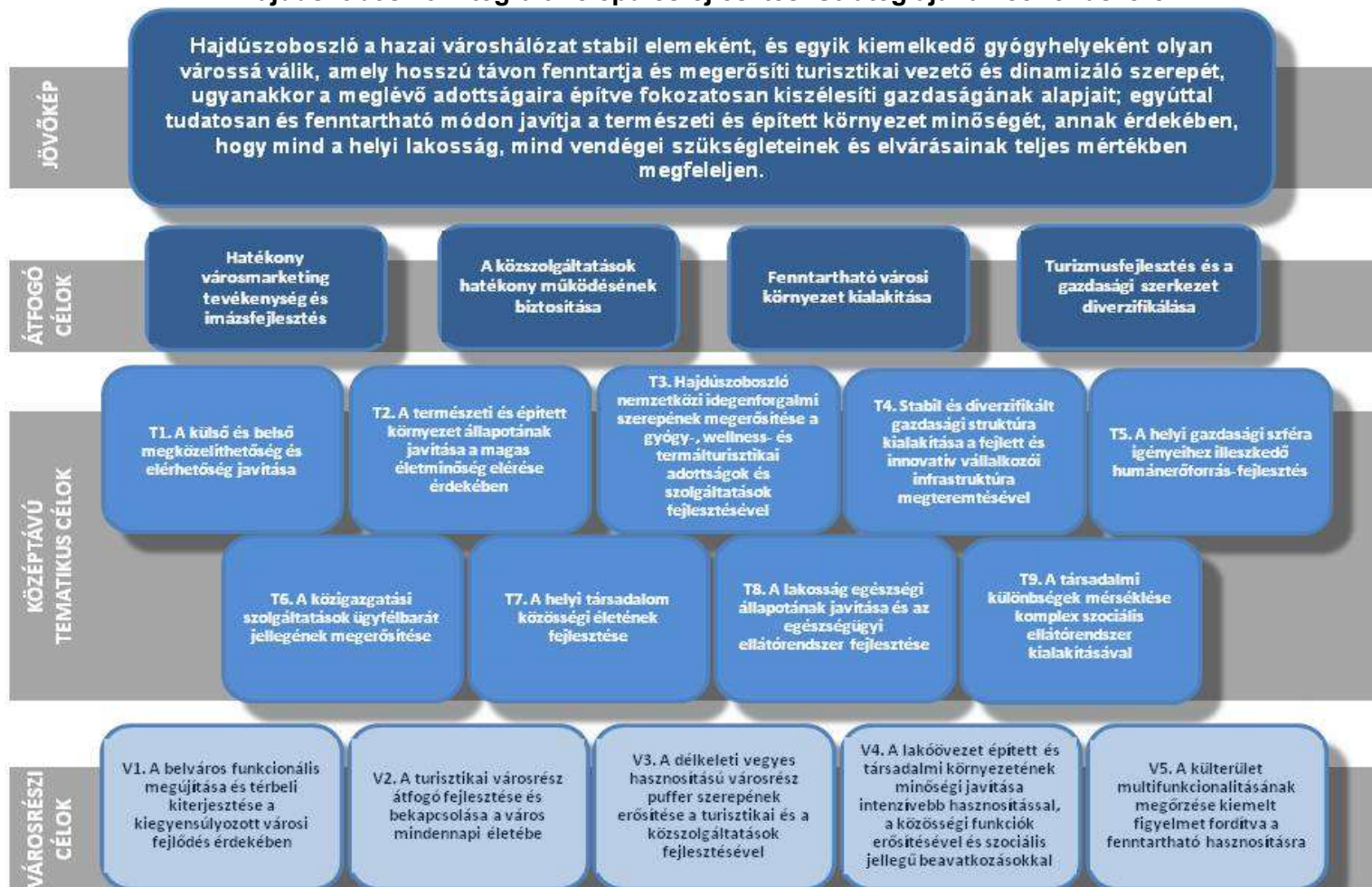

gyenge kapcsolódás

3.4 Célhierarchia és a célok számszerűsítése

Hajdúszoboszló Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszerében a különböző szintű célok egymásra épülnek és egyértelműen kiegészítik egymást:

Hajdúszoboszló Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszere

4 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata városfejlesztési tevékenységei során arra törekszik, hogy az EU által társfinanszírozott város rehabilitációs programokon kívül is a lehető legtöbb támogatási forrást és magántőkét mozgósítani tudja, annak érdekében, hogy a város fejlődése területileg kiegyensúlyozott legyen, azaz a városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projekteket minél nagyobb arányban végrehajtsa – elősegítve ezáltal a városon belüli területi különbségek csökkenését (arányos városfejlesztés elve).

Mindezek mellett a konkrét, gyakorlati beavatkozásokat térbelileg fókuszáltan, pontosan azonosított területeken kell végrehajtani a valódi hatásosság érdekében. Ennek megfelelően a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek **a településfejlesztés funkcionális magjaiként** szolgálnak. A településfejlesztési akcióterületek kijelölése tehát nem jelenti azt, hogy mindössze ezekben a városrészekben történnek átfogó fejlesztések, hiszen az önkormányzat egyéb projektjei és pályázatai, valamint a magánszféra beruházásai Hajdúszoboszló teljes területét érinteni fogják.

A fejlesztési akcióterületek kijelölése során az alábbi **alapelveket** vettük figyelembe:

- az akcióterületek teljesítsék legalább a minimálisan előírt követelményeket az ellátandó funkciók, illetve a társadalmi mutatók tekintetében;
- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánerős beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésében minél homogénebbek, térbelileg pedig koncentráltak legyenek;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra/bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást érjük el a magántőke mobilizálásával és a helyi lakosság mozgósításával.

Mivel a városrészek elemzéséből világosan kiderült, hogy a **Hajdúszoboszló fejlődését leginkább dinamizáló városrészek a Turisztikai városrész és a Belváros**, a városvezetés úgy döntött, hogy az alábbi két akcióterületet jelöli ki a jelen ITS keretében:

- Zöld Város akcióterület (területe megegyezik a Belváros városrésszel),
- Gyógyhelyfejlesztési akcióterület.

Hajdúszoboszló településfejlesztési akcióterületei

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

E kijelölt akcióterületek mellett kirajzolódnak olyan további területek, amelyek fejlesztése vagy a fenti időszakon kívül (pl. a 100. számú vasútvonaltól délre fekvő, potenciálisan ipari fejlesztésű területek), vagy más pályázati forrásból, önerőből illetve magántőkéből valósul, valósulhat meg:

- A jellemzően **a város déli és nyugati részén elhelyezkedő gazdasági-kereskedelmi fejlesztési területek** esetében a város szerepe többnyire nem terjed tovább a szükséges rendezési, szabályozási feladatok elvégzésénél, a proaktív befektetés-ösztönzésnél és a lehetséges tervalkuk megkötésénél. Azaz ezek a városrészek és ingatlanok akcióterületként nem értelmezhetők, de a város gazdasági fejlődése és munkaerő-piaci stabilitása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak.
- Szintén fontosak a **külterületi zártkerti részek**: a hátrányosabb helyzetű lakosok egy része pénzügyi kényszer miatt ezekre a területekre költözik, azaz a viszonylag kedvezőtlen közüzemi és közlekedési infrastruktúrával rendelkező városrészeket szegregációs folyamatok fenyegetik. Jóllehet ezek – a város rehabilitációs feltételek miatt – várhatóan nem vonhatóak be az akcióterületi fejlesztésekbe, de fontos fejlesztési területnek tekintendők.
- A **szociális célú településfejlesztés** egyik célterülete a Belvárosban található, iparosított technológiával épült lakóépületek. Ezek energiahatékonysági korszerűsítése a központi panelprogram támogatásának bevonásával valósítható meg. Szintén a szociális jellegű beavatkozásokhoz kapcsolódhatnak a hagyományos építésű krízisterületek. Jóllehet, telepszerű lakókörnyezet nincs a városban, az önkormányzat fontosnak tartja a hátrányos helyzetű lakosság társadalmi-gazdasági felzárkóztatását, így kiemelt figyelmet fordít ezen célterületekre is.

A projektek rendszerének kialakítására két fő szempont figyelembevételével került sor:

- a város jövőbeli fejlesztési irányait meghatározó integrált településfejlesztési stratégia kereteihez, tartalmi követelményeihez való illeszkedés, megfeleltetés, valamint
- a korábban már megfogalmazott átfogó célokkal való összhang.

Az egyes akcióterületeken, valamint az akcióterületeken kívül tervezett fejlesztések előkészítettsége eltérő: egyes projektek már a konkrét előkészítés fázisában vannak, míg mások csak ötlet szintjén léteznek. A városfejlesztési programok és konkrét tevékenységek részletes meghatározása az akcióterületi, illetve projekt-szintű tervezés feladata lesz, amelyet – pályázati forrásból megvalósítani tervezett fejlesztések esetén – akkor célszerű elindítani, ha a források megszerzésének feltételei ismertté válnak. Az akcióterületi fejlesztéseket ideális esetben integrált projektek keretében célszerű végrehajtani, de szükség esetén egy-egy jelentősebb projektet kiemelésével is beindíthatók a pozitív irányú változások, és jelentős eredmények érhetők el.

4.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

4.2.1 Zöld Város akcióterület

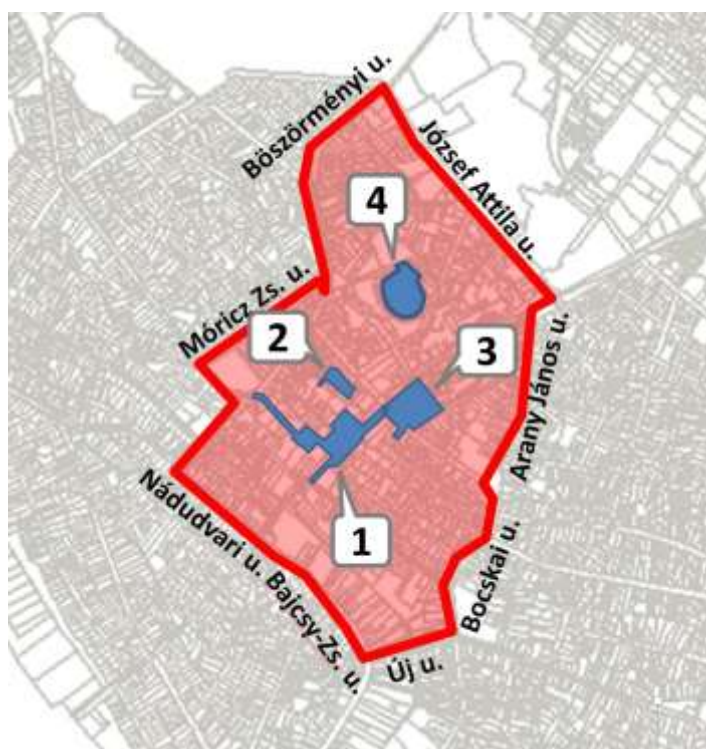
A belváros területén 2014-ben zárult egy integrált funkcióbővítő városrehabilitációs projekt, amelynek keretében jelentős infrastrukturális és egyéb beavatkozásokat hajtottak végre. Fontos azonban, hogy a fejlesztések nem érintik a belváros teljes területét. Az újonnan kijelölt akcióterület a már folyamatban lévő fejlesztések, és a felmerült igények alapján átfedésben van a korábbival.

A Belváros területén található Zöld Város akcióterület legfontosabb funkciói a következők:

- oktatási-nevelési, szociális intézmények (Zichy Géza Zeneiskola, Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Szakközépiskolája, Szép Ernő Középiskolai Kollégium, Éltés Mátyás Általános Iskola és Kollégium, Mesevár Óvoda (Kovács Gyula u. 24.), Aprónép Óvoda (Rákóczi u. 21.), Városi Bölcsőde (Rákóczi u. 23-25.), Anna Idősek Otthona;
- közösségi, kulturális, egyházi intézmények (Bocskai Rendezvényközpont, Bocskai István Múzeum, Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ, Gyermek és Ifjúsági Ház, református templom, római és görög katolikus templom,);
- hatósági intézmény (Járásbíróság, HBM-i Kormányhivatal Járási Hivatal, Katasztrófavédelem, Rendőrkapitányság, Polgármesteri Hivatal),
- gazdasági funkciók (piac, kiskereskedelmi üzletek, szolgáltatók, posta),
- városi funkciók (közterek, parkok, parkolók).

4.2.1.1 Az akcióterület tervezett tevékenységei

A Zöld Város akcióterületen, a városközpont rehabilitáció második ütemeként az alábbi fő projektelemek megvalósítását tervezzük:

A Zöld Város akcióterület lehatárolása és a tervezett beavatkozások elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

A Zöld Város akcióterületen tervezett főbb tevékenységek

Azo- nosító	Tervezett tevékenységek	Érintett funkciók
ZV1	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón - A Kálvin tér - Gönczy Pál utca rendezése és zöldterületi fejlesztése, forgalomszabályozással, a közlekedési (gyalogos, kerékpár, gépkocsi) és parkolási infrastruktúra átalakításával, esetleg park kialakításával (1)¹⁵A Fogthüly utca fejlesztése a parkolók, zöldfelületek, gyalogos járdák átalakításával és a belvízelvezető hálózat kiegészítésével (1) - Helyi termékek számára szolgáló nyitott, illetve fedett piac- és bemutatótér kialakítása (Hősök tere – Mozicsarnok tér részen) (2) - Városház-park-játszóter, valamint parkoló- és zöldterület fejlesztés (3) - Lakótelepi futópálya kialakítása és kutyafuttató fejlesztése a Major utcánál (4)	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közlekedési, közösségi, humán szolgáltatási, városközponti
Az akcióterületi fejlesztések tervezett költségvetése összesen		800 000 000

¹⁵ Az egyes projektelemek után zárójelben megadott számmal az adott beavatkozás elhelyezkedését lehet beazonosítani a fenti áttekintő térképen.

A városközpont revitalizációs projektcsoomag központi eleme a **Kálvin tér rekonstrukciója**, amelynek keretében zöldterület felújítást, út-, parkoló- és egyesített kerékpáros és gyalogút felújítást, kialakítást, illetve átépítést, valamint térvilágítás és utcabútorok elhelyezését tervezzük.

A beavatkozási terület szerves folytatása a **Fogthüty utca átkötése**. Itt a volt Alföldi étterem leányépület részbeni bontásával új zöldterület és gyalogos sétány kialakítása tervezett, útrekonstrukcióval, csapadékvíz elvezetéssel, parkolók kialakításával, bevonva a szomszédos társasház előtti közterületet is. A visszamaradó épület rész új funkciót kap (helyi termékek fedett árusító/ bemutató helye). A közterületen utcabútorok elhelyezése és térvilágítás kiépítése is megtörténne.

Az így kialakuló, összefüggő, egységes képet adó, a gyalogos közlekedésnek és rekreációnak is nívós helyszínt biztosító területet szervesen csatlakozna az elmúlt évben elkészült térhez, amelynek folytatásában található a Bocskai Kertmozi jelenleg alulhasznosított területe. Itt, a vetítővászon megtartásával, a többi épület és nézőtér elbontásával, nyitott piac és közösségi tér kialakítását tervezzük. A projekt elemen belül zöldterület fejlesztés, utcabútorok beszerzése, térvilágítás kiépítése is tervezett.

A Belváros tengelyét adó Szilfakálja utca D-i oldalán a Luther utca elején a társasház melletti ferde **parkoló elbontását és parkosítását**, az itt található játszótér területén parkoló kialakítását tervezzük. A **játszóteret** csendesebb környezetbe, a potenciális használókhoz közelebb, a szomszédos Bányász utcai lakótelepre tervezzük áthelyezni.

Az előző területek közelében, azoktól ÉK-i irányban **belvárosi futópálya** kialakítását tervezzük, melyre régóta mutatkozik igény városunkban. A futópálya a tervek szerint a Major utca kanyarulatában elhelyezkedő zöldterületen, körpályaként kerül kialakításra.

4.2.1.2 *Az akcióterületi fejlesztések eredményei és hatásai*

A tervezett köztér-rekonstrukciók hatására folytatódni fog a belváros funkcionális kiterjesztése: a 2014-ben zárult városrehabilitáció keretében megkezdett városközponti fejlesztésekhez kapcsolódóan központi terek láncolata alakul ki, amely a város arculatát is meghatározza, ugyanakkor kellemes környezetet biztosít mind a gyalogos forgalom, mind a kerékpárral vagy gépkocsival közlekedők számára. A beavatkozások a pozitív esztétikai és városképi hatások mellett jelentős mértékben hozzájárulnak ahhoz is, hogy a belváros közsféra, közösségi és gazdasági funkciói megerősödjének. Emellett a tervezett tevékenységek magántőkét is mobilizálhatnak.

A bemutatott elemeket tartalmazó komplex város rehabilitáció eredményeként átfogó javulást lehet elérni a város által biztosított magas életminőség és a szolgáltatások szempontjából:

- Az érintett intézmények, szolgáltatások és lakóépületek környezete teljes mértékben megújul.
- A városközpont funkcionálisan alulhasznosított területeinek száma és kiterjedése csökken.
- A belváros megújuló közterületeinek hatására a város és központjának attraktivitása erősödik.
- A közterek egységes hálózatot alkotnak, ami a gyalogos forgalmi lehetőségeket jelentősen kibővíti, különböző jellegű és funkciójú közterületek alakíthatók ki.
- Átfogó módon rendeződik a Kálvin tér közlekedési helyzete.
- A közösségi együttlétekre alkalmas terek révén megerősödik a helyi és a kistérségi lakosság identitástudata, ami csökkenti az elvándorlás mértékét – elsősorban a fiatal és képzett társadalmi csoportok tekintetében.

- Könnyen elérhető, modern elemmel bővül a város közhasználatú sportcélú infrastruktúrája.
- Korszerű, a lakóterületbe integrálódó játszótér kerül kialakításra.
- Közvetett gazdasági hatásként emelkedhet a belvárosi vállalkozások bevétele.

A belvárosi fejlesztések a város egészére nézve kedvező hatásokat eredményeznek, a település teljes lakosságát szolgálják. A városmag megújítása és kiterjesztése nem idézi elő szegregátumok kialakulását, a fejlesztések miatt nem kerül sor sem lakott épületek bontására, sem lakosságcserére.

4.2.2 Gyógyhelyfejlesztési akcióterület

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata továbbra is fontos szerepet szán a turisztikai jellegű fejlesztéseknek. Ennek érdekében idegenforgalmi centruma körül kijelölt egy turisztikai jellegű akcióterületet. Az akcióterület lefedi a Turisztikai városrész és a Belváros jelentős részét, valamint a Délkeleti városrész É-i felét.

Az akcióterület jelenlegi fő funkciói az alábbiakban foglalhatók össze:

- turisztikai funkciók: fürdő, szállodák, motelek, panziók, üdülőházak, kemping;
- kereskedelmi-szolgáltató funkció: kiskereskedelmi üzletek, vendéglátóhelyek, benzinkút, autószervez;
- nevelési-oktatási funkció: Bocskai István Szakképző Iskola,
- közlekedési funkció: távolsági, helyközi és helyi autóbusz-állomás, füves sport repülőtér;
- sport és szabadidős funkciók: sportpályák;
- zöldfelületi funkció: közparkok, közterek, fásított területek.

Ahhoz, hogy ezek a funkciók tovább bővüljenek, jelentős beruházásokra van szükség, amihez **a város rendelkezik** megfelelő, nagy kiterjedésű és **kiemelkedő fejlesztési potenciállal bíró ingatlanokkal**.

4.2.2.1 Az akcióterületen tervezett tevékenységek

Hajdúszoboszló Város Gyógyhelyfejlesztési Stratégiájának célja vendégbarát, magas minőségű szolgáltatásokat kínáló, egész éves programlehetőséget biztosító, újszerű kínálati elemeket magában foglaló fejlesztések megvalósítása, hozzájárulva ezzel a település vendégforgalmának bővítéséhez, illetve az ebből származó bevételek növeléséhez. A Gyógyhelyfejlesztési Stratégiában megcélzott beavatkozások jelentős részét az ITS-ben is szerepeltetjük, részben a Gyógyhelyfejlesztési akcióterület fejlesztéseiként, részben más projektekként (ld. a később bemutatásra kerülő kulcsprojekteket, hálózatos projekteket és egyéb projekteket).

A Gyógyhelyfejlesztési akcióterületen ennek megfelelően a következő időszakban az alábbi fő projektelemek megvalósítását tervezzük:

A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület lehatárolása és a tervezett beavatkozások elhelyezkedése

Forrás: Településszerkezeti terv, saját szerkesztés

A Gyógyhelyfejlesztési akcióterületen tervezett főbb tevékenységek

Azo- nosító	Tervezett tevékenységek	Érintett funkciók
GyH1	A fürdő előtti park (Szent István park és környezete) megújítása, vizes látványelemek, pavilonok, árusító helyek kialakításával (1) ¹⁶	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közösségi, városrész-központi
GyH2	Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával (2)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, lakó, városrész-központi
GyH3	Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével (3)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, közigazgatási, városrész-központi
GyH4	Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása (4)	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közösségi, városrész-központi
GyH5	Közlekedés fejlesztés (gépkocsi, kerékpár, gyalogos közlekedés és turistákat kiszolgáló járművek) (5)	Közlekedési, turisztikai/rekreációs, közösségi, városrész-központi
Az akcióterületi fejlesztések tervezett költségvetése összesen		1 300 000 000

A **fürdő előtti zöldterület** (a Szent István Park) jelenlegi formájában kevésbé használt. A fejlesztés célja, hogy a helyiek és turisták által egyaránt kedvelt, élő közterületté változzon,

¹⁶ Az egyes projektelemek után zárójelben megadott számmal az adott beavatkozás elhelyezkedését lehet beazonosítani a fenti áttekintő térképen.

mely elősegíti a mentális egészséget, ösztönzi a testmozgást és szórakozási, gasztronómiai, valamint kulturális lehetőségeket és szolgáltatásokat is kínál. A park területén elhelyezni tervezett, klasszikus stílusú pavilon kisebb nyári előadások helyszíne lehetne, amihez szabadon átrendezhető utcabútorok csatlakoznak.

A zöldfelület rekonstrukciója mellett a gyalogos átvezetések megoldásával és a kereskedelmi létesítmények elhelyezésével fontos arculati elemet alkotunk, amely az itt lakók és ide látogatók számára egyaránt hangsúlyos lesz.

A Gábor Áron utcának a strandfürdő és a Pávai Vajna utca közötti szakasza jelenleg alulhasznosított, potenciálisan értékes ingatlanok találhatók. Későbbiekben a Gábor Áron utcai sétány összekötésre kerülhet a Mátyás Király sétánnyal a Pávai Vajna utcán keresztül. Az így kialakítható **körsétány** térben széthúzná a jelenleg kis területre bezsúfolódó nyári turista tömeget. A kibővülő szolgáltatások önmagukban is vonzóak lehetnek, de ezek a fejlesztések egészen biztosan újabb fejlesztéseket is generálnának a még üres, alulhasznosított telkek esetében is.

A projektelem megvalósításával növelhető a helyi és térségi turisztikai kínálat, miközben megnövelhető a gyógyhelyi környezetben található kis- és középvállalkozások nyitva tartása, és fejleszthető az esti időszak program- és szolgáltatáskínálata.

A Hungarospa Hajdúszoboszlói Zrt. legutóbbi fejlesztése („A hajdúszoboszlói Hungarospa célcsoportorientált attrakciófejlesztése”) keretében tovább bővítette az Aquapark területét (6 új extrém csúszda, 20 méteres mászó fal, valamint gyermek kalandparkmedencék kialakításával). A projekt keretében az Omega medence és tanmedence új élményelemekkel (vízi sportpályák, sodróvíz zóna, interaktív játékelemek) bővült, mellettük habshow helyszínt és gyermek show színpadot alakítottak ki, de megújult a gyógyfürdő termálcarnoka is, bővültek a pihenőterek, a szénsavas kezelőhelyek kapacitásai, átépültek a vizesblokkok és Cryo hidegszauna is beszerzésre került. A fejlesztésekhez kapcsolódva az üzemeltető a jövőben a tengerparti design folytatását, a József Attila utca felőli részen öltöző és hozzá tartozó vendéglátó egység létesítését tervezi.

Mindezek a fejlesztések azt a célt szolgálják, hogy az európai jelentőségű fürdő folyamatosan megőrizze versenyképességét. A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület fent részletezett beavatkozásai megadják az esélyt arra, hogy a városrész a fürdő területén kívül is fejlődjön, korszerű és vonzó környezetet teremtsen a turisztikai és kereskedelmi vállalkozások működéséhez, ezáltal bővítve a turisztikai attrakció térbeli kiterjedését. Így a városrész hosszú távon is kiemelkedő hazai és nemzetközi egészségturisztikai desztináció maradhat.

4.2.2.2 *Az akcióterületi fejlesztések eredményei és hatásai*

A beruházásoknak köszönhetően új turisztikai és kereskedelmi szolgáltatások jelenhetnek meg a területeken, bővíthet a szállás- és vendéglátóhelyek kínálata, kiegészülhet a város idegenforgalmi attrakcióinak köre. Mindezek hosszú távon hozzájárulnak a vendégforgalom növekedéséhez, az itt-tartózkodási idő meghosszabbításához és a költési hajlandóság emelkedéséhez, ami közvetett módon elősegíti a város kiegyensúlyozott pénzügyi gazdálkodását. Mivel a jelenleg alulhasznosított területek funkcionális megújulásának – a vendégek mellett – a város teljes lakossága a haszonélvezője, ennek köszönhetően a fejlesztés nem eredményezi szegregált települési környezet kialakulását.

Az akcióterületen várhatóan jelentős lesz az önkormányzati tulajdonú ingatlanok értékesítése vagy bérbeadása, valamint magas lesz a magánberuházások aránya, így az akcióterületi fejlesztések pénzügyi mérlege egyértelműen pozitív, amellet, hogy számos előnyös környezeti, társadalmi és gazdasági folyamat felerősítését indukálja.

4.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

4.3.1 Kulcsprojektek

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) közép-távú városi cél elérésének, vagyis, olyan beavatkozások, amelyek ha nem valósulnak meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Néhány kulcsprojekt előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének is:

Az akcióterületen kívül tervezett kulcsprojektek

Azo- nosító	Tervezett tevékenységek	Érintett funkciók	Becsült költség (eFt)
KP1	Többfunkciós rendezvénycsarnok (helyszíne a Helyi Építési Szabályzat keretében kerül meghatározásra)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, közösségi, város (rész)- központi	1 300 000
KP2	Árpád Fedett Uszoda felújítása	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, humán szolgáltatási	350 000
KP3	„Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs	800 000
KP4	Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program (kutatási központ és gyógyászati rekreációs létesítmény kialakítása, szív- és érrendszeri betegségekkel kapcsolatos kezelési és prevenciók lehetőségei vizsgálata)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, humán szolgáltatási	950 000
KP5	Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program (új gazdasági-szolgáltató terület kialakítása a belterületől D-re, a vasútvonalon túli, zártkerti területen; helyi termék- és termény-feldolgozás ösztönzése; helyi vállalkozások támogatása; környezetbarát és turizmus-konform ipari tevékenységek letelepítése, bővítése; egészségturisztikai kínálat bővítése szolgáltatás- és termékfejlesztéssel)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, közigazgatási, humán szolgáltatási	5 000 000
KP6	Modern szabadtéri színpad megvalósítása: kulturális és szórakoztató rendezvényhelyszín (helyszíne a Helyi Építési Szabályzat keretében kerül meghatározásra)	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, közösségi	500 000
KP7	A geotermális energia komplex hasznosítási programja (a mezőgazdasági, ipari, idegenforgalmi felhasználás bővítésével)	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, lakó	150 000
Akcióterületen kívüli kulcsprojektek tervezett költségvetése összesen			9 050 000

4.3.2 Hálózatos projektek

Az alább bemutatott hálózatos projektek egymással összehangolt, térben összefüggő beavatkozások, amelyek esetenként több, egymáshoz kapcsolódó projektelemből állnak, vagy szakaszolható vonalas létesítmény megvalósítását célozzák, a város egészére vagy

annak jelentős részére kiterjednek, és a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik:

A városban tervezett hálózatos projektek

Azo- nosító	Tervezett tevékenységek	Érintett funkciók	Becsült költség (eFt)
HP1	Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés (közhatalmatú sportpályák fejlesztése, szabadtéri edzőtermek kialakítása, lovas turisztikai infrastruktúra bővítése, sport-repülőtér fejlesztése, séta-, túra-, futó-, kerékpáros- és lovas útvonalak kijelölése)	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közlekedési/távközlési, közösségi, humán szolgáltatási	110 000
HP2	Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja	Zöldfelületi/környezeti, közigazgatási, lakó, város(rész)-központi	1 500 000
HP3	Közüzemai infrastruktúra fejlesztése (az ivóvíz-hálózat, szennyvíz- és belvíz-elvezető rendszer, közvilágítási rendszer, kommunális hulladékgyűjtési rendszer korszerűsítéséhez és bővítéséhez szükséges beavatkozásokkal)	Zöldfelületi/környezeti, közösségi, közigazgatási, lakó	850 000
HP4	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése (utak és hidak felújításával, a városi és térségi kerékpárút-hálózat hiányzó elemeinek megvalósításával, városi sétányok kialakításával)	Kereskedelmi, zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közlekedési/távközlési, lakó	1 200 000
HP5	Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése, attrakciós parkerdő kialakítása	Zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs	180 000
HP6	A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás (rendezvények, képzések, szemléletformálási akciók, lakossági programok és ösztöndíjprogram segítségével)	Zöldfelületi/környezeti, közösségi, humán szolgáltatási	30 000
HP7	Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program	Közigazgatási, humán szolgáltatási	150 000
HP8	A város kulturális, hagyományőrző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása	Turisztikai/rekreációs, közösségi	50 000
HP9	Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések (a térfigyelő kamerarendszer bővítésével és a korszerűtlen közlekedési csomópontok fejlesztésével)	Közlekedési/távközlési, lakó	750 000
HP10	Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése	Turisztikai/rekreációs, közösségi, humán szolgáltatási, város(rész)-központi	620 000
Hálózatos projektek tervezett költségvetése összesen			5 440 000

4.3.3 Egyéb projektek

Itt mutatjuk be az egyéb, a fenti kategóriákba be nem sorolható projekteket:

Egyéb projektek

Azo- nosító	Tervezett tevékenységek	Érintett funkciók	Becsült költség (eFt)
EP1	A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs, város(rész)-központi	200 000
EP2	„Interaktív Hajdúszoboszló” komplex elektronikus közigazgatási és turisztikai városmarketing rendszer kialakítása az elmúlt évek informatikai fejlesztéseinek felhasználásával, egybekapcsolásával és kiegészítésével	Közigazgatási, turisztikai/rekreációs	20 000
EP3	Foglalkoztatási paktum megújítása az önkormányzat, a területi munkaügyi központ, képző intézmények és a vállalkozói szféra között a munkaügyi folyamatok optimalizálása, és a gazdaság szereplőivel szorosan együttműködő, rugalmas felnőttoktatási rendszer kialakítása érdekében	Közösségi, közigazgatási, humán szolgáltatási	10 000
EP4	Fesztiváltér fejlesztése	Zöldfelületi/környezeti, turisztikai/rekreációs, közösségi	60 000
EP5	A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása	Kereskedelmi turisztikai/rekreációs	800 000
EP6	A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése	Kereskedelmi, turisztikai/rekreációs	80 000
Egyéb projektek tervezett költségvetése összesen			1 170 000

4.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai céljaihoz

A tervezett fejlesztések a három városi tematikus célhoz az alábbiak szerint kapcsolódnak (egy projekt több sorban is megjelenhet, ha több tematikus célhoz is kapcsolódik):

Stratégiai célok és projekttypusok kapcsolata

Tematikus célok	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón - Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával		- Közlekedés fejlesztés a gyógyhelyi akcióterületen - Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Közbiztonsági és közlekedésbiztonsági fejlesztések	
T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón - A fürdő előtti park (Szent István park) megújítása - Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával - Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével - Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása	A geotermális energia komplex hasznosítási programja	- Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja - Közüemi infrastruktúra fejlesztése - Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése - A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás - Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése	Fesztiváltér fejlesztése
T3. Hajdúszoboszló nemzeti közis idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	- A fürdő előtti park (Szent István park) megújítása - Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával - Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével - Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása	- Többfunkciós rendezvénycsarnok sport-, kulturális és rendezvényközpont - Árpád Fedett Uszoda felújítása „Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével - Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program - Modern szabadtéri színpad megvalósítása	- Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés - Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése	„Interaktív Hajdúszoboszló” - Fesztiváltér fejlesztése - A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása - A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése

Tematikus célok	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	- Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával - Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével - Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása	„Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével - Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program - Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program - A geotermális energia komplex hasznosítási programja		- A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése „Interaktív Hajdúszoboszló” - Foglalkoztatási paktum megújítása - A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása - A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése
T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán-erőforrás-fejlesztés		Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program	- Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja - Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program	Foglalkoztatási paktum megújítása
T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése		Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program	- Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja - Közütemi infrastruktúra fejlesztése - A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás - Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program - Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések	„Interaktív Hajdúszoboszló”

Tematikus célok	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	- A fürdő előtti park (Szent István park) megújítása - Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása	- Többfunkciós rendezvénycsarnok sport-, kulturális és rendezvényközpont - Modern szabadtéri színpad megvalósítása	- Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés - Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése - A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás - A város kulturális, hagyományőrző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása - Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések - Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése	„Interaktív Hajdúszoboszló” - Fesztiváltér fejlesztése
T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése		- Többfunkciós rendezvénycsarnok sport-, kulturális és rendezvényközpont - Árpád Fedett Uszoda felújítása - Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program	- Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés - Közüemi infrastruktúra fejlesztése - Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése - A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás - Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program	A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése

Tematikus célok	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával		Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program	- Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés - Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja - Közüzemmi infrastruktúra fejlesztése - Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program - Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése - A város kulturális, hagyományőrző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása	Foglalkoztatási paktum megújítása

4.5 A fejlesztések ütemezése

Tekintettel arra, hogy Hajdúszoboszló esetében két akcióterület került kijelölésre, emellett számos kulcsprojekt, hálózatos és egyéb fejlesztés is tervezett, szükség van az egyes beavatkozások közötti prioritási sorrend meghatározására. A kijelölt akcióterületek és az azonosított fejlesztések jellemzőit megvizsgálva a következő szempontok alapján szükséges meghatározni a fejlesztések rangsorát és időbeli ütemezését:

- Indokoltság, szükségesség:
 - a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
 - a fejlesztések időszerűsége,
 - a fejlesztések lakosság általi elfogadottsága és támogatottsága.
- Hatások:
 - a fejlesztések hatása a város egészére,
 - az érintett településrész jelentősége a város lakófunkciójára nézve,
 - a fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása.
- Finanszírozás és fenntarthatóság:
 - a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
 - a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagysága,
 - a bevonható magánforrások mértéke,
 - a létrehozott kapacitások fenntarthatósága.

Az alábbi előzetes ütemtervet az akcióterületi projektek köré szerveztük: ezek önmagukban is időigényes, és a lebonyolítás szempontjából sok erőforrást lekötő beavatkozások, amelyek hosszú előkészítő, forrásszerző tevékenységet követően valósíthatók meg. Igyekeztünk az érintett beavatkozási területek között a munkákat időben széthúzni. A kisebb beavatkozást igénylő projektek esetében a kevesebb előkészítést igénylőket, és/vagy fontosabbakat ütemeztük korábbra.

A kulcsprojektek ütemezésekor figyelembe vettük azok más projektekkel való összefüggéseit, valamint a város szempontjából alapvető fontosságú gazdaságfejlesztésre gyakorolt hatásait. A hálózatos és egyéb projekteket a pénzügyi és lebonyolítási erőforrások becsült rendelkezésre állása alapján ütemeztük.

Mindezek alapján az alábbi sorrendet és ütemezést javasoljuk:

A fejlesztések előzetes ütemterve

Azonosító sorsszám	Fejlesztési elképzelés	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév
A Zöld Város akcióterület projektjei																			
ZV1	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón																		
A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület projektjei																			
GyH1	A fürdő előtti park (Szent István park és környezete) megújítása, vizes látvány-elemek, zenepavilon, árusító helyek kialakításával																		
GyH2	Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával																		
GyH3	Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével																		
GyH4	Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása																		
GyH5	Közlekedés fejlesztés (gépkocsi, kerékpár, gyalogos közlekedés és turistákat kiszolgáló járművek)																		
Kulcsprojektek																			
KP1	Többfunkciós rendezvénycsarnok, sport-, kulturális és rendezvényközpont																		
KP2	Árpád Fedett Uszoda felújítása																		
KP3	„Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével																		
KP4	Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program																		
KP5	Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program																		
KP6	Modern szabadtéri színpad megvalósítása: kulturális és szórakoztató rendezvényhelyszín																		
KP7	A geotermális energia komplex hasznosítási programja																		
Hálózatos projektek																			
HP1	Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés																		
HP2	Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja																		
HP3	Közüzemai infrastruktúra fejlesztése																		

Azonosító sorszám	Fejlesztési elképzelés	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév
HP4	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése																		
HP5	Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése, attrakciós parkerdő kialakítása																		
HP6	A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás																		
HP7	Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program																		
HP8	A város kulturális, hagyományörző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása																		
HP9	Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések																		
HP10	Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése																		
Egyéb projektek																			
EP1	A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése																		
EP2	„Interaktív Hajdúszoboszló” komplex elektronikus közigazgatási és turisztikai városmarketing rendszer kialakítása																		
EP3	Foglalkoztatási paktum megújítása az önkormányzat, a területi munkaügyi központ, képző intézmények és a vállalkozói szféra között																		
EP4	Fesztiváltér fejlesztése																		
EP5	A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása																		
EP6	A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése																		

4.6 Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A tervezett projektek finanszírozási forrásait elsősorban a 2014-2020 közötti európai uniós támogatások jelentik, ami az egyes szereplők saját forrásaival egészül ki, részben a támogatások társfinanszírozása, részben a teljes mértékben saját forrásból megvalósítandó fejlesztések kapcsán. Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, bár a hazai önkormányzatok többségénél lényegesen kedvezőbb költségvetési helyzetben van, csak részben tudja a tervezett fejlesztésekhez szükséges önerőt biztosítani. A teljes fejlesztési csomag megvalósításához szükséges a következő években realizálandó iparűzési adóbevétel növekedése is.

Az önkormányzat a beavatkozások megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra a stabil költségvetési helyzet megőrzése érdekében:

- egyfelől fontos, hogy a létrejövő vagy megújuló létesítmények működtetése ne terhelje meg a város költségvetését,
- másfelől számos olyan fejlesztést tervez, amely már önmagában is a költségvetékony fenntartás irányába hat.

A városok, ezen belül különösen a járásszékhelyek számára kiemelt figyelmet érdemel a **Terület és Településfejlesztési (TOP)** források új eljárás szerinti felhasználása. A TOP keretein belül meghatározott források tervezése és felhasználása az ún. Integrált Területi Programok (ITP) kialakításával valósul meg, amely tartalmazza a megyék területén megvalósítani tervezett intézkedéseket (a megyei jogú városok kivételével). A 1702/2014. (XII.3.) Korm. határozata¹⁷ 2. mellékletében Hajdú-Bihar megye TOP forrása 49,62 milliárd forint.

Hajdú-Bihar megye TOP intézkedései

Prioritás	Tervezett intézkedések
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi

¹⁷ A Kormány 1702/2014. (XII. 3.) Korm. határozata a 2014–2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról

Prioritás	Tervezett intézkedések
társadalmi együttműködés	szintű komplex programok
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása
7. Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)	7.1. Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése
	7.2. A városi lakosság közösségi aktivitásának növelése a helyi közösségszervezés és kulturális kínálatbővítés segítségével

A TOP forrásain túl az Európai Unió Strukturális és Beruházási Alapjai terhére az alábbi források állnak rendelkezésre:

- Az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program** (IKOP, keretösszeg: 3,56 Mrd EUR) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.

A Hajdúszoboszlón tervezett fejlesztések által érintett IKOP-intézkedések:

- **IKOP 4:** A TEN-T hálózat közúti elérhetőségének javítása prioritási tengely
- Az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program** (EFOP, keretösszeg: 2,61 Mrd EUR) fő célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.

A Hajdúszoboszlón tervezett fejlesztések által érintett EFOP-intézkedések:

- **EFOP 5.1:** Visszatérítendő támogatások nyújtása vállalkozások számára
- A **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program** (KEHOP, keretösszeg: 2,69 Mrd EUR) célkitűzése, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.

A Hajdúszoboszlón tervezett fejlesztések által érintett KEHOP-intézkedések:

- **KEHOP 1.4:** A vizek okozta kártételekkel szembeni ellenálló-képesség javítása
- **KEHOP 2.1:** Ivóvízminőség javítása uniós és hazai határértékek teljesítése céljából
- **KEHOP 4.1:** A természetvédelmi helyzet javítását és a leromlott ökoszisztémák helyreállítását célzó élőhely-fejlesztés
- **KEHOP 4.4:** A hazai Natura 2000 hálózat egységes szemléletben, a helyi közösségek bevonásával történő bemutatását szolgáló mintaprojektek
- **KEHOP 5.2:** Épületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával
- **KEHOP 5.3:** Távhő és hőellátó rendszerek energetikai fejlesztése, illetve megújuló alapra helyezése
- A **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program** (GINOP, keretösszeg: 8,81 Mrd EUR) egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.

A Hajdúszoboszlón tervezett fejlesztések által érintett GINOP-intézkedések:

- **GINOP 1.2:** A kkv-k növekedési lehetőségeinek megteremtése
- **GINOP 1.3:** Vállalkozások hálózatosodásának és piacra jutásának elősegítése
- **GINOP 6.5:** Oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása
- **GINOP 7:** Versenyképes turisztikai kínálat
- A közigazgatás, és a közszolgáltatási szféra kiemelt fejlesztései a **Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP)** terhére lesznek végrehajtva.
- A **Vidékfejlesztési Program (VP)** elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.
- A **Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP)** a halászati ágazat támogatási lehetőségeit tartalmazza.
- A **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)** alapvető célja, hogy a leginkább rászoruló személyeket – a szegénységben élő gyermekeket, a hajléktalanokat, valamint a rendkívül alacsony jövedelmű személyeket – megfelelő étkezéshez és alapvető fogyasztási cikkekhez juttassa.

Mindezek mellett a városok egyéb EU-s és nemzetközi támogatást is bevonhatnak fejlesztéseik megvalósításába:

- Határon átnyúló együttműködési programok (Románia-Magyarország, Magyarország-Szlovákia- Románia-Ukrajna)
- Központi EU-s megvalósítású programok (pl. Horizon 2020, URBACT)
- Bilaterális programok (pl. Norvég Alap, Svájci Alap)

A tervezett fejlesztések lehetséges finanszírozásának források szerinti összefoglalását a következő táblázat mutatja be:

A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve¹⁸

Azo- nosító	Fejlesztési elképzelés	Indikatív költségbecs- lés (eFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
A Zöld Város akcióterület projektjei			
ZV1	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón	800 000	TOP 2.1.2
A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület projektjei			
GyH1	A fürdő előtti park (Szent István park és környezete) megújítása, vizes látvány-elemek, zenepavilon, árusító helyek kialakításával	1 300 000	GINOP 7.1.3
GyH2	Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával		GINOP 7.1.3
GyH3	Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével		GINOP 7.1.3
GyH4	Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál		GINOP 7.1.3

¹⁸ A jelölt források potenciális lehetőségként értendők, a tényleges támogathatóságot csak az aktuális pályázati kiírások alapján lehet eldönteni.

Azo- nosító	Fejlesztési elképzelés	Indikatív költségbecs- lés (eFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
	tér megújítása		
GyH5	Közlekedés fejlesztés (gépkocsi, kerékpár, gyalogos közlekedés és turistákat kiszolgáló járművek)		GINOP 7.1.3
Kulcsprojektek			
KP1	Többfunkciós rendezvénycsarnok, sport-, kulturális és rendezvényközpont	1 300 000	GINOP 7.1.3, TOP 1.2.1
KP2	Árpád Fedett Uszoda felújítása	350 000	GINOP 7.1.3
KP3	„Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével	800 000	GINOP 7.1.3
KP4	Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program	950 000	GINOP 2.1/2.2/2.3
KP5	Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program	5 000 000	TOP 1.1.1/5.1.2
KP6	Modern szabadtéri színpad megvalósítása: kulturális és szórakoztató rendezvényhelyszín	230 000	GINOP 7.1.3, TOP 1.2.1
KP7	A geotermális energia komplex hasznosítási programja	150 000	TOP 3.2
Hálózatos projektek			
HP1	Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés	110 000	GINOP 7.1.3
HP2	Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja	1 500 000	TOP 3.2/4.1/4.2
HP3	Közüzemi infrastruktúra fejlesztése	850 000	KEHOP 2.1/2.2, TOP 2.1.3
HP4	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	1 200 000	TOP 1.3.1/3.1.1
HP5	Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése, attrakciós parkerdő kialakítása	180 000	KEHOP 4.1, GINOP 7.1.3
HP6	A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás	30 000	KEHOP 1.2/3.1/5.11, TOP 5.3
HP7	Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program	150 000	TOP 4.1/4.2
HP8	A város kulturális, hagyományőrző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása	50 000	TOP 7.
HP9	Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések	750 000	TOP 2.1.2/1.3.1/3.1.1
HP10	Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése	620 000	Az érintett létesítmény funkciójától függ
Egyéb projektek			
EP1	A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése	200 000	TOP 1.2.1
EP2	„Interaktív Hajdúszoboszló” komplex elektronikus közigazgatási és turisztikai városmarketing rendszer kialakítása	20 000	GINOP 7.1.3
EP3	Foglalkoztatási paktum megújítása az önkormányzat, a területi munkaügyi központ,	10 000	TOP 5.1.2

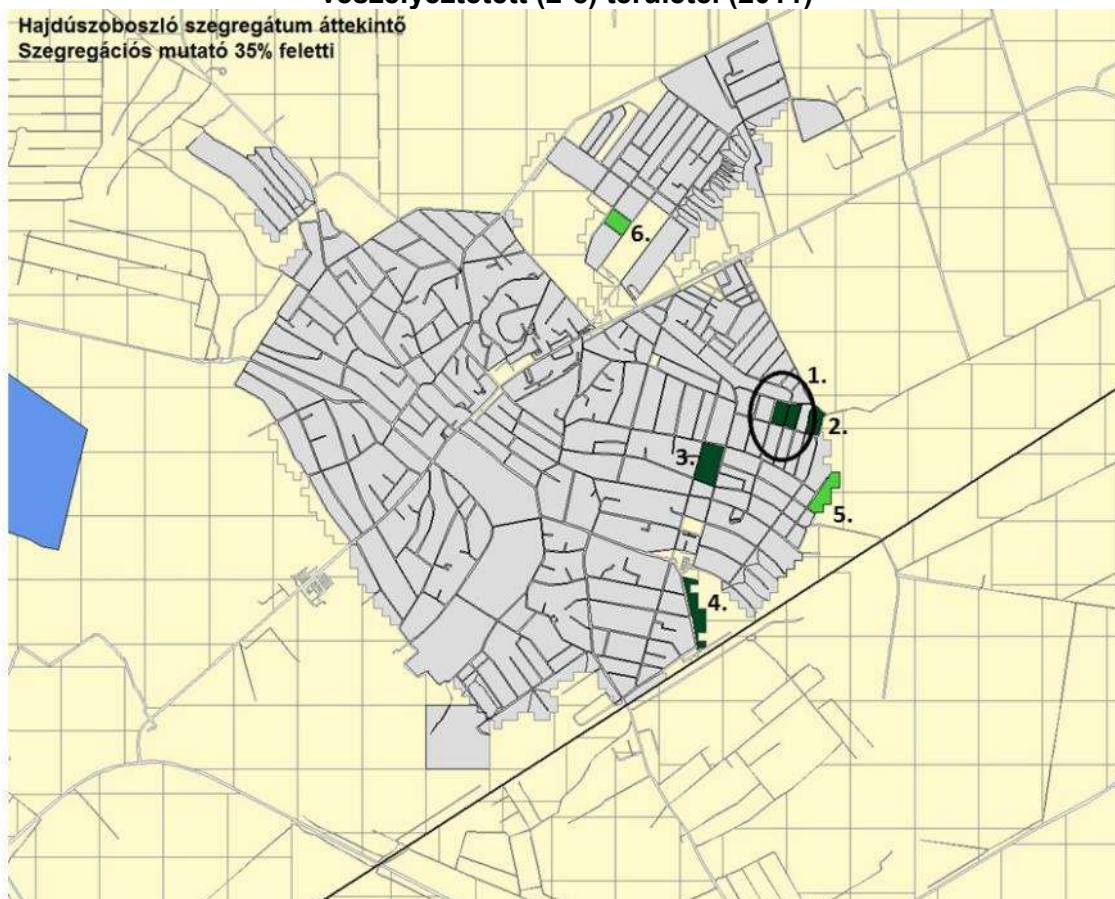
Azo- nosító	Fejlesztési elképzelés	Indikatív költségbecs- lés (eFt)	Finanszírozás lehetséges forrása
	képző intézmények és a vállalkozói szféra között		
EP4	Fesztiváltér fejlesztése	60 000	GINOP 7.1.3, TOP 1.2.1, .RO-HU Interreg V-A
EP5	A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása	800 000	GINOP 7.1.3
EP6	A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése	80 000	GINOP 7.1

5 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A szegregált vagy szegregációval fenyegetett területeket a 2011-es népszámlálás adataiból nyert ingatlan-szintű szegregációs adatok alapján készített KSH-adatszolgáltatást felhasználva tudjuk azonosítani. **A kijelölés alapja a szegregációs mutató**, vagyis a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül. Abban az esetben, ha ez az arány egy összefüggő területen, legalább 35%-ot mutat, és a szegregációs feltételeknek megfelelő lakosságcsoport eléri az 50 főt, akkor kialakult szegregátumról beszélhetünk, amelyre mindenképpen külön anti-szegregációs intézkedési tervet kell készíteni. Hajdúszoboszló esetében egy ilyen terület található (az alábbi térképen 1-es számmal jelölve, bekarikázva). Azt az öt további, összefüggő lakóterületet, ahol a szegregációs mutató eléri ugyan a 35%-os küszöbértéket, de a képzettségi és foglalkoztatási feltételeket teljesítő lakosok száma 50 főnél kevesebb, szegregációval veszélyeztetett területként azonosítottuk (az alábbi térképen 2-6 között jelölve, karikázás nélkül):

Hajdúszoboszló statisztikai adatok alapján szegregált (1) és szegregációval veszélyeztetett (2-6) területei (2011)

Forrás: KSH, saját szerkesztés

5.1.1 Szedres u. – Alkotás u. területe

A város egyetlen – a statisztikai adatok alapján – **szegregált területe** a Lakógyűrű városrész K-i felének É-i peremén, az Alkotás és a Szedres utca közötti néhány utcában (a Szabadság, Alkotás, Bor János és Szedres utcák által határolt két tömbben) rajzolódott ki a KSH 2011-es adatai alapján (ld. fenti térképen 1-es számmal jelölve, bekarikázva). Fontos,

pozitív irányú változás, hogy a 10 évvel korábbi népszámláláskor még egy nagyobb, közel kétszeres lakosságú szegregátum rajzolódott ki ugyanitt a vonatkozó statisztikai adatok alapján. A terület fekvése viszonylag periférikus, a lakógyűrű keleti szélén helyezkedik el, **megközelíthetősége** tömegközlekedési eszközzel ugyanakkor megfelelő: a helyközi járatokat is fogadó autóbusz-állomás 10 percre fekszik, valamint időszakosan a terület peremét alkotó Hőforrás utcán közlekedik helyi járatú busz.

A Szedres u. – Alkotás u. területén található szegregátum elhelyezkedése

Forrás: KSH

Ez hozzájárul ahhoz is, hogy az egyébként viszonylag távol, a város központjában vagy ahhoz közel elhelyezkedő **közzolgáltatások** könnyebben elérhetőek legyenek a lakosság számára, ugyanis a szegregátum területén – elhelyezkedéséből és kis méretéből kifolyólag - nincs közzolgáltatást nyújtó intézmény. Mindezek ismeretében kiemelten fontos, hogy a szegregátum lakosságának is szolgáltatásokat nyújtó önkormányzati intézmények kiemelt figyelmet fordítsanak az itt élőkre.

A szegregátum **szinte minden demográfiai, szociális és lakhatással kapcsolatos adata javult** a legutóbbi két népszámlálás közötti időszakban:

A szegregátumra vonatkozó népszámlálási adatok

Mutató megnevezése	Mértékegység	Érték (2001)	Érték (2011)
Lakónépesség száma	fő	164	84
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	%	17,1	17,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	%	61,0	54,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	%	22,0	27,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	%	67,0	45,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%	0,0	1,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59	%	60,0	52,2

Mutató megnevezése	Mértékegység	Érték (2001)	Érték (2011)
évesek) belül			
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%	50,0	37,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	36,6	41,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	%	57,1	54,3
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	%	61,0	56,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	%	65,9	67,9
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	%	26,8	14,8
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	%	7,1	14,8
Lakásállomány	db	51	34
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	%	49,0	20,6
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül	%	48,0	21,2
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	%	20,0	21,2

Forrás: KSH Népszámlálás

Lakosainak száma 84 fő, akik között mind a 14 évnél fiatalabbak, mind a 60 évnél idősebbek aránya meghaladja a városi átlagot. Az érintett területen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 50%-ról 37%-ra csökkent, és éppen csak túllépi a szegregációs határértéket. Ez részben az öregedő lakosságnak, részben pedig az összességében kedvezőtlen iskolai végzettségének köszönhető. Ugyanakkor az itt lakók iskolai végzettsége összességében jelentősen javult 10 éve alatt (a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya harmadával csökkent).

A **munkaerő-piaci viszonyokat** jól jellemzi, hogy a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 57,8%, ami 7,2%-kal marad el a városi értéktől, így nem meglepő, hogy a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya meghaladja az 50%-ot. A foglalkoztatottak nagyobb része (53%) ráadásul alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportba tartozik, ugyanakkor ez utóbbi mutatók mindegyike jelentősen javult a 2001-es népszámlálás óta eltelt időszak során. A munkanélküliek aránya közel felére csökkent, és megfelel a Lakógyűrű városrész átlagának, ugyanakkor az érintettek 100%-a tartós munkanélkülinek számít. Összességében a gazdasági aktivitás alacsony szintű, és kis mértékben romlott is: a gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül 68%.

Az itt található 34 – magántulajdonú – **lakásnak** már csak alig 21%-a alacsony komfortfokozatú, és az egy lakásra jutó személyek száma (2,74) is közelíti a városi átlagot (2,17). Az érintett terület közüzemi ellátottsága teljes, kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat is.

A vizsgált terület városképi, infrastrukturális állapota:

- **Utcakép, ingatlanok:** Átlagos kisvárosias környezet. A területen található ingatlanok zöme rendezett, csak néhány elhanyagolt állapotú látható. Az eltérő jövedelmi viszonyok tükröződnek az épületek állagán. A lakóépületek koruknak megfelelő műszaki állapotban vannak. A hagyományos építési mód a jellemző. Energiatakarékossági beruházások

jeleit nem tapasztalhatók. Jelentős a hagyományos tüzelési alkalmazásának aránya. A telkek zömében rendezettek, hulladék vagy törmelék lerakása nem látható.

- **Utak:** szilárd útburkolat, közepes állapotban (hálózatosan repedezett)
- **Járdák:** kiépített
- **Közüemi ellátottság:** teljes.
- **Szükséges felújítás:** Középtávon az útburkolatnak és esetlegesen a csapadékvíz-elvezetésnek javasolt a felújítása.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, saját szerkesztés

5.1.2 Csontos utca – Kender utca területe

Az érintett, statisztikai adatai alapján szegregálódónak minősülő terület a Lakógyűrű városrész K-i felének É-i peremén, az Alkotás és a Szedres utca között, a Kender, Alkotás, Csontos és Szedres utcák által határolt lakótömbből áll (ld. a fenti térképen, 2-es számmal jelölve).

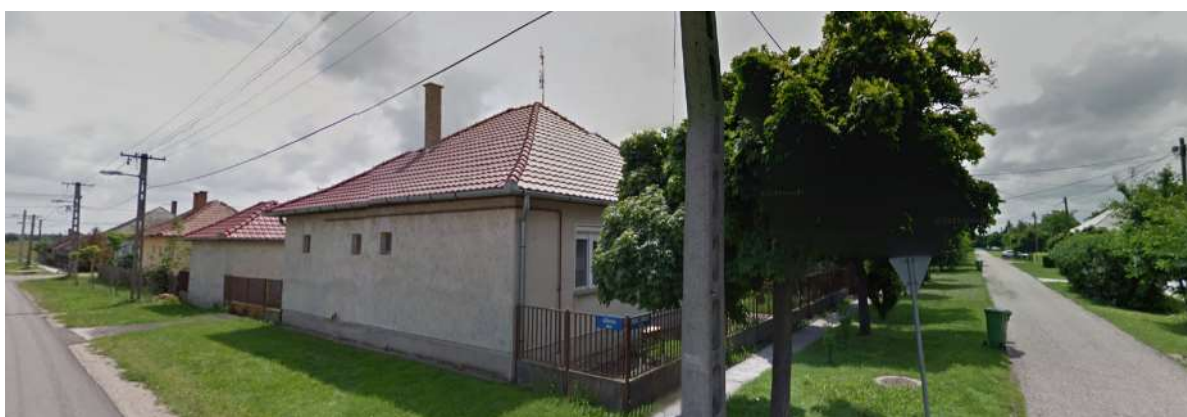
A vizsgált terület városképi, infrastrukturális állapota:

- **Utcakép, ingatlanok:** Átlagos kisvárosias környezet. A területen található ingatlanok zöme rendezett, csak néhány elhanyagolt állapotú látható. A lakóépületek koruknak megfelelő műszaki állapotban vannak. A hagyományos építési mód a jellemző. Jelentős

a hagyományos tüzelési alkalmazásának aránya. A telkek zömében rendezettek, hulladék vagy törmelék lerakása nem látható.

- **Utak:** szilárd útburkolat, közepes állapotban (hálózatosan repedezett)
- **Járdák:** kiépített
- **Közüemi ellátottság:** teljes.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, Google Street View, saját szerkesztés

5.1.3 Hőforrás utca – Keleti utca területe

Az érintett, statisztikai adatai alapján szegregálódónak minősülő terület a Lakógyűrű városrész K-i részének közepén helyezkedik el, és két, a Hőforrás, Gorkij, Keleti és Ádám utcák által határolt telek együttesből áll (ld. a fenti térképen, 3-as számmal jelölve).

A vizsgált terület városképi, infrastrukturális állapota:

- **Utcakép, ingatlanok:** Átlagos kisvárosias környezetbe ékelt terület. É-i fele egy nagyobb, beépítetlen terület, ÉK-i sarkán működő élelmiszer üzlettel. D-i felében idősök otthona található, mely műszakilag leromlott állapotban van, felújítása indokolt. A területen lakóingatlanok nincsenek, övezeti besorolása szerint is vegyes használatúnak minősül. A telkek gondozottak, rendezettek, hulladék vagy törmelék lerakása nem látható.

- **Utak:** szilárd útburkolat, újszerű állapotban
- **Járdák:** kiépített, jó állapotú
- **Közüemi ellátottság:** teljes.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, saját szerkesztés

5.1.4 Rákóczi utca K-i oldala

Az érintett, statisztikai adatai alapján szegregálódónak minősülő terület a Lakógyűrű városrész DK-i peremén helyezkedik el, és a Rákóczi utca K-i oldalán fekvő ingatlanok alkotják a Déli sor és a Hőforrás utca között (ld. a fenti térképen, 4-es számmal jelölve).

A vizsgált terület városképi, infrastrukturális állapota:

- **Utcakép, ingatlanok:** Átlagos kisvárosias környezetbe ékelt terület, amelyet részben lakóingatlanok, részben gazdasági ingatlanok alkotnak. Övezeti besorolása szerint kereskedelmi-szolgáltató terület. A területen található lakóépületek koruknak megfelelő műszaki állapotban vannak. A hagyományos építési mód a jellemző. A telkek zömében rendezettek, hulladék vagy törmelék lerakása nem látható. A gazdasági épületek közül a volt Volán-terület ingatlana és kerítése elhanyagolt, és rossz állapotban van a korábbi vasutas ház is (jelenleg mosoda). Az ugyanitt található Tüzép és TIGÁZ telephelyek ugyanakkor gondozottak, rendezettek, épületeik jó műszaki állapotban vannak. A területen üres beépítetlen terület is található, amelyet lakópark-beruházást terveznek.

- **Utak:** szilárd útburkolat, átlagos állapotban
- **Járdák:** szakaszosan kiépített, átlagos állapotú
- **Közüemi ellátottság:** teljes.
- **Szükséges felújítás:** A vegyesen megtalálható földmedrű, nyílt, illetve burkolt, zárt árkok felújítása javasolt.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, saját szerkesztés

5.1.5 Kötelesi utca – Határ utca területe

Az érintett, statisztikai adatai alapján szegregálódónak minősülő terület a Lakógyűrű városrész K-i peremén, a belterület szélén helyezkedik el, és egyetlen, a Kötelesi és Határ utcák által határolt lakótömbből áll (ld. a fenti térképen, 5-ös számmal jelölve).

A vizsgált terület városképi, infrastrukturális állapota:

- **Utcakép, ingatlanok:** Átlagos kisvárosias környezet. A területen található ingatlanok zöme rendezett, csak néhány elhanyagolt állapotú látható. A lakóépületek koruknak megfelelő műszaki állapotban vannak. A hagyományos építési mód a jellemző. Jelentős a hagyományos tüzelési alkalmazásának aránya. A telkek zömében rendezettek, hulladék vagy törmelék lerakása nem látható.

- **Utak:** szilárd útburkolat, közepes állapotban (hálózatosan repedezett)
- **Járdák:** kiépített
- **Közüemi ellátottság:** teljes.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, saját szerkesztés

5.1.6 Gábor Áron utca – Damjanich utca területe

Az érintett, statisztikai adatai alapján szegregálódónak minősülő terület a Turisztikai városrész közepén, a Damjanich, Szent Erzsébet és Gábor Áron által határolt lakótömb ÉK-i felén található (ld. a fenti térképen, 6-os számmal jelölve). Az ingatlanok értéke alapján ez a város egyik legértékesebb területe. A környező utcákban található ingatlanok legnagyobb részén szállodák, panziók és vendégházak működnek. Magán a KSH által bejelölt területen is működik közepes méretű kereskedelmi szálláshely, a saját wellness részleggel rendelkező, **impozáns megjelenésű** Kastély Panzió. Álláspontunk szerint ez a terület statisztikai hatás miatt kerülhetett a szegregációval fenyegetett területek közé, talán azért, mert K-i oldalán mezőgazdasági hasznosítású telek található. Mivel az értékes, rendezett területen nincs értelme antiszegregációs beavatkozásoknak, ennek vizsgálatától eltekintünk.

A terület településszerkezeti terv szerinti övezeti besorolása, és jellemző utcaképe

Forrás: Google Maps, Google Street View, saját szerkesztés

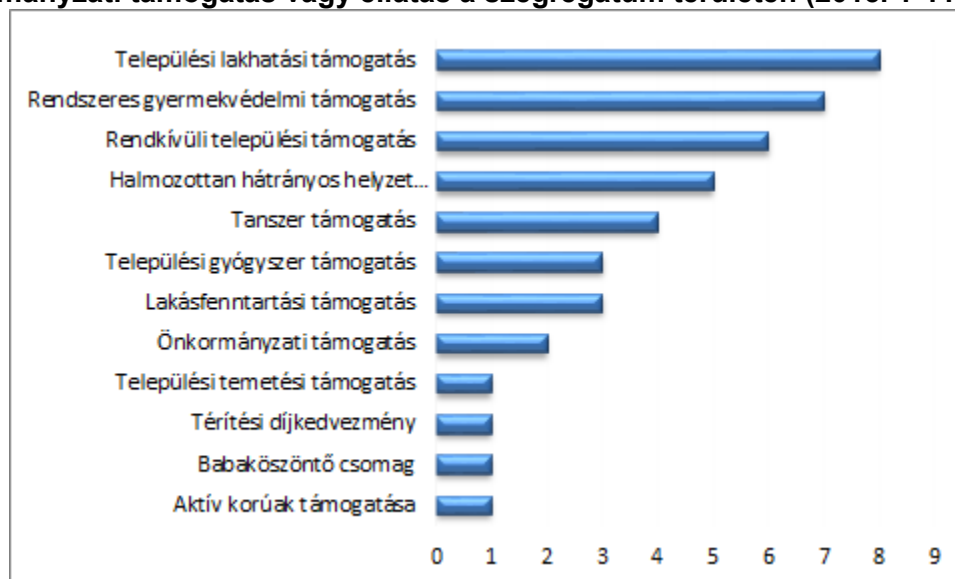
5.2 A szegregátum területén lakók szociális helyzetének vizsgálata

A város egyetlen – a statisztikai adatok alapján – szegregált területén, amely a Lakógyűrű városrészben, a Szabadság, Alkotás, Bor János és Szedres utcák által határolt két lakótömbben található, a 2011. évi Népszámlálás alapján 84 fő lakik. Ha megvizsgáljuk az Önkormányzat által nyújtott szociális támogatások 2014-2015-ös adatait¹⁹, akkor azt láthatjuk, hogy 2015-ben az itt lakók igen jelentős része, 50,0%-a részesült valamilyen támogatásban. Ugyanakkor ez az előző évhez képest 12,5%-os csökkenés. Ezzel szemben a város egész népességének csak 12,0%-a részesült idén támogatásban, ami 2014-hez képest jóval nagyobb, 20,3%-os csökkenést jelent. Láthatjuk tehát, hogy a vizsgált területen lakók átlagos szociális helyzete valóban kedvezőtlenebb, mint a város teljes népességének átlagos helyzete, de azt is, hogy a támogatási rendszer átalakulása pozitívan

¹⁹ 2015 esetében az 1-11. hónapok adatával számolunk.

diszkriminálja az itt lakó rászorultakat. 2015-ben az itt lakók az alábbiak szerint részesültek valamilyen önkormányzati támogatásban vagy ellátásban:

Önkormányzati támogatás vagy ellátás a szegregátum területén (2015. 1-11. hónap)

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata

Összességében elmondhatjuk, hogy lakókörnyezetét tekintve a szegregátumként jelölt, a Szabadság, Alkotás, Bor János és Szedres utcák által határolt terület, és hozzá hasonlóan a többi, szegregálódónak mutakozó terület rendezett képet mutat, és semmilyen módon nem lóg ki a környező lakóterületek közül. Ezek a lakótömbök **nem számítanak érzékelhetően alacsonyabb presztízsűnek a körülöttük lévőknél**, és a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés tekintetében sem kedvezőtlenebb a helyzetük. A szegregátumként és szegregálódóként azonosított területek elsősorban az ott lakók sajátos korösszetétele miatt, **az időskorúak átlagosnál magasabb részarányával magyarázható statisztikai hatásként** kerültek a KSH adatelemzése során kijelölésre, meglétüket sem szociális, sem infrastrukturális szempontok nem támasztják alá. Természetesen a városvezetés számára a statisztikai hatással kimutatott, szegregációval potenciálisan fenyegetett területek körülhatárolása fontos információt jelent a kommunális szolgáltatások minőségének fejlesztése, a közszolgáltatások hozzáférhetőségének javítása, a munkaerő-piaci aktivitás ösztönzése és a lakások komfortosításának elősegítése során. Kijelenthetjük tehát, hogy az érintett területeket **nem klasszikus antiszegregációs eszközökkel, hanem a Lakógyűű és Délkeleti városrészek érintett részeire célzott városfejlesztési beavatkozásokkal** célszerű kezelni:

A leszakadást megelőző városfejlesztési beavatkozások lehetséges célterülete

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, KSH, saját szerkesztés

Az infrastrukturális fejlesztések és a leszakadás meggátolását célzó támogatáspolitikával mellett az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a szoft jellegű, esélyegyenlőséget növelő projektek megvalósítására is. 2014-2015-ben a következő, ilyen jellegű projektek valósultak meg:

- A Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálatának már évek óta működő a „Művelt konyhakertért” programot, amelynek keretében 15 család kertjét segítette művelhetővé tenni biztosítva a szükséges vetőmagokat, szerszámokat, illetve oktatás és gyakorlati tanácsadás biztosításával.
- A TÁMOP támogatásával megvalósított Esélyteremtő, interaktív Hajdúszoboszló c. projekt keretében tanyaprogramok, hagyományőrző programok és egyéb gyerekprogramok valósultak meg óvodások, általános iskolások és gimnáziumi tanulók számára, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekekre.

A fentiek alapján részletes **anti-szegregációs programot – tényleges szegregátum hiányában – nem dolgozunk ki.**

6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

6.1 Külső összefüggések

6.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt **2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései** az alábbiak (alábontással felsorolva a jelen ITS tematikus céljaihoz kapcsolódó beruházási prioritásokat):

- (1) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése:
 - (1/1) A kutatási és innovációs infrastruktúra (K+I) és ennek kiválóságának a fejlesztésére irányuló kapacitás megerősítése és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása.
 - (1/2) A vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és felsőoktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása, különösen a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által.
 - (1/3) A technológiai és alkalmazott kutatás, kísérleti programok, korai termékhitelítési intézkedések, az alaptermékfejlesztések fejlett gyártási kapacitásának és az első gyártás támogatása, az általános célú technológiák terjesztése.
- (2) Az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása:
 - (2/2) Az IKT-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az IKT iránti kereslet fokozása.
 - (2/3) Az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, e-kultúra és az e-egészségügy IKT-alkalmazásainak megerősítése.
 - (2/4) Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése és a technológiák használatának és minőségének fokozása a digitális jártasság és az e-tanulás fejlesztése, valamint a digitális társadalmi befogadással, a digitális jártassággal és a megfelelő vállalkozói készséggel kapcsolatos beruházások révén.
- (3) A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése:
 - (3/1) A vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt.
 - (3/3) A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása.
 - (3/4) A kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében.
- (4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban:
 - (4/3) Az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása.
 - (4/5) Minden típusú területi egységben, különösen a városokban alacsony szén-dioxid-kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása, beleértve a fenntartható városi

- mobilitás előmozdítását és a releváns adaptációs intézkedések negatív hatásainak enyhítését.
- (5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása:
- (5/1) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása.
- (6) A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása:
- (6/2) A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében.
- (6/3) A kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése, a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása, talajvédelem és- helyreállítás, és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, ideértve a NATURA2000-t és a zöld infrastruktúrákat is.
- (6/5) Innovatív technológiák támogatása környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság fokozása érdekében a hulladék- és vízgazdálkodási ágazatban, a talajvédelem területén és a légszennyezettség csökkentése érdekében.
- (7) A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban:
- (7/2) A regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával.
- (7/3) Környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek - beleértve a folyami és tengeri közlekedést, kikötőket és multimodális csomópontokat is - kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése.
- (8) A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása:
- (8/1) Üzleti inkubátorházak létrehozása, valamint az önfoglalkoztatás, a mikro-vállalkozások és a cégalapítás beruházásokkal való támogatása foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését.
- (8/4) Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.
- (8/5) Fiatalok - különös tekintettel a munkanélküli és oktatáson kívüliekre - fenntartható munkaerő-piaci integrációja.
- (8/6) Önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozásalapítás.
- (8/7) A nemek közötti egyenlőség biztosítása, a munka és a magánélet összeegyeztetése.
- (8/9) Aktív és egészséges idősödés.
- (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem:
- (9/1) Beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek

csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra.

- (9/2) A rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása.
- (9/7) A megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat.
- (10) Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében:
 - (10/1) Oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztése.
 - (10/2) A korai iskolaelhagyás megelőzése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése; és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkorai nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban.
 - (10/4) Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása; beleértve a szakoktatás és szakképzés minőségi javítását, valamint a gyakornoki rendszerek és munkaalapú tanulás kialakítását, mint pl. a duális képzési rendszerek.
- (11) A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás:
 - (11/1) Az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESZA által támogatott intézményi kapacitásra és a közigazgatás hatékonyságára irányuló intézkedések támogatása.
 - (11/2) Az intézményi kapacitás és a KA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által.
 - (11/4) A foglalkoztatás-, oktatás- és szociálpolitika kidolgozásában érintett felek intézményi kapacitásának növelése; ágazati és területi paktumok a nemzeti, regionális és helyi szintű reformok ösztönzésére.

Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be:

A tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	7	7/2, 7/3
T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	4, 5, 6, 7	4/3, 4/5, 5/1, 6/2, 6/3, 6/5, 7/2, 7/3
T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	1, 2, 3, 4, 11	1/1, 1/2, 1/3, 2/2, 2/3, 2/4, 3/1, 3/3, 3/4, 4/3, 4/5, 11/1, 11/2, 11/4
T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	1, 2, 3, 8, 10, 11	1/1, 1/2, 1/3, 2/2, 2/3, 2/4, 3/1, 3/3, 3/4, 8/1, 8/4, 8/5, 8/6, 8/9, 10/1, 10/2, 10/4, 11/1, 11/2, 11/4

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	10	10/1, 10/2, 10/4
T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	11	11/1, 11/2, 11/4
T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	2, 9, 11	1/2, 2/3, 2/4, 9/1, 9/2, 9/7, 11/1, 11/2, 11/4
T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	6, 9	6/2, 6/3, 6/5, 9/1, 9/2, 9/7
T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával	9	9/1, 9/2, 9/7

6.1.1 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A **Partnerségi Megállapodás** az Európai Unió tervezési folyamat nemzeti alapidokumentuma, amely azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait, és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2014 és 2020 közötti időszakra. A 2014. szeptember 11-én Magyarország és az Európai Bizottság által aláírt Partnerségi Megállapodás 5 nemzeti fejlesztési prioritást határozott meg, amelyekhez a következő módon illeszkedik az ITS célrendszere:

Az ITS tematikus céljainak illeszkedése a Partnerségi Megállapodás nemzeti fejlesztési prioritásaihoz

Partnerségi Megállapodás nemzeti fejlesztési prioritásai	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzeti közti idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
1. A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása									
2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre)									
3. Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése									
4. A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése									
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása									

A 2014. januárban elfogadott **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)** négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg. Ezek Hajdúszoboszló kilenc tematikus céljához a következők szerint kapcsolódnak:

Az ITS tematikus céljainak illeszkedése az OFTK specifikus céljaihoz

OFTK specifikus céljai	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
Szakpolitikai célok									
Versenyképes, innovatív gazdaság									
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése									
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság									
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I									
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom									
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság									
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme									
Területi célok									
Az ország makro-regionális szerepének erősítése									
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat									
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése									

OFTK specifikus céljai	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzeti közti idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése									
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése									
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása									

A 2014–2020 közötti időszakra a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezéséhez kapcsolódóan a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat az alábbi tervezési dokumentumokat készítette el:

- Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Konceptió,
- Hajdú-Bihar Megyei Stratégiai Program,
- Hajdú-Bihar megye Integrált Területi Program.

Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlése 386/2013 (XI.29) sz. MÖK határozatával fogadta **Hajdú-Bihar megyei Területfejlesztési Konceptióját**, melyben a megye stratégiai céljai két szinten, ágazati és területi szinten kerültek meghatározásra annak érdekében, hogy a különböző tématerületeknek és ágazatoknak, valamint a megye területi tagozódásának megfelelő fejlesztések kiemelésre kerülhessenek. Ezek az alábbiak:

- Stratégiai ágazati cél 1 (Á1): Az Alföld értékeire épülő fenntartható környezet
- Stratégiai ágazati cél 2 (Á2): Versenyképes gazdaság és egészséges élelmiszer
- Stratégiai ágazati cél 3 (Á3): A megye gazdasági szerkezetének megfelelő oktatás, szakképzés
- Stratégiai ágazati cél 4 (Á4): Közösségi, szociális, egészségügyi és társadalmi fejlesztések a leszakadó társadalmi csoportok esélyegyenlőségének és életminőségének javítására
- Stratégiai területi cél 1 (T1): Debrecen, az Életerős város, mint a Kárpát-medence egészség és innováció fővárosa
- Stratégiai területi cél 2 (T2): Járasközpontok és járási szintű kisvárosok, mint a helyi közösségek együttműködéseinek centrumai
- Stratégiai területi cél 3 (T3): Kistelepülések, mint az élhető vidéki közösségek színterei

A város célrendszere szorosan kapcsolódik a megyei területfejlesztési koncepció Á1, Á2, Á3 és T2 céljaihoz.

A **Hajdú-Bihar Megyei Stratégiai Program** célrendszerében foglalt stratégiai ágazati és területi célok elérése érdekében meghatározásra kerültek azok a prioritások, melyek keretében az adott intézkedések – mint a koncepció végrehajtását szolgáló fejlesztési eszközök – alkalmazásra kerülnek. E prioritások az alábbiak:

- 1 Fenntartható környezet
- 2 A megye agrárium komplex fejlesztése
- 3 Versenyképes gazdaság
- 4 Az elérhetőség fejlesztése Hajdú-Bihar megyében
- 5 Intelligens társadalom
- 6 Egészséges társadalom
- 7 Az innovatív gazdaságot támogató környezet fejlesztése Debrecenben
- 8 Élhető vidék – élhető települések

A fenti prioritások közül Hajdúszoboszló céljai az 1 és 3-8. prioritásokhoz illeszkednek.

A **Hajdú-Bihar megye szakképzés-fejlesztési koncepciója 2013-2020** című dokumentum a munkaerő-piac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet és megyei szakképzési rendszer kialakítására alkalmas szakképzési fejlesztési célokat és elveket határoz meg. A koncepció az iskolarendszerű közép szintű szakképzés intézményrendszerére tesz középtávú, az Európai Unió Európa 2020 Stratégiájához és a kapcsolódó, 2014-2020 közötti programfinanszírozási időszakához illeszkedő javaslatokat. A dokumentum átfogó célja:

„2020-ra olyan szakképző rendszer működtetését kell célul tűzni, ami hatékony (a működtetés szemszögéből), munkaerő-piaci igényekre rugalmasan reagál, mindenki számára elérhető és szociálisan érzékeny.” Az átfogó cél teljesülését elősegítő stratégiai célok az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

- 1. A munkaerő-piaci kapcsolatok erősítése
- 2. A szakképzés rugalmasságának, alkalmazkodó-képességének növelése
- 3. A társadalmi és területi kohézió erősítése

A Hajdúszoboszló ITS dokumentumában rögzített, az oktatási rendszer fejlesztésével kapcsolatos célok illeszkednek Hajdú-Bihar megye szakképzés-fejlesztési koncepciója stratégiai célkitűzéseire.

Az ITS kidolgozása során maximálisan figyelembevételre kerültek a 314/2012 (XI. 28.) Korm. rendelet előírásai a településfejlesztés és területfejlesztés, valamint a településrendezés és területrendezés összefüggései tekintetében:

- A koncepció és a stratégia a területfejlesztési koncepciók és programok, a szakpolitikai és területi koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek figyelembevételével kerülnek kidolgozásra [4. § (1)].
- A településrendezési eszközöket a területrendezési tervek rendelkezéseivel összhangban kell készíteni [4. § (2)], amely Hajdúszoboszló esetében a 13/2010 (IX. 17.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott Hajdú-Bihar Megyei Területrendezési Terv.

6.1.2 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

6.1.2.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Hajdúszoboszló Város Településfejlesztési Koncepciója jelenleg kidolgozás alatt áll. Az elkészült egyeztetési verzió szerint a város átfogó céljai a következők:

- Hajdúszoboszló, az egészségturisztikai vertikum kiépítésével, nemzetközileg elismert fürdőhellyé, a gyógyulni és pihenni vágyók „Paradicsomává” válása.
- A megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet kialakítása.
- A városban és a térségben megmutatkozó lakossági igények kielégítése, a magas életszínvonal biztosítása, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése.
- A város természeti, kulturális és történeti értékei (termálvíz, Hajdúvárosi hagyományok, HNP Világörökségi Helyszín) egymást erősítő egységének megteremtése, az épített környezet fejlesztése, a történeti értékek hangsúlyosabb bemutatása, hozzájárulva ezzel a városlakók életminőségének, egyúttal az idegenforgalom minőségének fejlődéséhez is.

A város **Helyi Építési Szabályzatát** az Önkormányzata képviselő-testületének 6/2012 (III.22.) önkormányzati rendelete tartalmazza (amelyet az 5/2013.(III.21.) Önkormányzati rendelet módosított). Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása során, az adott beavatkozások véglegesítése közben szükség lehet a tervezett célok és a rendezési terv, valamint a HÉSZ illeszkedésének újbóli összevetésére, illetve utóbbi dokumentumok szükség szerinti módosítására vagy a fejlesztések újragondolására.

6.1.2.2 Illeszkedés az Önkormányzat gazdasági programjához

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának a 2014-2019 éves önkormányzati ciklusra vonatkozó gazdasági programja 2015 elején készült el. Tekintettel arra, hogy ebben a közelmúltban elkészült dokumentumban az integrált településfejlesztési stratégia módszertanához illeszkedő módon került újragondolásra a település jövőképe és fejlesztési

céljai, azokat a jelen ITS elkészítésekor messzemenően figyelembe vettük, és csak kisebb mértékben változtattuk.

6.1.2.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata 2011-ben készítette el aktuális Környezetvédelmi Programját. A Program jelentős része a település természeti-környezeti állapotának elemzését foglalja magában, egyértelmű célrendszere nincs – inkább konkrét feladatokat fogalmaz meg a város vezetése számára, így nehezen vethető össze az ITS stratégiai jellegű céljaival. Az azonban megvizsgálható, hogy az ITS céljai ellentmondásban állnak-e a Környezetvédelmi Programban foglalt feladatokkal. Az önkormányzat 2015-2020. évekre szóló Környezetvédelmi programja elkészült, melyet a Képviselő-testület 13/2016. (I. 28.) rendeletével hagyott jóvá.

Az ITS kapcsolódása a Környezetvédelmi Programhoz

Környezetvédelmi Programban foglalt feladatok	ITS céljai	
	kapcsolódás (közvetett/közvetlen/nincs)	ellentmondás (van/nincs)
Talajszennyezések megelőzése, ezen belül a talajt érő szennyeződések mérséklése, a talajra vagy a talajba jutott szennyezőanyagok mennyiségének csökkentése	közvetett	nincs
A mezőgazdasági termőföldek minőségének megóvása, a termőképesség fenntartása.	közvetlen	nincs
A felszíni és felszín alatti vizek terhelésének csökkentése.	közvetlen	nincs
A keletkező sós víz megfelelő elhelyezésének megoldása.	közvetett	nincs
Az egészséges tiszta levegő biztosítása a légszennyezés korlátozása.	közvetlen	nincs
Az épített környezetben élők (tartózkodók) egészségének védelme, életfeltételeinek folyamatos javítása, különböző tevékenységek káros hatásainak megszüntetése. Az emberi igényeket kielégítő, esztétikus, kultúra és hagyományőrző épített környezet biztosítása.	közvetlen	nincs
Olyan környezeti körülmények biztosítása, amely hosszú távon sem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.	közvetlen	nincs
A város köztisztasági helyzete, közterületi rendje kielégítőnek nevezhető, bár folyamatos gondot okoz az illegális hulladéklerakók megjelenése.	közvetlen	nincs
A közterületek tisztántartása a kézi és gépi úttisztítást, valamint a téli kézi és gépi síktalanítást, hó eltakarítást takarja.	közvetett	nincs
Az erdő területek növelése, a természetes növénytakaró fenntartása.	közvetlen	nincs
Minimális hulladéktermeléssel járó gazdálkodás és fogyasztás.	közvetlen	nincs
A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre mérséklése.	közvetett	nincs

Az összevetés eredményeként kijelenthető, hogy az ITS célrendszere nincs ellentmondásban a Környezetvédelmi Programban foglaltakkal, és több esetben közvetlenül vagy közvetetten hozzájárul az abban foglaltak eléréséhez, teljesítéséhez.

6.1.2.4 *Illeszkedés a város fenntartható fejlődési tervéhez*

Hajdúszoboszló a település fenntartható fejlődésének biztosítására az ENSZ és az EU által is ajánlott **helyi fenntartható fejlődési terv (Local Agenda 21)** kidolgozása mellett döntött. A város célja a terv megalkotásával nem egy teljesen új stratégiai dokumentum kialakítása volt, hanem a meglévő, kiforrott településfejlesztési célrendszer fenntarthatósági szemléletben történő értelmezésének elősegítése.

Az ITS és a Local Agenda 21 összehangja

	Local Agenda 21	ITS
Átfogó cél	Hajdúszoboszló hosszútávon fenntartható környezeti, társadalmi, gazdasági fejlődésének megteremtése	Hajdúszoboszló az egészségturisztikai szegmensre koncentrálni ismert fürdőhelyből nemzetközileg elismert fürdővárossá, igazi gyógyhellyé fejlődjön úgy, hogy eközben kiemelt hangsúlyt helyez a városban és a térségben megmutatkozó lakossági igények kielégítésére, a magas életszínvonal biztosítására, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítésére, amihez nagymértékben hozzájárul a megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági szerkezet.
Tematikus célok	1/1 Népesedési problémák kezelése	(nincs közvetlen kapcsolat)
	1/2 A lakosság egészségi állapotának javítása	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése
	1/3 A foglalkoztatási helyzet javítása	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés
	1/4 A társadalmi kohézió erősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése
	2/1 A települési természeti és épített környezeti értékek védelmének fejlesztése	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
	2/2 Fenntartható vízgazdálkodás megteremtése	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
	2/3 Felkészülés a klímaváltozás hatásaira	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
	2/4. Az alternatív energiaforrások felhasználása, az energiagazdálkodás szerkezetváltásának elősegítése	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
	2/5. A fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakulásának elősegítése	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása

	Local Agenda 21	ITS
	2/6. A fenntartható fogyasztóvá válás elősegítése szemléletformálással	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében
	3/1. Környezettudatos, fenntartható helyi gazdaságösztönzési rendszer kialakítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	3/2 Az önkormányzat költségvetési egyensúlyának megőrzése	(nincs közvetlen kapcsolat)
	3/3 A fenntartható turizmus megteremtése	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével
	3/4 A fenntartható mezőgazdaság megteremtése	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	H/1 A lakossági részvétel támogatása a döntéshozatalban	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése
	H/2 Az önkormányzat közpolitikáinak fejlesztése, átalakítása	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése

Mindezek értelmében az Integrált Településfejlesztési Stratégia és a Local Agenda 21 egyértelműen ugyanabba az irányba hatnak, célrendszerük erőteljes koherenciát mutat.

6.1.2.5 *Illeszkedés a város Foglalkoztatási stratégiájához*

A **Hajdúszoboszlói Kistérség Foglalkoztatási Stratégiája** „A turisztikai vonzerő felhasználása foglalkoztatásra a Hajdúszoboszlói kistérségben” című projekt keretében került kidolgozásra. A dokumentum magába foglalja a kistérségi stratégia elkészítéséhez szükséges legfontosabb elméleti háttérrel, a helyzetfeltáráson alapuló jövőképet és stratégiai célokat, illetve a hozzájuk tartozó prioritásokat és intézkedéseket, a monitoring és értékelés rendszerét és a fejlesztésekhez szükséges forrásokat is.

Az ITS és a Foglalkoztatási stratégia összhangja

	Foglalkoztatási stratégia	ITS
Jövőkép/átfogó cél	A Hajdúszoboszlói kistérség hatékony együttműködése révén helyi adottságokra építő foglalkoztatáspolitikája és folyamatosan fejlődő, egymást kiegészítő gazdasága hatására nő az aktivitás és foglalkoztatás, ezáltal az esélyegyenlőség figyelembe vételével biztosított megfelelő számú és minőségű munkahely, mely elősegíti az életszínvonal növekedését.	Hajdúszoboszló az egészségturisztikai szegmensre koncentrálna ismert fürdőhelyből nemzetközileg elismert fürdővárossá, igazi gyógyhellyé fejlődjön úgy, hogy eközben kiemelt hangsúlyt helyez a városban és a térségben megmutatkozó lakossági igények kielégítésére, a magas életszínvonal biztosítására, valamint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítésére, amihez nagymértékben hozzájárul a megerősödött és differenciált helyi vállalkozói szférára épülő kiegyensúlyozottabb gazdasági

	Foglalkoztatási stratégia	ITS
Tematikus célok		szerkezet.
	A/1.1 Turisztikai attrakciók kínálatának bővítése	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével
	A/1.2. Kistérségi turisztikai élménylánc kialakítása	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével
	A/1.3. Kulturális, sport, szabadidős programok egyeztetése, összehangolása, együttműködéssel történő fejlesztése, kínálatbővítése	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével
	A/2.1. Biogazdálkodás elterjesztése	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	A/2.2 Integrációk, termelői és értékesítési szövetkezők megszervezése a mezőgazdaságban	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	A/2.3. Kistérségi agrármarketing-program kidolgozása	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	A/3.1. Szociális szövetkezet létrehozása	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
	A/3.2. Alacsony képzettségű hátrányos helyzetű rétegeknek munkahelyek teremtése (különösen Hajdúszováton)	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
	A/4.1. Vállalkozások támogatási rendszerének kialakítása	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	A/4.2 Fejlesztési beruházások támogatása	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	A/4.3 Aktívabb befektetés-ösztönző munka az internet lehetőségének felhasználásával	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével
	B/1.1. Oktatási intézmények műszaki infrastruktúrájának fejlesztése	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés
	B/1.2. Középfokú, szakközépiskolai- és szakmunkás oktatás minőségének javítása, a gyakorlati helyek nagyobb számú biztosítása	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés
	B/1.3. Foglalkoztatók és képzők	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez

Foglalkoztatási stratégia	ITS
összefogása (TISZK)	illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
B/1.4. Képzési kínálat összehangolása a munkaerő-piac igényeivel	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
B/1.5. Személyre szabott pályaválasztási, pályaaorientációs, korrekciós tanácsadás feltételeinek biztosítása	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
B/2.1. Intenzív kapcsolat a munkaügyi központ és a térség foglalkoztatói között	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
B/2.2. Átképzés, továbbképzés minőségének javítása, felnőttképzési profil erősítése, élethosszig tartó tanulás feltételeinek megteremtése	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés
B/2.3. Felzárkóztatási programok szervezése	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
B/2.4. Foglalkoztatási programok bővítése, közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
B/2.5. Alternatív foglalkoztatási lehetőségek alkalmazása	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
C/1.1. Rekreatív lehetőségek bővítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése
C/1.2. Községi és kulturális programok (képzések) kialakítása	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése
C/2.1. Esélyegyenlőség biztosítása	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
C/2.2. Tájékoztatás a munkavállalók felé a hátrányos helyzetű csoportok, a rugalmas foglalkoztatás előnyeiről	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával

Az ITS közvetett vagy közvetlen módon hozzájárul a kistérségi dokumentumban foglalt célok mindegyikének eléréséhez.

6.2 Belső összefüggések

Az ITS célrendszere teljes mértékben a helyzetelemzésben feltárt jelenségekre, trendekre és tendenciákra épül. Ezt támasztja alá a tematikusan és városrészi szinten összeállított **SWOT-elemzés, amelyből egyértelműen levezethetők a tematikus és a városrészi célok** egyaránt.

A célrendszer tervezése során elsődleges szempont az volt, hogy minden városrészben a városrész adottságaiból, lehetőségeiből és szükségleteiből indulva tervezzük meg a városrészi célokat. Egyrészt minden városrészt külön elemeztünk, másrészt megkerestük azokat a problémákat, kezelésre váró feladatokat, amelyeket az egyes városrészek esetében meg kell oldani, vagy valamilyen módon kezelni szükséges. Jóllehet Hajdúszoboszló alapvetően kétközpontú település, a lakosságot és a turistákat kiszolgáló funkciók részben elválnak egymástól, ezek duplikálásának veszélye nem fenyeget. A város az elmúlt években tudatosan tervezte a közszolgáltatásai szervezését, így a jelenlegi ellátórendszer kapacitásai kihasználtak és biztosítottak. **A stratégia a város ellátása**

szempontjából fontos alapfunkciók fejlesztését (alapfokú oktatás, alapfokú egészségügyi ellátás, lakóterületi igényeket kiszolgáló kereskedelmi egységek fejlesztését stb.), **illetve visszafejlesztését sem tűzi ki célul**, ugyanis az alapfunkciókkal város jól ellátott.

A városrészi szintű célok **koherens rendszerben, egymást erősítve** járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és átfogó céljának megvalósításához. Fel kell tárni azonban a városrészi fejlesztések azon kapcsolódási pontjait is, amelyek esetlegesen negatív hatást eredményeznek a város más területén, lehetővé téve a kockázatok megelőzését.

A külső megközelíthetőség javítása (T1.) elsősorban a külterületet, valamint a vasút- és az autóbusz-állomás környezetét érinti, a célok eléréséhez szükséges fejlesztések hozzájárulnak a kiegyensúlyozott közlekedési rendszer kialakulásához. A belső megközelíthetőség elsősorban a városközponti intézmények és szolgáltatások gyors és rugalmas elérhetőségét jelenti, ehhez a város minden részén szükség van a feltáró és gyűjtő utak minőségének javítására, a hiányzó hálózati elemek kiépítésére. Mivel a városszerkezet ezektől a fejlesztésektől alapvetően nem változik meg, ezért nem várható a lakosság fő közlekedési irányainak megváltozása. Kivételt a városperemi kereskedelmi fejlesztések jelentenek, amelyek miatt bizonyos útvonalakon megnövekedhet a forgalom nagysága.

A természeti és az épített környezet megóvása és minőségének javítása (T2.) eltérő mértékben érinti a városrészeket – elsősorban a tulajdonviszonyoktól és a funkcióktól függően: a városközpontban és a fürdő környékén sokkal nagyobb az önkormányzat szerepe ebben a tekintetben, hiszen ezek a területek adják a város központi funkciójú területeit. A többi városrész esetében az önkormányzat eszközeit – a konkrét ingatlanfejlesztések mellett – főként a szabályozások adekvát alakítása jelenti, amivel a kedvező területhasználatra ösztönözheti a lakosságot és a vállalkozásokat. A zöldfelületi rendszer szempontjából kiemelt szerepet játszanak a külterületi részek, de emellett a belterületi közterek és parkok megfelelő hálózatát is ki kell alakítani.

A turisztikai vonzerőkínálat fejlesztése (T3.) mindenekelőtt a turisztikai városrészeire és a belvárosra koncentrálódik, de hangsúlyt kell helyezni a külterületi adottságokra is, amelyeknek köszönhetően változatosabb programot tud nyújtani a város az ideérkezők számára. Emellett mindegyik városrészben várható a szállás- és vendéglátóhelyek magántőkéből megvalósuló fejlesztése.

A kedvező gazdasági környezet (T4.) hatása – különböző módon és eltérő mértékben – a város teljes területére kiterjed, a nagyobb gazdasági jellegű fejlesztések fő célterületét (a szolgáltatási ágazat kivételével) a város déli és nyugati pereme jelenti. A **humán szolgáltatások** (T5-T9.) esetében szükséges a városban található közintézmények infrastrukturális és tartalmi fejlesztése úgy, hogy párhuzamos kapacitások ne alakuljanak ki. A szociális jellegű beavatkozások a kedvezőtlenebb társadalmi-gazdasági mutatókkal rendelkező városrészeire koncentrálódnak.

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggéseket, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A városi szintű középtávú tematikus célok és a városi szintű problémák kapcsolatai

Kiválasztott városi szintű problémák	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzeti köznevelési központjának szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztítási adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megerősítésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
A város az ország keleti, viszonylag periférikus, részén fekszik.	3	0	3	0	0	0	2	0	1
A településközpont több területe kisvárosias jellegű, alulhasznált vagy éppen leromlott állapotú.	2	3	2	0	0	1	0	1	1
A turisztikai és szolgáltatási kínálat területi eloszlása a városon belül egyenlőtlen.	1	2	2	3	1	0	1	0	0
A belváros egyes parkolói és zöldterületei elhanyagolt állapotban vannak.	2	2	0	0	0	0	1	0	0
A város gazdaságára az egy lábbon állás jellemző, ami kiszolgáltatottá teszi a piaci változásoknak.	0	0	2	3	3	1	0	0	0
A város viszonylag kevés munkahelyet tud biztosítani a felsőfokú végzettségű, szellemi munkaerő számára, ezért jelentős a kvalifikált, fiatal nemzedék elvándorlása.	1	0	2	3	3	1	1	0	0
A rendezvények szervezésére és az aktív szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínek száma és minősége nem megfelelő.	1	3	0	0	0	0	2	0	0
Az idegenforgalmi programkínálat a gyógyfürdőn kívül nem éri el a vendégek által elvárt szintet.	2	3	3	3	0	0	3	0	0
A kapcsolódások összesített erőssége	12	13	14	12	7	3	10	1	2

Ahogy a fenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése a „T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével”. A települési problémákat közel hasonló mértékben csökkentheti a „T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében”. A „T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése tematikus cél a város problémáinak kezelése tekintetében” csak korlátozott szerepű lehet, a „T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával” hatásai elsősorban közvetett módon jelenhetnek meg.

Az egyes célokhoz kapcsolódó eredmények hozzájárulása a különböző problémákhoz eltérő mértékű, összességében a célok elérése kapcsán az idegenforgalmi programkínálat növekedése, és a felsőfokú végzettségű, szellemi munkaerő számára biztosított munkahelyek számának emelkedése várható leginkább.

A városi szintű középtávú tematikus célok és a városi szintű adottságok kapcsolatai

Kiválasztott városi szintű adottságok	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
Hajdúszoboszló a régióközpont vonzáskörzetében helyezkedik el, jól kiépített vasúti és közúti összeköttetéssel rendelkezik az ország egyéb területei felé.	3	0	2	2	0	0	0	0	0
A város rendelkezik ipari fejlesztésre kijelölt és bővíthető területekkel.	2	0	2	3	1	1	0	0	0
A település és a kistérség tökevonzó képessége magas, az egy főre jutó külföldi működő tőke a régiós átlaghoz viszonyítva kiemelkedő.	2	1	2	1	2	2	0	0	1
A város és térsége jelentős mezőgazdasági hagyományokkal rendelkezik, a termőhelyi adottságok kedvezőek.	1	2	0	2	0	0	0	1	0
A közhasználatú zöldterületek kiterjedése viszonylag magas.	0	3	2	0	0	1	2	1	0

Kiválasztott városi szintű adottságok	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával
Idegenforgalmi adottságai és turisztikai potenciálja kiemelkedő. A város jó minőségű termálvízzel, gyógyvízzel és nemzetközi hírű gyógyfürdővel rendelkezik. Az idegenforgalmi szolgáltatások színvonala magas.	2	3	3	3	2	1	2	1	0
Az egészségügyi és a szociális intézményi alapellátás kiépült, az ellátás struktúrája és színvonala kedvezőtlen infrastrukturális adottságok ellenére magas.	1	1	2	0	0	1	0	3	3
A város innovatív eljárásokat vezetett be a közigazgatás és a közszolgáltatások terén.	1	0	1	2	1	3	2	1	2
A kapcsolódások összesített erőssége	12	10	14	13	6	9	6	7	6

Az értékelő táblázatból látható, hogy város három célkitűzés tekintetében közel azonos mértékben épít adottságaira; ezek közül a „T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével” célkitűzés alapoz leginkább a meglévő legfontosabb települési erőforrásokra. A T5, T7, T8 és T9 célkitűzések az adottságok csak kisebb részére és mérsékelt hangsúllyal építhet. Ezen célok a meglévő adottságok szempontjából elsősorban városi „ágazati” célnak tekinthetők. Az adottságok és a célok viszonyában kiemelkednek a város idegenforgalmi adottságai, amelyek (Hajdúszoboszló esetében nem meglepő módon) a város legfontosabb adottságának tekinthetők, és amelyek további fejlesztése és minél szélesebb körű funkciókkal történő hasznosítása az egész város fejlődése szempontjából meghatározó lehet.

6.2.1 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását.

Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A városi szintű középtávú tematikus célok és a városrész célok kapcsolatai

Kiválasztott városi szintű adottságok	T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása	T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	T3. Hajdúszoboszló nemzeti köznevelési idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálutisztítási adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megerősítésével	T5. A helyi gazdasági szféra igényeihez illeszkedő humán erőforrás-fejlesztés	T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával	ÖSSZESEN
V1. A belváros funkcionális megújítása és térbeli kiterjesztése a kiegyensúlyozott városi fejlődés érdekében	3	3	2	1	1	2	2	1	1	16
V2. A turisztikai városrész átfogó fejlesztése és bekapcsolása a város mindennapi életébe	2	2	3	3	2	1	3	2	0	18
V3. A délkeleti vegyes hasznosítású városrész puffer szerepének erősítése a turisztikai és a közszolgáltatások fejlesztésével	1	2	3	2	2	3	2	2	2	19
V4. A lakóövezet épített és társadalmi környezetének minőségi javítása intenzívebb hasznosítással, a közösségi funkciók erősítésével és szociális jellegű beavatkozásokkal	2	3	0	1	2	1	3	3	3	18
V5. A külterület multifunkcionalitásának megőrzése kiemelt figyelmet fordítva a fenntartható hasznosításra	2	1	2	3	2	0	1	0	1	12
ÖSSZESEN:	10	11	10	10	9	7	11	8	7	

A fenti, a különböző célok logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- Az Egyéb területet leszámítva mindegyik városrészi cél nagyjából egyenletesen járul hozzá a város fejlődéséhez.
- Mivel az Egyéb városrész (vagyis a külterület) elsősorban nem lakófunkciót betöltő terület, ezért a lakókörnyezet, a közösség, valamint a közszolgáltatások fejlesztését célzó tematikus célkitűzések itt természetes módon kevésbé érvényesülnek.
- A „T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében” és „T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése” tematikus célkitűzések azok, amelyek a leginkább kapcsolódnak mindegyik városrész fejlesztési céljaihoz, így ezek kapták a legtöbb pontot a vizsgálatban.
- Legkevesebb a „T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése” és „T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával” tematikus célok mutatnak homogén korrelációt minden városrész fejlesztési céljához. Ugyanakkor még ezek esetében is van olyan városrész, amellyel maximális az együtthatás.
- A Zöld Város akcióterület (vagyis a Belváros városrész) fejlesztési célja legerősebben a „T1. A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása” és „T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében” tematikus célokkal van összefüggésben.
- A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület fejlesztési célja legerősebben a „T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével”, a „T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével” és a „T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése” tematikus célokkal van összefüggésben.

6.2.2 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők jelentős része az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészen független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, ezeket lásd részletesen „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” c. fejezetben. A **megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők**:

- **Partnerségi viszonyok:** A megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráló, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerségi kérdéseket „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” c. fejezet fejti ki.
- **Felelős vezetés:** A stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” c. fejezet tárgyalja.
- **Nyomon követés, rugalmas tervezés:** A változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása

után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a „Monitoring rendszer kialakítása” c. fejezet tartalmazza.

- **Pénzügyi tervezés, pénzügyi források:** A megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét „A fejlesztések ütemezése”, valamint „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve” c. fejezet tartalmazza.

6.2.3 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

A **városrészi célok kölcsönhatása** egyértelműen **pozitív mérleget mutat**. A legerősebb kapcsolat a két központi jellegű városrész esetében emelhető ki: a fejlesztéseket úgy kell végrehajtani, hogy hosszú távon egy egységes, nagy kiterjedésű – közbeékelődött zárvány nélküli – városközponti terület jöjjön létre, amihez a kijelölt vegyes hasznosítású városrész fejlesztése is hozzájárul. A lakóövezeti fejlesztések részben a természetes ingatlanpiaci folyamatok eredményeként fognak végbemenni. Emellett fontos kiemelni azokat a külterületi fejlesztéseket (kereskedelmi egységek megjelenése, ipari területek bővülése), amelyek hatását a város összes lakosa és vállalkozása érezheti.

Mivel a fejlesztések hosszú távon a város teljes területét érintik, ezért a célok teljesülése nem idézi elő sem hátrányos helyzetű lakosságot tömörítő szegregátumok kialakulását, sem zárványok közbeékelődését.

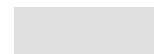
A városrészi célok kölcsönhatása

	V1. A belváros funkcionális megújítása és térbeli kiterjesztése a kiegyensúlyozott városi fejlődés érdekében	V2. A turisztikai városrész átfogó fejlesztése és bekapcsolása a város mindennapi életébe	V3. A délkeleti vegyes hasznosítású városrész puffer szerepének erősítése a turisztikai és a közszolgáltatások fejlesztésével	V4. A lakóövezet épített és társadalmi környezetének minőségi javítása intenzívebb hasznosítással, a közösségi funkciók erősítésével és szociális jellegű beavatkozásokkal	V5. A külterület multifunkcionalitásának megőrzése kiemelt figyelmet fordítva a fenntartható hasznosításra
V1. A belváros funkcionális megújítása és térbeli kiterjesztése a kiegyensúlyozott városi fejlődés érdekében					
V2. A turisztikai városrész átfogó fejlesztése és bekapcsolása a város mindennapi életébe					
V3. A délkeleti vegyes hasznosítású városrész puffer szerepének erősítése a turisztikai és a közszolgáltatások fejlesztésével					
V4. A lakóövezet épített és társadalmi környezetének minőségi javítása intenzívebb hasznosítással, a közösségi funkciók erősítésével és szociális jellegű beavatkozásokkal					
V5. A külterület multifunkcionalitásának megőrzése kiemelt figyelmet fordítva a fenntartható hasznosításra					

Jelmagyarázat:

erős hatás

gyenge hatás

7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy azonosítsuk azokat a kockázatokat, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztető kockázatokat az adott fejlesztések kapcsán kell meghatározni és kezelni.

Jelen fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is. A kockázatok több szempont alapján csoportosíthatók:

- Attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok.
- A stratégiaalkotás és -megvalósítás fázisait tekintve három különböző típusú kockázat határozható meg:
 - **Tervezéshez kapcsolódó kockázatok:** A legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra.
 - **Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** A legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetők.
 - **Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** A tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére.
- A kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek: felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
Kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok	közepes	jelentős	Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében Intenzív befektetés-ösztönzés
Versenytársak nagymértékű megerősödése	alacsony	közepes	Potenciális versenytársak tervezett fejlesztéseinek nyomon követése Térségi szintű összefogás a kiegyensúlyozott fejlődés érdekében Hatékony lobbizási tevékenység A város komparatív versenyelőnyeinek azonosítása és kiaknázása Egyedi arculat kialakítása
Állami hatáskörbe tartozó fejlesztések elmaradása, jelentős csúszása	közepes	magas	Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében Térségi szintű összefogás a

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
			kiegyensúlyozott fejlődés érdekében Hatékony lobbizás tevékenység
Növekvő különbségek és részleges ellenérdekek esetleges felmerülése a járásközpont és a járás többi települése között	alacsony	közepes	Térségi szintű összefogás a kiegyensúlyozott fejlődés érdekében (részletesen a 8.3 fejezetben)
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása	magas	jelentős	A jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
Közbeszerzési eljárások elhúzódtása, sikertelensége	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása Közbeszerzési szakértő alkalmazása
Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
Saját forrás előteremtésének nehézségei	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása
Hazai és európai uniós fejlesztési források elmaradása	alacsony / közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés Folyamatos egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel
A fejlesztések megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Részletes projektervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	Megfelelő szakmai háttér biztosítása
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére

8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

8.1.1 Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorosan felülmúlhatja az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár milliárdos befektetésekről, akár a szociális segély igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat.

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása **csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.**

Különösen fontos továbbá **az építési szabályok meghatározása és a területhasználat korlátainak felállítása** úgy, hogy az megfelelő rugalmassággal módosítható lehessen, amennyiben befektetői igény jelentkezik – természetesen a helyi lakosok érdekeinek maximális érvényesítése mellett. A befektetői folyamatot lehetőség esetén különböző eszközökkel is ösztönözni, gyorsítani lehet.

8.1.2 Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló átmeneti lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi, vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából **funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása.** Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhetünk mások számára értéket, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség. Ezzel a jólét pusztá javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális vagy közösségi értékek létrejötte.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – **bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják** (pl. játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen). Kölcsönös előnyök esetén célszerű a PPP konstrukciók alkalmazása, ami biztosítja a magánbefektetések hatékonyságát, az

önkormányzati likviditás megőrzését és az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználhatóságát.

8.1.3 Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Bár nehezen számszerűsíthető, de a Hajdúszoboszlóról kialakult, kialakított arculat, illetve a városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a befektetői döntéseiket meghozó üzletemberekre, a városba látogató turistákra, de magukra a város lakóira is. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a városfejlesztési stratégia céljainak megvalósítását többek között az egyes projektek végrehajtásának elősegítésén, de akár az egész stratégia városi lakosság körében való elfogadottságának növelésén keresztül is.

A városfejlesztési stratégia céljainak kijelölésével párhuzamosan be kell **azonosítani a fejlesztések potenciális érintettjeit**, megkülönböztetve a haszonélvezőket és potenciális kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing-akciókat irányozni:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek,
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek,
- turistaként a városba látogatók,
- a város és a környező települések lakossága.

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja Hajdúszoboszló (el)ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára kommunikálni kell.

Tudatos és jól felépített **marketing-kommunikációs stratégia** mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával kell a város speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A gazdasági jellegű célokhoz elsődlegesen speciális ismertetőket érdemes készíteni, egységes adatbázist létrehozni, amelyből bármilyen időpontban előállítható aktuális adatszolgáltatás a befektetők, betelepülők felé, míg a városi életminőséghez kötődő programok esetén, a civil szervezeteken és a városi médián keresztül történő népszerűsítés a célszerű.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban tevékenykedő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

Hajdúszoboszló arculatának megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a **város iránti lojalitás** kialakulását – ez a helyi gazdaság és társadalom szereplői esetében a város problémáinak megoldásában való aktívabb közreműködést (pl. adományokkal vagy természetbeni segítségnyújtással) és üzleti partnerei körében a város imázsának továbbadását, a városmarketingbe való bekapcsolódását jelentheti.

A marketing alapvető feladat a turizmus területén is. Természeti és kulturális értékeivel, hangulati elemek kialakításával a várost el kell adni a potenciális odalátogatók körében. A rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet az arculat további fejlesztésének és kommunikálásának – e rendezvényeket tudatosan használni is kell a városmarketing céljaihoz. A turizmus fejlődése a vendéglátásból származó bevételeken felül azért is fontos a városnak, mert a turisztikai attrakciók és a turizmust támogató szolgáltatások és kulturális események a város lakói számára is növelik az elérhető szolgáltatások körét.

Hajdúszoboszló kommunikációs értékkel bíró tulajdonságainak összegyűjtése, célzott és rendszeres kommunikálása javítja a település lakóinak identitását, hozzájárul városi büszkeségük fejlesztéséhez – egyúttal a város környezetének, értékeinek megtartása, fejlesztése mellé is állíthatja őket. Rendszeres közvélemény kutatásokon keresztül érdemes időszakonként mérni a stratégia fogadtatását és az abból megvalósult elemek hatását annak érdekében, hogy a módszertani kézikönyvnek megfelelően az ITS két-háromévente felülvizsgálatra kerüljön.

Az ITS-hez kötődő **marketing akciók jellemzője** a stratégia filozófiájának megfelelően az **ágazat- és terület specifikus szemléletmód** párhuzamos alkalmazása, valamint a **rendszer szemlélet** és a **mérhetőség**. Mindennek eléréséhez fontos egy, a város képéhez és fejlődési elképzeléseihez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, továbbá az egységes arculat alkalmazása.

Ennek érdekében Hajdúszoboszló Város Önkormányzata komplex városmarketing stratégiát dolgoztatott ki, amely 2013-2014 között megvalósított városrehabilitációs projekt keretében jött létre, az alábbi tevékenységeket magában foglalva:

- városmarketing kutatás elvégzése,
- városmarketing stratégia kidolgozása,
- város promóciós kiadvány összeállítása,
- hirdetési kampányok lefolytatása.

8.1.4 Befektetés-ösztönzési stratégia

A 2014-ben elkészült a város egységes, szervezett és célzott befektetés-ösztönzési tevékenységét megalapozó komplex városmarketing stratégia. Hajdúszoboszló Magyarország egyik kiemelt turisztikai desztinációjaként – a hasonló nagyságrendű hazai városokhoz képest – a spontán tőkebefektetések és beruházások viszonylag jelentős célpontja. A befektetések azonban többnyire kizárólag turisztikai (zömmel szálláshely-) fejlesztésre irányulnak. Ahhoz, hogy a város gazdasági diverzifikációja előrehaladjon, más jellegű befektetők vonzására is szükség van – ennek egyik alapja a megfelelő ingatlanok rendelkezésre állása és kiajánlása.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata jelentős ingatlanállománnyal rendelkezik mind számát, mind értékét tekintve. Az önkormányzat a jogszabályi előírásoknak megfelelő, átgondolt vagyongazdálkodást folytat, amelynek alapja a naprakész ingatlan-nyilvántartás. Az ingatlanoknak kisebb része forgalomképes vagy korlátozottan forgalomképes, és ezeknek is csak töredéke az, amely valós értéket képvisel a potenciális befektetők számára.

A befektetés-ösztönzési stratégia célja

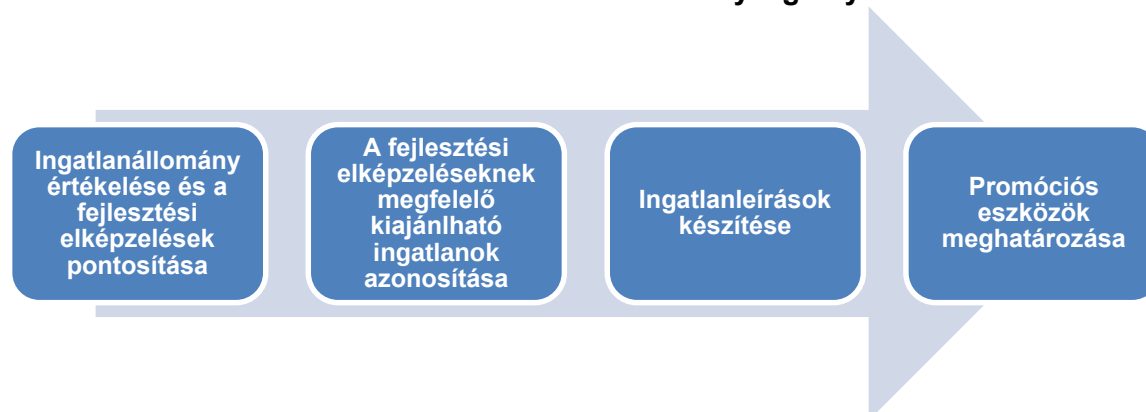
- a forgalomképes és korlátozottan forgalomképes ingatlanállomány értékelése,
- a fejlesztési irányoknak és elképzeléseknek megfelelő kiajánlható ingatlanok azonosítása,
- a kiajánlható ingatlanokról befektetői leírás készítése, amelyek megjeleníthetők a város honlapján,
- a kommunikációs eszközök és csatornák meghatározása.

Az elkészült dokumentum nem tekinthető „hagyományos” befektetés-ösztönzési stratégiának, hanem inkább a befektetés-ösztönzési tevékenységek egyik pillérét, a befektetési célú ingatlanok rendelkezésre állását és promócióját alapozza meg. Fontos, hogy a kiajánlható ingatlanok között nemcsak önkormányzati tulajdonú ingatlanok szerepelnek, hanem

- több olyan magántulajdonú ingatlan is, amelyek a munkahelyteremtés megfelelő szinterei lehetnek,

- illetve néhány, a kistérség más települései által tulajdonolt, ipari fejlesztésre alkalmas ingatlan is.

A befektetés-ösztönzési tevékenység folyamata

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata szervezeti hierarchiájában a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása a **képviselő-testület** feladata. Ezen belül a **Városfejlesztési, Mezőgazdasági Bizottságot** elsősorban **véleményezési, kezdeményezési, javaslattételi, közreműködő és döntési jogosítványokkal** ruházták fel

- a különböző időtávú településfejlesztési és - rendezési dokumentumok tervezése és végrehajtása,
- a közműfejlesztések és a kommunális szolgáltatások,
- az önkormányzati beruházások,
- az önkormányzati felújítási alap,
- az önkormányzati tulajdonú területek, ingatlanok hasznosítása és értékesítése,
- a különböző közszolgáltatások és közfeladatok,
- a közterületek kialakítása és fejlesztése,
- a védett területek, épületek és köztéri tárgyak fenntartása,
- a környezet- és természetvédelem stratégiai és gyakorlati kérdései,
- a közlekedés feltételeinek javítása tekintetében.

A bizottság munkáját a hivatal részéről a főmérnök segíti. Emellett **a többi bizottság is rendelkezik a városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel**, amelyek esetében felmerülnek döntési, ellenőrzési és jóváhagyási feladatok is. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a városfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását, felügyelik a feladatkörükhöz kapcsolódó önkormányzati intézmények működését, de ezen általános hatáskörök mellett a bizottságok többsége speciális feladatokat is ellát a városfejlesztéshez kapcsolódóan, amelyek jelentősége az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása és megvalósítása szempontjából is kiemelkedő.

Az egyes bizottságok speciális feladatai és hatáskörei a városfejlesztéssel kapcsolatosan

Bizottság	Városfejlesztéssel szorosan összefüggő feladatok és hatáskörök
Gazdasági Bizottság	Az önkormányzati vagyon nyilvántartásának és a vagyongazdálkodás ellenőrzése
	Javaslattétel a vagyon kezelésének módjáról, a vagyon hasznosításáról
	Véleménynyilvánítás vállalkozás indításáról, az abban való önkormányzati részvételről, a megállapodás tervezetéről
	Közreműködés a befektetési és vállalkozási tevékenység összefogásában, koordinálásában, a vállalkozásbarát környezet kialakításában
	A közbeszerzési eljárások indításának javaslata, eljárások véleményezése
Városfejlesztési, Mezőgazdasági Bizottság	A mezőgazdasággal és mezőgazdasági rendeltetésű önkormányzati tulajdonú földekkel, valamint a természeti környezettel kapcsolatos önkormányzati feladatok segítése
	Javaslattétel és véleménynyilvánítás a külterületi rendezési tervről
	Javaslattétel az önkormányzati tulajdonba került külterületi utak és vízelvezető csatornák kialakításáról, karbantartásáról
<u>Turisztikai, Kulturális, Sport Bizottság</u>	Helyi oktatási, oktatásfejlesztési feladatok felügyelete Közreműködés a kulturális, szabadidős és sportprogramok szervezésben, a diák- és versenysport támogatása Az önkormányzat által működtetett tömegkommunikációs eszközök működésének véleményezése Együttműködés az idegenforgalmi szervekkel Idegenforgalmi fejlesztési javaslat kidolgozása és a megvalósítás koordinációja A városi idegenforgalom helyzet értékelése, javaslattétel Idegenforgalmi marketing szervezése, koordinálása, városmarketing keret felhasználásáról döntés
<u>Igazgatási, Nevelési, Egészségügyi, Szociális Bizottság</u>	Az egészségügyi és szociális helyzet, valamint az ellátórendszer és az ellátások körének vizsgálata és folyamatos alakítása

Forrás: Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata

Kifejezetten a város megújítását célzó fejlesztések és az azokkal kapcsolatos döntések előkészítése érdekében az önkormányzati beruházások rendjéről szóló 7/2000 (IV.20) önkormányzati rendelettel²⁰ hozták létre a **beruházási munkacsoportot**, amelynek elnöke a polgármester, állandó tagjai pedig a következők:

- Gazdasági Iroda pénzügyi, illetve városfejlesztési részlegének képviselője,
- Városfejlesztési, Mezőgazdasági Bizottság képviselője,
- Gazdasági Bizottság képviselője.

Eseti tagként meghívandó az adott fejlesztéshez kapcsolódó bizottságok, irodák, városrészek, intézmények, üzemeltetők képviselője, illetve a főépítész.

A városfejlesztési tevékenységekben a jegyző is kiemelt szerepet játszik, ő végzi, irányítja, szervezi és koordinálja az önkormányzati rendeletek, tervek, koncepciók, programok és pályázati projektek előkészítését.

²⁰ A rendeletet módosította: 17/2004. (IX. 15.) Ör., illetve 5/2005. (II.24.) Ör.

A városfejlesztési programok **operatív megvalósítása** a **Gazdasági Iroda** feladata, amelynek hatáskörébe a településfejlesztéssel, településrendezéssel, a közellátással, foglalkoztatással, a kommunális közszolgáltatások szervezésével, az önkormányzati ingatlanvagyon állagmegóvásával és felújításával, hasznosításának műszaki előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos önkormányzati feladatok tartoznak.

A Gazdasági Iroda mellett a többi önkormányzati részleg is közreműködik valamilyen formában a városfejlesztési tevékenységek megvalósításában:

- az Igazgatási Iroda a város rehabilitáció előkészítéséhez szükséges adatok gyűjtésével és rendszerezésével, valamint a terület-felhasználási, telekalakítási, építésrendészeti, környezetvédelmi és útügyi államigazgatási feladatok révén járul hozzá a városfejlesztéshez;
- az Önkormányzati Iroda pályázatkezelő, illetve pályázati referens munkatársai a pályázatok előkészítésében és menedzselésében vesznek részt.

Az ITS megvalósítása szempontjából releváns dokumentum **az európai uniós pályázati források felhasználásának rendjéről szóló szabályzat**, mivel az ITS-ben foglalt fejlesztések megvalósítását jelentős részben pályázati források bevonásával lehet megvalósítani. Az önkormányzaton belül felhalmozódó fejlesztési és projektmenedzsment tapasztalatokat a helyzetelemzés tartalmazza.

Hajdúszoboszló tulajdonában **több** olyan **gazdasági társaság** és egyéb szervezet van, amelyek tevékenysége valamilyen módon **kapcsolódik a városfejlesztéshez**, a város rehabilitációhoz:

- a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. végzi a piac és a parkolók üzemeltetését, a közterületek tisztántartását, az ingatlan- és házkezelési feladatokat, a hulladékgyűjtést és -kezelést, a temető szolgáltatás, valamint egyéb városüzemeltetési feladatokat;
- a városmarketing eszköze a minden postaládába ingyenesen eljutó Hajdúszoboszló Városi Lap és a Hajdúszoboszlói Városi Televízió. Ezek folyamatos tájékoztatást nyújtanak a helyi társadalomnak.

8.2.2 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

A városfejlesztés jelenleg is hatékonyan és szakmailag jól (együtt)működő szervezeti rendszere a jövőben is alkalmas a város rehabilitációval kapcsolatos tevékenységek átgondolt, ütemezett és eredményes megvalósítására.

A városrehabilitációban résztvevő szervezetek feladatai és kompetenciái

Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök, kompetenciák	PARTNERSÉG
Képviselőtestület	a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása, befektetés-ösztönzés	
Bizottságok	véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködési és/vagy felügyeleti jogkör saját szakterületükön	
Irodák	város rehabilitáció stratégiai tervezés, döntés-előkészítés, városfejlesztési programok operatív megvalósítása: ▪ pályázati források feltárása ▪ projekt-generálás ▪ projektmenedzsment ▪ a fejlesztések pénzügyi egyensúlyának biztosítása ▪ tájékoztatás, nyilvánosság	
Gazdasági társaságok	közterület-fenntartás, közvilágítás, városi vízellátás, a	

Városfejlesztésben résztvevő szervezetek	Feladatkörök, kompetenciák
	hulladékgazdálkodás, vagyongazdálkodás, ingatlanfejlesztés, városmarketing
Beruházási munkacsoport	- tervezett beruházások ütemezése, tervezése, előkészítése - versenypályázat kiírása és döntés a beérkezett ajánlatokról - értékelő jelentések készítése

A szükséges **humán-erőforrás** tekintetében elsődleges szempont, hogy a város rehabilitáció projektmenedzsment-szervezetét olyan tapasztalt szakemberek alkossák, akik széleskörű projektmenedzsment ismerettel és gyakorlattal rendelkeznek. A városfejlesztési projektek megvalósításához legalább 1-1 fő pénzügyi, műszaki és jogi szakemberre van szükség, akik esetében a megfelelő végzettség mellett a releváns szakmai tapasztalat is alapvető elvárás. Ezen kritériumoknak megfelelő szakemberek jelenleg is az önkormányzat alkalmazásában állnak:

- a projektmegvalósítás szakmai és jogi felügyelete a jegyző feladata,
- a főmérnök a műszaki menedzser funkciót tölti be,
- a főkönyvelő garantálja a város rehabilitációs projektek bonyolult pénzügyi műveleteinek megvalósíthatóságát,
- a pályázatkezelő a projekttel kapcsolatos adminisztratív tevékenységeket látja el.

Az alkalomszerűen szükséges szaktudást megbízási szerződések keretében lehet becsatornázni a városfejlesztési tevékenységek megvalósításába. A pontos szakmai elvárások, kompetenciák és az ahhoz kapcsolható személyek meghatározása mindig az adott projekthez kapcsolódóan történik meg.

A város rehabilitációs programok megvalósítása során a projektmenedzsment-szervezet az önkormányzat bizottságaival és a képviselőtestülettel, a Polgármesteri Hivatal minden érintett irodájával, a projektpartnerekkel, valamint a fenntartásban érdekelt szervezetekkel együtt részletesen meghatározza azokat a garanciális elemeket és szerződéses feltételeket, amelyek lehetővé teszik a városfejlesztési **akciók pénzügyi egyensúlyának, megvalósíthatóságának és fenntarthatóságának folyamatos ellenőrzését**. Annak érdekében ugyanis, hogy a program végrehajtása és a létrehozott létesítmények működtetése eredményesen, a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően történjen, több kérdést tisztázni kell a résztvevő felek között:

- Felelősség:** A projekt megvalósítására vonatkozó konzorciumi szerződésben a tagok az általuk végzett feladatok elvégzésért vállalnak szakmai és pénzügyi felelősséget. Így egyrészt a pénzügyi és szakmai felelősség kérdése nem egyedül a projektgazda önkormányzatot terheli, másrészt a kisebb projektelemek megvalósítótól sem várunk el aránytalan mértékű felelősségvállalást.
- Információáramlás:** A projektmenedzsment-szervezet kialakít egy olyan naprakész adatbázist és informatikai rendszert, amelyben a projektpartnerek folyamatosan nyomon követhetik az egyes projektelemek állását mind a műszaki, szakmai kivitelezés, mind a pénzügyi teljesítés tekintetében – ezáltal biztosított a projektmenedzsment működésének nagyfokú hatékonysága. Emellett a partnerek kötelesek minden, a város rehabilitáció megvalósítását veszélyeztető szervezeti, pénzügyi változásról azonnal tájékoztatni a projektgazdát.
- Kockázatelemzés:** A kockázatelemzést nemcsak a projekt megvalósításával kapcsolatban kell elvégezni, hanem előzetesen fel kell tártani azokat a potenciális veszélyeket, amelyek a projektgazda, a projektmenedzsment és a projektpartnerek

szervezeti felépítésével, illetve pénzügyi hátterével kapcsolatosak (pl. önkormányzati gazdálkodás, vállalkozói környezet bizonytalanságai stb.). A felmerült kockázatokat a megfelelő eszközök hozzárendelésével lehet elkerülni.

- **Pénzügyi kötelezettségvállalás:** A város rehabilitáció megvalósítása során figyelmet kell fordítani arra, hogy a támogatási szerződésnek megfelelő részteljesítések esetén minden projektpartner időben hozzájusson a támogatási forrásokhoz. Ehhez szoros együttműködés szükséges a projekt-előrehaladási jelentések elkészítésében és a számlák megfelelő tartalmú és formájú kibocsátásában.

8.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A településközi koordinációban a potenciális versenytársak és együttműködők (azonos méretű és adottságú települések) közötti párbeszéd kistérségi/járási szinten történik.

Hajdúszoboszló a kistérségi/járási szerepkörből adódó alapfeladatokat képes ellátni, kérdéses azonban, hogy milyen mértékben képes gazdasági-társadalmi fejlődést generálni az érintett településeken. Egyértelműen leszögezhető, hogy a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a város és környéke között, az negatívan befolyásolhatja a város egészének gazdasági-társadalmi fejlődését.

Munkamegosztás a Hajdúszoboszlói kistérségben

Hajdúszoboszló, mint járási/kistérségi központ által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások	A környező települések által nyújtott tényleges és lehetséges szolgáltatások
▪ Gyógy- és termálturizmus ▪ Munkahely ▪ Közigazgatás ▪ Egészségügy, szakellátás ▪ Középfokú szakoktatás ▪ Kiskereskedelmi szolgáltatások ▪ Üzleti és pénzügyi szolgáltatások ▪ Kommunális szolgáltatások ▪ Kulturális lehetőségek	▪ Munkaerő ▪ Rekreációs tevékenység ▪ Lakóterület ▪ Mezőgazdasági termékek ▪ Alternatív ipari területek

A kapcsolatrendszer jól ábrázolja a város és a kistelepülések közötti szoros és részleteiben is pontosan meghatározható egymásrautaltságot, amelynek alapja az erősségeket építeni és a gyengeségeket megszüntetni kívánó gondolkodásmód és a **funkciók ésszerű megosztása**.

A Hajdúszoboszlói kistérség és vonzáskörzet egységes fejlődéséhez elengedhetetlen, hogy a térség képessé váljon arra, hogy problémáit és szükségleteit közösen megfogalmazza, majd ezeket integrált programokká, komplex projekteké alakítsa. A párhuzamos kapacitások elkerüléséhez, valamint a város és környéke közötti esetleges konfliktusok (pl. szelektív migráció, párhuzamos kapacitások) megelőzéséhez tehát **nemcsak Hajdúszoboszló, hanem a környező települések fejlesztési igényeit is pontosan ismerni kell**. Ezt a folyamatot a kistérség települései 2004 márciusában elindították: az **Elektronikus Fejlesztési Ötletgenerátor (EFOG)** ingyenesen használható projektfejlesztő rendszerrel a Hajdúszoboszlói kistérségben. Az éveken keresztül eredményesen működő honlapot azóta felváltották a személyesebb kapcsolattartási és projektfejlesztési módszerek.

A térség településeinek tervezett fejlesztései esetében célszerű különbséget tenni a szűken értelmezett kistérség és a tágabb vonzáskörzet – főként városi jogállású – települései között. A **városi rangú települések** (pl. Püspökladány, Nádudvar, Balmazújváros, Derecske) **saját vonzáskörzetük kibővítésére és megerősítésére törekednek**. Ennek eléréséhez a térségben számos olyan fejlesztés megvalósítása történt, történik és fog történni, amelyek jellegükben hasonlóak a hajdúszoboszlói fejlesztésekhez.

A közeli **községekkel az egyeztetés általában rugalmasabb és közvetlenebb**, mivel fejlesztéseik inkább kisebb léptékűek és kifejezetten a helyi lakosság életminőségének javítására irányulnak. Szintén a települési funkciók megerősítését és az önkormányzati bevételek növelését célozzák meg azok az agglomerációs fejlesztések, amelyek keretében ipari területek infrastrukturális helyzetének javítását, új ipari területek kijelölését hajtják végre akár önkormányzati, akár magánberuházás keretében. Ezen a téren elsősorban Ebes és Hajdúszoboszló közötti egyeztetések szükségesek.

Jelentős szegmensét képviselnek a **turisztikai pályázatok**: a fogadási feltételek javítására irányuló befektetések potenciális kedvezményezettjei inkább a magánberuházók közül kerülnek ki, míg az attrakciófejlesztésben az önkormányzatok is megjelennek. Az idegenforgalom esetében Hajdúszoboszló térségi szerepe megkérdőjelezhetetlen: a város dinamizáló erőként jelenik meg a térségben, a kedvező folyamatokat azonban megerősítheti, ha a környező települések alternatív programokat kínálnak a hajdúszoboszlói vendégek számára, megnyújtva ezáltal az itt eltöltött időszak hosszát.

Emellett kiemelt jelentőséggel bírnak azok a **közüti fejlesztések**, amelyek tehermentesítik a településmagokat az átmenő forgalomtól. Ezek gyakorlatilag a térségen belüli mobilitást, a központi funkciójú települések és a környezetük összeköttetését biztosítják.

Mikroregionális szinten a tervezett fejlesztések településközi koordinációjában, a járási közigazgatási egységek kialakítása mellett, továbbra is fontos szerepet tölt be a Hajdúszoboszlói Kistérségi Társulás. Az önkormányzati szervezetekben jelentős projektmenedzsment tudás halmozódott fel ahhoz, hogy az érintett települések fejlesztési elképzeléseit koordinálni tudják. Ehhez szükséges

- a térségi szinten megjelenő **projektjavaslatok** pontos **számbavétele** (ezt szolgálta a kistérség 2005-ben készült projektorientált fejlesztési programja),
- a folyamatos egyeztetés és tájékoztatás a tervezett fejlesztésekről,
- a megvalósítást befolyásoló tényezők nyomon követése,
- a fejlesztések megvalósításának **évenkénti felülvizsgálata**,
- valamint a **kritikai észrevételek beépítése** a települések és a térség stratégiai fejlesztési dokumentumaiba.

Összességében megállapítható tehát, hogy Hajdúszoboszló tervezett városfejlesztési tevékenységeivel és az azt megalapozó Integrált Településfejlesztési Stratégiával a térségi, több milliárd forintnyi nagyságrendű **fejlesztési elképzelések területi szintű kölcsönhatása pozitív mérleget mutat**, a hatások szinergikusan kiegészítik, felerősítik egymást, felesleges, párhuzamos kapacitásokat létrehozó, egymást kioltó fejlesztések nem valósulnak meg. A fejlesztések eredményeként **az ellátott funkciók optimalizálására kerül sor** az Európai Unió egyik legfontosabb alapelveinek, a szubszidiaritásnak a figyelembevételével.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata 2013 decemberében elkészítette a város településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája és településrendezési eszközei elkészítésével és módosításával kapcsolatos Partnerségi Szabályzatát.

A Partnerségi Szabályzat az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)
- Városfejlesztési Kézikönyv (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is **fontos szerepe van** a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő helyzetértékelő dokumentum és integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

- a 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör (államigazgatási szervek, önkormányzatok),
- szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek,
- lakossági szint.

A tervezetek, valamint az előzetes tájékoztatási és véleményezési dokumentáció (tájékoztató anyag) közzétételét, továbbá az ezzel kapcsolatos tájékoztatást a főépítész végzi. A partnerek általános tájékoztatásának eszközei:

- a tájékoztató anyagnak az önkormányzat hivatalos honlapján való megjelentetése;
- a tájékoztató anyagnak a helyi, önkormányzati médiában való megjelentetése;
- az önkormányzat (a polgármesteri hivatalban található) hivatalos hirdetőtábláján hirdetmény kifüggesztése;
- egyes partnerek tájékoztatása külön, tértivevényes levél megküldésével is történhet.

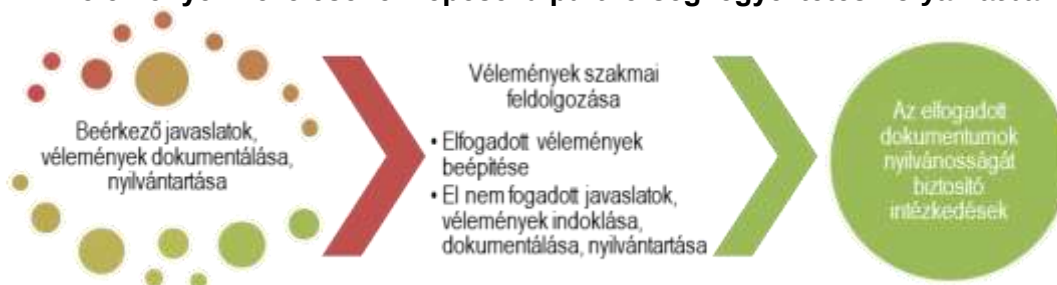
Az ITS kidolgozása során a bevont külső szakértőkkel, több alkalommal szakmai egyeztetések is történtek:

- 2015.11.20: Projektfejlesztési workshop
 - célrendszer áttekintése
 - projektlista aktualizálási módszertanának meghatározása
 - projekttypusok azonosítása
 - Akcióterületek kijelölése
 - Akcióterületi beavatkozások áttekintése
- 2015.03.11. Stratégiai workshop
 - Akcióterületi projektek
 - Kulcsprojektek

- Hálózatos projektek
- Egyéb projektek

Az elkészült ITS lakossági és államigazgatási egyeztetésének tervezett időszaka 2016. január–február. Az egyeztetési folyamatot követően, a beérkezett észrevételek kezelése után készül el az ITS képviselő-testületi elfogadásra előkészített verziója.

A vélemények kezelésének lépései a partnerségi egyeztetési folyamatban

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történik, a javaslatok, vélemények dokumentálására, nyilvántartására, valamint szakmai feldolgozására is kiterjedően. Az elfogadott vélemények beépítésre kerülnek a dokumentumba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörténik azok indoklása. Az elfogadott stratégia nyilvánosságának biztosítása érdekében az önkormányzat honlapján – www.hajduszoboszló.eu – elérhető lesz.

8.5 Monitoring rendszer kialakítása

8.5.1 Az ITS intézkedéseihez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését az átfogó, a meghatározott városfejlesztési célok mellé rendelt **indikátorrendszer** biztosítja. A hatékony monitoring rendszer jellemzője a stratégiához kapcsolódó beavatkozások és tartalmi összefüggések figyelése egységes elvek és integrált szemlélet mentén. Az egyes beavatkozások során projektszintű indikátorok is meghatározásra kerülnek majd, amelyek az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó adattartalmakat (pl. vállalt kötelezettségeket) egzakt módon definiálják. E kétszintű indikátor-rendszer segítségével **a stratégia egyes céljai számszerűsíthetővé és ezáltal mérhetővé válnak.**

A városfejlesztéshez rendelt célok megvalósulását leginkább konkrét, számszerűsített mutatók segítségével lehet mérhető folyamattá tenni. A következőkben bemutatásra kerülnek azok a mutatók és célértékek, amelyek alapján az átfogó cél, a tematikus célok és a városrészi célok elérése egyaránt nyomon követhetők. Ezek a számszerűsített célok szolgálnak egyúttal a később bemutatásra kerülő monitoring rendszer alapjaként is.

A városfejlesztéshez rendelt célok megvalósulását mérő mutatók meghatározása

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Me.	Bázisérték	Év	Célérték	Év	Forrás	Adat-gyűjtés gyakorisága
Átfogó célok	Lakónépesség száma	A város lakónépességének száma (cél: szinten tartás)	fő	23 882	2013	23 882	2023	KSH	Éves
	A város gazdasági teljesítő-képessége	A városban működő vállalkozások által fizetett éves iparüzési adó (cél: növekedés)	mFt	944	2014	1 000	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Átlagos tartózkodási idő	Vendégéjszakák számának és a vendégek számának a hányadosa (cél: szinten tartás)	éj	3,5	2014	3,5	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Munka-nélküliségi ráta	Nyilvántartott álláskereső aránya a lakónépességhez viszonyítva	%	4,7	2014	3,7	2023	NFSZ	Éves
T1. A külső és belső megközelíthetőség, elérhetőség javítása	Belvárosi utak elméleti terheltsége	Hajdúszoboszló belterületén található burkolt utak hossza és a Hajdúszoboszlón regisztrált gépjárművek hányadosa (cél: szinten tartás)	m/db	360	2014	360	2023	UKIG, Polgármesteri Hivatal	Éves
	Kerékpárutak hossza	Hajdúszoboszló bel- és külterületén lévő kerékpárutak hossza (cél: növekedés)	km	11,6	2014	15	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
T2. A természeti és épített környezet állapotának javítása a magas életminőség elérése érdekében	Felújított közintézmények száma	A fizikailag és műszakilag felújított közintézmények száma (cél: növekedés)	db	0	2014	3	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Közhasználatú zöldterületek	Közhasználatú zöldterületek nagyságváros belterületén	m ²	240 375	2014	260 000	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Me.	Bázisérték	Év	Célérték	Év	Forrás	Adat-gyűjtés gyakorisága
		(cél: növekedés)							
	Szelektíven gyűjtött hulladék aránya	Szelektíven gyűjtött lakossági hulladék aránya (cél: növekedés)	%	15	2014	20	2023	Város-gazdálkodási Zrt.	Éves
T3. Hajdúszoboszló nemzetközi idegenforgalmi szerepének megerősítése a gyógy-, wellness- és termálturisztikai adottságok és szolgáltatások fejlesztésével	Vendég-éjszakák száma	Kereskedelmi és magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (cél: növekedés)	vé.	1 063 721	2014	1 200 000	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
T4. Stabil és diverzifikált gazdasági struktúra kialakítása a fejlett és innovatív vállalkozói infrastruktúra megteremtésével	Iparüzési adót fizető vállalkozások száma	Regisztrált vállalkozások száma (cél: megtartás)	db	4 879	2014	4 879	2023	APEH	Éves
	Foglalkoztatottak aránya	Nyilvántartott álláskereső aránya a lakónépességhez viszonyítva	%	4,7	2014	3,7	2023	NFSZ	Éves
T5. A helyi gazdaság igényeihez illeszkedő humánerőforrás-fejlesztés	Középfokú oktatásban résztvevő tanulók száma	Középfokú oktatásban résztvevő tanulók száma (cél: szinten tartás)	fő	916	2014	916	2017	KSH	Éves
	Középiskolákban oktatott szakmák száma	A Hajdúszoboszlón működő középiskolákban oktatott intézményekben oktatott szakmák száma (cél: szinten tartás)	db	17	2014	17	2017	középfokú oktatási intézmények	Éves
T6. A közigazgatási szolgáltatások ügyfélbarát jellegének megerősítése	Az e-önkormányzati szolgáltatások száma	Hajdúszoboszló Polgármesteri Hivatala által biztosított e-önkormányzati szolgáltatások száma (cél: növekedés)	db	3	2014	5	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Me.	Bázisérték	Év	Célérték	Év	Forrás	Adat-gyűjtés gyakorisága
T7. A helyi társadalom közösségi életének fejlesztése	Kulturális rendezvényeken résztvevők száma	Kulturális rendezvényeken résztvevők száma (cél: növekedés)	fő	170 460	2014	172 000	2023	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Támogatott civil szervezetek száma	Az Önkormányzati Civil Alap által támogatott civil szervezetek száma (cél: szinten tartás)	db	34	2014	34	2017	Polgármesteri Hivatal	Éves
T8. A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	Várható élettartam	A városban élők születéskor várható élettartama (cél: növekedés)	év	Nő: 78,2 Férfi: 70,5	2011	Nő: 80,1 Férfi: 72,3	2021	KSH, ÁNTSZ	10 évenként
T9. A társadalmi különbségek mérséklése komplex szociális ellátórendszer kialakításával	Aktív kereső nélküli háztartások száma	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	%	39,3	2011	37	2021	KSH Népszámlálás	10 évenként
	Szociális bérlakások száma	Az önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások száma (cél: szinten tartás)	db	124	2014	124	2017	Polgármesteri Hivatal	Éves
V1-V5. Városrészi célok	Városrészek népesség-száma	Az egyes városrészek lakónépességének száma (cél: a városrészek esetében szinten tartás, városrészek között átrendeződés elképzelhető)	fő	1: 7 382 2: 3 943 3: 10 825 4: 1 063 5: 716	2011	1: 7 382 2: 3 943 3: 10 825 4: 1 063 5: 716	2021	KSH Népszámlálás	10 évenként
	Városrészekben működő kiskereskedelmi üzletek száma	Az egyes városrészekben működő egyéni, illetve társas vállalkozások száma (cél: szinten tartás)	db	1: 232 2: 110 3: 53 4: 112 5: 29	2012	1: 232 2: 110 3: 53 4: 112 5: 29	2021	KSH	Éves
	Felsőfokú	Városrészek közötti	%	1: 21,4	2011	1: 23	2021	KSH	10

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Me.	Bázisérték	Év	Célérték	Év	Forrás	Adat-gyűjtés gyakorisága
	végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	diszparitás meghatározása érdekében városrészenként a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (cél: növekedés)		2: 22,2 3: 10,5 4: 26,9 5: 7,2		2: 24 3: 15 4: 27 5: 12			évenként
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	Városrészek közötti diszparitás meghatározása érdekében városrészenként az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (cél: csökkenés)	%	1: 1,4 2: 4,1 3: 10,7 4: 0,7 5: 47,8	2011	1: 1 2: 3 3: 6 4: 0,5 5: 35	2021	KSH	10 évenként

Az ITS keretében tervezett fejlesztések output indikátorai

Azonosító sorszám	Fejlesztési elképzelés	Indikátor	Mérték-egység
A Zöld Város akcióterület projektjei			
ZV1	(H)ősök terein – Kálvin tér és környezetének megújítása Hajdúszoboszlón	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek területe	m²
		Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db
		Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	m²
		Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m²
		Fejlesztéssel érintett terület nagysága	m²
A Gyógyhelyfejlesztési akcióterület projektjei			
GyH1	A fürdő előtti park (Szent István park és környezete) megújítása, vizes látvány-elemek, zenepavilon, árusító helyek kialakításával	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m²
GyH2	Új sétáló övezet kialakítása a Gábor Áron utcán árusító helyek, egyéb attrakciós elemek kialakításával	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db
GyH3	Településképi szempontból meghatározó épületek, építmények díszkivilágítása fényfestészeti eszközök telepítésével	Érintett épületek száma	db
GyH4	Szabadtéri színpad komplexum és Fesztivál tér megújítása	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
GyH5	Közlekedés fejlesztés (gépkocsi, kerékpár, gyalogos közlekedés és turistákat kiszolgáló járművek)	A felújított, korszerűsített vagy újonnan épített közutak hossza	m
		A felújított, korszerűsített vagy újonnan épített kerékpárutak hossza	m
		A felújított, korszerűsített vagy újonnan épített járdák hossza	m
Kulcsprojektek			
KP1	Többfunkciós rendezvénycsarnok, sport-, kulturális és rendezvényközpont	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
KP2	Árpád Fedett Uszoda felújítása	Épített vagy renovált sportfunkciójú létesítmény területe	m²
KP3	„Tengerparti világ” bővítése a fürdő tengeri medencéjének és mesterséges tengerpartjának továbbfejlesztésével	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
KP4	Komplex gyógyászati kutatás-fejlesztési program	Fejlesztett egészségügyi infrastruktúra férőhely kapacitás	fő
		Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő
KP5	Komplex iparfejlesztési, munkahely-teremtési és foglalkoztatás-bővítési program	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha
KP6	Modern szabadtéri színpad megvalósítása: kulturális és szórakoztató rendezvényhelyszín	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
KP7	A geotermális energia komplex hasznosítási programja	A megújuló energiaforrásból előállított energia mennyisége a fejlesztéssel érintett létesítményekben	GJ

Azonosító sorszám	Fejlesztési elképzelés	Indikátor	Mértékegység
Hálózatos projektek			
HP1	Sport- és szabadidős létesítményfejlesztés	Épített vagy renovált sportfunkciójú létesítmény területe	m ²
HP2	Önkormányzati ingatlanok komplex korszerűsítési programja	Épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek területe	m ²
HP3	Közüzemmi infrastruktúra fejlesztése	A korszerűsített/újjonnan épített közüzemi hálózatok hossza	m
		A korszerűsített/újjonnan épített közüzemi létesítmények száma	db
HP4	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	A felújított, korszerűsített vagy újjonnan épített közutak hossza	m
		A felújított, korszerűsített vagy újjonnan épített kerékpárutak hossza	m
		A felújított, korszerűsített vagy újjonnan épített járdák hossza	m
HP5	Zöldterületek és erdőterületek növelése, fejlesztése, attrakciós parkerdő kialakítása	Megújult vagy újjonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²
HP6	A fenntartható fejlődéssel és egészségmegőrzéssel kapcsolatos szemléletformálás	Bevont lakosság száma	fő
HP7	Egészségügyi és szociális közszolgáltatás-fejlesztési program	Jobb egészségügyi/szociális szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő
HP8	A város kulturális, hagyományőrző és hagyományápoló létesítményhálózatának, valamint a kapcsolódó tevékenységek feltételeinek javítása	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
HP9	Közbiztonsági és közlekedés-biztonsági fejlesztések	Térfigyelő kamerák száma	db
HP10	Egyházi létesítmények és tevékenységek fejlesztése	Épített vagy renovált egyházi létesítmények területe	m ²
Egyéb projektek			
EP1	A zöldség-gyümölcs piac korszerűsítése	Épített vagy renovált gazdasági, kereskedelmi épületek területe	m ²
EP2	„Interaktív Hajdúszoboszló” komplex elektronikus közigazgatási és turisztikai városmarketing rendszer kialakítása	Elektronikusan, online formában elérhető szolgáltatások	db
EP3	Foglalkoztatási paktum megújítása az önk., a területi munkaügyi központ, képző intézmények és a vállalkozói szféra között	A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő piaci programokban résztvevők száma	fő
EP4	Fesztiváltér fejlesztése	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható száma	látogatás
EP5	A volt Honvéd-üdülő korszerűsítése és hosszú távú turisztikai hasznosítása	Épített vagy renovált idegenforgalmi funkciójú épületek területe	m ²
EP6	A Turisztikai Desztinációs Menedzsment szakmai tevékenységének és versenyképességének fejlesztése	TDM által szervezett marketingakciók száma	db

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

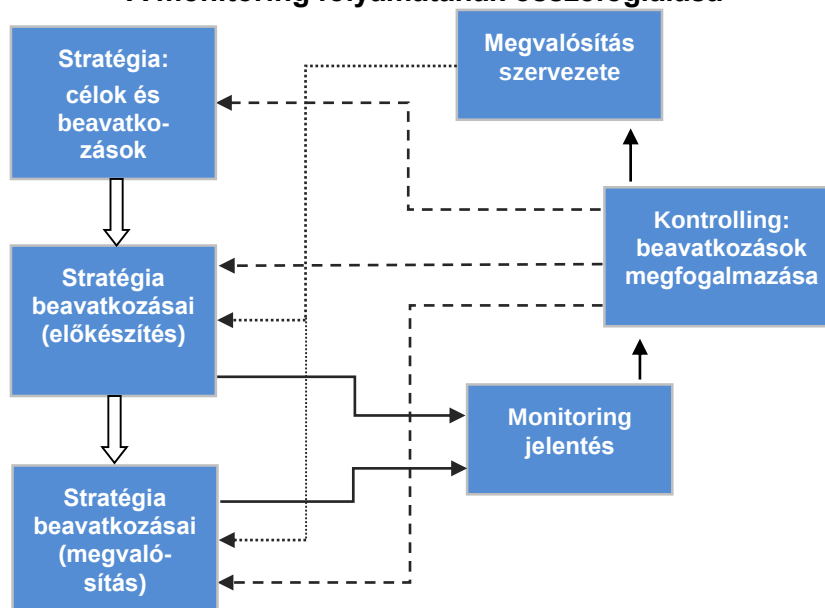
A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelőst
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentumai is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring folyamat szervezete:

- **Képviselőtestület:** a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket
- **Szakmai Bizottságok:** javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra
- **Monitoring bizottság:** negyedéves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja a negyedéves, illetve az éves

rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester,
 - A testületi bizottsági elnökök,
 - Jegyző,
 - Az egyeztetésbe bevont civil szervezetek,
 - Stratégia megvalósításáért felelős operatív önkormányzati munkatársak.
- **Monitoring felelős:** az Önkormányzaton belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, és eljuttassa azt a monitoring bizottság vezetőjének.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

- **Éves monitoring jelentés:** az éves jelentés elkészítéséért, a monitoring felelős munkatárs felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
 - A megvalósítás szervezeti keretei
 - A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése
 - A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése
 - A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
 - A megvalósításra fordított pénzügyi források
 - A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
 - A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása
- **Adatbázis:** Hajdúszoboszló Város Önkormányzata jelenleg is részletes, folyamatosan frissített adatbázist vezet a monitoringrendszer működtetéséhez szükséges legfontosabb adatokról – ez kiegészíthető egy projektszintű adatbázissal. Mindez formalizáltan biztosítja az ITS keretében tervezett beavatkozások előrehaladásának, valamint a stratégiai és projektszintű indikátorok teljesítésének objektív és naprakész nyomon követhetőségét, valamint az esetlegesen felmerülő problémákat megfelelő kezelését. Az adatbázis az éves jelentések mellékletét képezi.

9 MELLÉKLETEK

9.1 Városrészek és akcióterületek utcaszintű lehatárolása

Az ITS-ben lehatárolt városrészek	Utcanevek
1. Belváros	Arany János utca – Hőgyes utca – Bocskai utca – Rákóczi utca – Új utca – Bajcsy-Zsilinszky utca – Nádudvari út – Erzsébet utca – Ady Endre utca – Móricz Zsigmond utca – Böszörményi utca – József Attila utca – Szilfákalja utca
2. Turisztikai övezet / fürdővárosrész	Böszörményi utca – József Attila utca – Debreceni útfél – Tessedik Sámuel utca mindkét oldala – Nagyváthy J. utca – Bánomkert utca mindkét oldala – összekötő utca a Bánomkert utca és a Böszörményi utca között
3. Délkeleti, vegyes hasznosítású városrész	Arany János utca – Hőgyes utca – Bocskai utca – Rákóczi utca – Hőforrás utca – Szedres utca – Hóvirág utca – Debreceni útfél
4. Lakógyűrű	Rákóczi utca – Hőforrás utca – Szedres utca – lakott terület pereme – Határ utca mindkét oldala – vasút – Szováti utca mindkét oldala – Rácz Farkas utca mindkét oldala – Makkos Ferenc utca mindkét oldala – Libagát mindkét oldala – a térképen balra a Tokay utca – Bajcsy-Zsilinszky utca mindkét oldala – rövid átkötő utca a Hajdú utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca között – Bárány utca mindkét oldala – Nyugati sor – Csepűs sor – Sólyom utca – Bihari utca mindkét oldala – Surányi utca – Fazekas Mihály utca mindkét oldala – a belterületi lakott terület pereme – Ady Endre utca – Fehér utca – Malom sor – Huba utca – Böszörményi utca – Móricz Zsigmond utca – Erzsébet utca – Nádudvari út – Bajcsy-Zsilinszky utca – Új utca
5. Egyéb terület	Az előző városrészek külső határait alkotó utcák, az előzőeken kívüli bel- és külterület
Az ITS-ben lehatárolt akcióterületek	Utcanevek
Zöld Város akcióterület	(ld. Belváros)
Turisztikai akcióterület	Böszörményi utca – Liget utca – Bánomkerti út – Tessedik Sámuel utca – Sport utca – Debreceni útfél – Hőforrás utca – Attila utca – Árpád utca – Hőgyes utca – Rákóczi utca – Puskin utca – Erzsébet utca – Kenézy utca – Böszörményi utca

9.2 A település infrastruktúrájára vonatkozó adatok (2014)

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	HHH gyermekek száma az érintett utcákban	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Vezetékes víz	Csatornakert Pityeri dűlő	6	Egyéb terület
	Csatornakert Körte dűlő	2	
	Erdő dűlő	9	
	Csepüs szőlőskert	1	
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Csepüs szőlőkert		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Keleti-főcsatorna part		
	Kornyó dűlő		
	Kötelesi út		
	Kútvölgy dűlő		
	Meggy dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Szováti útfél	2	
	Újvárosi útfél	1	
Áram	Erdő dűlő	9	Egyéb terület
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Csepüs szőlőkert		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Kornyó dűlő		
	Körte dűlő		
	Kötelesi út		
	Kútvölgy dűlő		
	Meggy dűlő		
	Pityeri dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Újvárosi útfél	1	
Közvilágítás	Csatornakert Pityeri dűlő	6	Egyéb terület
	Csatornakert Körte dűlő	2	

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	HHH gyermekek száma az érintett utcákban	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
	Erdő dűlő	9	
	Csepüs szőlőskert	1	
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Keleti-főcsatorna part		
	Kornyó dűlő		
	Kötelelesi út		
	Kútvölgy dűlő		
	Meggy dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Szováti útfél	2	
	Újvárosi útfél	1	
Szennyvíz-csatorna	Erzsébet		Belváros, Lakógyűrű
	Gönczy Pál	1	Belváros
	Hársfa		Üdülőövezet
	Diófa		
	Nyárfa		
	Akácfa		
	Bánomkerti		
	Pacsirta		DK-i, vegyes hasznosítású városrész
	Gyöngyvirág		
	Muskátli		
	Nefelejcs		
	Liliom		
	Rezeda		
	Árvácska		
	Jácint		
	Pipacs		
	Hóvirág	1	
	Szarkaláb		
	Vörösmarty		
	Wesselényi		
	Ádám	4	Lakógyűrű
	Ady Endre	4	
	Hajnal	1	
	Fehér	2	
	Határ		

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	HHH gyermekek száma az érintett utcákban	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
	Kötelesi	7	
	Gárdonyi		
	Sólyom		
	Vénkert		
	Bihari	2	
	Surányi		
	Fazekas Mihály		
	Kocsis Pál		
	Mathiász János		
	Tokay	2	
	Rákóczi	3	
	Makkos Ferenc	2	
	Százados	10	
	Hathy János	4	
	Rácz Farkas	2	
	Papp István	1	
	Kiss Pál	3	
	Ipartelep utcák		
	Dede zug		
	Csepű sor		
	Nyugati sor		
	Csanády tér		
	Csatornakert Pityeri dűlő	6	Egyéb terület
	Csatornakert Körte dűlő	2	
	Erdő dűlő	9	
	Csepüs szőlőskert	1	
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Keleti-főcsatorna part		
	Kornyó dűlő		
	Kötelesi út		
	Kútvölgy dűlő		
	Meggy dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Szováti útfél	2	
	Újvárosi útfél	1	
	Vénszőlőskert dűlő		
Gáz	Csatornakert Pityeri dűlő	6	Egyéb terület

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	HHH gyermekek száma az érintett utcákban	A városrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
	Csatornakert Körte dűlő	2	
	Erdő dűlő	9	
	Csepüs szőlőskert	1	
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Csepüs szőlőkert		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Keleti-főcsatorna part		
	Kornyó dűlő		
	Kötelesi út		
	Kútvölgy dűlő		
	Meggy dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Újvárosi útfél	1	
Pormentes út	Fehér	2	Lakógyűrű
	Csatornakert Pityeri dűlő	6	Egyéb terület
	Csatornakert Körte dűlő	2	
	Erdő dűlő	9	
	Csepüs szőlőskert	1	
	Vénkertszőlő	2	
	Angyalházi út		
	Benedek dűlő		
	Cseresznye dűlő		
	Csipkés dűlő		
	Fecske dűlő		
	Földesi út		
	Kabai út	1	
	Keleti-főcsatorna part		
	Kornyó dűlő		
	Kötelesi út		
	Meggy dűlő		
	Soós dűlő		
	Szilva dűlő		
	Szováti útfél	2	
	Újvárosi útfél	1	
A nyilvántartott összes HHH gyermek száma		188	

9.3 Régészeti területek jegyzéke

Árkoshalom	Sziget-halom
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót elkerülő	Angyalháza-pusztá
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót elkerülő	Kunpál-halom
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Ady Endre út 4.
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Szováti útfél
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Legelő-dűlő
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Legelő-dűlő 2.
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Ökör-járás
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Ökör-járás 2.
4-es sz. főút Hajdúszoboszlót	Baross utca
Erzsébet tér	Angyalháza-pusztá, Mélyfenék határa
Ady Endre út 4.	Vasútállomás
Korpád-halom	Angyalháza
Borsós-halom	Aranyszeg
Hajdúszoboszló határa	Korpád falu temploma
Várostanya	Korpád falu
Gáti-legelő	Bánomkert, Bródy Sándor utca
Gáti-legelő 2.	Bocskai Halászló Tsz 1. sz.
Pali-halom	Tangazdaság
Ördög-árok	Téglagyár
Faluvég-laponyag	Református templomkert
Csikós-laponyag	Köztemető
Szik-laponyag	Benedekvölgy
Hegyes-halom	Bagi-zug
Citra-halom	Bánomkert
Papné halma	Kösely-part
Csordaföld, Cs. Tóth Gábor földje	Sportház
Gönczy Pál utca 1.	Móricz Zsigmond és Táncsics utca
Rákóczi és Török utca sarka	4. sz. főút Hajdúszoboszlót elkerülő
Bercsényi utca 49.	Kis Szoboszló
Bajcsy-Zsilinszky utca 60.	Hajdúváros
Két-halom	Földvár
Járó-halom	Szováti útfél 2.
Korpád-halom	Német-telek
Földvári-laponyag	Szováti útfél 3.
Nyéki-halom	Czitraháti-dűlő
Zsoldos-halom	Fogthy-dűlő
Tekintő-halom	Fogthy-dűlő II.
Hegyes-halom II.	Anyagszeg II.
Csontos-halom	Anyagszeg III.
Giró-halom	Anyagszeg IV.
Bárány-halom	Napos-dűlő I.
Hármashatár-laponyag	Napos-dűlő II.
Bárány-halom II.	Rózsa-dűlő
Baló-halom	Zsoldos-zug
Sziget, középkori falu	Nádudvari út mente
Észak-dűlő	Forrás: Hajdúszoboszló Város IVS-e

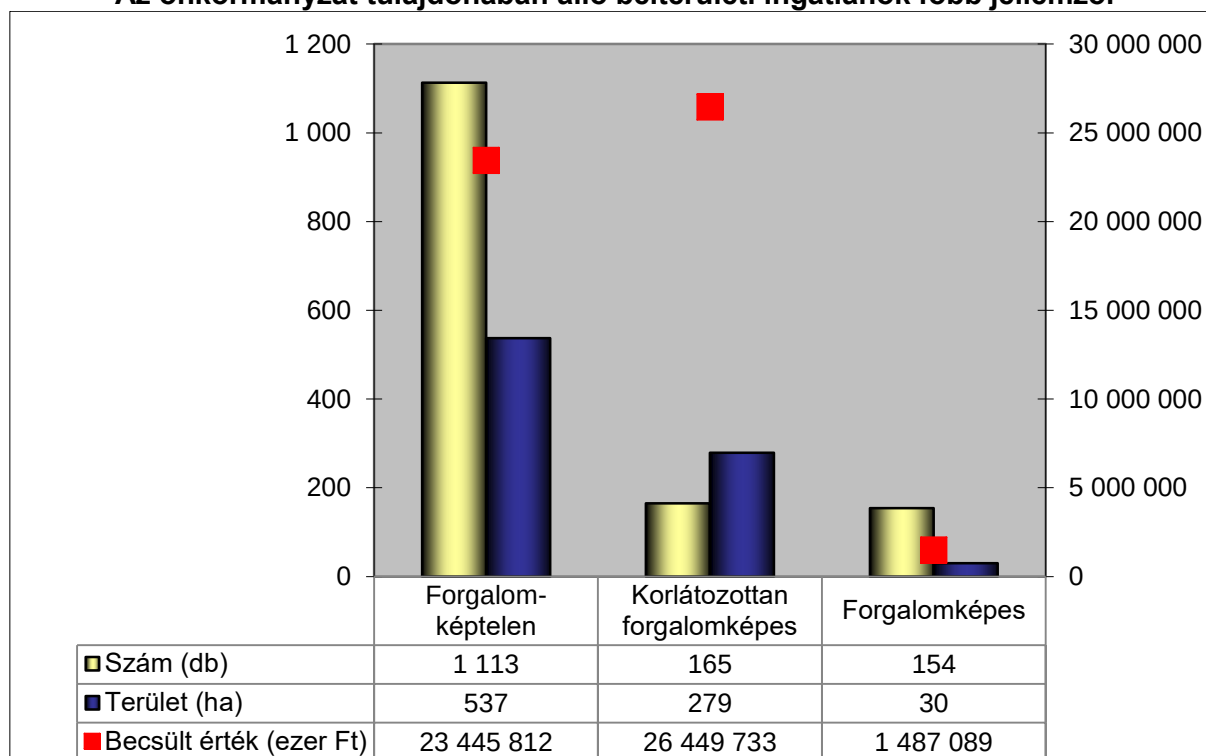
9.4 Ingatlangazdálkodási koncepció²¹

A helyi önkormányzat tulajdona az önkormányzati feladatok ellátását és az önkormányzati célok megvalósítását szolgálja. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény szerint a vagyon két főcsoportba (törzsvagyon, üzleti vagyon) és három alcsoportba sorolható, ami a rendelkezési, hasznosítási lehetőségeket is meghatározza. A törzsvagyonba a forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes, az üzleti vagyonba a forgalomképes vagyonelemek tartoznak. A vagyon forgalomképességének korlátozására azért van szükség, hogy az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához szükséges része az önkormányzat tulajdonában maradjon. A jelenlegi vagyontömeg legnagyobb hányadát a forgalomképtelen vagyontárgyak teszik ki, ugyanis az elmúlt évtizedben a vagyongazdálkodás következtében a vállalkozói vagyon állománya jelentős mértékben lecsökkent.

9.4.1 Az önkormányzat belterületi ingatlanvagyonának áttekintése

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata 906 belterületi ingatlant tulajdonol, becslt értékük 45,47 milliárd forint. Az önkormányzati ingatlanok jelentős része, közel $\frac{3}{4}$ -e forgalomképtelen, értékük kismértékben haladja csak meg a korlátozottan forgalomképes ingatlanokét. Ehhez viszonyítva a forgalomképes ingatlanok értéke kifejezetten alacsony, mindössze közel 1,5 milliárd forint. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok összesen 331,3334 hektárnyi területen helyezkednek el.

Az önkormányzat tulajdonában álló belterületi ingatlanok főbb jellemzői

Forrás: Önkormányzati Ingatlankataszter

A forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatók. A forgalomképes ingatlanok csoportjába soroljuk többek között az önkormányzati tulajdonú lakásokat, telkeket, eladható és/vagy fejleszthető területeket.

²¹ A melléklet a vagyontaszter 2016. januári adatai alapján készült.

9.4.1.1 Az önkormányzat belterületi törzsvagyona

9.4.1.1.1 Forgalomképtelen ingatlanok

A forgalomképtelen vagyon nem értékesíthető, gazdasági társaságba nem vihető be, nem apportálható, nem idegeníthető el, nem lehet követelés biztosító, tartozás fedezete. Ezek a vagyonelemek nem használhatók fel olyan célra, ahol a vagyon működtetését már nem az önkormányzati feladatellátás, hanem az eredményszerzés motiválja.

Forgalomképtelen vagyonnak minősülnek

- a közutak és műtárgyaik,
- a közterek, parkok, a vizek, a közcélú vízi létesítmények,
- rendeltetésszerűen az önkormányzatok irattáraiba tartozó levéltári anyagok,
- valamint mindaz, amit az önkormányzat rendeletében annak minősít.

Az önkormányzat tulajdonában összesen 1 890 034 m² területű **közüti, utca és egyéb út** van. Ezek minősége és állapota változó, elsősorban a szélességgel és a burkolattal kapcsolatosan jelentkeznek problémák. Teljes útrekonstrukció szükséges a Hóvirág, a Tokay, a Liget, a Kossuth, a Luther utcák, valamint a Galgócz és a Nyugati sor esetében, a felújítások összköltsége – a szükséges csapadékvíz-elvezetéssel együtt – megközelíti a 800 millió forintot. Emellett 6 út építését tervezik összesen 45,7 millió forint költségvetéssel. További 23 utca esetében burkolat-felújítás és padkafelújítás szükséges.

Tervezett útépitések Hajdúszoboszlón

Utca megnevezése	Felület (m ²)	Összeg (eFt)
Fehér utca	1 200	13 200
Tulipán utca	500	5 500
Búzavirág utca	500	5 500
Pipacs utca	500	5 500
Bródy utca	1 300	14 300
Határ utca	150	1 700

Köztérületek közé összesen 502 vagyonelem tartozik. Szám szerint 18 **park** területe a vagyonkataszter szerint 179 ezer m². A városban jelenleg 12 **játszótér** található, amelyek részben felelnek meg az Európai Unió követelményeinek. A szabványosítás becsült költségei meghaladják a 10 millió forintot, az eszközcsere pedig lényegesen több forrást igényel, ezért reálisan 3-4 központi játszótér kialakítását irányozták elő.

A fentiek mellett a forgalomképtelen vagyontárgyak közé tartoznak a csapadékvíz felszíni elvezetésére szolgáló árkok és a Kösely- csatorna (783 885 m²), a temetők (268 965 m²), néhány beépítetlen terület, telek és hétvégi ház.

9.4.1.1.2 Korlátozottan forgalomképes ingatlanok

Korlátozottan forgalomképes vagyontárgyakról a törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételekkel lehet rendelkezni. A korlátozottan forgalomképes vagyonkörbe tartoznak:

- az intézmények, a középületek,
- a műemlékek, a védett természeti területek, a muzeális emlékek,
- mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket az önkormányzat rendeletében korlátozottan forgalomképesnek minősít.

Közigazgatási és közszolgáltatási funkciójának ellátásához az önkormányzat 33 épületet használ.

Az önkormányzat hivatali és **közigazgatási intézményi funkciói** ellátását 1 ingatlanon lévő épületekben (3 976 m²-en) végzi. Az ingatlant a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal is használja. A városháza akadálymentesítése részleges, de a fő hatósági szolgáltatások akadálymentesen igénybe vehetők.

A legtöbb épületet az **oktatási funkció** igényel, területük összesen 97 653 m². Az óvodai ellátás 9, az általános iskolai oktatás 8, a középiskolai oktatás 3 épületben történik, valamint 4 önkormányzati kezelésű épületet használnak egyéb oktatási funkcióra (pl. Nevelési Tanácsadó, napközi). Az oktatási intézmények többségénél a fizikai akadálymentesítés megoldott.

A **közművelődési és kulturális tevékenységeknek** otthont adó 5 épület (9 670 m²) között megjelenik a legnagyobb alapterületű és legértékesebb Művelődési központ, az Ifjúsági ház, a Bocskai mozi és a város tulajdonában lévő múzeumok. A Művelődési központ felújítása és bővítése a jelenleg futó város rehabilitációs projekt részeként fog megvalósulni, melynek köszönhetően a teljes körű akadálymentesítéssel valamennyi szolgáltatás szabadon elérhetővé válik.

A **szociális ellátórendszer** 3 önkormányzati tulajdonú épületet használ, amelyekben a bölcsőde, a Szociális Szolgáltató Központ és a Gondozási Központ működik 4 082 m² hasznos területen.

A város az **egészségügyi** alapellátás biztosításához két épületet használ, melynek korszerűsítése, racionális átszervezése, komfortosítása lehetővé tette a magasabb színvonalú betegellátás biztosítását, valamint a betegút és a várakozási idő rövidülését.

A korlátozottan forgalomképes ingatlanok egy részén a gazdasági jelleg is megjelenik:

- Az önkormányzat **rekreációs funkciój**ú ingatlanjai között 1 sporttelep szerepel, míg a strand, a fürdő és az uszoda területe összesen 238 582 m², becsült értéke megközelíti az 5,4 milliárd forintot.
- Zöldség- és gyümölcs**piacot** egy ingatlanon tartanak, amely területe 6838 m².
- További bevételt jelent a városnak a négy, viszonylag csekély értékű piaci **bérlemény** is.

A fentiek mellett a korlátozottan forgalomképes ingatlanok között szerepelnek raktárak, közterületek, buszmegállók, trafóházak, kutak, különböző közüzemi létesítmények (pl. szennyvízáttemelő, vízműtelep), valamint erdők és gyepterületek. A **beépítetlen területek** becsült értéke megközelíti a 155 millió forintot, közülük kettő frekvenciált helyen, a fürdő közelében helyezkedik el.

9.4.1.2 *Az önkormányzat belterületi üzleti vagyona*

9.4.1.2.1 **Forgalomképes ingatlanállomány**

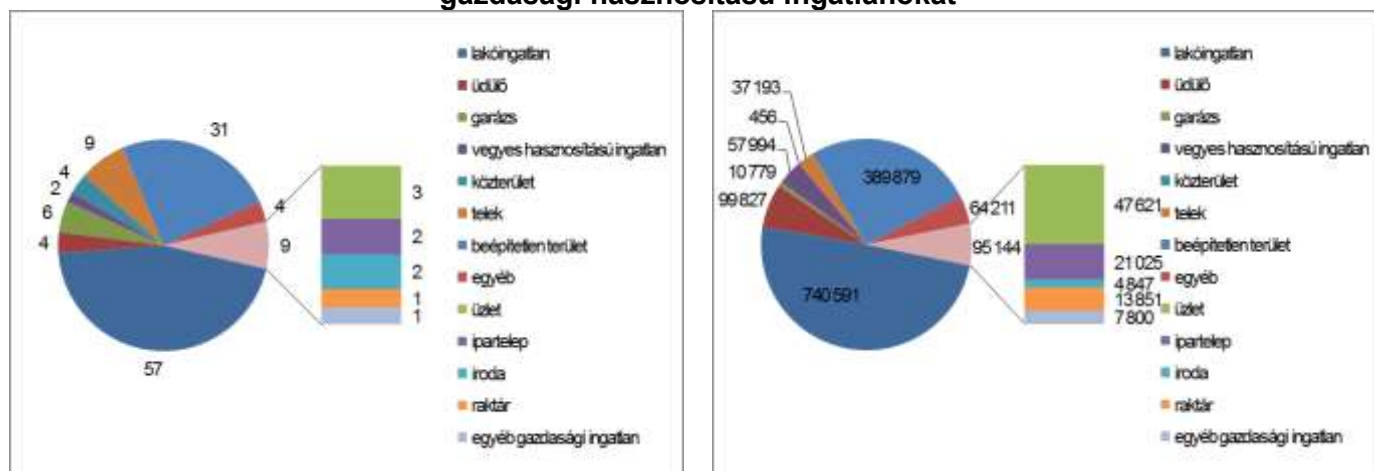
Forgalomképes vagyontárgyak körébe tartoznak mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket a törvények vagy rendeletek nem sorolnak a törzsvagyongba, valamint ebbe a kategóriába kell sorolni azokat a vagyontárgyakat, amelyek csak ideiglenesen kerültek az önkormányzati tulajdonba. Az ingatlanok a vagyonrendelet alapján nyílt pályázat útján vagy egyéb formában értékesíthetők.

Az önkormányzatok kötöttségek nélkül rendelkeznek a forgalomképes (vállalkozói) vagyon felett, amelyek közé a következők tartoznak:

- bérlakások,
- nem lakás céljára szolgáló helyiségek,
- saját forrásból épített lakások,
- vegyes rendeltetésű épületek, építmények,
- részesedések és értékpapírok,

- egyéb vagyon.

A forgalomképes belterületi ingatlanok száma (db) és értéke (ezer Ft) kiemelve a gazdasági hasznosítású ingatlanokat

Forrás: Önkormányzati Ingatlankataszter

Az önkormányzat jelentős, több mint 1,5 milliárd forint értékű forgalomképes ingatlanállománnyal rendelkezik, ezek között – a nagyszámú **lakás** és **beépítetlen terület** mellett – **üdülési és gazdasági hasznosításúak** is vannak.

Az önkormányzat 100%-os tulajdonában áll 124 lakófunkciójú épület 5550 m² összterülettel, emellett több lakóingatlanban résztulajdonos. Az ingatlanok becsült forgalmi értéke meghaladja a 740 millió forintot. A lakásállomány összetétele vegyes a méretet, az elhelyezkedést és ebből kifolyólag az értéket tekintve egyaránt. A legtöbb – és egyben a legértékesebb – lakófunkciójú épület a belvárosban található, több társasház és az Isonzó utcai lakótelep is az önkormányzat tulajdonát képezi. A városközponton kívül néhány ingatlant a település többi részében, valamint Hajdúszováton és Balatonbogláron is birtokol. Emellett 2 vegyes (lakó és gazdasági) funkciójú ingatlanban is található 9 további lakás. A lakóingatlanok több mint 1/5-ében szociális lakásokat alakítottak ki többek között a Papp István és a Tokay utcákban is. Ezek többnyire hasonló méretű ingatlanok (a Papp István utcában 650-700 m², a Tokay utcában 190 m²), értékük 12 millió forint körül mozog.

Az önkormányzat tulajdonában áll a Debreceni útfél melletti kemping, amelynek területe megközelíti a 43 ezer m²-t, értéke pedig a 860 millió forintot. Emellett a Gábor Áron utcai közalkalmazottak szakszervezeti üdülőjében a város 50%-os tulajdonrészt birtokol. Az önkormányzat tulajdonát képezi egy balatonfüredi üdülőegység is, valamint egy tiszacsegei üdülőben résztulajdonos, a kettő együttes értéke összesen mintegy 10 millió forintot tesz ki.

3 önálló üzlet van az önkormányzat birtokában, amelyek értéke – frekvenciált helyüknek és méretüknek köszönhetően – csaknem 48 millió forint. A már említett 2 vegyes funkciójú ingatlanban is található üzlethelyiség.

A forgalomképes vagyon jelentős részét alkotják a telkek és a beépítetlen területek, amelyek értéke 427 millió forint. A területek többnyire a belvárostól távolabb, egy részük koncentráltan, egy-egy utca mentén helyezkednek el (pl. Damjanich utca, Földesi utca). A legértékesebb ingatlan a Gábor Áron utcán, a fürdő közelében lévő 8 739 m²-es telek, amelynek becsült értéke csaknem 110 millió forint.

A fentiek mellett garázsok, közterületek, ipari és gazdasági ingatlanok, irodák és egyéb hasznosítású ingatlanok is megjelennek a forgalomképes ingatlanok között összesen 115 millió forint értékben.

9.4.2 Az ingatlangazdálkodás alapelvei és stratégiai irányvonalai

A vagyongazdálkodás távlati célja az önkormányzat vagyonából származó jövedelmének növelése, és ezzel párhuzamosan a fejlesztési források megteremtése, gyarapítása. Ennek érdekében az alábbi alapelvek érvényesítése szükséges:

- El kell kerülni a vagyon nagyarányú csökkenését, **megakadályozva a vagyonfelélést**.
- Az önkormányzati gazdasági programban szereplő vagyongazdálkodási alapelvnek megfelelően **a vagyonhasznosításból származó hozam nem fordítható a működési költségek fedezésére**, a hasznosítás bevételeit mérhető, jövedelmet termelő újabb befektetésekbe kell visszaforgatni („vagyontól elv”).

A vagyonösszetétel javítására vonatkozó elv alapján az egyes vagyonelemek cseréjét úgy kell végrehajtani, hogy

- szolgáltatási vagyon esetében a közszolgáltatás színvonalát javítsa, a közfeladat-ellátás feltételeit jobban biztosítsa;
- üzleti hasznosítású vagyon esetében lehetőleg tartósan – több hozadékat – termeljen;
- a fenti két csoport közötti átsorolás esetében mérlegelni kell, hogy az átsorolás az önkormányzat várospolitikai céljainak megfelelően;
- minden vagyonelemnél törekedni kell a rossz hatékonyságú, nagy költségráfordítással üzemeltethető vagyonelemek hatékonyságának növelésére, amennyiben ez nem lehetséges, megoldást jelenthet az értékesítés vagy a hatékonyabb vagyonelemekre történő csere.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata számára több eszköz is rendelkezésre áll ahhoz, hogy meglévő ingatlanjainak állapotát és értékét javítsa:

- **„Pótlás” jellegű beruházás** a funkció ellátására való alkalmasság biztosítására (pl. leromlott állagú iskolaépület vagy lakás felújítása az eredeti állapotának való visszaállítás céljával, rossz közmű és kátyús útfelület felújítása);
- **„Fejlesztés” jellegű beruházás** az adott funkció magasabb minőségű ellátásához (pl. vasúti felüljáró építés, iskolai infrastruktúra-fejlesztés, lakások komfortfokozatának emelése, park növényzetének megújítása);
- **„Funkcióbővítő fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest további funkcióknak való megfelelés biztosítására (pl. sportuszodába műugró torony és medence építése, közintézménynek otthont adó épület utcai frontján üzlethelyiségek kialakítása);
- **„Funkcióváltó fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest új funkcióra való alkalmasság megteremtése (pl. korábban oktatásra használt iskolaépület átalakítása közösségi házzá).

A „fejlesztés” kategóriába soroljuk az olyan beruházásokat, amelyek arra irányulnak, hogy adott funkció alacsonyabb költséggel legyen ellátható azonos vagy magasabb szinten (pl. középületek vagy lakások energiatakarékossági célú felújítása), valamint ebbe a típusba tartozik az épületek akadálymentesítése is.

A forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok – funkciójuktól függően – lehetnek csak kiadásokat generálók (pl. óvodai épület), vagy egyszerre jelenthetnek fenntartási költségeket és hozhatnak bevételt is (művelődési ház, uszoda, múzeum).

A forgalomképes ingatlantípus folyamatos jövedelmet (pl. lakbér) generálhat az önkormányzat számára, vagy értékesítéséből származó bevételekkel (pl. építési telkek eladási ára) járulhat hozzá egyszeri alkalommal az önkormányzati költségvetéshez.

A felvázolt ingatlangazdálkodási alapelvek és irányvonalak alapján részletes stratégiai tervet kell készíteni, amely kiemelt figyelmet fordít az önkormányzat és a vagyongazdálkodás belső helyzetének elemzésére az erős és gyenge pontok szembeállításával. Az önkormányzat

vagyoni helyzete, a normatív állami támogatások csökkenése és a helyi adók emelésének korlátai egyre inkább szükségessé teszik az önkormányzati vagyonnal való hatékony gazdálkodást, amely hosszú távon úgy lehet eredményes, ha az önkormányzatnak **rendszeres jövedelmet biztosító vagyonelemei** vannak. Emellett elengedhetetlen az **ingatlanpiaci folyamatok**, a kereslet és a kínálat, valamint az árak **folyamatos nyomon követése és értékelése** az önkormányzati ingatlanok, az értékesítés és a tulajdonszerzés szempontjából. Az alapvetően közcélkat szolgáló vagyongazdálkodás hatékonysága érdekében intenzív befektetés-ösztönző tevékenységet kell folytatni.

Mindezek segítségével az önkormányzat **meghatározza** és rendszeresen felülvizsgálja a rövid, közép és hosszú távon **értékesítendő, megtartandó, illetve fejlesztendő ingatlanok körét**.

9.4.3 Az ingatlangazdálkodás megvalósítása

9.4.3.1 Értékesítendő ingatlanok

Az értékesítendő ingatlanok az önkormányzat vállalkozói vagyonának egy részét képezik, azaz szabadon rendelkezik felette. Egyik csoportját a piacképes ingatlanok, másik csoportját a korlátozott értékesítési lehetőséggel rendelkező ingatlanok alkotják, amelyeknél az értékesítés kötöttségekbe ütközik, valamilyen jogszabály alapján az önkormányzat jogviszonyban van egy másik jogi vagy természetes személlyel (pl. vegyes tulajdonú ingatlan, társasházi önkormányzati lakás). Hosszú távú cél, hogy ezen ingatlanok értékesítéséből származó bevétel, illetve annak egy része olyan lehetőségek, beruházások, pályázatok alapját képezze, amelyek a jövőben stabil, folyamatos bevételt biztosítanak.

Az értékesítendő ingatlanok, amelyek becsült értéke összesen meghaladja a 600 millió forintot, az alábbi kategóriákba sorolhatók:

- azonnal értékesíthető ingatlanok;
- valamilyen feltétel teljesülését követően értékesíthető ingatlanok: az értékesítést különböző feltétel megvalósulása előzi meg (pl. szolgalmi jog bejegyzés, közművesítés, telekalakítás);
- korlátozott értékesítési lehetőséggel rendelkező ingatlanok: az eladás jogszabály vagy rendelet alapján csak meghatározott vevőnek lehetséges, vagyis az önkormányzat ezeket az ingatlanokat nem nyílt árverés vagy pályázat útján értékesíti, hanem megvételre felajánlja a vevőnek, illetve az önkormányzattal már jogviszonyban lévő személy (pl. bérlő) él vásárlási lehetőségével;
- önállóan nem beépíthető ingatlanok: a HÉSZ előírásai szerint ezek az ingatlanok méretük vagy elhelyezkedésük alapján önállóan nem alkalmasak beépítésre, az önkormányzat számára fenntartásuk nem gazdaságos, ezért javasolt a szomszédos ingatlan tulajdonosainak történő értékesítés;
- üzleti kategóriába tartozó ingatlanok: elhelyezkedésüket tekintve értékes területen találhatóak, jelenlegi funkciójukat betöltve az önkormányzat tulajdonában maradnak, amíg vagy gazdasági szempontból aktuálissá válik az értékesítése, vagy a területen olyan beruházások valósulnak meg, amelyben az önkormányzat a meglévő ingatlannal biztosítani tudja a saját részét (fejlesztést megelőzően gondoskodni kell az eddigi feladatok kiváltásáról);
- önkormányzati résztulajdonnal rendelkező ingatlanok.

Az alábbi részletes táblázatból antiszegregációs szempontból kiemelandő a Földesi utcán értékesítendő építési telkek kérdése. Az önkormányzat bevett gyakorlata, hogy a tulajdonában lévő építési telkek egy részét a piaci ár alatt, licit nélkül értékesíti, aminek **célja a szelektív migráció csökkentése**. A magasan képzett, fiatal munkaerő helyben tartását ugyanis az álláslehetőségek mellett nagymértékben befolyásolja a lakáspiac. Mivel

Hajdúszoboszlón az ingatlanárak lényegesen magasabbak a megyei, de sokszor a debreceni átlagnál is, ezért alapvető fontosságú, hogy számukra a város biztosítsa a saját lakáshoz jutás lehetőségét.

Az önkormányzat elképzeléseinek helyességét az elmúlt évek tapasztalatai is alátámasztják: **a kijelölt telkeken magas komfortfokozatú, nagy értékű ingatlanok épültek** – a hazai tendenciáknak megfelelően részben hitelfelvétellel. Az önkormányzat kezdeményezése tehát egyértelműen pozitív társadalmi hatást eredményezett, az érintett utcákban nem kezdődtek el szegregációs folyamatok, a lakosság összetétele nem változott. A licit nélküli telkek osztása sokkal inkább az adott terület felértékelődéséhez, megújulásához vezetett, és az önkormányzat szándéka továbbra is a kedvező folyamat fenntartása – szükség esetén adminisztratív eszközökkel (pl. a telkek értékesítésénél figyelembe veszi a végzettséget is annak érdekében, hogy a terület társadalmilag vegyes összetétele továbbra is fennmaradjon). A kedvezményes telkek és a szegregátum területe egymástól távol helyezkedik el, így a szegregátum területe nem növekszik, valamint a város arra is kiemelt figyelmet fordít, hogy ne alakuljon ki újabb szegregációs folyamatok által veszélyeztetett terület.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata tulajdonában lévő, értékesíthető belterületi ingatlanok

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
Azonnal értékesíthető ingatlanok							
5592	Hőgyes utca 35.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	24 409	1201		Építési telek
7642/160	Földesi u. 44.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	501	korábbi gyakorlatnak megfelelően piaci ár alatt értékesítendő.	Szociális telek
7642/159	Földesi u. 42.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	502		Szociális telek
7642/157	Földesi u. 38.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	501		Szociális telek
7642/133	Rácz Farkas u.100.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	504		Szociális telek
7642/132	Rácz Farkas u.98.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	504		Szociális telek
7642/130	Rácz Farkas u.94.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1300	504		Szociális telek
7642/129	Rácz Farkas u.92.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1400	563		Szociális telek
7642/120	Földesi u. 5.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1500	616		Szociális telek
1206/1	Vadas utca 39.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	6438	634	Az óvoda területéből leválasztásra került, majd kettéosztva jelenleg is hirdetve van.	Építési telekként értékesíthető
1130	Galyatető Mező Imre út 15.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	2 600	682		Építési telek
7230/2	Sóvágó zug 18.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	5 740	655		Licitálás útján értékesíthető
Valamilyen feltétel teljesülését követően értékesíthető ingatlanok							
3073	Gábor Á. u. 37.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	18 542	935	Átjárási szolgálmi jog, a 3081 helyrajzi számú ingatlanra vonatkozóan	Új HÉSZ szerinti felhasználás
3097	Damjanich u. 14/d	Beépítetlen terület	Korl. Forgalomképes	8 320	416	Telekalakítás után értékesíthető	

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
3096	Damjanich u. 14-4.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	12 320	616		
3095	Damjanich utca 14-3.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	4 100	205		
3094	Damjanich utca 14/A.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	4 980	349		
3093	Damjanich utca 12.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	4 620	231		
3092	Damjanich utca 14-1.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	4 302	211		
6777	Bajcsy-Zs. u. 58.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	2 015	2015	A Libagát u.-i csatorna partján fekszik az erdőnél közelíthető meg.	Új HÉSZ szerinti felhasználás
6819/8	Tokay u. 43.			1 454	727	erdővel szomszédos terület	Új HÉSZ szerinti felhasználás
6219	Bajcsy-Zs. u. 20.	lakóház udvar gazdasági épület	Forgalomképes	12 000	703		bérbeadás
6159/3	Új u. 3/b	beépítetlen terület	Forgalomképes	7 800	775		Új HÉSZ szerinti felhasználás
2398/1	Szabó László zug 7.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	30 988	605	Az ingatlan egy részét érinti a Szabó László zugot és a Major utcát összekötő új út nyomvonala. A képviselőtestület döntése értelmében az ingatlanon található épület és az építési szabályzatnak megfelelő telekalakítás elvégzését és ingatlan-nyilvántartásba történő átvezetését követően a visszamaradó ingatlanrész értékesítésre kerül.	A Major utcát és a Daru zugot összekötő sétány kialakítására alkalmas lehet, gépjármű-forgalom nélkül.
5424	Jókai sor 3.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	32 320	1134	Nehezen beépíthető terület (öblös).	Városfejlesztés

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
7642/86	Rácz Farkas utca	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1 300	523	A licit nélküli telkek kialakításával az eddigi csapadékvíz elvezető csatorna áthelyezésre került és ezen az ingatlanon fut keresztül a zárt csapadékvíz elvezető csatorna. A szolgalmi jog bejegyzését követően az ingatlan értékesíthető licit nélküli telekként.	Szociális telkek kialakításának lehetősége.
7642/161-182	Földesi utcával párhuzamos névtelen utca	Beépítetlen területek	Forgalomképes	1300/db	Kb. 500 m ² -esek	A korábbi gyakorlatnak megfelelően piaci ár alatt értékesítendő. Közművesítés szükséges.	Szociális telkek
4535 4536 4537	Dobó István utca 43.	Beépítetlen terület	Korlátozottan forgalomképes	6 750	808 712 730	A telkek mögötti magántulajdonban lévő 4538 hrsz-ú ingatlanak jelenleg nincs közterületi csatlakozása. A HÉSZ a 4 telket egy tömbként kezeli. A 4538 hrsz-ú ingatlan megvásárlásával, ezt követően a szabályozási tervnek megfelelő telekalakítás, valamint közművesítés (elektromos áram) után a terület értékesíthető kereskedelmi, szolgáltató tevékenység céljára.	Értékesíthető terület
7449/6	Törő zug	Beépítetlen terület	Korlátozottan forgalomképes	1 840	3092	A HÉSZ lakóterületként szabályozza. Szabálytalan alakja miatt meg kell vizsgálni az építési telkek kialakításának lehetőségét, majd	Lakóház építése

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
						telekalakítási terv elkészítését és engedélyezését követően a kialakított, lakóház építésére alkalmas ingatlanok értékesíthetők. Mélyen fekvő terület, feltöltés szükséges.	
Korlátozott értékesítési lehetőséggel rendelkező ingatlanok							
3334	Tessedik S. u. 39.	lakóház, udvar gazdasági épület	Forgalomképes	5 645	1129	Vegyes tulajdonú ingatlanok: A földterület az önkormányzat, a felépítmény magánszemély tulajdona. A tulajdonviszonyok rendezéséhez javasolt, hogy a földterületet felértékelés után forgalmi értéken az önkormányzat ajánlja fel meg-vásárlásra a felépítmények tulajdonosainak, vagy az ÖK vásárolja fel a felépítményt.	A felépítmények tulajdonosainak értékesíthető
4131	Kender u. 24.	Beépített terület	Forgalomképes	1 673	478		
4415	Kötelesi u. 34.	lakóház	Forgalomképes	1614	657		
4421	Csontos u. 81.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1 340	670		
4458	Kötelesi u. 15.	lakóház, kivett lakóház, udvar gazdasági épület	Forgalomképes	888	444		
4955	Árpád u. 71.	lakóház	Forgalomképes	4 107	1369		
5523	Attila u. 16.	lakóház	Forgalomképes	168	628		
6450/1	Hajdú u. 27.	lakóház	Forgalomképes	418	418		
6965	Rácz Farkas u. 15.	lakóház	Forgalomképes	505	505		
1538/4	Hajdúszovát Magyari u. 31.	lakóház	Forgalomképes	766	383		
2163/4/A/14	Isonzó u. 9. IV/14.	Lakások	Korl.Forgalomképes	5 261	40	Önkormányzati lakások: Ör. rendelet alapján a jelenlegi bérlők részére értékesíthető, amennyiben élni kíván vásárlási lehetőségével. Jelenleg a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási	bérbeadás
2163/7/A/29	Isonzó u. 23. IV/14.	Lakás	Korl.Forgalomképes	4 525	40		bérbeadás
2163/13/A/12	Major u. 6. III/12.	Lakás	Korl.Forgalomképes	6 956	53		bérbeadás
2163/13/A/2	Major u. 6. fsz/2.	Lakás	Korl.Forgalomképes	6 956	53		bérbeadás
2422/1/A/20	Major u. 11 A	Lakás	Korl.Forgalomképes	8 160	40		bérbeadás

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
	I/5.					Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja. Bér- vagy szolgálati lakásként hasznosítható, többsége lakott.	
5793/17/A/8	Bányász u. 10. II/8.	Lakás	Korl.Forgalomképes	5 786	44		bérbeadás
5793/17/A/27	Bányász u. 12. III/12	Lakás	Korl.Forgalomképes	7 135	54		bérbeadás
5793/18/A/22	Bányász u. 16. II/7	Lakás	Korl.Forgalomképes	7 541	57		bérbeadás
5793/24/A/15	Bányász u. 30. IV/15	Lakás	Korl.Forgalomképes	9 555	68		bérbeadás
5793/28/A/30	Szilfákajla 17. III/1.	Lakás	Korl.Forgalomképes	5 301	43		bérbeadás
5793/29/A/14	Szilfákajla u. 13. III/3	Lakás	Korl.Forgalomképes	13 540	53		bérbeadás
5793/29/A/19	Szilfákajla u. 13. IV/4	Lakás	Korl.Forgalomképes	6 963	50		bérbeadás
5793/27/A/40	Szilfákajla u. 31/C fsz 3.	Lakás	Korl.Forgalomképes	7895	43		bérbeadás
5799/B/25	Szilfákajla 29 B. IV/2.	Lakás	Korl.Forgalomképes	6 431	49		bérbeadás
5821/1/A/68	Hősök tere 6/C II/7.	Lakás	Korl.Forgalomképes	6 750	54		bérbeadás
5821/1/A/76	Hősök tere 6/D II/6.	Lakás	Korl.Forgalomképes	10 700	82		bérbeadás
2296/4/A/24	Hősök tere 19. fsz/1.	Lakásokhoz tartozó földterület	Korl.Forgalomképes	5 665	47		bérbeadás
2296/4/A/29	Hősök tere 19. II/2.	Lakásokhoz tartozó földterület	Korl.Forgalomképes	4 233	32		bérbeadás
5821/1/A/43	Hősök tere 5/D III/8	Társasház	Korl.Forgalomképes	6 750	54		bérbeadás
5821/1/A/35	Hősök tere 5/C III/9	Társasház	Korl.Forgalomképes	6750	54		bérbeadás
5821/1/A/25	Hősök tere 5/B III/8.	Társasház	Korl.Forgalomképes	6 750	54		bérbeadás
5821/1/A/17	Hősök tere 5/A III/9.	Társasház	Korl.Forgalomképes	6 750	54		bérbeadás
6099/1/A/31	Hősök tere 3/b	Lakóház	Forgalomképes	4952	37		bérbeadás

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
	II/2.						
10/2	Kocsis P. u. 6.	Lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	3 478	734		bérbeadás
6973/2	Médy u. 13.	Lakóház, udvar, gazdasági épület	Korl.Forgalomképes	3 478	490		bérbeadás
4523	Csontos u. 27.	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	14 837	607	Jelenleg a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	bérbeadás cca. 34 m ² nagyságú lakások (5 db)
4685	Csontos u. 30.	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	16 534	637		bérbeadás cca. 34 m ² nagyságú lakások (6 db)
5450	Deák Ferenc utca 3.	lakóház, udvar	Forgalomképes	13 546	410		bérbeadás 5 db lakás
598/2	Doberdó zug 6-2.	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	3 857	329		Az önkormányzat hosszú távú bérlakás programjának megvalósításához a lakhatásra nem alkalmas és ésszerű átalakítással azzá sem alakítható lakások felszámolását mondja ki.
4679	Dobó István u. 8.	lakóház, udvar	Forgalomképes	16 500	1100		
7720	Rácz Farkas u. 58.	Lakások	Forgalomképes	9 898	720		2 db lakás
7721	Rácz Farkas u. 56.	Lakások	Forgalomképes	8 526	720		2 db lakás
7722	Rácz Farkas u. 54.	Lakások	Forgalomképes	9 378	720		2 db lakás
7723	Rácz Farkas u. 52.	Lakások	Forgalomképes	9 393	726		2 db lakás
6197	Rákóczi utca 11.	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes		1290	3 db lakás. vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
6846/10	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	8 122	743	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
6846/2	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	8 514	724	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	bérbeadás szociális szempontok alapján
6846/3	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	8 057	705	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
6846/8	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	7 814	632	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
6846/7	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	7 550	628	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
6846/6	Papp István u.	lakóház, udvar	Forgalomképes	7746	728	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
7642/23	Tokay utca 52-54.	Lakások	Forgalomképes	8 533	189	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
7642/24	Tokay utca 56-58.	Lakások	Forgalomképes	8 533	189	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
7642/25	Tokay utca 60-62.	Lakások	Forgalomképes	8 533	189	2 db szoc. lakás vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
7642/26	Tokay utca 64-	Lakások	Forgalomképes	8 533	189	2 db szoc. lakás	bérbeadás szociális

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
	66.					vagyongazdálkodó: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	szempontok alapján
7642/27	Tokay utca 68-70.	Lakások	Forgalomképes	8 533	189	2 db szoc. lakás vagyongazdálkodó: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
7642/28	Tokay utca 72-74.	Lakások	Forgalomképes	8 562	196	2 db szoc. lakás vagyongazdálkodó: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	
5793/32	Bányász u.	Garázs	Forgalomképes	657		Garázs alatti földterület: A földterület az önkormányzat, a felépítmény magánszemély tulajdona. A garázs tulajdonosai a földterületet bérlik.	bérbeadás
2431/11	Szilfákajla u. 26-28.	Garázs	Forgalomképes	745	397		bérbeadás
Önállóan nem beépíthető ingatlanok							
129/3	Bihari u. 16.	Közterület Udvar	Forgalomképes	178	356	A Bihari utca páros oldalán található ingatlanok végében a rendezési terv utcát szabályoz ki. A felsorolt ingatlanok az utca nyomvonalának kialakítását követően visszamaradó területrészek. A hivatal 2000-ben forgalmi értéken megvételre felajánlotta a szomszéd ingatlanok tulajdonosainak, de egyezség hiányában nem éltek a vételi lehetőséggel. Javasolt az ingatlanok felértékelése	Önállóan nem hasznosítható. Értékesíthető a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak
129/4	Bihari u.14.	Közterület Udvar	Forgalomképes	163	326		
129/5	Bihari u. 12.	Közterület Udvar	Forgalomképes	63	126		

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
						és forgalmi értéken történő értékesítése.	
6055	Bocskai utca 36.-3.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1 084	271	A HÉSZ szerint önmagában nem beépíthető, ezért javasolt a szomszédos 6056 hrsz-ú ingatlan tulajdonosának történő értékesítése.	Önállóan nem hasznosítható Értékesíthető a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak
5998	Rákóczi utca 72.	Beépítetlen terület	Forgalomképes	1 586	453	Közterületi kapcsolat 6000 hrsz.-on keresztül alakítható ki.	Önállóan nem hasznosítható
5999	Rákóczi utca 72.	lakóház, udvar	Forgalomképes	1 261	407	A 6000 hrsz.-hoz csatolandó.	
6000	Rákóczi utca 70.	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	13 071	872	3 db lakás, vagyonkezelő: Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt.	Bérbeadás, értékesítés
3927/136 3927/137 3927/138 3927/139 3927/140 3927/141 3927/142. 3927/144	Rezeda u.	Közterület	Korlátozottan forgalomképes	1 530	cca. 27/db	Rezeda utcán található magántulajdonban lévő ingatlan mögött önkormányzati tulajdonban lévő 27 m ² nagyságú ingatlanok találhatóak, melyeknek nincs közterületi kapcsolata, önállóan nem beépíthetőek és közterület céljára sem szabályozza ki a HÉSZ.	Önállóan nem hasznosítható Értékesíthető a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak
Üzleti kategóriába tartozó ingatlanok							
2282	Gönczy Pál utca 3.	Lakás lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	35 890	664	A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében van, amely bérbeadással hasznosítja.	Bérbeadás, értékesítés
7746	Rákóczi utca 177.	lakóház, udvar, gazdasági épület keresk.és vendégl.egység	Forgalomképes	13 146	1061	A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében van, amely bérbeadással hasznosítja.	Az önkormányzat hosszú távú bérlakás programjának megvalósításához a

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
						2 lakás+ üzlet	lakhatásra nem alkalmas és ésszerű átalakítással azzá sem alakítható lakások felszámolását mondja ki...
2288	Kálvin tér 5.-2.	Lakás lakóház, udvar	Forgalomképes	27 463	635	3 db lakás. A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	Bérbeadás, értékesítés
882	Dózsa Gy. út 7-3.	lakóház, udvar, üzlet	Forgalomképes		1063	7 db lakás+ 2 db üzlet Jelenleg a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	Az önkormányzat hosszú távú bérlakás programjának megvalósításához a lakhatásra nem alkalmas és ésszerű átalakítással azzá sem alakítható lakások felszámolását mondja ki.
5810	Kossuth utca 10.	Lakások	Forgalomképes	22 688	986	3 db lakás. A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	Bérbeadás, értékesítés
5885	Kossuth utca 22	lakóház, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	17 931	680	A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	Bérbeadás, értékesítés
6091	Kossuth utca 9.-2.	Lakás, udvar, gazdasági épület	Forgalomképes	26 470	864	3 db lakás+üzlet A Hajdúszoboszlói Nonprofit Zrt. kezelésében vannak, amely bérbeadással hasznosítja.	Bérbeadás, értékesítés

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
1024/1	Erzsébet utca	kivett vásártér	Korlátozottan forgalomképes	12 967	1455		Hasznosítható kereskedelmi vagy egyéb célra
2276	Gönczy Pál utca 7.	Napközi otthon, konyha kivett lakóház udvar gazdasági épület	Korlátozottan forgalomképes	67 949	1618	Az ingatlanon a Gönczy Pál Általános Iskola napközi otthona és konyhája található. Célszerű lenne ezen funkciókat az iskola Kálvin tér 7-8. sz. alatti ingatlanára áttelepíteni.	Funkcióváltás után kereskedelmi vagy egyéb célra
Önkormányzati résztulajdonnal rendelkező ingatlanok							
9192	Debrecen, I. kerület Nemzetőr utca 1.	Irodaház	Forgalomképes	2 696	445 583/10000	Megfelelő ajánlat esetén a javasolt a tulajdoni hányad értékesítése, mivel az ingatlanok hasznosításából bevétel nem realizálható.	Értékesíthető
9193	Debrecen, Arany János utca 42.	Iroda, műhely, bemutatóterem	Forgalomképes	2 151	407 583/10000 tul.hányad		Résztulajdonát képezi az önkormányzatnak, önállóan nem hasznosítható
22273	Debrecen, 4. sz. főút mellett	Telephely	Forgalomképes	8 702	19971 583/10000 tul.hányad		Résztulajdonát képezi az önkormányzatnak, önállóan nem hasznosítható
5853	Luther utca 47.	kivett lakóház, udvar	Forgalomképes	23 600	2098	50/100 tulajdoni hányad ÖK/VGNZrt.	
Önkormányzati fejlesztési terület							
3343	Szép Ernő u.	volt Széchenyi István Kollégium	Korlátozottan forgalomképes	539876	14 226		Sport és Szabadidő Komplexum létrehozása
3265/2	Liget és Bőszörményi u. sarkán lévő	Udvar	Forgalomképes	19 202	7 631		Extrém sportok színtere

Helyrajzi szám	Cím	Funkció	Forgalom-képesség	Érték (eFT)	Terület nagysága (m ²)	Megjegyzés	Lehetséges hasznosítás
	ingatlanok Tessedik S u.						
3258/7	Liget és Böszörményi u. sarkán lévő ingatlanok Liget u.	Beépítetlen területek	Korlátozottan forgalomképes	89 280	5 952		Extrém sportok színtere
2667/27	Liget és Böszörményi u. sarkán lévő ingatlanok Liget u.	Beépítetlen területek	Forgalomképes	6 355	1271		Extrém sportok színtere
2667/26	Liget és Böszörményi u. sarkán lévő ingatlanok Liget u.	Gyep (árok)	Forgalomképes	42 000	20 265		Extrém sportok színtere
2497/2	Bródy S. u. és Gábor Á. u. közötti terület	beépítetlen terület	Forgalomképes	90 570	6038		Többfunkciós Rendezvény-csarnok
0347/1	Kabai útfél	Lőtér	Korlátozottan forgalomképes	19 649	25 031	Jelenleg bérbe adva	potenciális ipari terület

9.4.3.2 Az önkormányzat tulajdonában maradó ingatlanok

Az önkormányzat tulajdonában maradó ingatlanok jelentős része az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai ellátásához szükséges, másik csoportja gazdasági szempontból jelent kedvező befektetést, ugyanis ezek a vagyonelemek a városban lévő elhelyezkedése alapján biztos, rendszeres bevételt biztosítanak, jellemzően bérbeadással kerülnek hasznosításra. Az alábbi ingatlanok tartoznak ebbe a kategóriába:

- az **önkormányzat intézményei** által igénybe vett 30 ingatlan;
- a **gyógyfürdő** által hasznosított vagyonelemek (strand, uszoda, gázfogadó állomás);
- egyes, többnyire családi ház jellegű **önkormányzati lakások** (26 ingatlan), amelyek a város kevésbé frekventált területén helyezkednek el, egy ingatlanon több lakóegység is található, kiváltása jelentős költséget von maga után, ezért jelenleg a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Zrt. kezelésében van, amely bérbeadással hasznosítja;
- **nem lakás céljára szolgáló helyiségek** (12 ingatlan), amelyeket a Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Zrt. bérbeadással hasznosít, a viszonylag magas bérleti díjak miatt az önkormányzat számára előnyösebb, ha az üzlethelyiségek nem kerülnek értékesítésre, így az önkormányzat hosszú távon magasabb és kiegyensúlyozottabb bevételre tehet szert;
- **garázsok**;
- **néhány Damjanich utcai ingatlan** (9 db) esetében a földterület az önkormányzat, a felépítmény más szervezetek, gazdasági társaságok vagy magánszemélyek tulajdonát képezik, a bérleti díjakból a város rendszeres bevételhez jut;
- **önkormányzati résztulajdonnal rendelkező ingatlanok** (4 db): az önkormányzat több magánszemély mellett társtulajdonos ezekben az ingatlanokban, melyeken a HÉSZ utca nyitását, szélesítését vagy csapadékvíz árok kialakítását szabályozza elő – a tulajdonközösség megszüntetésével az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanrész felhasználásával megvalósítható az építési szabályzat előírása;
- a **közterület céljára kiszabályozott területek** (7 ingatlan) esetében javasolt a forgalomképtelenné nyilvánítás;
- **átfogó fejlesztést igénylő területek (2 db)**: a lakosság részéről továbbra is jelentős igény mutatkozik építési telkek iránt. Elsősorban nem szociális alapon értékesítésre kerülő ingatlanokról van szó, hanem a város kevésbé frekventált helyén, piaci árfolyamon eladható telkek kialakításáról. Az önkormányzat rendelkezik néhány olyan területtel, amelyen a HÉSZ lakótelkek kialakítását teszi lehetővé. A telekosztást azonban átfogó fejlesztésnek (telekalakítás, közművesítés, úthálózat kiépítése stb.) kell megelőznie, amely jelentős terhet ró az önkormányzatra.

A Kötelesi utca végén található a 4439/2 hrsz-ú 1 ha 3273 m² nagyságú beépítetlen ingatlan szomszédos a 4449 hrsz-ú 6905 m² területű Állatvásár piaccal. Mivel a HÉSZ az ingatlanokat lakóterületként szabályozza, ezért a terület beépíthetőségének felmérését követően telekalakítási tervet kell készíteni, avagy ipari területként hasznosítható.

A Galgóc sor – Beödy M. u. – Médy I. u. által határolt területen található a 6973/39 hrsz-ú, 2 ha 7889 m² nagyságú beépítetlen ingatlan Ipartelep utca felőli részét a HÉSZ közparkként szabályozza ki, jelenleg erre a célra használják, játszótér található rajta. A Beödy Mátyás utca felőli oldalán a HÉSZ építési telkek kialakítását teszi lehetővé. Az építési telkek kialakítása és a terület közművesítése után lakóház építésére alkalmas ingatlanok értékesíthetők.

9.4.4 Az akcióterületeken található önkormányzati ingatlanok

9.4.4.1 Gyógyhelyfejlesztési akcióterület

A Gyógyhelyfejlesztési akcióterületen az önkormányzati ingatlanok közel negyede (22,7%) található, mely elmarad nemcsak a terület (27,2%), de főképpen a becsült érték részesedésétől (40,6%).

Önkormányzati ingatlanok a Gyógyhelyfejlesztési akcióterületen

	Száma (db)	Terület (m ²)	Becsült érték (ezer Ft)
forgalomképes	19	98 534	450 904
korlátozottan forgalomképes	20	444 331	11 708 967
forgalomképtelen	165	357 109	5 935 406

Az akcióterület **forgalomképtelen vagyontárgyak** között kiemelkednek az utak és járdák, melyek közül a Liget utca rekonstrukciója emelhető ki. A Mátyás Király sétány, ahol számos szálloda – több 4 csillagos – található, a település első térburkolattal fedett sétánya, mely napjainkra már nagyon elavult, nem korszerű és nem méltó a város idegenforgalomban betöltött szerepéhez. A közút a nyári szezonban lezárásra kerül, „sétáló utcaként” funkcionál, melyen éves szinten több százezer turista fordul meg, így a közterület teljes rekonstrukciója elengedhetetlen. A fejlesztés magában kell, hogy foglalja a közlekedési terek újragondolását, átadva azt elsősorban a gyalogosok számára.

1. Komplettné utépítés szükséges a Bródy utca Pávai és Szent Erzsébet utca közötti szakaszán, illetve a strandfürdő itt található 5. sz. beléptető kapujáig, valamint elengedhetetlen a Gábor Áron utca Szent Erzsébet és Damjanich utca közé eső szakaszán a leállósáv és járda kiépítése a hiányzó szakaszon, illetve az út teljes rekonstrukciója kétoldali parkoló és gyalogos sétány kiépítésével a Szent Erzsébet utca és a Pávai utcák között. A fejlesztéssel egyidejűleg a gyalogos közlekedési zónát szükséges kialakítani a Pávai utcán keresztül, a Mátyás Király sétányhoz csatlakozva. A felmerülő parkoló igények kielégítése érdekében a Szent Erzsébet utca Gábor Áron és Bródy utcák közé eső szakaszán a parkolók kialakítása és a gyalogos sétány megépítése elengedhetetlen. Teljes útrekonstrukció szükséges még a Fürdő utcán a Debreceni útfél – Fürdő utca – Hőforrás utca csomópontban dekoratív, városkapu jellegű körforgalmi csomópont kialakításával.

Az akcióterületen található turisztikai attrakciók nagyobb vonzereje érdekében az önkormányzat rendkívüli helyen kezeli a területen lévő közparkok, és közterek megújítását és szépítését.

A forgalomképes és a korlátozottan forgalomképes ingatlanok jelentős beruházások helyszínei lehetnek.

Az Önkormányzat 2015. évben a Böszörményi és Szent Erzsébet utcai csomópontban található ingatlanán a gördeszka, görkorcsolya és BMX szerelmeseinek egy 20 x 35 m-es felületű extrém sportpályát alakított ki, melynek továbbfejlesztése indokolt egészen a Pávai utcáig. A jelenleg még beépítetlen területen szintén az extrém sport kedvelőit célzó beruházás folytatása célszerű, pld: mászó fal, pumtparck bringapálya stb.

Az akcióterület egyik legjelentősebb önkormányzati ingatlana a **Bocskai Sportpálya** (hrsz. 3504/3), amelynek 3 ha 5223 m² területe a Sport utca irányából közelíthető meg. A Helyi Építési Szabályzat tervezete szerint különleges sport és szabadidő terület felhasználás javasolt.

A Sportpályától keleti irányban helyezkedik el a volt **Széchenyi István Kollégium** 1975-ben átadott és 2005-ben bezárt, jelenleg kihasználatlan épülete, valamint **tábor** (hrsz. 3342, 3343). Az ingatlanon az alábbi épületek helyezkednek el:

- kétszintes főépület (1475 m²): 40 db 3-személyes szoba, szociális blokkok, ebédlő, konyha,
- kazánház, iroda, tanácskozóterem;
- előadó terem (252 m²);
- 2 vendégház az ingatlan keleti oldalán (460 m² + 460 m²): bungalók száma: 3 db, szobák száma: 9 db, férőhely: 45 fő;
- 2 vendégház az ingatlan északi és déli oldalán (430 m² + 430 m²): bungalók száma: 2 db, raktárhelyiség száma: 2 db, szobaszám: 6 db, férőhely: 30 fő;
- 2 szociális épület 2 db 82 m² + 82 m²: WC, zuhanyzó;
- portásfülke 10 m².

Az összesen 1 ha 4226 m² területű, teljesen közművesített és parkosított telken önkormányzati vagy befektetői fejlesztés lehetséges.

A Tessedik Sámuel utca mentén elhelyezkedő csaknem 6 hektáros **erdőterületen** üzemszerű erdőművelést nem folytatnak. A faállomány vegyes, főleg 25-40 éves kőris, akác és tölgy alkotja. A nem tervszerű művelés miatt erős az aljnövényzet, az erdő spontán módon, sarjakról fejlődik. Az átlagos törzsátmérő 15-25 cm, az átlagos törzsmagasság 6-8 m. Az erdő átgondolt tájépítészeti tervezést követően pihenő- és parkerdő funkciót kaphat. A Helyi Építési Szabályzat, kötelező szabályozási jelleggel, utcaszélesítés céljából több helyen érinti az ingatlanokat. A kollégiumi ingatlan északi oldalán egy 6 m széles ingatlanrész leválasztása szükséges a Tessedik Sámuel és a Szép Ernő utcát összekötő feltáró út kialakításához, ami az erdő középső részén húzódik majd át kelet-nyugati irányban. Az ingatlanok hasznosítása – hasonlóan a korábbiakhoz – elsősorban rekreációs és turisztikai funkciók mentén történhet.

Szintén az akcióterületen, a fenti ingatlanok közelében helyezkedik el a korábban Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat tulajdonában lévő 6 846 m²-es **ipartelep** (hrsz: 3337/13), amelynek tulajdonjoga egy megállapodás keretében Hajdúszoboszló Város Önkormányzatához került. A fás, cserjés terület gondozás, művelés alatt nem áll. Az ingatlanon olajvezeték, valamint nagy és középnyomású gázvezeték található. A vezetékek védőtávolsága 7-9 m, ami jelentősen csökkenti az ingatlan beépíthetőségét. A Helyi Építési Szabályzat alapján a terület kereskedelmi és szolgáltató gazdasági hasznosítása lehetséges, egyházi, oktatási, egészségügyi és szociális épületek nem helyezhetők el. A közvetlenül a létesítményt szolgáló üzem-egészségügyi, szociális, oktatási és sport funkciók, valamint szolgálati lakások megjelenhetnek az építési feltételek figyelembevételével (legnagyobb beépíthetőség 40%, zöldfelületek kiterjedése 20%, a megengedett építménymagasság 7,5 m).

A **Debreceni útfél mellett** helyezkedik el egy további 4 ha 2841 m² területű ingatlan (Hajdú Camping), amely **táborhelyet**, **kereskedelmi egységet**, irodát, **vendéglátó egységet** és **üdülőépületet** foglal magában. Az 58 db, összesen 4 210 m² alapterületű épület között étterem, faházak, gépház és egyéb közös használatú épületek vannak, amelyek esetében szintén a turisztikai, gyógyászati, rekreációs és sport funkciók erősítése a cél.

Az akcióterület északi részén, a Liget, a Böszörményi és a Tessedik Sámuel utcák mentén az önkormányzat ingatlanjai között **állami tulajdonú területek** helyezkednek el (gyep, árok, udvar, raktár, polgárvédelmi bázis). Ezek átadását, illetve értékarányos cseréjét az önkormányzat kezdeményezte, így mintegy 2 ha 9200 m² nagyságú egybefüggő, szabályos fejlesztési terület kerülne a város tulajdonába (hrsz. 2667/26, 2667/27, 3265/2, 3266/1,

3264), amely az akcióterület többi részéhez hasonló funkciók kialakítására alkalmas (pl. extrém sportközpont kialakítása).

A 118,7 hektár területű, Natura 2000 területként nyilván tartott **repülőtérnek** csak egy keskeny, a védelem alól kivett sávja tartozik az akcióterülethez, amelyen a beavatkozásokat tervezik végrehajtani (az illetékes Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság hozzájárulásával). A repülőteret 1992 óta az Aero Club működteti.

9.4.4.2 Zöld Város akcióterület

A Zöld Város akcióterületen található az összes belterületi önkormányzati ingatlan 14%-a, értékét tekintve kissé magasabb részesedés jellemzi (18,2%).

Önkormányzati ingatlanok a Zöld Város akcióterületen

	Száma (db)	Terület (m ²)	Becsült érték (ezer Ft)
forgalomképes	15	10 441	399 223
korlátozottan forgalomképes	33	108 402	4 645 066
forgalomképtelen	78	313 545	3 074 531

A **forgalomképtelen vagyonelemek** között többségben vannak a járdák és utak a parkokkal és közterületekkel szemben. Annak ellenére, hogy a belváros forgalma a 4. számú főút elkerülő szakaszának kiépítése miatt lecsökkent, néhány utcában szükséges a burkolat-felújítás:

- Kálvin tér és Gönczy Pál utca,
- Luther utca szervízút és parkoló,
- Fogthüy utca a Kálvin tér és „Mozicsarnok” között.

Kálvin tér rekonstrukciója (zöldterület felújítás és „tematikus park” kialakítása az iskolához kapcsolódva, út, parkoló és gyalogos sétány felújítása, átépítése, térvilágítás kiépítése, utcabútorok telepítése.

Fogthüy utcai átkötés projektelemen belül a volt Alföldi étterem leányépület bontásával új zöldterület és gyalogos sétány kialakítása tervezett az elmúlt évben elkészült térhez szervesen csatlakozva, útrekonstrukcióval, csapadékvíz elvezetéssel, parkolók kialakításával bevonva a társasház előtti közterületet is. A területen utcabútorok elhelyezése és térvilágítás kiépítése is megtörténne.

Kertmozi területén – az előzetes felmérések alapján – a meglévő épületek műszaki állapota a teljes bontást kívánja meg. A volt szolgálati lakáson olyan szerkezeti repedések és károsodások találhatóak, hogy bontása elengedhetetlen, a vetítő és egyéb helyiségeket is magába foglaló épület ugyan nem életveszélyes, de felújítása és bővítése olyan magas költséggel bír, hogy a bontása gazdaságossági szempontból szükséges.

A bontást követően piac-, vásár- és rendezvénytér kerülne kialakításra új kiszolgáló létesítmény építésével, biztosítva a többfunkciós használatot a gazdaságos üzemeltetés érdekében. A többfunkciós használatból adódóan az önkormányzat eszköz beszerzést is tervez (hang- és fénytechnika, mobil nézőtér), mely lehetővé tenné modern, vetítéssel is egybekötött, interaktív termékbemutatók tartását a helyi vagy az ország bármely területéről érkező – igény esetén akár határon túlról érkező – kézműves mesterek számára, de ugyanakkor alkalmas lenne akár régiség- vagy egyéb hasonló vásárok rendezésére is. Igény

esetén a szabadtéri vetítéseknek is helyt adna kertmoziként a létesítmény. A projekt elemen belül zöldterület fejlesztés, utcabútorok beszerezése, térvilágítás kiépítése is tervezett.

Luther utca elején a társasház melletti ferde parkoló átépítése és szabványosítása történne meg, szükség szerinti áthelyezéssel. A területen meglévő játszótér Bányász utcai lakótelepre, a JEC parkoló melletti zöld területre történő áthelyezését is tervezi az önkormányzat.

Major vagy Isonzó utcák zöldterületén futópálya kialakítása tervezett, melyre régóta mutatkozik igény városunkban.

A 4,6 milliárd forint becsült értékű **korlátozottan forgalomképes vagyonelemek** esetében az intézményi ingatlanok vannak túlsúlyban. A nevelési-oktatási, valamint szociális funkciót ellátó ingatlanok többsége rekonstrukcióra, felújításra szorul.

Az önkormányzat tervei között szerepel a Szép Ernő kollégium felújítása, átalakítása, esetlegese részbeni funkcióváltása.

A korlátozottan forgalomképes vagyonelemek között hosszú távon egyrészt a Gönczy Pál utca 7. alatti napközi otthon és konyha épületének más célú hasznosítását tervezik (becsült értéke 67,9 millió forint), amennyiben ezen funkciók áthelyezése a Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Kálvin tér 7-8. alatti ingatlanára megoldható. Az Erzsébet utcán található Tyúkpiac is hasznosítható kereskedelmi vagy egyéb célra.

A **forgalomképes ingatlanok** nagyobb része lakófunkcióval rendelkezik, amelyek értéke a frekvenciált elhelyezkedés miatt magas. Az önkormányzat jelenleg bérbeadással hasznosítja ezen ingatlanokat.

Felmerült az önkormányzat 50%-os tulajdonában lévő Fűszért raktár eladása, azonban ez és a Hősök tere 21. szám alatti üzlethelyiség megtartása a város gazdálkodása szempontjából mindenképpen előnyösebb. Az akcióterületen található két beépítetlen telek önmagában nem beépíthető, ezért célszerű a szomszédos ingatlanok tulajdonosainak felkínálni.

9.5 Korábbi projektgyűjtések

A Hajdúszoboszló Város Önkormányzata Képviselő-testületének 80/2012. (VI.07.) számú határozatával elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott projektelemek jelentős része már megvalósult. Az önkormányzat célja, hogy a város fejlődése dinamikus ütemben tovább folytatódjon, amely részben az előző időszakban megvalósított projektekhez kapcsolódóan, a korábban lehatárolt akcióterületi fejlesztési tevékenységek kiegészítéseként valósítható meg, részben pedig új fejlesztési irányok kijelölése, önálló projektötletek kidolgozása válik szükségessé. Ennek érdekében az Integrált Városfejlesztési Stratégiát jóváhagyó testületi ülés óta számos új városfejlesztési projektjavaslat fogalmazódott meg. A projektjavaslatok a jelenlegi formájukban ugyanakkor nem teljesen koherensek, esetenként átfedéseket tartalmaznak, ezért a jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia keretében elvégeztük a kitűzött célokhoz való illeszkedés felülvizsgálatát. Fontosnak tartjuk azonban megjeleníteni az eredeti fejlesztési javaslatokból kidolgozott, és a képviselő-testület által előzetesen jóváhagyott három különálló projektcsomagot is.

9.5.1 A 2013. szeptemberi testületi ülésen elfogadott városfejlesztési javaslatokat tartalmazó projektcsomag

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása
Energetikai, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztés	Önkormányzati tulajdonban lévő épületek (Városháza, Általános Iskolák, Óvodák) komplex, megújulót is tartalmazó energetikai megtakarítási célú felújítása
	Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola teljes felújítása (falszigetelés, elektromos hálózat felújítás, fűtőkorszerűsítés, közösségi tér kialakítása, burkolat felújítások akadálymentesítéssel, étkező kialakítása (kiváltva a Gönczy Pál u. 7. sz. alatti ingatlant)
	Lurkó Óvoda energetikai felújítása
	Belvízelvezető csatornarendszer felújítása, bővítése
	Hajdúszoboszló Város közigazgatási területén
	Önkormányzati közszolgáltatások feltételeinek javítása (pl. szelektív hulladékgyűjtés, gyűjtőjármű beszerzés)
	Városi zöldség-gyümölcs piac lefedése, korszerűsítése (helyi termelők, helyi termékek további népszerűsítése)
Szociális, társadalmi kapcsolódású fejlesztések (pl. település-rehabilitáció, egyházi épületek felújítása stb.)	Vasútállomás felújítása
	Élelmiszeripari feldolgozóüzem létesítése
	Geotermikus energia kiaknázása és felhasználása a gazdaság különböző szektoraiban lehetőség függvényében (mezőgazdasági-, ipari-, kereskedelmi-, vendéglátó- és szolgáltató, közigazgatási, egészségügyi, oktatási, kulturális intézményekben)
	Település-rehabilitáció folytatása pályázatokkal (szociális, illetve funkcióbővítő)
Ifjúsági, kulturális, sport- és szabadidős (pl. közterületek rendezése, játszótér, sporteszközök beszerzése, temető, közvilágítás)	Közigazgatási ügyviteli és informatikai fejlesztések
	Református templom felújítása, technikai eszközeinek fejlesztése
	Görög Katolikus Egyház közösségi házának megépítése
	Temető infrastruktúra fejlesztés, közvilágítás LED-es fejlesztés, sportkomplexum létesítés, pihenőpark fejlesztés)
	Szent István parki játszótér felújítása vízi elemekkel
	Hajdú sétaterdő, pihenőpark kialakítása és az üdülőtérrel való összekapcsolása (Tessedik utcán lévő kiserdőben erdei

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása
	tornapálya, felnőtt játszótér, futóutak, padok, valamint hajdú történelmet bemutató alkotások időrendben, túraszerűen) „Egyszer volt hol nem volt” meseerdő kialakítása a Tessedik utca sarkán lévő erdőben. (interaktív szórakoztató foglalkozások, kalandtúra)
	Sportrepülőtér fejlesztése (új központi épület, hangárok létesítése, rendezvény feltételek javítása – pl. színpad, sátrak, asztalok, székek stb.)
	„Szabadtéri játékok sportcentruma” (röplabda, kosárlabda, tollaslabda, tenisz, foci, íjászat, gördeszka és futópálya építése)
	Biztonságos szánkódomb kialakítása a Bihari dombon a téli attrakciók növelése érdekében, világítással.
	Hősök tere (Kossuth utca – Bethlen utca között) sétáló térré történő átépítése, ehhez kapcsolódóan a Kertmozi felújítása és lefedése
	Sportlétesítmény kialakítása a Gönczy Pál u. 6-8. sz. ingatlanon egyrészt az iskolai, másrészt a lakossági tömegsport igények kielégítésére. (rekortán kézilabda – és 3 sávós futópálya, kispálya, 4 sávós futópálya, ugrógödör és dobókör, 11 elemes szabadtéri „kondi pálya” kialakítása, extrém sportolásra alkalmas eszközök beépítése (gördeszka, bmx)
	kulturális, szabadidős, sport komplexum létesítése /extrém-sporttelep, mini-stadion és munkacsarnok, (műfüves) edző pályák, erdei tornapálya, pihenő-, és attrakciós park/
	Szabadtéri színpad és Fesztivál tér fejlesztése, felújítása, átépítése
	Bocskai-fejedelem töröktől kapott koronája másolatának elkészítése és elhelyezése a református templomban
Turisztikai, egészségturisztikai	Gyógy- és strandfürdő, valamint Aquapark fejlesztése Turisztikai vonzerő-bővítő térségi (járási) fejlesztések
	Versenyképes szakmai TDM továbbfejlesztése
	Turisztikai emberi erőforrás fejlesztése, szemléletformálás, felnőttképzés (személyes szolgáltatások minőségjavítása)
	Elektronikus vendégkönyv és IFA adatszolgáltatás, monitoringhoz szoftver, hardver beszerzés pontos naprakész vendégforgalmi adatok, statisztikákhoz, ellenőrzésekhez, tervezéshez
	Egységes turisztikai irányító- és információs táblák beszerzése
	Üdülőtérület és városközpont összekapcsolása, sétálóutcákkal, sétányokkal, (főként programokat, látványosságokat kínáló intézményekhez: Művelődési Központ, Hősök tere, Bocskai Rendezvényközpont, Piac)
	Harangház harangjáték felújítása és bővítése lehetőleg 18 darabra (harangok számának bővítése, hogy többféle zenedarab lejátszható legyen), ami koncert üzemmódban a harangjátékkal élő hangversenyek rendezhetőek önállóan, de zenekarokkal, énekarokkal közösen is.

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása
	„Szent István zenélő szökőkútpark” létesítése kiegészítve zenélő harangjátékkal (komolyzenére koreografált szökőkút játék, hang és fényelemmel) Rehabilitációs (utógondozó intézmény) szanatórium létesítése a volt ifjúsági tábor területén Strandfürdő fürdőzési szolgáltatásainak kapacitásbővítése a hozzákapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokkal (tengerparti dizájn folytatása) Megüresedő önkormányzati ingatlanok turisztikai célú hasznosítása (pl. szállodabővítés, gyógykórház, ifjúsági és sport tábor vagy nyugdíjas otthon megvalósítása) „Hunyadi Emlékpark” - Középkori falu (skanzen) létrehozása 10 épülettel, kövárral, várfalon belüli központi épülettel, benne Lovag-terem (konferenciaterem, vívó-, edzőterem, időszakos kiállítások helyszíne), kézműves műhelyek, központi téren középkori piactér kialakítása, a vár közelében lelátó, nézőtér kialakítása várszínház, történelmi műsorok, hagyományőrző találkozók megtartásához. Középkori tanösvény létrehozása iskoláskorúak részére, korabeli fűvészkert kialakításával, alkotó- és kézműves táborok, rendhagyó történelemórák rendezése.
Nemzeti Közlekedési Stratégia, megyei területfejlesztési egyeztetéshez megfogalmazott helyi közlekedésfejlesztési javaslatok	
Közúti projektek; település megközelítését szolgáló országos közutak felújítása	4804 j. ök. (Szováti út) és a 3406 j. ök. (Nádudvari út) utak felújítása
Közúti projektek; állami tulajdonból önkormányzati tulajdonba kerülő utak felújítása	34121 j. ök. út (volt 4. sz. főút) felújítása
Közúti projektek; települési főút és városi gyűjtőhálózat fejlesztése	Dózsa György út – Hősök tere – Szilfákajla – Debreceni útfél fejlesztése Luther, Hóvirág, Kossuth, Malom sor – Huba, Tessedik – Liget, Csontos, Tokay, Ady Endre, Arany János, Pávai Vajna utcák, Nyugati sor rekonstrukciója, felújítása
Közúti projektek; városi külső körgyűrű kiépítése	Városi külső körgyűrű kiépítése HÉSZ szerinti szabályozás szerint
Közúti projektek; főforgalmi és gyűjtőutak egymással alkotott közlekedési csomópontjainak fejlesztése közlekedésbiztonsági szempontból	Rákóczi út – Tokay utca – Új utca Dózsa György út – Bajcsy Zsilinszky utca – Nádudvari út Debreceni út – Tessedik utca Hősök tere – Gönczy Pál utca – Kossuth utca Rákóczi út – Dózsa György út – Puskin utca Nádudvari út – Erzsébet utca – Bordángát utca Szilfákajla – József Attila utca Böszörményi út – Újvárosi utca – Somogyi utca Fürdő utca – Debreceni útfél – Hőforrás utca Bethlen utca – Hősök tere – Luther utca Halasi Fekete Péter tér – Bethlen utca Csepűs sor – Nádudvari út
Közúti projektek; települési kiszolgáló-, és lakó utak	települési lakó- és kiszolgáló utak fejlesztése

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása
felújítása	
Egyéb közlekedési projektek; kerékpáros és gyalogos közlekedés	Hajdúszoboszló – Ebes (Kaba) összekötő kerékpárút fejlesztése
	Hajdúszoboszló belterületén meglévő kerékpárút szakaszok hálózattá fejlesztése, új hálózatok építése
	Gyalogjárdák, sétányok, közösségi terek, pihenő-, és közparkok fejlesztése
	Új gyalogátkelőhelyek építése, meglévők korszerűsítése komplett akadálymentesítéssel
Közforgalmú közlekedés; távolsági és helyközi autóbusz-közlekedés	4. sz. főút, 3321 j. ök. (Nagyhegyesi út) és a 3406 j. ök. (Nádudvari út) utak felújítása
Közforgalmú közlekedés; helyi menetrendszerinti autóbusz-közlekedés	Helyi tömegközlekedés népszerűsítése, személygépkocsi használat csökkentése érdekében előnyben részesítése

9.5.2 Az önkormányzat 2013 novemberében a megyei tervezéshez elküldött fejlesztési javaslatai

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Becsült költségek/ források
Energetikai, környezetvédelmi	Önkormányzati tulajdonban lévő intézmények, épületek (Városháza, Általános Iskolák, Óvodák) komplex - megújulót is tartalmazó energetikai megtakarítási célú - felújítása	1,5 milliárd Ft
	Belvízelvezető csatornarendszer felújítása, bővítése Hajdúszoboszló Város közigazgatási területén	
	Önkormányzati közszolgáltatások feltételeinek javítása (pl. szelektív hulladékgyűjtés, gyűjtőjármű beszerzés)	
	Városi zöldség-gyümölcs piac lefedése, korszerűsítése (helyi termelők, helyi termékek további népszerűsítése)	
	Vasútállomás felújítása	
Közúti projektek; települési főút és városi gyűjtőhálózat fejlesztése	Dózsa György út – Hősök tere – Szilfákajla – Debreceni útfél fejlesztése	
	Luther, Hóvirág, Kossuth, Malom sor – Huba, Tessedik – Liget, Csontos, Tokay, Ady Endre, Arany János, Pávai Vajna utcák, Nyugati sor rekonstrukciója, felújítása	

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Becsült költségek/források
Közúti projektek; főforgalmi és gyűjtőutak egymással alkotott közlekedési csomópontjainak fejlesztése közlekedésbiztonsági szempontból	Rákóczi út – Tokay utca – Új utca Dózsa György út – Bajcsy Zsilinszky utca – Nádudvari út Debreceni út – Tessedik utca Hősök tere – Gönczy Pál utca – Kossuth utca Rákóczi út – Dózsa György út – Puskin utca Nádudvari út – Erzsébet utca – Bordángát utca Szilfákajla – József Attila utca Böszörményi út – Újvárosi utca – Somogyi utca Fürdő utca – Debreceni útfél – Hőforrás utca Bethlen utca – Hősök tere – Luther utca Halasi Fekete Péter tér – Bethlen utca Csepűs sor – Nádudvari út	
Közúti projektek; települési kiszolgáló és lakó utak felújítása	települési lakó- és kiszolgáló utak fejlesztése	
Egyéb közlekedési projektek; kerékpáros és gyalogos közlekedés	Hajdúszoboszló – Ebes (Kaba) összekötő kerékpárút fejlesztése	
	Hajdúszoboszló belterületén meglévő kerékpárút szakaszok hálózattá fejlesztése, új hálózatok építése	
	Gyalogjárdák, sétányok, közösségi terek, pihenő-, és közparkok fejlesztése	
	Új gyalogátkelőhelyek építése, meglévők korszerűsítése komplett akadálymentesítéssel	
TERÜLETI OPERATÍV PROGRAM 3.0		
Turisztikai, egészségsturisztikai	<u>Funkcióbővítő projekt II. ütem:</u> Üdülőterület és városközpont összekapcsolása, sétálóutcákkal, sétányokkal, (főként programokat, látványosságokat kínáló intézményekhez: Művelődési Központ, Hősök tere, Bocskai Rendezvényközpont, Piac) Hősök tere (Kossuth utca – Bethlen utca között) sétáló térré történő átépítése, ehhez kapcsolódóan a Kertmozi felújítása és lefedése Kálvin tér fejlesztés, volt „Alföldi Étterem” épületrész felújítása Szabadtéri színpad és Fesztivál tér fejlesztése, felújítása, átépítése <u>Mindennapi testnevelés:</u> Sportlétesítmény kialakítása a Gönczy Pál u. 6-8. sz. ingatlanon egyrészt az iskolai, másrészt a lakossági tömegsport igények kielégítésére. (rekortán kézilabda – és 3 sávós futópálya, kispálya, 4 sávós futópálya, ugrógödör és dobókör, 11 elemes szabadtéri „kondi pálya” kialakítása, extrém sportolásra alkalmas eszközök beépítése (gördeszka, bmx)	1,0 milliárd Ft

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Becsült költségek/ források
	Rehabilitációs (utógondozó intézmény) szanatórium létesítése a Hajdú Kemping területén	
	Megüresedő önkormányzati ingatlanok turisztikai célú hasznosítása (pl. szállodabővítés, gyógykórház, ifjúsági és sport tábor vagy nyugdíjas otthon megvalósítása)	
	„Hunyadi Emlékpark” - Középkori falu (skanzen) létrehozása 10 épülettel, kővárral, várfalon belüli központi épülettel, benne Lovag-terem (konferenciaterem, vívó-, edzőterem, időszak kiállítások helyszíne), kézműves műhelyek, központi téren középkori piactér kialakítása, a vár közelében lelátó, nézőtér kialakítása várszínház, történelmi műsorok, hagyományőrző találkozók megtartásához. Középkori tanösvény létrehozása iskoláskorúak részére, korabeli fűvészkert kialakításával, alkotó- és kézműves táborok, rendhagyó történelemórák rendezése.	
Ifjúsági, kulturális, sport- és szabadidős (pl. közterületek rendezése, játszótér, sporteszközök beszerzése, temető,	Temető infrastruktúrafejlesztés, közvilágítás LED-es fejlesztés	
	Szent István parki játszótér felújítása vízi elemekkel	
	Sportrepülőtér fejlesztése, új központi épület, hangárok létesítése, rendezvény feltételek javítása (pl. színpad, sátrak, asztalok, székek)	
TERÜLETI OPERATÍV PROGRAM 4.0		
Ifjúsági, kulturális, sport- és szabadidős (pl. közterületek rendezése, játszótér, sporteszközök beszerzése, temető, közvilágítás)	Liget utca: Többfunkciós sportkomplexum létesítése, mely egyben a szabadtéri játékok illetve az extrém sportok centruma (röplabda, kosárlabda, tollaslabda, tenisz, foci, íjászat, gördeszka és futópálya építése)	
CLLD		
Szociális, társadalmi kapcsolódású fejlesztések (pl. település-rehabilitáció, egyházi épületek felújítása stb.)	Református templom felújítása, technikai eszközeinek fejlesztése	
	Görög Katolikus Egyház közösségi házának megépítése	
Ifjúsági, kulturális, sport- és szabadidős (pl. közterületek rendezése, játszótér, sporteszközök beszerzése, temető, közvilágítás)	Biztonságos szánkódomb kialakítása a Bihari dombon a téli attrakciók növelése érdekében, világítással.	
	Bocskai-fejedelem töröktől kapott koronája másolatának elkészítése és elhelyezése a református templomban	

Fejlesztési terület megnevezése	Fejlesztés rövid leírása	Becsült költségek/ források
Turisztikai, egészségturisztikai	Harangház harangjáték felújítása és bővítése lehetőleg 18 darabra (harangok számának bővítése, hogy többféle zenedarab lejátszható legyen), ami koncert üzem módban a harangjátékkal élő hangversenyek rendezhetőek önállóan, de zenekarokkal, énekkarokkal közösen is. „Szent István zenélő szökőkút park” létesítése kiegészítve zenélő harangjátékkal (komolyzenére koreografált szökőkút játék, hang és fényelemmel)	
Ágazati fejlesztések		
Energetikai, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztés	Élelmiszeripari feldolgozóüzem létesítése	VP
	Geotermikus energia kiaknázása és felhasználása a gazdaság különböző szektoraiban lehetőség függvényében (mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, vendéglátó- és szolgáltató, közigazgatási, egészségügyi, oktatási, kulturális intézményekben)	KEHOP
Szociális, társadalmi kapcsolódású fejlesztések (pl. település-rehabilitáció, egyházi épületek felújítása stb.)	Közigazgatási ügyviteli és informatikai fejlesztések	GINOP
Turisztikai, egészségturisztikai	Versenyképes szakmai TDM továbbfejlesztése	GINOP
	Turisztikai emberi erőforrás fejlesztése, szemléletformálás, felnőttképzés (személyes szolgáltatások minőségjavítása)	
	Elektronikus vendégkönyv és IFA adatszolgáltatás, monitoringhoz szoftver, hardver beszerzés pontos naprakész vendégforgalmi adatok, statisztikákhoz, ellenőrzésekhez, tervezéshez	
Közüti projektek: - a település megközelítését szolgáló országos közutak felújítása - külső körgyűrű kiépítése - állami tulajdonból önkormányzati tulajdonba kerülő utak felújítása	Egységes turisztikai irányító- és információs táblák beszerzése	
	4804 j. ök. (Szováti út) és a 3406 j. ök. (Nádudvari út) utak felújítása	IKOP
	Városi külső körgyűrű kiépítése HÉSZ szerinti szabályozás szerint	IKOP
	34121 j. ök. út (volt 4. sz. főút) felújítása	IKOP

9.5.3 A 2013. novemberében kidolgozott „Hajdúszoboszló – Bánomkert komplex turisztikai fejlesztése” kiemelt projektcsomag

Projekt megnevezése:	„HAJDÚSZOBOSZLÓ - BÁNOMKERT KOMPLEX TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE”	
Fejlesztési tématerületek, tematikus célok	2. Térségi szintű, foglalkoztatás – bővítés célú turizmusfejlesztés 12. Az aktív és egészséges élethez kapcsolódó közösségi infrastruktúrafejlesztés a kulturális és természeti értékek megóvásával 13. A települési környezet integrált és környezettudatos megújítása 17. Kisléptékű közlekedési fejlesztések	
Program megnevezése	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2014-2020	
Projektelemek megnevezése	„Bánomkert” Többfunkciós Sport- és Rendezvénycsarnok valamint kiszolgáló létesítményeinek megvalósítása Erdei-, és Sport Iskola, Ifjúsági Szálláshely kialakítása Erdei pihenő és attrakciós parkok kialakítása (Tessedik utca és Szent István park) Strandfürdő szolgáltatásainak fejlesztése, bővítése, a fedett uszoda korszerűsítése, felújítása Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztések (út, parkoló, járda, kerékpárút, közművek)	
Projekt előkészítettségének állapota: (jelölje x-szel)	A fejlesztés projektötlet, elgondolás szintjén van	X
	Projekt ötlet, tervek kidolgozóinak keresése zajlik	
	Előzetes koncepciók tervekkel már rendelkezik (látványterv, koncepció, stb.) a fejlesztés	
	Részletes tervek kidolgozása (megvalósíthatósági tanulmány, kiviteli tervek, stb.) elkészítése folyamatban van	
	A projekt a fejlesztéshez szükséges összes kész tervvel rendelkezik	
	A fejlesztés kész tervekkel rendelkezik, engedélyezés folyamatban van	
	A projekt megvalósítása elkezdődhet, ehhez minden dokumentum és engedély rendelkezésre áll	
Megvalósulás tervezett helyszínei:	Projektelemenként: Tessedik Sámuel utca, Debreceni útfél, Szép Ernő utca és 3344/3 hrsz-ú ingatlan által határolt tömb Szép Ernő utca, Debreceni útfél, Kemping utca és Bocskai Sportpálya által határolt tömb Tessedik Sámuel utca, Debreceni útfél, Szép Ernő utca és 3344/3 hrsz-ú ingatlan által határolt tömb valamint a Szent István park Hungarospa Zrt létesítményei – strandfürdő és „Árpád” fedett uszoda Tessedik Sámuel utca, Debreceni útfél, Kemping utca, Bocskai sportpálya által határolt terület tömbfeltárást követő infrastruktúra építés (út, kerékpárút, járda, parkoló, közművek), út- járda és parkoló építés a Bródy Sándor, Gábor Áron utcákon, a Hungarospa fürdőkomplexum körbejárhatósága kerékpárral, illetve meglévő kerékpárút szakaszok hálózattá építése, Hajdúszoboszló-Ebes összekötő kerékpárút építése	

Időbeli ütemezés: (kezdés és befejezés időpontja)	2015. április 01 - 2017. március 31.
A Projekt rövid leírása:	„Bánomkert” Többfunkciós Sport és Rendezvénycsarnok, valamint kiszolgáló létesítményeinek megvalósítása A létesítményben helyet kapnának kosár-, kézi-, röplabda, foci és tenispályák, az ehhez kapcsolódó szociális (öltöző, WC, zuhanyzók) egyéb kiszolgáló (irodák, tárgyaló, ruhatár) és raktár blokkok. A létesítmény adottságaiból adódóan kiegészítő „tömegsport” jellegű foglalkozások is teret kapnak, így kisebb edzőtermek kialakítása tervezett (pl. bokszt, tánc, konditerem stb.). Kialakításra kerül futófolyosó, gyermekek részére játszóház, animációs foglalkozások színtere. A csarnok alkalmas kulturális, szabadidős és egyéb programok lebonyolítására (koncert, színházi előadás, konferenciák, kiállítások, vásárok, ballagás, szalagtűző stb.) Tervezett továbbá büfé, kávézó létesítése kiegészítő funkcióként. A létesítmény megközelítése érdekében feltáró út létesítése (Szép Ernő utca elsősorban gyalogos, kerékpáros megközelítés érdekében) és meglévő út rekonstrukciója (Tessedik Sámuel utca) szükséges, megfelelő számú parkoló kialakításával, elsősorban a Tessedik utca – Debreceni útfél kereszteződésben található fás, közművekkel terhelt területen. Erdei-, és Sport Iskola, valamint Ifjúsági Szálláshely kialakítása Ifjúsági (és alacsonyabb árfekvésű, turista) szálláshely kialakítása, Erzsébet programban történő részvétel feltételeinek megteremtése mellett. Ezzel párhuzamosan a szomszédos sportcsarnokban szervezett edzőtáborok, versenyek szálláshelyül szolgálna a szükséges kiszolgáló helyiségek kialakításával (étterem, konyha). A szomszédos szabad területen műfüves edzőpálya kialakítása tervezett, kapcsolódó infrastruktúra kiépítésével. Erdei pihenő és attrakciós parkok kialakítása (Tessedik utca és Szent István park) <u>Tessedik utcai erdő:</u> Többfunkciós, minden korosztály számára kikapcsolódást és szórakozást nyújtó elemmel megtöltve, így erdei torna- és futópálya, játszótér, kalandpark és meseerdő kialakítása tervezett, mely interaktív szórakoztató foglalkozásokkal egybekötött programot jelent, ugyanakkor a hajdú múltat, történelmet bemutató, tematikus alkotások kerülnének telepítésre, időrendben felépítve. A Szent István parkban található 900 éves évfordulós emlékmű (4 méter magas mészkőoszlopon körben domborművek vannak, mely a hajdúkat ábrázolja) teljes felújítását követően a kialakítandó hajdú történelmet bemutató tematikus sétány központi részére kerülhetne áttelepítésre, amennyiben a Szent István parkból áttelepítése szükségessé válik. Az erdő területén pihenőpadok, kerékpártárolók, hulladékgyűjtők kerülnek kihelyezésre, a kapcsolódó és szükséges közművek kiépítésével (pl. köz-, és térvilágítás). <u>Szent István park:</u> A park nagyobb területe elsősorban pihenőparkként szolgál, ahol akár tematikus sétány útvonalán a gyógyvíz feltörésétől a napjainkban történő hasznosításáig szóló állandó tárlat jelenne meg. A felújítása során legalább 1 db gyógyvizet adó ivókút telepítése is tervezett a tematikus út központi helyén, mely a későbbiekben akár zarándokhelyé is válhatna a gyógyulni vágyók körében. A park teljes rekonstrukcióra szorul, öntözőrendszer kiépítése,

fűvesítés, növényállomány megújítása mellett, sétányok kiépítése, utcabútorok (padok, hulladékgyűjtők) kihelyezése tervezett.

A parkban található Harangház harangjátékának felújítása, illetve bővítése. A Harangház a város épített öröksége, egyik jellegzetes épülete, turisztikailag potenciális eszköz arra, hogy a vendéget interaktív módon szórakoztassa. Ahhoz, hogy több dologra is használható harangjátékot kapjunk, feltétlenül szükséges a harangok számának bővítése (min. 18 db-ra), a vezérlő és az ütőszerkezetek cseréje. Koncert üzemmódban a harangjátékkal élő hangversenyek is rendezhetők zenekarokkal, énekkarokkal, de önállóan is alkalmas zenedarabok lejátszására.

Ugyancsak ehhez a parkrészhez kapcsolódó játszótér teljes felújítása tervezett, új többfunkciós elemekkel (akár vízi elemek) bővítve.

A kisebb parkrész területét szervesen be kell kapcsolni a nagyobb részhez, akár az ún. „vakparkoló” megszüntetésével, mely az aktívabb elfoglaltság színtere lenne. A terület teljes rekonstrukcióját (öntözőrendszer kiépítése, fűvesítés, növényállomány megújítása, sétányok, árushelyek kiépítése) követően itt kapnának helyet az időszakosan megrendezésre kerülő vásárok (nyári bazár, karácsonyi vásár, kézműves vásárok stb.) ezáltal a strand nyári főbejárata előtti tér felszabadulna, így padok kihelyezésével a pihenni és sétálni vágyók vehetnék ismét birtokba a területet. Az ún. „vakparkoló” területe alkalmas lenne további, akár árusító hely kialakítására, ugyanakkor ezen a területen zenepavilon létesítése tervezett, ahol kisebb koncertek megrendezésére is sor kerülhetne, illetve jelenleg a közterületen megjelenő zenészek egyedüli lehetséges helyszíneként kapnának lehetőséget a bemutatkozásra beosztott időrend szerint.

A parkban található 900 éves évfordulós emlékmű (4 méter magas mészkőoszlopon körben domborművek vannak, mely a hajdúkat ábrázolja) teljes felújítása tervezett ezen a helyszínen, vagy a Tessedik erdőben kialakítandó hajdú történelmet bemutató tematikus sétány központi részére kerülne áttelepítésre.

Strandfürdő szolgáltatásainak fejlesztése, bővítése, a fedett uszoda korszerűsítése, felújítása

Európa legnagyobb fürdőkomplexumának bővítése: a Csónakázó tó mentén, a mediterrán tengerparti résznél tematikus fejlesztésre kerül sor. Egy mesterséges félszigeten új medencék létesítésével vízfelület bővítés történik. A félsziget egy híddal lesz összekötve a már meglévő mediterrán tengerparttal, ahol a többgenerációs család minden tagja megtalálja a neki megfelelő szórakozási lehetőséget. A félszigeten találhatunk majd napozómólókat, játszótérrel és változatos látványelemeket is. A kulináris élvezetek kedvelői kedvükre választhatnak a vendéglátóhelyek széles kínálatából. A félszigeten a vendégek komfortérzetét biztosító kiszolgáló helyiségek is megtalálhatóak lesznek

A több mint 2 évtizede épült Árpád Fedett Uszoda kapacitása teljes mértékben kihasznált. Az eddig még meg nem történt teljes körű gépészeti felújításával, az elavult nyílászárók cseréjével a létesítmény megújulva, biztonsággal lesz képes szolgálni a város minden diákjára kiterjedő úszásoktatását, fejlődő és egyre eredményesebb, verseny- és tömegsportját. A szabadtéri tanmedence felújítása, valamint a nyitott 50 m-es uszoda tervezett lefedése pedig segíti a hajdúszoboszlói járás mindegyik települését úszásoktatási, verseny- és tömegsport lehetőségek kialakításával. Kapcsolódó infrastruktúra fejlesztések (út, parkoló, járda, kerékpárút,

	közművek) A projekt kapcsán a Bánomkert projektelemei környezetében és azokhoz kapcsolódóan épülne ki, vagy kerülne felújításra a teljes infrastruktúra. A projekt elemeknél említettekén túl: <u>Kerékpárút</u> szakaszok hálózattá fejlesztése, a Szent Erzsébet és József Attila, Szilfákajla utcákon meglévő szakaszok összekapcsolása a projektben szintén tervezett a Hajdúszoboszló – Ebes összekötő kerékpárúttal. <u>Sétány, járda</u> kiépítés vagy teljes felújítás a fürdőkomplexum környezetében, annak megközelítése javítása érdekében, a Damjanich utca (Gábor Áron és Pávai közötti szakaszán) Gábor Áron (Pávai és Damjanich utca közötti szakaszon), Bródy (Szent Erzsébet és Pávai utcák közötti szakaszon) Szent Erzsébet (Bródy és Gábor Áron utcák közötti szakaszon), Böszörményi (József Attila és Pávai Vajna Ferenc utcák közötti szakaszon), Pávai Vajna Ferenc (Tölgyfa és Böszörményi út közötti szakaszon) utcákon. A Gábor Áron és Bródy Sándor utcákon <u>út és parkoló</u> építés kapcsolódó közművek kiépítésével együtt (közvilágítás stb..) A Böszörményi út teljes felújítása, a József Attila és Pávai Vajna utca közötti szakaszán leállósáv építésével. A Kemping utca teljes rekonstrukció út-, járda- csapadékvíz elvezetés építéssel, Fürdő utca teljes rekonstrukciója a Hőforrás utcai csomópont átépítésével (körforgalom). A Mátyás király sétány rekonstrukciója kétoldali sétány felújítással, sebességcsökkentő forgalomtechnikai eszközök kialakításával (pl. sávelhúzás) az útburkolat teljes felújítása, szükség szerinti átépítése. A közterek fejlesztésével egyidejűleg utcabútorok beszerzését is tervezzük, különösen padok, hulladékgyűjtők, kerékpártárolók, virágládák telepítését. A Böszörményi úton az extrém csúszdapark előtti közterületen (fizető) parkoló építése tervezett.
A projekt becsült költségvetése:	Teljes költség: 5-6 milliárd Ft Támogatási igény (%): 90%
Projektgazda	Hajdúszoboszló Város Önkormányzata és a HUNGAROSPA Zrt.
Számszerűsíthető indikátorok: (vállalt mérőszámok, neve, célértéke)	Az indikátorok konkrét meghatározása a tervezési időszakban lehetséges, így csak jelezzük, mely típusú indikátorokkal lehet számolni a fejlesztések során. ___ db ifjúsági szálláshely ___ fős konyha ___ fő befogadóképességű sportcsarnok ___ km kerékpárút építés ___ km járdaépítés, felújítás ___ km útépítés, útfelújítás ___ db parkoló ___ db utcabútor ___ m² zöldterület fejlesztés ___ db növénytelepítés